

ΕΚΚΛΗΣΙΑ

ΕΠΙΣΗΜΟΝ ΔΕΛΤΙΟΝ ΤΗΣ ΕΚΚΛΗΣΙΑΣ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ

ΕΤΟΣ 45' (95) - ΤΕΥΧΟΣ 6 - ΙΟΥΝΙΟΣ 2018
ΑΘΗΝΑΙ

ΕΚΚΛΗΣΙΑ ΕΠΙΣΗΜΟΝ ΔΕΛΤΙΟΝ ΤΗΣ ΕΚΚΛΗΣΙΑΣ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ

ΕΚΔΙΔΕΤΑΙ ΠΡΟΝΟΙΑ του Μακ. Αρχιεπισκόπου Ἀθηνῶν καί πάσης Ἑλλάδος κ. **ΙΕΡΩΝΥΜΟΥ**

ΙΔΙΟΚΤΗΣΙΑ: Κλάδος Ἐκδόσεων τῆς Ἐπικοινωνιακῆς καί Μορφωτικῆς
Ἑπηρεσίας τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος

ΕΚΔΟΤΗΣ: Ὁ Σεβ. Μητροπολίτης Κηφισίας, Ἀμαρουσίου καί Ὁρωποῦ κ. Κύριλλος,
Διευθυντής Κλάδου Ἐκδόσεων Ε.Μ.Υ.Ε.Ε.

ΑΡΧΙΣΥΝΤΑΞΙΑ - ΕΠΙΜΕΛΕΙΑ ΥΛΗΣ: Κωνσταντῖνος Χολέβας

ΔΙΟΡΘΩΣΕΙΣ ΔΟΚΙΜΙΩΝ: Κωνσταντῖνος Χολέβας, Λίτσα Ἰ. Χατζηφώτη.

ΣΤΟΙΧΕΙΟΘΕΣΙΑ - ΕΚΤΥΠΩΣΗ - ΒΙΒΛΙΟΔΕΣΙΑ: Ἀποστολική Διακονία τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος

ΥΠΕΥΘΥΝΟΣ ΤΥΠΟΓΡΑΦΕΙΟΥ: Χρ. Κωβαῖος, Ἰασίου 1 – 115 21 Ἀθήνα. Τηλ.: 210-8160127 – Fax 210-8160128

ΔΙΕΥΘΥΝΣΗ ΠΕΡΙΟΔΙΚΟΥ: Ἰωάννου Γενναδίου 14, 115 21, ΑΘΗΝΑ. Τηλ.: 210 72.72.253, Fax: 210 72.72.251
<http://www.ecclesia.gr> e-mail: periodika@ecclesia.gr

Γιά τήν ἀποστολή ἀνακουνώσεων καί εἰδήσεων ἀπευθύνεσθε:

- γιά τό περιοδικό ΕΚΚΛΗΣΙΑ: periodika@ecclesia.gr
- γιά τό περιοδικό ΕΦΗΜΕΡΙΟΣ: efimerios@ecclesia.gr
- γιά τό περιοδικό ΘΕΟΛΟΓΙΑ: theologia@ecclesia.gr

Περιεχόμενα

ΤΕΥΧΟΣ – 6^ο,
ΙΟΥΝΙΟΣ 2018

ΠΡΟΛΟΓΙΚΟΝ	356
ΜΗΝΥΜΑΤΑ	
<i>Τῆς Ἱεραῆς Συνόδου τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος,</i>	
<i>Ἡ Φιλανθρωπική Διακονία τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος κατά τό ἔτος 2017</i>	357
<i>Τοῦ Μακαριωτάτου Ἀρχιεπισκόπου Ἀθηνῶν καί πάσης Ἑλλάδος κ. Ἱερωνύμου,</i>	
<i>Γιά τήν Παγκόσμια Ἡμέρα τοῦ Περιβάλλοντος</i>	360
ΕΚΚΛΗΣΙΑ ΚΑΙ ΔΙΚΑΙΟΝ	
Ἡ Απόφαση 926/2018 τοῦ ΣτΕ γιά τό μάθημα τῶν Θερησκευτικῶν στό Λύκειο.....	361
ΚΑΝΟΝΙΣΜΟΙ - ΑΠΟΦΑΣΕΙΣ	379
ΠΡΟΚΗΡΥΞΕΙΣ - ΚΛΗΤΗΡΙΑ ΕΠΙΚΡΙΜΑΤΑ	407
ΕΚΚΛΗΣΙΑΣΤΙΚΑ ΧΡΟΝΙΚΑ	409
ΔΙΟΡΘΟΔΟΞΑ ΚΑΙ ΔΙΑΧΡΙΣΤΙΑΝΙΚΑ	414

ΠΡΟΛΟΓΙΚΟΝ

ΣΤΟ ΤΕΥΧΟΣ Ἰουνίου τοῦ περιοδικοῦ ΕΚΚΛΗΣΙΑ δημοσιεύουμε τό κείμενο τοῦ φυλλαδίου ΠΡΟΣ ΤΟΝ ΛΑΟ, τό ὁποῖο ἐξέδωσε ἡ Ἱερά Σύνοδος τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος μέ θέμα τή Φιλανθρωπική Διακονία τῆς Ἐκκλησίας κατά τό ἔτος 2017. Ἐπίσης δημοσιεύουμε τό Μήνυμα τοῦ Μακαριωτάτου Ἀρχιεπισκόπου Ἀθηνῶν καί πάσης Ἑλλάδος κ. Ἱερωνύμου γιά τήν Παγκόσμια Ἡμέρα τοῦ Περιβάλλοντος (5 Ἰουνίου).

Στήν ἐνότητα ΕΚΚΛΗΣΙΑ ΚΑΙ ΔΙΚΑΙΟΝ μπορεῖτε νά διαβάσετε τήν Ἀπόφαση 926/2018 τοῦ Συμβουλίου τῆς Ἐπικρατείας γιά τήν ὕλη τῶν Θρησκευτικῶν τοῦ Λυκείου.

Ἡ ὕλη τοῦ τεύχους συμπληρώνεται ἀπό τά συνήθη ὑπηρεσιακά κείμενα τῶν Κανονισμῶν καί τῶν Προκηρύξεων καθώς καί ἀπό τίς εἰδησεογραφικές στήλες τῶν Ἐκκλησιαστικῶν Χρονικῶν καί τῶν Διορθοδόξων καί Διαχριστιανικῶν.

ΜΗΝΥΜΑΤΑ

Ἡ Φιλανθρωπική Διακονία τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος κατά τό ἔτος 2017

Τῆς Ἱεραῆς Συνόδου τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος

(Ἀπό τό φυλλάδιο ΠΡΟΣ ΤΟΝ ΛΑΟ, ὑπ' ἀριθμ. 51)

«Ἀγαπήσεις Κύριον τὸν Θεόν σου ἐν ὅλῃ τῇ καρδίᾳ σου καὶ ἐν ὅλῃ τῇ ψυχῇ σου καὶ ἐν ὅλῃ τῇ διανοίᾳ σου. αὕτη ἐστὶ πρώτη καὶ μεγάλη ἐντολή. δευτέρα δέ ὁμοία αὐτῇ· ἀγαπήσεις τὸν πλησίον σου ὡς σεαυτόν. ἐν ταύταις ταῖς δυσὶν ἐντολαῖς ὅλος ὁ νόμος καὶ οἱ προφῆται κρέμονται».

Στίς δύο αὐτές ἐντολές συνοψίζεται ὅλο τό νόημα τῆς ζωῆς καὶ ἡ φύση τῆς Ἐκκλησίας, ἡ Ὅποια ἀσκεῖ μία καὶ μοναδική ἐξουσία: τὴν ἐξουσία νά ἀγαπᾷ. Νά ἀγαπᾷ ὀλοκληρωτικά τὸν Θεό καὶ ἀπόλυτα τὸν ἄνθρωπο. Αὐτὴ ἡ ἀγαπητικὴ πρόσληψη τοῦ κόσμου ἀπὸ τὴν Ἐκκλησία δέν χωρεῖ διακρίσεις καὶ δέν ὑπόκειται σέ κανενός εἶδους περιορισμό. Μέσα στὸν θόρυβο καὶ τὴ σύγχυση πού ἐπικρατεῖ στὴ ζωὴ τοῦ σύγχρονου ἀνθρώπου καὶ στὴν καταναλωτικὴ φρενίτιδα πού ἀπλώνεται διαρκῶς, ὀφείλουμε νά μὴ παύουμε νά ἀναλογιζόμαστε τί μποροῦμε νά προσφέρουμε στοὺς συνανθρώπους μας πού πλήττονται ἀπὸ τὸν παραλογισμό καὶ τὴν σκληρότητα πού ἐπικρατεῖ στὸν κόσμο καὶ νά ἔχουμε διαρκῶς κατὰ νοῦ τὴν προτροπή: *«μακάριόν ἐστὶ διδόναι μᾶλλον ἢ λαμβάνειν»*. Ὁ μόνος τρόπος γιὰ νά ἀναγεννηθεῖ ἡ ζωὴ μας καὶ ἡ κοινωνία μας ὅλη εἶναι ἡ διάθεση γιὰ ἐκούσια πώχευση, προσφορά, ἀνταπόκριση καὶ αὐτοθυσία, ὅλες πράξεις ἀγάπης πρὸς τὸν συνάνθρωπο, ὅπως ὁ ἴδιος ὁ Θεός μέ τὴν Ἐνανθρώπιση καὶ τό Πάθος Του μᾶς δίδαξε.

Ἡ Ἐκκλησία τοῦ Χριστοῦ *«οὐκ ἦλθε διακονηθῆναι»*, ἀλλὰ *«διακονῆσαι»*. Ἡ ὑπερδισχιλιετὴς παρουσία Τῆς στὴν οἰκουμένη δέν εἶναι παρὰ διακονία ἀγάπης ἐν Χριστῷ Ἰησοῦ. Τοῦτο γίνεται ἰδιαίτερα αἰσθητό ἰδίως σέ περιόδους κρίσεως, ὅπως αὐτὴν τὴν ὁποία βιώνει ἡ Πατρίδα μας τὰ τελευ-

ταῖα χρόνια, ὅποτε ἡ Ἐκκλησία τῆς Ἑλλάδος μέ τοὺς Ὄργανισμούς τῆς, τὴν Ἱερά Ἀρχιεπισκοπὴ Ἀθηνῶν καὶ τίς κατὰ τόπους Ἱερές Μητροπόλεις ἐπιδίδονται σέ ἀγῶνα μέ ὅλα τὰ μέσα, ὥστε νά συμπαρασταθοῦν, νά ἐνισχύσουν, νά φροντίσουν κάθε ἀνάγκη τῶν ἐμπεριστατων συνανθρώπων μας, νά τείνουν χεῖρα βοήθειας καὶ νά τοὺς ἀνακουφίσουν.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Α΄

Σήμερα ἡ Ἐκκλησία τῆς Ἑλλάδος, προκειμένου νά καλυφθοῦν οἱ ἀνάγκες τῶν ἐμπεριστατων συνανθρώπων μας, διαθέτει ἐκτός τῶν Γενικῶν καὶ Ἑνοριακῶν Φιλοπτώχων Ταμείων καὶ σύγχρονες φιλανθρωπικὲς δομές.

Στὸν παρακάτω πίνακα παρουσιάζονται ποιὲς καὶ πόσες δομές λειτουργοῦν σήμερα, καθὼς καὶ οἱ δαπάνες ἀνά φιλανθρωπικὴ δομὴ. Τό συνολικὸ ποσό πού δαπανήθηκε γιὰ τὴν ἐξυπηρέτηση τῶν 1.167.589 συνανθρώπων μας, στίς 4.336 δομές Φιλανθρωπίας τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος γιὰ τό φιλανθρωπικὸ ἔργο τῆς ἀνέρχεται γιὰ τό 2017 στὰ 124.329.117,09 €, δίχως νά ἔχουν ὑπολογιστεῖ οἱ χιλιάδες ἐργατοῦρες πού προσφέρουν στίς διάφορες μονάδες οἱ 14.809 ἐθελοντές.

Πίνακας Λειτουργουσῶν Δομῶν καὶ Δαπανῶν

ΛΕΙΤΟΥΡΓΟΥΣΕΣ ΜΟΝΑΔΕΣ	ΑΡΙΘΜ. ΜΟΝΑΔΩΝ	ΣΥΝΟΛΟ ΕΞΟΔΩΝ
1. ΓΕΝ. ΦΙΛΟΠΤΩΧΟ ΤΑΜΕΙΟ	78	10.020.388,77 €
2. ΕΝΟΡ. ΦΙΛΟΠΤΩΧΑ ΤΑΜΕΙΑ	2145	12.930.631,05 €
3. ΟΡΦΑΝΟΤΡΟΦΕΙΑ	10	2.521.794,32 €
4. ΟΙΚΟΤΡΟΦΕΙΑ	21	1.658.010,03 €
5. ΓΗΡΟΚΟΜΕΙΑ	69	25.195.142,83 €
6. ΙΔΡΥΜΑΤΑ ΧΡ. ΠΑΣΧΟΝΤΩΝ	12	7.095.841,40 €

7. ΙΔΡΥΜΑΤΑ Α.Μ.Ε.Α.	4	1.703.729,88 €	16. Δράμας	446.738,00 €
8. ΚΕΝΤΡΑ ΨΥΧΙΚΗΣ ΥΓΕΙΑΣ	9	909.153,75 €	17. Δρυϊνουπόλεως, Πωγωνιανής καί Κονίτισης	201.597,95 €
9. ΠΡΟΓΡΑΜ. “ΒΟΗΘΕΙΑ ΣΤΟ ΣΠΙΤΙ”	9	150.902,55 €	18. Έδέσσης, Πέλλης και Άλμωπίας	845.452,48 €
10. ΝΟΣΟΚΟΜΕΙΑ-ΙΑΤΡΕΙΑ	8	2.687.221,33 €	19. Έλασσάνος	40.850,11 €
11. ΑΣΥΛΑ ΑΝΙΑΤΩΝ	1	2.349.526,15 €	20. Έλευθερουπόλεως	105.915,59 €
12. ΚΑΤΑΣΚΗΝΩΣΕΙΣ	63	2.817.561,06 €	21. Ζακύνθου	24.636,40 €
13. ΚΑΤΑΣΚΗΝΩΣΗ Α.Μ.Ε.Α.	1	38.946,69 €	22. Ζιγνών και Νευροκοπίου	23.971,00 €
14. ΣΥΣΣΙΤΙΑ	324	32.774.623,61 €	23. Ήλειας	7.061.330,38 €
15. ΒΡΕΦΟΝΗΠΙΑΚΟΙ ΣΤΑΘΜΟΙ	20	3.433.330,94 €	24. Θεσσαλιώτιδος και Φαναριοφερσάλων	358.821,75 €
16. ΠΑΙΔΙΚΟΙ ΣΤΑΘΜΟΙ	12	1.580.985,70 €	25. Θεσσαλονίκης	9.938.205,00 €
17. ΣΧΟΛΕΙΑ	29	943.852,58 €	26. Θηβών και Λεβαδείας	2.401.645,78 €
18. ΣΧΟΛΕΣ ΔΙΑΦ. ΕΙΔΙΚΟΤΗΤΩΝ	166	990.828,29 €	27. Θήρας, Άμοργού και Νήσων	25.630,95 €
19. ΦΡΟΝΤΙΣΤΗΡΙΑ ΣΧ. ΜΑΘΗΜΑΤΩΝ	188	399.424,50 €	28. Ίερισσού, Άγ. Όρους και Άρδαμερίου	195.046,40 €
20. ΥΠΟΤΡΟΦΙΕΣ	157	1.012.659,98 €	29. Ίλιου, Άχαρνών και Πετρούπολεως	726.790,00 €
21. ΞΕΝΩΝΕΣ	16	648.273,20 €	30. Ίωννίνων	3.063.198,17 €
22. ΦΟΙΤΗΤΙΚΕΣ ΕΣΤΙΕΣ	6	79.075,68 €	31. Καισαριανής, Βύρωνος και Ύμηττου	2.838.574,02 €
23. ΠΝΕΥΜΑΤΙΚΑ ΚΕΝΤΡΑ	319	1.601.388,26 €	32. Καλαβρύτων και Αιγιαλείας	2.130.137,43 €
24. ΚΟΙΝΩΝΙΚΑ ΠΑΝΤΟΠΩΛΕΙΑ	251	2.373.155,87 €	33. Καρπενησίου	62.500,00 €
25. ΤΡΑΠΕΖΕΣ ΡΟΥΧΩΝ/ ΔΙΑΦ. ΕΙΔΗ	100	638.864,45 €	34. Καρυστίας και Σκύρου	490.000,00 €
26. ΚΟΙΝΩΝΙΚΑ ΙΑΤΡΕΙΑ	15	249.510,19 €	35. Κασσανδρείας	291.365,28 €
27. ΚΟΙΝΩΝΙΚΑ ΦΑΡΜΑΚΕΙΑ	19	164.344,50 €	36. Καστοριάς	850.358,09 €
28. ΤΡΑΠΕΖΑ ΑΙΜΑΤΟΣ	191	22.479,00 €	37. Κερκύρας, Παξών και Διαπ. Νήσων	1.311.019,32 €
29. ΛΟΙΠΑ ΙΔΡΥΜΑΤΑ	93	5.660.785,15 €	38. Κεφαλληνίας	57.682,74 €
30. ΔΙΑΝΟΜΗ ΤΡΟΦΙΜΩΝ (έκτιμώμενο κόστος)		1.676.685,38 €	39. Κηφισίας, Άμαρουσίου και Ώρωποῦ	1.917.326,43 €
ΣΥΝΟΛΟ		4.336124.329.117,09 €	40. Κίτρους, Κατερίνης και Πλαταμώνος	1.112.913,94 €

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Β΄

Τό ποσόν πού δαπανήθηκε από τήν Ίερά Σύνοδο, τήν Άποστολική Διακονία, τήν ΑΜΚΕ «Άποστολή», τήν Ίερά Άρχιεπισκοπή Άθηνών και τίς Ίερές Μητροπόλεις τής Έκκλησίας τής Ελλάδος τό 2017 για τίς διάφορες φιλανθρωπικές δράσεις καταγράφεται αναλυτικώς στον παρακάτω πίνακα:

1. Ίερά Σύνοδος (υποτροφίες)*	265.050,00 €	41. Κορίνθου, Σικυώνος, Ζεμενοῦ, Ταρσοῦ και Πολυφέγγους	3.901.738,89 €
2. Άποστολική Διακονία	1.169.480,15 €	42. Κυθήρων	20.376,18 €
3. ΑΜΚΕ «Άποστολή»	4.395.566,21 €	43. Λαγκαδά, Λητής και Ρεντίνης	263.800,00 €
Διανομή τροφίμων	1.676.685,38 €	44. Λαρίσης και Τυρνάβου	1.239.775,48 €
4. Ίερά Άρχιεπισκοπή Άθηνών	9.225.726,85 €	45. Λευκάδος και Ίθάκης	396.716,63 €
5. Αιτωλίας και Άχαρνανίας	1.093.455,00 €	46. Λήμνου και Άγίου Εὐστρατίου	12.829,24 €
6. Άλεξανδρουπόλεως	3.185.480,00 €	47. Μάνης	353.622,39 €
7. Άργολίδος	191.727,01 €	48. Μαντινείας και Κυνουρίας	1.962.518,00 €
8. Άρτης	641.632,42 €	49. Μαρωνείας και Κομοτηνής	536.641,11 €
9. Βεροίας, Ναούσης και Καμπανίας	505.645,00 €	50. Μεγάρων και Σαλαμίνος	325.000,00 €
10. Γλυφάδας, Έλληνικοῦ, Βούλας, Βουλιαγμένης και Βάρης	362.798,39 €	51. Μεσογαίας και Λαυρεωτικής	3.051.000,00 €
11. Γόρτυνος και Μεγαλοπόλεως	51.393,86 €	52. Μεσσηνίας	2.855.372,42 €
12. Γουμενίσσης, Άξιουπόλεως και Πολυκάστρου	54.479,09 €	53. Μηθύμνης	145.750,00 €
13. Γρεβενών	179.557,43 €	54. Μονεμβασίας και Σπάρτης	3.645.165,33 €
14. Δημητριάδος και Άλμυροῦ	2.666.051,51 €	55. Μυτιλήνης, Έρεσσοῦ και Πλωμαρίου	2.434.478,42 €
15. Διδυμοτείχου, Όρεστιάδος και Σουφλίου	277.313,71 €	56. Ναυπάκτου και Άγίου Βλασίου	103.958,65 €
		57. Νεαπόλεως και Σταυρ/πόλεως	6.259.545,00 €
		58. Νέας Ίωνίας και Φιλ/φρείας	1.628.244,00 €
		59. Νέας Κρήνης και Καλαμαριάς	347.040,61 €
		60. Νέας Σμύρνης	683.586,64 €
		61. Νικαίας	2.401.441,04 €
		62. Νικοπόλεως και Πρεβέζης	445.234,60 €
		63. Ξάνθης και Περιθεωρίου	735.000,00 €
		64. Παραμυθίας, Φιλιππών, Γηρομερίου και Πάργας	103.604,00 €
		65. Παροναξίας	604.568,47 €
		66. Πατρών	1.231.730,00 €
		67. Πειραιώς	6.441.600,00 €

68. Περιστερίου	6.185.000,00 €	78. Τριφυλίας και Όλυμπίας	272.340,00 €
69. Πολυανής και Κιλκισίου	145.060,00 €	79. Ύδρας, Σπετσών και Αιγίνης	2.081.031,34 €
70. Σάμου και Ίκαρίας	360.641,56 €	80. Φθιώτιδος	1.666.823,69 €
71. Σερβίων και Κοζάνης	559.693,00 €	81. Φιλίππων, Νεαπόλεως και Θάσου	1.983.000,00 €
72. Σερρών και Νιγρίτης	960.255,57 €	82. Φλωρίνης, Πρεσπών και Έφορδαίας	831.746,00 €
73. Σιδηροκάστρου	259.100,00 €	83. Φωκίδος	67.400,00 €
74. Σισανίου και Σιατίστης	120.153,74 €	84. Χαλκίδος	2.001.626,20 €
75. Σταγών και Μετεώρων	474.400,00 €	85. Χίου, Ψαρών και Οίνουσσών	525.526,41 €
76. Σύρου, Τήνου, Άνδρου, Κέας και Μήλου	1.021.883,04 €	ΓΕΝΙΚΟ ΣΥΝΟΛΟ*	124.594.167,09 €
77. Τρίκκης και Σταγών	484.400,22 €	(με τίς ύποτροφίες της Ίερας Συνόδου)	

Πηγή: Συνοδική Έπιτροπή Κοινωνικής Προνοίας και Εύποιίας της Ίερας Συνόδου της Έκκλησίας της Ελλάδος.
Γιά περισσότερες πληροφορίες σχετικώς μέ τό Φιλανθρωπικό έργο της Έκκλησίας της Ελλάδος έπισκεφθείτε τόν
έπίσημο ιστότοπο της Συνοδικής Έπιτροπής Κοινωνικής Προνοίας και Εύποιίας της Ίερας Συνόδου της Έκκλη-
σίας της Ελλάδος: www.sekre.org

Γιά τήν Παγκόσμια Ἡμέρα τοῦ Περιβάλλοντος

Τοῦ Μακαριωτάτου Ἀρχιεπισκόπου Ἀθηνῶν καί πάσης Ἑλλάδος κ. Ἱερωνύμου

*«καί ἐγένετο χάλαζα καί πῦρ μεμιγμένα ἐν αἵματι, καί ἐβλήθη εἰς τήν γῆν· καί τὸ τρίτον τῆς γῆς κατεκάη, καί τὸ τρίτον τῶν δένδρων κατεκάη, καί πᾶς χόρτος χλωρὸς κατεκάη»
(Ἀποκ. 8,7)*

Ἡ φροντίδα γιά τό Περιβάλλον δέν εἶναι θέμα πού ἀπασχόλησε τοὺς ἀνθρώπους τά τελευταῖα χρόνια. Ἦδη ὁ Εὐαγγελιστής Ἰωάννης, ὁ ἡγαπημένος Μαθητής τοῦ Χριστοῦ, στήν *Ἀποκάλυψη* προοιωνίζει τίς τεράστιες καταστροφές τίς ὁποῖες θά ὑποστοῦν ἡ γῆ, τά νερά, τά φυτά, τά ζῶα καί ὁ ἀνθρώπος ὡς συνέπεια τῆς ἀπομάκρυνσής του ἀπό τόν Δημιουργό. Ἐκεῖνος ὅμως, ὅπως διαβάζουμε στή *Γένεση* (1,31), ὅταν ἔπλασε τόν κόσμο, «εἶδεν τά πάντα, ὅσα ἐποίησε, καί ἰδοὺ καλὰ λίαν».

Ὁ Ἅγιος Μάξιμος ὁ Ὁμολογητής ἔχει παραλληλίσει τόν ἀνθρώπο μέ τόν κόσμο εἰσάγοντας τίς ἔννοιες τοῦ ἀνθρώπου ὡς «μικροκόσμου» καί τοῦ κόσμου ὡς «μακροανθρώπου» (*Μυσταγωγία Ζ'*, 1-4). Ἡ ἐνότητα τοῦ κόσμου καί τοῦ ἀνθρώπου μέσα στήν Κτίση κατά τόν ἱστορικό χρόνο ἐξηγεῖται μέ τόν δεσμό πού δημιουργεῖται ἀνάμεσά τους μέ τή θεία αἰτία τῶν πάντων, ἡ ὁποία ἐνοποιεῖ καί στηρίζει τή Δημιουργία καί εἶναι παρούσα σέ ὅλα. Μετά τό τέλος τοῦ ἱστορικοῦ χρόνου ἡ ἐνότητα ἐξηγεῖται μέ τή θεία καί θεοποιό δύναμη, πού ἐκτείνει στό ὑπέρτατο τόν ἐνεργητικό δεσμό πού ὑπάρχει μέσα στόν ἱστορικό χρόνο.

Τό πρόβλημα, λοιπόν, τῆς καταστροφῆς τοῦ περιβάλλοντος, ὅπως πολλές φορές καί ἀπό πολλούς ἔχει τονισθεῖ, εἶναι κυρίως πνευματική ὑπόθεση, ἐφ' ὅσον ὁ ἀνθρώπος κάθε ἐποχῆς καί γιά διαφορετικούς ἐκάστοτε λόγους, κυρίως ὅμως λόγῳ τοῦ ἐγωισμοῦ καί τῆς ἀνθαιρεσίας του, διασπᾷ τόν δεσμό του μέ τόν Θεό καί συνεπῶς καί μέ τόν συνά-

θρωπο καί μέ ὅλα τά ὄντα πού τόν περιβάλλουν. Γιά τόν Ὁρθόδοξο Χριστιανό λοιπόν ἡ λύση τοῦ προβλήματος ἐξαρτᾶται ἀπό τή ριζική καί ἀποφασιστική ἀλλαγὴ τῶν σχέσεών του μέ τόν κόσμο, μέ τοὺς συνανθρώπους του, ἀλλά κυρίως μέ τόν Θεό.

Συνηθίζεται κατά καιρούς νά διασαλπίζονται ριζικές μεταβολές σέ βιομηχανικές, ἐπιστημονικές καί ἐμπορικές πρακτικές γιά τήν προστασία τοῦ Περιβάλλοντος. Τά προβλήματα ὅμως διογκώνονται μέ ρυθμούς πού διαρκῶς ἐπιταχύνονται. Τά δάκρυα γιά τά δηλητηριασμένα ζῶα, ψάρια καί πτηνά μοιάζουν εἰρωνικά, ἡ ἀγωνία γιά τοὺς πάγους πού λειώνουν φαντάζει ἔντονα ἐπιδημική, ἡ ἐκπληξη γιά τήν καθημερινή ἐνημέρωση ὅτι οἱ ὠκεανοὶ συναγωνίζονται σέ περιεκτικότητα σκουπιδιῶν τίς χωματερές πού ἄκριτα δημιουργοῦνται, συνεχῶς σβῆνει γρήγορα μπροστά σέ μία στολισμένη βιτρίνα.

Ὁ Μέγας Ἀθανάσιος, ὁ ὑπερασπιστής τῆς Ὁρθοδοξίας, ὑψώνοντας τήν φωνή του ὡς ὑπερασπιστής καί τοῦ φυσικοῦ Περιβάλλοντος, εἰδοποιεῖ τοὺς ἀνθρώπους: «...αἰσχρὴ μεγάλη καί κίνδυνος ἀσύγγνωστος ἐν ἡμέρᾳ κρίσεως, ὅτι καίτοι γνόντες τήν τῆς ἀληθείας ὁδόν, ἐναντία ὧν ἔγνωσαν ἔπραξαν».

Τά εὐχολόγια καί οἱ ἐξαγγελίες δέν ἀπέδωσαν ὡς τώρα καρπούς. Ἡ παράδοση τῆς Ὁρθόδοξης Ἐκκλησίας, μέ τήν ἐμπειρία καί τήν βίωση τοῦ εὐχαριστιακοῦ καί ἀντικαταναλωτικοῦ ἤθους, προσφέρει στήν σημερινή κοινωνία χειραγωγία γιά διέξοδο ἀπό τήν περιβαλλοντική κρίση.

Μετά πατρικῶν εὐχῶν καί ἀγάπης,

Ὁ Ἀρχιεπίσκοπος
ὁ Ἀθηνῶν ΙΕΡΩΝΥΜΟΣ

ΕΚΚΛΗΣΙΑ ΚΑΙ ΔΙΚΑΙΟΝ

Ἡ Ἀπόφαση 926/2018 τοῦ ΣτΕ γιά τό μάθημα τῶν Θρησκευτικῶν στό Λύκειο

Ἀπόφασις ὑπ' ἀριθμόν 926/2018

ΤΟ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟ ΤΗΣ ΕΠΙΚΡΑΤΕΙΑΣ ΟΛΟΜΕΛΕΙΑ

Συνεδρίασε δημόσια στό ἀκροατήριό του στίς 13 Ἰανουαρίου 2017 μέ τήν ἐξῆς σύνθεση: Νικ. Σακελλαρίου, Πρόεδρος, Ἴ. Γράβαρης, Ἀντιπρόεδρος τοῦ Συμβουλίου τῆς Ἐπικρατείας, Γ. Παπαγεωργίου, Ἴ. Μαντζουράνης, Δ. Σκαλτσούνης, Γ. Ποταμιᾶς, Μ. Γκορτζολίδου, Ε. Ἀντωνόπουλος, Γ. Τσιμέκας, Σπ. Χρυσικοπούλου, Θ. Ἀραβάνης, Μ. Πικραμένος, Π. Μπράϊμη, Α.-Μ. Παπαδημητρίου, Θ. Τζοβαριδίου, Ἐλ. Παπαδημητρίου, Κ. Νικολάου, Μ. Σωτηροπούλου, Ἀγγ. Μίντζια, Σύμβουλοι, Ρ. Γιαννουλάτου, Χρ. Σιταρᾶ, Αἰκ. Ρωξάνα, Πάρεδροι. Ἀπό τοὺς ἀνωτέρω οἱ Σύμβουλοι Ἐλ. Παπαδημητρίου καί Ἀγγ. Μίντζια, καθώς καί ἡ Πάρεδρος Αἰκ. Ρωξάνα μετέχουν ὡς ἀναπληρωματικά μέλη, σύμφωνα μέ τό ἄρθρο 26 παρ. 2 τοῦ ν. 3719/2008. Γραμματέας ἡ Μ. Παπασαράντη.

Γιά νά δικάσει τήν ἀπό 9ης Νοεμβρίου 2016 αἴτηση:

τῶν: 1., κατοίκου (...), ἀτομικῶς καί ὡς ἀσκούντος τή γονική μέριμνα τῶν ἀνηλίκων τέκνων του: α) καί β), 2. ... συζύγου....., τό γένος....., κατοίκου (...), ἀτομικῶς καί ὡς ἀσκούσης τή γονική μέριμνα τῶν ἀνηλίκων τέκνων της: α) καί β)....., 3....., κατοίκου (...), ἀτομικῶς καί ὡς ἀσκούντος τή γονική μέριμνα τοῦ ἀνηλίκου τέκνου του,, 4., κατοίκου ... (...), ἀτομικῶς καί ὡς ἀσκούσης τή γονική μέριμνα τοῦ ἀνηλίκου τέκνου της ..., 5....., κατοίκου ... (...) καί 6. Σωματείου μέ τήν ἐπωνυμία «.....», πού ἐδρεύει στήν (...), οἱ ὁποῖοι παρέστησαν μέ τόν δικηγόρο ... (Α.Μ. ... Δ.Σ.....), πού τόν διόρισαν μέ πληρεξούσια, κατά

τοῦ Ὑπουργοῦ Παιδείας, Ἐρευνας καί Θρησκευμάτων, ὁ ὁποῖος παρέστη μέ τόν ..., Νομικό Σύμβουλο τοῦ Κράτους.

Ἡ πιό πάνω αἴτηση εἰσάγεται στήν Ὀλομέλεια τοῦ Δικαστηρίου, κατόπιν τῆς ἀπό 30ῆς Νοεμβρίου 2016 πράξεως τοῦ Προέδρου τοῦ Συμβουλίου τῆς Ἐπικρατείας, λόγω τῆς σπουδαιότητάς της, σύμφωνα μέ τά ἄρθρα 14 παρ. 2 ἐδάφ. α/, 20 καί 21 τοῦ π.δ. 18/1989.

Μέ τήν αἴτηση αὐτή οἱ αἰτοῦντες ἐπιδιώκουν νά ἀκυρωθεῖ ἡ ὑπ' ἀριθμ. 143579/Δ2/7.9.2016 ἀπόφαση τοῦ Ὑπουργοῦ Παιδείας, Ἐρευνας καί Θρησκευμάτων (ΦΕΚ Β' 2906/13.9.2016).

Ἡ ἐκδίκαση ἄρχισε μέ τήν ἀνάγνωση τῆς ἐκθέσεως τοῦ εἰσηγητῆ, Συμβούλου Ε. Ἀντωνόπουλου.

Κατόπιν τό δικαστήριό ἄκουσε τόν πληρεξούσιο τῶν αἰτούντων, ὁ ὁποῖος ἀνέπτυξε καί προφορικά τους προβαλλόμενους λόγους ἀκυρώσεως καί ζήτησε νά γίνει δεκτή ἡ αἴτηση καί τόν ἀντιπρόσωπο τοῦ Ὑπουργοῦ, ὁ ὁποῖος ζήτησε τήν ἀπόρριψή της.

Μετά τή δημόσια συνεδρίαση τό δικαστήριό συνήλθε σέ διάσκεψη σέ αἴθουσα τοῦ δικαστηρίου καί

Ἄφοῦ μελέτησε τά σχετικά ἔγγραφα

Σκέφθηκε κατά τόν Νόμο

1. Ἐπειδή, λόγω κωλύματος, κατά τήν ἔννοια τοῦ ἄρθρου 26 τοῦ ν. 3719/2008 (Α' 241) τοῦ Συμβούλου Δ. Σκαλτσούνη, τακτικοῦ μέλους τῆς συνθέσεως πού ἐκδίκασε τήν κρινόμενη υπόθεση, λαμβάνει μέρος στήν διάσκεψη ἀντ' αὐτοῦ ὡς τακτικό μέλος ἡ Σύμβουλος Ἐ. Παπαδημητρίου (βλ. Πρακτικό Διασκέψεως τῆς Ὀλομελείας τοῦ Δικαστηρίου 117 Α/2017).

2. ...

3. Ἐπειδή, μέ τήν αἴτηση αὐτή ζητεῖται ἡ ἀκύρωση τῆς ὑπ' ἀριθμ. 143579/Δ2/7.9.2016 ἀποφάσεως

του Ὑπουργοῦ Παιδείας, Ἐρευνας καί Θρησκευμάτων μέ τίτλο «Πρόγραμμα Σπουδῶν τοῦ μαθηματος Θρησκευτικά Γενικοῦ Λυκείου» (Β' 2906/13.9.2016).

4.

5. Ἐπειδή, ἡ προσβαλλομένη ἀπόφαση, ἡ ὁποία ἔχει κανονιστικό χαρακτήρα, δημοσιεύθηκε στήν Ἐφημερίδα τῆς Κυβερνήσεως στίς 13.9.2016 (ΦΕΚ Β' 2906/13.9.2016), μέ ἡμερομηνία πραγματικῆς κυκλοφορίας τήν 13η.9.2016 [βλ. τήν σχετική ἰστοσελίδα τοῦ Ἐθνικοῦ Τυπογραφείου (Ε.Τ.) καί τήν ὑπ' ἀρ. Γ 2012/12.1.2017 βεβαίωσή του] καί ὡς ἐκ τούτου ἡ κρινόμενη αἴτηση, ἡ ὁποία κατετέθη στήν Γραμματεία τοῦ Δικαστηρίου στίς 10.11.2016, ἀσκεῖται ἐμπροθέσμως, τοῦτο δέ ἀνεξαρτήτως τῆς ἀναστολῆς τῆς προθεσμίας ἀσκήσεώς της, μέχρι καί 15.9.2016, λόγω τῶν δικαστικῶν διακοπῶν.

6. ... 7. ... 8. ... 9. ...

10. Ἐπειδή, στό προοίμιο τοῦ ἰσχύοντος Συντάγματος γίνεται ἐπίκληση τῆς Ἁγίας Τριάδος («Εἰς τό ὄνομα τῆς Ἁγίας καί Ὁμοουσίου καί Ἀδιαιρέτου Τριάδος»), στό ἄρθρο 2 παρ. 1 αὐτοῦ, τό ὁποῖο ἐντάσσεται στό Α' Τμήμα τοῦ Μέρους Πρώτου αὐτοῦ, ὀρίζεται ὅτι: «Ὁ σεβασμός καί ἡ προστασία τῆς ἀξίας τοῦ ἀνθρώπου ἀποτελοῦν πρωταρχική ὑποχρέωση τῆς Πολιτείας». Ἐν συνεχείᾳ, στό ἄρθρο 3, τό ὁποῖο ἐντάσσεται στό Τμήμα Β' αὐτοῦ (μέ τίτλο: «Σχέσεις Ἐκκλησίας καί Πολιτείας») τοῦ Μέρους Πρώτου τοῦ Συντάγματος, ὀρίζεται ὅτι: «1. Ἐπικρατοῦσα θρησκεία στήν Ἑλλάδα εἶναι ἡ θρησκεία τῆς Ἀνατολικῆς Ὁρθόδοξης Ἐκκλησίας τοῦ Χριστοῦ. Ἡ Ὁρθόδοξη Ἐκκλησία τῆς Ἑλλάδας, πού γνωρίζει κεφαλή της τόν Κύριον ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστό, ὑπάρχει ἀναπόσπαστα ἐνωμένη δογματικά μέ τή Μεγάλη Ἐκκλησία τῆς Κωνσταντινούπολης καί μέ κάθε ἄλλη ὁμόδοξη Ἐκκλησία τοῦ Χριστοῦ· τηρεῖ ἀπαρασάλευτα, ὅπως ἐκεῖνες, τούς ἱερούς ἀποστολικούς καί συνοδικούς κανόνες καί τίς ἱερές παραδόσεις. Εἶναι αὐτοκέφαλη, διοικεῖται ἀπό τήν Ἱερά Σύνοδο τῶν ἐν ἐνεργείᾳ Ἀρχιερέων καί ἀπό τή Διαρκή Ἱερά Σύνοδο πού προέρχεται ἀπό αὐτή καί συγκροτεῖται ὅπως ὀρίζει ὁ Καταστατικός Χάρτης τῆς Ἐκκλησίας, μέ τήρηση τῶν διατάξεων τοῦ Πατριαρχικοῦ Τόμου τῆς κθ' (29) Ἰουνίου 1850 καί

τῆς Συνοδικῆς Πράξης τῆς 4ης Σεπτεμβρίου 1928. 2. Τό ἐκκλησιαστικό καθεστῶς πού ὑπάρχει σέ ὀρισμένες περιοχές τοῦ Κράτους δέν ἀντίκειται στίς διατάξεις τῆς προηγούμενης παραγράφου. 3. Τό κείμενο τῆς Ἁγίας Γραφῆς τηρεῖται ἀναλλοίωτο. Ἡ ἐπίσημη μετάφραση του σέ ἄλλο γλωσσικό τύπο ἀπαγορεύεται χωρίς τήν ἔγκριση τῆς Αὐτοκέφαλης Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδας καί τῆς Μεγάλης τοῦ Χριστοῦ Ἐκκλησίας στήν Κωνσταντινούπολη». Περαιτέρω, στό Μέρος Δεύτερο τοῦ Συντάγματος μέ τίτλο: «Ἀτομικά καί κοινωνικά δικαιώματα» ὀρίζεται, στό μέν ἄρθρο 5 αὐτοῦ, ὅτι: «1. Καθένας ἔχει δικαίωμα νά ἀναπτύσσει ἐλεύθερα τήν προσωπικότητά του καί νά συμμετέχει στήν κοινωνική, οικονομική καί πολιτική ζωή τῆς Χώρας, ἐφόσον δέν προσβάλλει τά δικαιώματα τῶν ἄλλων καί δέν παραβιάζει τό Σύνταγμα ἢ τά χρηστά ἤθη. 2. Ὅλοι ὅσοι βρῖσκονται στήν Ἑλληνική Ἐπικράτεια ἀπολαμβάνουν τήν ἀπόλυτη προστασία τῆς ζωῆς, τῆς τιμῆς καί τῆς ἐλευθερίας τους, χωρίς διάκριση ἐθνικότητας, φυλῆς, γλώσσας καί θρησκευτικῶν ἢ πολιτικῶν πεποιθήσεων. Ἐξαιρέσεις ἐπιτρέπονται στίς περιπτώσεις πού προβλέπει τό διεθνές δίκαιο ... 3. ... 4. ... 5. ...», στό δέ ἄρθρο 13 αὐτοῦ ὀρίζεται ὅτι: «1. Ἡ ἐλευθερία τῆς θρησκευτικῆς συνείδησης εἶναι ἀπαραβίαστη. Ἡ ἀπόλαυση τῶν ἀτομικῶν καί πολιτικῶν δικαιωμάτων δέν ἐξαρτᾶται ἀπό τίς θρησκευτικές πεποιθήσεις καθενός. 2. Κάθε γνωστή θρησκεία εἶναι ἐλεύθερη καί τά σχετικά μέ τή λατρεία της τελοῦνται ἀνεμπόδιστα ὑπό τήν προστασία τῶν νόμων. Ἡ ἄσκηση τῆς λατρείας δέν ἐπιτρέπεται νά προσβάλλει τή δημόσια τάξη ἢ τά χρηστά ἤθη. Ὁ προσηλυτισμός ἀπαγορεύεται. 3. ... 4. Κανένας δέν μπορεῖ, ἐξαιτίας τῶν θρησκευτικῶν του πεποιθήσεων, νά ἀπαλλαγεῖ ἀπό τήν ἐκπλήρωση τῶν ὑποχρεώσεων πρὸς τό Κράτος ἢ νά ἀρνηθεῖ νά συμμορφωθεῖ πρὸς τούς νόμους. 5. Σύμφωνα δέ μέ τό ἄρθρο 14 παρ. 3, ἐπιτρέπεται κατ' ἐξαίρεση ἡ κατάσχεση ἐφημερίδων ἢ ἄλλων ἐντύπων, μεταξύ ἄλλων γιά προσβολή τῆς χριστιανικῆς καί κάθε ἄλλης γνωστῆς θρησκείας. Ἐξ ἄλλου, στό ἄρθρο 16 παρ. 1 τοῦ Συντάγματος ὀρίζεται ὅτι: «1. ... 2. Ἡ παιδεία ἀποτελεῖ βασική ἀποστολή τοῦ Κράτους καί ἔχει σκοπό τήν ἠθική, πνευματική, ἐπαγγελματική καί φυσική ἀγωγή τῶν Ἑλλήνων, τήν ἀνάπτυξη τῆς

έθνικης και θρησκευτικής συνείδησης και τη διάπλαση τους σε ελεύθερους και υπεύθυνους πολίτες. 3. Τά έτη ύποχρεωτικής φοίτησης δέν μπορεί νά είναι λιγότερα από έννέα. 4. ... 5. ...», στό δέ άρθρο 21 αυτού όρίζεται ότι: «Η οίκογένεια, ως θεμέλιο τής συντήρησης και προαγωγής του Έθνους ... και ή παιδική ήλικία τελούν υπό τήν προστασία του Κράτους. 2. ... 3. ... 4. ... 5. ... 6. ...». Σύμφωνα δέ μέ τό άρθρο 110 (παρ. 1) δέν υπόκεινται, μεταξύ άλλων, σε άναθεώρηση και οι άνωτέρω παρατεθεισες διατάξεις των άρθρων 5 παρ. 1 και 13 παρ. 1 αυτού.

11. Έπειδή, περαιτέρω, τό άρθρο 9 τής Ευρωπαϊκής Συμβάσεως “γιά τήν προάσπιση των δικαιωμάτων του ανθρώπου και των θεμελιωδών ελευθεριών” (ΕΣΔΑ), πού κυρώθηκε τό πρώτον μέ τόν νόμο 2329/1953 (Α΄ 68) και εκ νέου μέ τό ν.δ. 53/1974 (Α΄ 256) έγγυάται, στην παρ. 1, τήν ελευθερία τής θρησκείας ένω στην παρ. 2 του ίδιου άρθρου προβλέπονται οι περιορισμοί του δικαιώματος αυτού. Ειδικότερα τό άρθρο 9 όρίζει ότι: «Πάν πρόσωπο δικαιούται εις τήν ελευθερία σκέψεως, συνειδήσεως και θρησκείας, τό δικαίωμα τουτο έπάγεται τήν ελευθεριαν άλλαγής θρησκείας ή πεποιθήσεων, ως και τήν ελευθεριαν εκδηλώσεως τής θρησκείας ή των πεποιθήσεων μεμονωμένως ή συλλογικώς, δημοσία ή κατ΄ ιδίαν, διά τής λατρείας, τής παιδείας και τής άσκήσεως των θρησκευτικών καθηκόντων και τελεουργιών. 2. Η ελευθερία εκδηλώσεως τής θρησκείας ή των πεποιθήσεων δέν επιτρέπεται νά άποτελέση άντικείμενον έτέρων περιορισμών πέραν των προβλεπόμενων υπό του νόμου και άποτελούντων άναγκαία μέτρα, έν δημοκρατικη κοινωνία διά τήν δημοσίαν ασφάλειαν, τήν προάσπισιν τής δημοσίας τάξεως, υγείας και ήθικης ή τήν προάσπισιν των δικαιωμάτων και των ελευθεριών των άλλων». Περαιτέρω στό άρθρο 14 αυτής όρίζεται ότι: «Η χρήσις των άναγνωριζομένων έν τή παρούση Συμβάσει δικαιωμάτων και ελευθεριών δέον νά έξασφαλισθή άσχέτως διακρίσεως φύλου, φυλής, χρώματος, γλώσσης, θρησκείας, πολιτικών ή άλλων πεποιθήσεων, έθνικης ή κοινωνικής προελεύσεως, συμμετοχής εις έθνικήν μειονότητα, περιουσίας, γεννήσεως ή άλλης καταστάσεως». Έξ άλλου, τό άρθρο 2 του Πρώτου Προσθέτου Πρωτοκόλλου τής ΕΔ-

ΔΑ κατοχυρώνει τό δικαίωμα στην εκπαίδευση, όρίζει δέ ειδικότερα ότι: «Ουδείς δύναται νά στερηθής του δικαιώματος όπως εκπαιδευθής. Πάν Κράτος έν τή άσκήσει των άναλαμβανομένων υπ΄ αυτού καθηκόντων επί του πεδίου τής μορφώσεως και τής εκπαιδεύσεως θά σέβεται τό δικαίωμα των γονέων όπως έξασφαλίζωσι τήν μόρφωσιν και τήν εκπαιδευσιν ταύτην συμφώνως προς τάς ιδίας αυτών θρησκευτικής και φιλοσοφικής πεποιθήσεις».

12. Έπειδή, κατά τήν κρατήσασα στό Δικαστήριο γνώμη, ή περιεχόμενη στό άρθρο 3 παρ. 1 του Συντάγματος άναφορά ως επικρατούσης στην Ελλάδα, τής θρησκείας τής Ανατολικής Ορθόδοξης Έκκλησίας του Χριστου άποτελούσε τήν έναρκτηρια διάταξη όλων των προϊσχυσάντων Συνταγμάτων (1844, 1864, 1911, 1927, 1952) και συνιστά μέχρι σήμερα βασικό στοιχείο τής συνταγματικής παραδόσεως τής Χώρας. Η άναφορά αυτή -όπως άλλωστε, και ή επίκληση στην κεφαλίδα του Συντάγματος, τής «Αγίας, Όμοουσίου και Αδιαιρέτου Τριάδος»- συναρτάται μέ τόν καιριο ρόλο τής Ορθόδοξης Έκκλησίας στην ιστορική πορεία του Έλληνισμού, ιδίως κατά τήν προηγηθείσα τής έθνικης ανεξαρτησίας χρονική περίοδο τής τουρκοκρατίας, άποτελεί δέ και διαπίστωση του πραγματικού γεγονότος ότι τήν θρησκεία αυτήν πρεσβεύει ή συντριπτική πλειοψηφία του έλληνικού λαου, ένω δέν στερεΐται ή άναφορά αυτή και κανονιστικών συνεπειών (όπως π.χ. ή καθιέρωση χριστιανικών έορτών ως ύποχρεωτικών άργιών σε έθνικό και τοπικό επίπεδο, στον δημόσιο και στον ιδιωτικό τομέα (παραβ. και Όλομ. ΣΕ 100/2017). Έξ άλλου, ή διάταξη του άρθρου 16 παρ. 2 του Συντάγματος, ή όποία άναγορεύει τήν παιδεία ως βασική άποστολή του Κράτους, συγκαταλέγει μεταξύ των σκοπών της τήν ανάπτυξη τής έθνικης και θρησκευτικής συνειδήσεως των Έλλήνων, γιά τόν λόγο αυτόν δέ ή ανάπτυξη τόσο τής έθνικης όσο και τής θρησκευτικής συνειδήσεως των Έλλήνων, άποτελεί και μέρος τής άποστολής του Υπουργείου Παιδείας, Έρευνας και Θρησκευμάτων (βλ. άρθρο 1 παρ. 1 του Όργανισμού του Υπουργείου αυτού, π.δ. 114/2014, Α΄ 181). Η έννοια τής «έθνικης» και τής «θρησκευτικής» συνειδήσεως κατά τήν έν λόγω συνταγματική διάταξη,

είναι, ἐν ᾧ καὶ τῆς χρήσεως ὀριστικοῦ ἄρθρου, συγκεκριμένη καὶ δὲν ἀφορᾷ σέ ὅποιοδήποτε Ἔθνος καὶ σέ ὅποιοδήποτε θρήσκευμα. Εἰδικότερα, ὡς ἀνάπτυξη τῆς «ἐθνικῆς» συνειδήσεως νοεῖται εὐλόγως, ἐφ' ὅσον τό ἑλληνικό Κράτος ἰδρύθηκε καὶ ὑπάρχει ὡς ἐθνικό Κράτος (βλ. Ὁλομ. ΣΕ 460/2013), ἡ ἀνάπτυξη τῆς ἑλληνικῆς –καὶ ὄχι ἄλλης– ἐθνικῆς συνειδήσεως, ὡς ἀνάπτυξη δὲ τῆς «θρησκευτικῆς» συνειδήσεως νοεῖται ἡ ἀνάπτυξη ὀρθοδόξου χριστιανικῆς συνειδήσεως (βλ. ΣΕ 3356/1995, 2176/1998), ἐν ᾧ τοῦ ὅτι ἡ θρησκεία τῆς Ἀνατολικῆς Ὁρθοδόξου Ἐκκλησίας τοῦ Χριστοῦ, χαρακτηριζόμενη ὡς «ἐπικρατοῦσα θρησκεία στήν Ἑλλάδα», ἀναγνωρίζεται ἀπό τόν συνταγματικό νομοθέτη, ὅπως προεξετέθη, ὡς ἡ θρησκεία τῆς συντριπτικῆς πλειοψηφίας τοῦ ἑλληνικοῦ λαοῦ. Στήν ἀνάπτυξη, ἄλλωστε, τῆς θρησκευτικῆς συνειδήσεως τῶν ἑλληνοπαίδων σύμφωνα μέ τίς ἀρχές τῆς ὀρθόδοξης χριστιανικῆς διδασκαλίας ἀποβλέπουν καὶ οἱ –ἀποτελοῦντες τήν κατά τά ἄνω πλειοψηφία– γονεῖς των, ἀντλώντας ἀπό τήν προπαρατεθεῖσα διάταξη τοῦ ἄρθρου 13 τοῦ Συντάγματος τό δικαίωμα, πού κατοχυρώνεται εὐθέως καὶ ἀπό τό ἄρθρο 2 τοῦ Πρώτου Προσθέτου Πρωτοκόλλου (Π.Π.Π.) τῆς Συμβάσεως τῆς ΕΣΔΑ, νά «ἐξασφαλίζουν» τήν μόρφωση καὶ ἐκπαίδευση τῶν τέκνων τους σύμφωνα μέ τίς δικές τους θρησκευτικές πεποιθήσεις (βλ. ΣΕ 2176/1998, 3356/1995). Περαιτέρω, δοθέντος ὅτι ἡ θρησκευτική συνείδηση γεννᾶται καὶ διαμορφώνεται σταδιακά, πρὶν ἀκόμη ἀπό τήν ἑναρξη τοῦ σχολικοῦ βίου, στό πλαίσιο τῆς οἰκογενείας (ἡ ὁποία, ὡς «*θεμέλιο τῆς συντηρήσεως καὶ προαγωγῆς τοῦ Ἔθνους*» τελεῖ –ὅπως καὶ ἡ παιδική ἡλικία– ὑπό τήν προστασία τοῦ Κράτους, κατά τό ἄρθρο 21 τοῦ Συντάγματος), ἀπό τή διάταξη τοῦ ἄρθρου 16 παρ. 2 τοῦ Συντάγματος, σέ συνδυασμό μέ τίς διατάξεις τῶν παρ. 1 καὶ 2 τοῦ ἄρθρου 13 αὐτοῦ καὶ μέ τή διάταξη τοῦ ἄρθρου 2 τοῦ ΠΠΠ τῆς ΕΣΔΑ, συνάγεται ὅτι ὡς «ἀνάπτυξη» τῆς κατά τά ἄνωτέρω ὀρθόδοξης χριστιανικῆς θρησκευτικῆς συνειδήσεως νοεῖται ἡ, διά τῆς διδασκαλίας τῶν δογμάτων, ἠθικῶν ἀξιών καὶ παραδόσεων τῆς Ἀνατολικῆς Ὁρθόδοξης Ἐκκλησίας τοῦ Χριστοῦ, ἐμπέδωση καὶ ἐνίσχυση τῆς συγκεκριμένης αὐτῆς θρησκευτικῆς συνειδήσεως τῶν μαθητῶν καί, ὡς ἐκ τούτου,

ἀφορᾷ ἀποκλειστικῶς στούς μαθητές, οἱ ὁποῖοι ἀνήκοντες στήν κατά τά ἄνω πλειοψηφία τοῦ ἑλληνικοῦ λαοῦ, ἀσπάζονται τό ὀρθόδοξο χριστιανικό δόγμα, τό κυριότερο δέ μέσον, διά τοῦ ὁποίου –ἐκτός ἄλλων (προσευχῆ, ἐκκλησιασμοῦ)– ὑπηρετεῖται ὁ ἄνωτέρω συνταγματικός σκοπός εἶναι ἡ διδασκαλία τοῦ μαθήματος τῶν θρησκευτικῶν. Συνεπῶς, στίς ἄνωτέρω ὑπερνομοθετικῆς ἰσχύος διατάξεις ἀντίκεινται ρυθμίσεις νόμων ἢ κανονιστικῶν διοικητικῶν πράξεων, μέ τίς ὁποῖες, μέσῳ, κυρίως, τῶν προγραμμάτων διδασκαλίας τοῦ μαθήματος τῶν θρησκευτικῶν, γιά τούς ἀνήκοντες στήν κατά τά ἄνω πλειοψηφία τοῦ ἑλληνικοῦ λαοῦ μαθητάς, δέν ὑπηρετεῖται ὁ ὡς ἄνω συνταγματικός σκοπός, ἡ ἀνάπτυξη δηλαδή, ὑπό τήν προεκτεθεῖσα ἔννοια, τῆς ὀρθόδοξης χριστιανικῆς συνειδήσεως, ἀλλά ἐπιχειρεῖται ὁ κλονισμός ἢ καὶ ἡ μεταβολή αὐτῆς. Εἰδικότερα, σχολική διδασκαλία πού μπορεῖ νά ἔχει ὡς ἀποτέλεσμα τή μεταβολή ἢ τήν ἀλλοίωση τῆς θρησκευτικῆς αὐτῆς συνειδήσεως τῶν μαθητῶν, ὅπως αὐτή διαμορφώνεται στό πλαίσιο τῆς οἰκογενείας, θά συνιστοῦσε μορφή ὁμαδικοῦ προσηλυτισμοῦ ἰδιαίτερος σοβαρή, ὡς ἐπέμβαση στόν εὐαίσθητο ψυχικό κόσμο τῶν μαθητῶν πού δέν διαθέτουν τήν κριτική ἀντίληψη καὶ ὠριμότητα τῶν ἐνηλίκων, κατά παράβαση τῶν παρ. 1 καὶ 2 τοῦ ἄρθρου 13 τοῦ Συντάγματος. Περαιτέρω, ὡς ἀποστολή τῆς Παιδείας, ἢ, ὑπό τήν προεκτεθεῖσα ἔννοια «*ἀνάπτυξη τῆς θρησκευτικῆς συνειδήσεως*» ἀποτελεῖ συνταγματική ὑποχρέωση τοῦ Κράτους, ἐπιτελεῖται δέ κυρίως, ὅπως προεξετέθη, μέ τή διδασκαλία τοῦ μαθήματος τῶν θρησκευτικῶν, τό ὁποῖο γιά νά ὑπηρετεῖ τόν ἐν λόγω σκοπό, πρέπει νά διδάσκεται ἐπί ἰκανό ἀριθμό ὥρῶν διδασκαλίας ἐβδομαδιαίως (βλ. ΣΕ 2176/1998, 3356/1995) καὶ νά περιλαμβάνει ὅπωςδήποτε, μέ σαφήνεια καὶ πληρότητα, τά δόγματα, τίς ἠθικές ἀξίες καὶ τίς παραδόσεις τῆς Ἀνατολικῆς Ὁρθόδοξης Ἐκκλησίας τοῦ Χριστοῦ, χωρὶς νά καλλιεργεῖ ἀμφιβολίες ὡς πρὸς τά ἐν λόγω στοιχεῖα πού συγκροτοῦν τήν ὀρθόδοξη χριστιανική πίστη, οὔτε νά προκαλεῖ σύγχυση μέ τή διδασκαλία ἄλλων δογμάτων καὶ θρησκειῶν. Ἡ διδασκαλία τῶν ἄνωτέρω στοιχείων, ἡ ὁποία καθιστᾷ τό μάθημα τῶν θρησκευτικῶν «ὁμολογιακό», εἶναι ἀπολύτως συμβατή μέ τήν, καθιερούμενη στή διά-

ταξη της παρ. 1 του άρθρου 13 του Συντάγματος, απαραβίαστη θρησκευτική ελευθερία, διότι δέν συνιστά έπιβολή πίστεως πρὸς τήν έπικρατοῦσα θρησκεία, άφου τό μάθημα αυτό, μέσω του οποίου πραγματώνεται ως σκοπός της παιδείας ή «ανάπτυξη της θρησκευτικής συνειδήσεως» υπό τό προεκτεθέν κατά τή διάταξη της παρ. 2 του άρθρου 16 του Συντάγματος περιεχόμενο (ήτοι ή ανάπτυξη όρθόδοξης χριστιανικής συνειδήσεως), άπευθύνεται άποκλειστικά, ως έκ του άνωτέρω περιεχομένου του, στους μαθητές πού άσπάζονται τό όρθόδοξο χριστιανικό δόγμα και όχι στους έτεροδόξους, άλλοθρησκους ή άθεους. Τοῦτο δέ έν όψει και του ότι οι τελευταίοι (έτεροδόξοι, άλλοθρησκοι, άθεοι), άπολαμβάνουν της θρησκευτικής ελευθερίας, ή όποία κατοχυρώνεται ως απαραβίαστη μέ τή διάταξη της παρ. 1 του άρθρου 13 του Σ/τός, έχουν ευθέως βάσει της συνταγματικής αυτής διατάξεως δικαίωμα πλήρους άπαλλαγής από τό μάθημα των θρησκευτικών, χωρίς καμμία δυσμενή συνέπεια, έφ' όσον οι γονείς τους υποβάλλουν άξιόπιστη δήλωση ότι δέν έπιθυμούν, για λόγους θρησκευτικής συνειδήσεως, ήτοι διότι είναι έτεροδόξοι, άλλοθρησκοι ή άθεοι, να παρακολουθήσουν τή διδασκαλία του μαθήματος των θρησκευτικών πού έχει τό προεκτεθέν περιεχόμενο, χωρίς ή δήλωση αυτή να παραβιάζει τή διάταξη της παρ. 1 του άρθρου 13 του Συντάγματος, έφ' όσον γίνεται χάριν άπαλλαγής (των τέκνων τους) από τήν, έπιβαλλόμενη κατ' άρχήν από τό Σύνταγμα και τό νόμο, ύποχρέωση παρακολουθήσεως του μαθήματος αυτού (βλ. ΣΕ 2176/1998, 3356/1995, βλ. επίσης ΣΕ Όλομ. 2280/2001, σκ. 9, παραβ. επίσης έν σχέσει πρὸς τήν ΕΣΔΑ και τήν άπόφαση του ΕΔΔΑ της 26/9/2007 Folgero σκ. 98). Πέραν δέ τούτου, μάλιστα, για έτεροδόξους ή άλλοθρησκους μαθητάς -ιδίως τούς μαθητάς του καθολικού δόγματος ή της έβραϊκής θρησκείας ή της μουσουλμανικής μειονότητας της Δυτικής Θράκης- ό νομοθέτης έχει ρητώς προβλέψει δυνατότητα διδασκαλίας του οικείου δόγματος ή θρησκείας από πρόσωπα προτεινόμενα από τήν οικεία θρησκευτική κοινότητα, προκειμένου δέ περί της μουσουλμανικής μειονότητας από μουσουλμάνο θρησκευτικό λειτουργό (βλ. άρθρα 19 παρ. 1 του ν. 3379/1955, 85 παρ. 4 του ν. 1566/1985, 55 παρ. 5 του ν.

4386/2016 και 7 παρ. 1 του ν. 694/1977). Περαιτέρω, έφόσον διασφαλίζεται ή συνταγματική ύποχρέωση του Κράτους για τήν ανάπτυξη, κατά τά άνω, της όρθόδοξης χριστιανικής συνειδήσεως των μαθητών εκείνων, οι όποιοι ανήκοντες στην πλειοψηφία του έλληνικού λαού άσπάζονται τό όρθόδοξο χριστιανικό δόγμα, δέν έμποδίζεται ή πολιτεία να περιλαμβάνει στα σχολικά προγράμματα, στο πλαίσιο άλλων μαθημάτων ή, πάντως, διδασκαλίας άπολύτως διακριτής άπευθυνομένης στο σύνολο των μαθητών (ανεξαρτήτως δηλαδή της θρησκευτικής τους έντάξεως), και εκπαίδευση «θρησκευολογικού» χαρακτήρος μέ πληροφορίες και γνώσεις και για άλλες, πέραν της Όρθοδοξίας, θρησκείες και δόγματα «κατά τρόπο άντικειμενικό, κριτικό και πλουραλιστικό, χωρίς να επιδιώκει κατηχητικό σκοπό», έτσι ώστε να σέβεται τις θρησκευτικές ή φιλοσοφικές πεποιθήσεις των γονέων τους. (βλ. από ΕΔΔΑ 29/6/2007 Folgero σκ. 84 h, 88, 7/12/1976 Kjeldsen σκ. 53). Τέλος, κατά τήν κρατήσασα στο Δικαστήριο γνώμη, σύμφωνα μέ τήν συνταγματική άρχή της ισότητας (άρθρο 4 παρ. 1 του Σ/τός) και τις διατάξεις των άρθρων 9 και 14 της ΕΣΔΑ και της παρ. 1 του ΠΠΠ αυτής, τό Κράτος δέν μπορεί ρυθμίζοντας τό περιεχόμενο του μαθήματος των θρησκευτικών, να στερήσει από τούς μαθητάς πού άσπάζονται όρισμένη θρησκεία τό δικαίωμα, τό όποιο αναγνωρίζει σε μαθητάς πού ανήκουν σε άλλες θρησκείες, να διδάσκονται άποκλειστικά τά δόγματα της πίστεως των (όχι δέ και τά δόγματα άλλων θρησκειών). Κατά τήν γνώμη του Άντιπροέδρου Ί. Γράβαρη και των Συμβούλων Μ. Γκορτζολίδου και Μ. Σωτηροπούλου από τούς άνωτέρω συνταγματικούς όρισμούς - τις διατάξεις και τήν έν προοιμίω επίκληση και τήν συνδυασμένη έρμηνεία τους κατά τό γράμμα και τόν σκοπό τους, τόσο στην ιστορική τους καταγωγή όσο και στην εξέλιξη τους κατά τήν παρούσα συγκυρία, έν' όψει δέ της τυπικής τους ισοδυναμίας, καθώς και της άντίληψης του νοήματός τους σε άρμονία και μέ τις προπαρατεθεισες διατάξεις της ΕΣΔΑ, συνάγονται τά ακόλουθα: Ό άπώτερος σκοπός της παιδείας, ως «βασικής άποστολής του Κράτους» είναι ή «διάπλαση ελεύθερων και υπεύθυνων πολιτών». Η «άγωγή των Έλλήνων», ή όποία παρέχεται πρὸς τόν σκοπό αυτό, όφείλει,

μεταξύ τῶν ἄλλων, νά συμβάλλει στήν “ανάπτυξη τῆς ἐθνικῆς καί θρησκευτικῆς τους συνείδησης”. Ὡς “συμβάλλουσα” δέ στήν “ανάπτυξη τῆς θρησκευτικῆς συνείδησης τῶν Ἑλλήνων”, νοεῖται ἡ ἀγωγή ἐκείνη πού ἔχει ὡς ἀντικείμενο νά εἰσαγάγει τούς μαθητές καί νά τούς ἐξοικειώσει μέ τήν ἔννοια τοῦ ἱεροῦ ὡς ἔγκυρης πρότασης νοηματοδότησης τοῦ βίου. Καί δῆ, ὅπως ἡ πρόταση αὐτή ἔχει διαμορφωθεῖ ἀπό τήν χριστιανική ὀρθοδοξία, καί ἀναδειχθεῖ ἱστορικά στήν Ἑλλάδα ὡς τό “ἐπικρατέστερο”, τοὔτέστιν τό ἀμεσότερα ψηλαφητό, συλλογικό θρησκευτικό βίωμα. Κατά τήν ἀντίληψη δηλαδή τοῦ συνταγματικοῦ νομοθέτη, ἡ κατά τά ἀνωτέρω θρησκευτική ἀγωγή, ἀπό τήν μία μέν πλευρά δέν ἐπιτρέπεται νά ὑπερβεῖ τόν χαρακτήρα τῆς ὡς “ἔγκυρης” μέν, ἀλλά, πάντως, “πρότασης” γιά τήν συγκρότηση ἐλεύθερων συνειδήσεων, ἰκανῶν γιά τίς δικές τους προσωπικές ἐπιλογές καί, ἐπομένως, δέν εἶναι ἐπιτρεπτό νά μεταβάλλεται σέ δογματική ὁμολογία πίστεως ἢ πολλῶ μᾶλλον σέ κατήχηση. Ἀπό τήν ἄλλη ὅμως ὀφείλει νά διατηρεῖ ὡς προέχουσα καί κύρια μέριμνα ὄχι τήν παροχή πληροφοριῶν ἢ τήν ἐπεξεργασία γνώσεων ἢ τήν ἀνάπτυξη προβληματισμῶν ἱστορικῆς, θρησκευτικῆς ἢ κοινωνιολογικῆς φύσεως (ἀντικείμενο ἄλλωστε καί ἄλλων μαθημάτων), ἀλλά τήν καλλιέργεια τῶν κατάλληλων προϋποθέσεων ὥστε νά μπορεῖ νά μεταδοθεῖ τό βίωμα τῆς ἱερότητας, ὅπως αὐτό ἔχει ἀποτυπωθεῖ -καί εἶναι, ἄλλωστε, ὡς ἐκ τούτου, πρόσφορη ἢ μετάδοσή του- στήν λειτουργική ζωή τῆς ὀρθόδοξης ἐκκλησίας καί τήν παράδοση τῆς ὀρθοδοξίας, μέ τίς πολλαπλές ἐκφάνσεις τους στόν πολιτισμό τῆς χώρας. Κατά τά λοιπά, εἶναι ἀσφαλῶς ἐλεύθερη ἡ Πολιτεία νά ἐπιλέγει καί νά καθορίζει κανονιστικά τό περιεχόμενο τῆς σχετικῆς ἀγωγῆς κατά τήν ἐκάστοτε ἐκπαιδευτική πολιτική καί τά πορίσματα τῆς παιδαγωγικῆς ἐπιστήμης, μὴ ἐλεγχόμενη δικαστικά σίς ἐπιλογές τῆς αὐτῆς παρά μόνον ὡς πρὸς τήν τήρηση τῶν πῶ πάνω συνταγματικῶν ὑποχρεώσεων. Μειοψήφισαν οἱ Σύμβουλοι Ἰ. Μαντζουράνης, Σ. Χρυσικοπούλου, Θ. Ἀραβάνης, Μ. Πικραμένος καί Α.-Μ. Παπαδημητρίου, οἱ ὁποῖοι ὑποστήριξαν τήν ἀκόλουθη ἄποψη: “Ὅπως ἔχει κριθεῖ (ΣΕ 194/1987), μέ τή διάταξη τῆς παραγρ. 1 τοῦ ἄρθρου 13 τοῦ Συντάγματος κατοχυρώνεται καί προ-

στατεύεται ἡ ἐλευθερία τῆς θρησκευτικῆς συνειδήσεως πού εἶναι ἰδιαίτερη ἔκφραση τοῦ δικαιώματος τῆς ἐλεύθερης ἀναπτύξεως τῆς προσωπικότητας (ἄρθρ. 5 τοῦ Συντ.). Ἡ ἐλευθερία αὐτή συνεπάγεται, μεταξύ ἄλλων, τό δικαίωμα τοῦ καθενός νά πρεσβεύει τό θρήσκευμα ἢ τό δόγμα τῆς ἐκλογῆς του ἢ νά μὴ ἀκολουθεῖ κανένα θρήσκευμα ἢ νά εἶναι ἄθεος. Τό δεύτερο ἐξ ἄλλου ἐδάφιο τῆς παραπάνω συνταγματικῆς διατάξεως κατοχυρώνει τήν θρησκευτική ἰσότητα, ἔκφραση τῆς ὁποίας εἶναι τό δικαίωμα τοῦ καθενός νά ἀπολαύει, ἀνεξάρτητα ἀπό τίς θρησκευτικές πεποιθήσεις του, τό σύνολο τῶν δικαιωμάτων πού ἀναγνωρίζει ἡ ἔννομη τάξη καί μάλιστα ὄχι μόνο τῶν ἀτομικῶν καί πολιτικῶν ἀλλά καί τῶν κοινωνικῶν δικαιωμάτων, ὅπως τό δικαίωμα παιδείας. Περαιτέρω, μέ τίς ἀποφάσεις 2280-2285/2001 τῆς πλήρους Ὀλομελείας τοῦ Δικαστηρίου κρίθηκε ὅτι μέ τίς διατάξεις τῆς παραγρ. 1 τοῦ ἀνωτέρω ἄρθρου 13 τοῦ Συντάγματος, οἱ ὁποῖες εἶναι θεμελιώδεις, ὡς μὴ ὑποκείμενες σέ ἀναθεώρηση, σύμφωνα μέ τό ἄρθρο 110 παρ. 1 αὐτοῦ, ἡ ἐλευθερία τῆς θρησκευτικῆς συνειδήσεως, μέ τήν ὁποία προστατεύεται προεχόντως τό ἐνδιάθετο φρόνημα τοῦ ἀτόμου ἀναφορικά μέ τό θεῖο ἀπό κάθε κρατική ἐπέμβαση, εἶναι ἀπαραβίαστη καί ὑπόκειται μόνο στοὺς περιορισμούς τῆς παρ. 4 τοῦ ἄρθρου αὐτοῦ, περιλαμβάνει δέ, μεταξύ ἄλλων, καί τό δικαίωμα τοῦ ἀτόμου νά μὴ ἀποκαλύπτει τό θρήσκευμα ἢ τίς θρησκευτικῆς ἐν γένει πεποιθήσεις του. Ἐπομένως, κανένας δέν μπορεῖ νά ἐξαναγκασθεῖ, μέ ὁποιοδήποτε τρόπο, νά ἀποκαλύψει, εἴτε ἀμέσως εἴτε ἐμμέσως, τό θρήσκευμα ἢ τίς θρησκευτικῆς ἐν γένει πεποιθήσεις του. Διάφορο δέ εἶναι τό ζήτημα τῆς οἰκειοθελοῦς πρὸς τίς κρατικές ἀρχές γνωστοποίησης τοῦ θρησκευματοῦ τοῦ ἀτόμου, γιά τήν ἄσκηση συγκεκριμένων δικαιωμάτων πού ἀναγνωρίζει ἡ ἔννομη τάξη γιά τήν προστασία τῆς θρησκευτικῆς ἐλευθερίας (π.χ. ἡ μὴ ἐκπλήρωση τῶν στρατιωτικῶν ὑποχρεώσεων γιά λόγους ἀντιρρήσεων συνειδήσεως, ἡ ἀπαλλαγὴ ἀπὸ τῆς διδασκαλίας τοῦ μαθήματος τῶν θρησκευτικῶν καί ἀπὸ συναφεῖς σχολικῆς ὑποχρεώσεως, ὅπως ὁ ἐκκλησιασμός καί ἡ ὁμαδικὴ προσευχή, κ.λπ., σκ. 9-10). Περαιτέρω, τό ἄρθρο 3 τοῦ Συντάγματος, τό ὁποῖο ὑπόκειται σέ ἀναθεώρηση κατ’ ἄρθρο 110 παρ. 1

αυτοῦ, ἀναφέρεται ἀπλῶς στό πραγματικό γεγονός ὅτι ἡ πλειοψηφία τοῦ ἑλληνικοῦ λαοῦ ἀσπάζεται τό θρησκειοματικό τῆς Ἀνατολικῆς Ὁρθόδοξης Ἐκκλησίας, περιλαμβανόμενο δέ στά ἑλληνικά συντάγματα ἀπό τήν Ἐπανάσταση καί ἐξῆς ἐτέθη καί στό Σύνταγμα τοῦ 1975 κυρίως γιά λόγους ἱστορικούς (βλ. Πρακτ. Ὁλομ. Συντ., σ. 402). Ἡ διάταξη αὐτή ἔχει περιορισμένο κανονιστικό περιεχόμενο, τό ὁποῖο συνάπτεται ἰδίως μέ τόν καθορισμό ἐπίσημων θρησκευτικῶν ἀργιῶν γιά τή διευκόλυνση τῆς ἀσκήσεως θρησκευτικῶν καθηκόντων τῶν ἐνδιαφερομένων (βλ. ΣΕ 100/2017 Ὁλομ.) κλπ. Ὅπως ὁμως ἔχει κριθεῖ μέ τίς προαναφερθεῖσες ἀποφάσεις 2280-2285/2001 τῆς πλήρους Ὀλομελείας τοῦ Δικαστηρίου, ἡ διάταξη αὐτή τοῦ ἄρθρου 3, τό ὁποῖο ἄλλωστε ἐντάσσεται στό Τμήμα Β' τοῦ πρώτου μέρους τοῦ Συντάγματος, πού ἀφορᾷ τίς σχέσεις Ἐκκλησίας καί Πολιτείας, δέν ἐπηρεάζει τήν ἀσκηση τοῦ κατοχυρούμενου μέ τό ἄρθρο 13 ἀτομικοῦ δικαιώματος τῆς θρησκευτικῆς ἐλευθερίας, τό ὁποῖο περιλαμβάνεται στό δεύτερο μέρος τοῦ Συντάγματος μέ ἀντικείμενο τά ἀτομικά καί κοινωνικά δικαιώματα, οὔτε εἰσάγει προνομιακή μεταχείριση ὑπέρ τῶν Ἑλλήνων Ὁρθόδοξων Χριστιανῶν κατά τήν ἀσκηση τοῦ δικαιώματος αὐτοῦ. Κάτι τέτοιο, ἄλλωστε, θά ἀντέβαινε καί στήν εἰδική διάταξη τῆς παραγρ. 1 τοῦ ἄρθρου 13, πού ἐπιβάλλει τήν ἴση μεταχείριση στήν ἀπόλαυση καί τῶν ἀτομικῶν δικαιωμάτων, ἀνεξάρτητα ἀπό θρησκευτικές πεποιθήσεις (σκ. 10). Ὅμοιος δέν ἐπηρεάζει τήν ἀσκηση τῶν ἀτομικῶν καί κοινωνικῶν δικαιωμάτων πού κατοχυρώνει τό Σύνταγμα ἡ φράση «*Εἰς τό ὄνομα τῆς Ἁγίας καί Ὁμοουσίου καί Ἀδιαιρέτου Τριάδος*» στήν προμετωπίδα τοῦ Συντάγματος, ἡ ὁποία τέθηκε ὁμοίως γιά ἱστορικούς λόγους καί ἔχει περιορισμένη κανονιστική ἐπιρροή, ἀντίστοιχη μέ αὐτή τοῦ ἄρθρου 3 παράγρ. 1 (πρβλ. ἀπόφαση τῆς 26.9.1990 τοῦ Ὁμοσπονδιακοῦ Δικαστηρίου τῆς Ἑλβετίας, BGE 116 Ia S 252, 258, σκ. 5, τό Σύνταγμα τῆς ὁποίας περιλαμβάνει ἀντίστοιχη προμετωπίδα). Ἐξ ἄλλου, ὅπως ἔχει κριθεῖ παγίως τό ΕΔΔΑ, ἡ ἐλευθερία τῆς σκέψης, τῆς συνείδησης καί τῆς θρησκείας πού κατοχυρώνει τό ἄρθρο 9 παρ. 1 τῆς ΕΣΔΑ, εἶναι ἓνα ἀπό τά θεμέλια μιᾶς «δημοκρατικῆς κοινωνίας» κατά τήν ἔννοια τῆς

Συμβάσεως. «*Ὅσον ἀφορᾷ τήν θρησκευτική της διάσταση, εἶναι ἓνα ἀπό τά ζωτικότερα στοιχεία πού συνιστοῦν τήν ταυτότητα τῶν πιστῶν καί τήν ἀντίληψή τους γιά τή ζωή, ἀλλά εἶναι ἐπίσης ἓνα πολύτιμο στοιχεῖο γιά τούς ἄθεους, τούς ἀγνωστικιστές, τούς σκεπτικιστές καί τούς ἀδιάφορους. Εἶναι προϊόν τοῦ πλουραλισμοῦ, ὁ ὁποῖος κατακτῆθηκε ἀκριβᾶ ἀνά τούς αἰῶνες, πού δέν μπορεῖ νά διαχωρισθεῖ ἀπό μία τέτοια κοινωνία. Ἡ ἐλευθερία αὐτή συνεπάγεται, ἰδίως, τήν ἐλευθερία ἑνός προσώπου νά ἀσπάζεται ἢ ὄχι μία θρησκεία καί τήν ἐλευθερία νά ἀσκεῖ ἢ ὄχι τά θρησκευτικά του καθήκοντα*» (βλ. ἀπόφ. ΕΔΔΑ τῆς 3.10.2010, Π.Δ. κατά Ἑλλάδος, σκ. 76, τῆς 25.3.1993, Κοκκινάκης κατά Ἑλλάδος, σκ. 31, τῆς 18.2.1999, Buscarini κατά Ἁγίου Μαρίνου, σκ. 34 κ.ἄ.). Περαιτέρω, κατά τήν αὐτή γνώμη, ἀπό τό συνδυασμό τῶν διατάξεων τῶν μὴ ὑποκειμένων σέ ἀναθεώρηση ἄρθρων 2 παρ. 1, 5 παρ. 1 καί 13 παρ. 1 τοῦ Συντάγματος, τοῦ ἄρθρου 16 παρ. 2 αὐτοῦ, καί τῶν ἄρθρων 2 τοῦ 1ου προσθέτου πρωτοκόλλου τῆς ΕΣΔΑ, 18 παρ. 1-3 τοῦ Διεθνοῦς Συμφώνου γιά τά ἀτομικά καί πολιτικά δικαιώματα (ΔΣΑΠΔ), τό ὁποῖο κυρώθηκε μέ τόν ν. 2462/1997 (Α' 25), καί 14 παρ. 1-3 τῆς Διεθνοῦς Συμβάσεως γιά τά δικαιώματα τοῦ παιδιοῦ (ΔΣΔΠ), ἡ ὁποία κυρώθηκε μέ τόν ν. 2101/1992 (Α' 192), συνάγεται ὅτι ὑποκείμενο τοῦ δικαιώματος τῆς παιδείας καί τῆς ἐκπαίδευσης εἶναι τόσο οἱ Ἕλληνες, ἢτοι οἱ κεκτημένοι τήν ἑλληνική ἰθαγένεια (βλ. ΣΕ 3317/2014 Ὁλομ.), ὅσο καί οἱ νομίμως εὐρισκόμενοι στήν Ἑλλάδα ἄλλοδαποί, στό πλαίσιο τῶν ὑπαρχουσῶν ἐκπαιδευτικῶν δομῶν καί τῶν διατιθέμενων μέσων (ΕΔΔΑ 23.7.1968, Affaire linguistique Belge, σκ. Β. 3). Ὡς «*ἀνάπτυξη τῆς ἐθνικῆς συνείδησης*» νοεῖται ἡ συνειδητοποίηση τῆς συμμετοχῆς στήν ἐθνική κοινότητα πού προσδιορίζεται διαχρονικά ὡς ἑλληνική, μέ πολιτιστικά καί γλωσσικά κριτήρια, ἐνῶ ὡς «*ἀνάπτυξη τῆς θρησκευτικῆς συνείδησης*» νοεῖται ἡ ἐξοικείωση τῶν μαθητῶν μέ τό θρησκευτικό φαινόμενο στήν ἱστορική του πορεία καί στή σύγχρονη πραγματικότητα, μέ ἔμφαση πάντως στήν παρουσίαση τῶν διδαγμάτων καί τῶν ἀρχῶν τῆς Ἀνατολικῆς Ὁρθόδοξης Ἐκκλησίας, δηλαδή τῆς ἐπικρατοῦσας θρησκείας μέ τήν προεκτεθεῖσα ἔννοια. Κατά ταῦτα ἡ ἀνάπτυξη «*ἐθνικῆς συνείδη-*

σεως» κατά τό Σύνταγμα δέν ἐξαρτᾶται ἀπό τήν καλλιέργεια «θρησκευτικῆς συνειδήσεως» οὔτε ἀπό τήν πίστη σέ συγκεκριμένο θρήσκευμα, διότι ἑλληνική ἐθνική συνείδηση ἀπολύτως θεμιτῶς μπορεῖ νά ἔχουν καί ὅσοι ἀσπάζονται διαφορετικό ἢ δέν ἀσπάζονται κανένα θρήσκευμα. Ἡ κατά τά ἀνωτέρω «ἀνάπτυξη θρησκευτικῆς συνειδήσεως» ἐπιτυγχάνεται μέσῳ τῆς ὑποχρεωτικῆς διδασκαλίας τοῦ μαθήματος τῶν θρησκευτικῶν σά δημόσια καί ἰδιωτικά ἐκπαιδευτήρια βάσει τοῦ οἰκείου προγράμματος σπουδῶν. Γιά τή διαμόρφωση τοῦ ἐν λόγῳ προγράμματος καί τήν ἐπιλογή τῆς διδασκείας ὕλης, πού ἀποτελοῦν ἀμιγῶς κρατικές ἀρμοδιότητες, ὁ νομοθέτης διαθέτει εὐρεία διακριτική εὐχέρεια. Ἡ εὐχέρεια αὐτή ὀριοθετεῖται ἀπό τίς προαναφερθεῖσες ἀξιοζήμενης τυπικῆς ἰσχύος διατάξεις πού καθορίζουν τούς σκοπούς τῆς ἐκπαίδευσης, μεταξύ τῶν ὁποίων προέχουν εἶναι ἡ «διάπλαση ἐλεύθερων καί ὑπεύθυνων πολιτῶν» (ἄρθ. 16 παρ. 2 Σύντ.), καί κατοχυρώνουν τήν ἐλευθερία σκέψεως, συνειδήσεως καί θρησκείας, φορέας τῆς ὁποίας εἶναι αὐτοτελῶς καί τό παιδί, καθῶς καί τό δικαίωμα τῶν γονέων νά φροντίζουν γιά τήν θρησκευτική καί ἠθική ἀγωγή τῶν παιδιῶν τους σύμφωνα μέ τίς πεποιθήσεις τους (ἄρθ. 18 παρ. 4 ΔΣΑΠΔ) καί νά “καθοδηγοῦν” τό παιδί στήν ἀσκηση τῶν παραπάνω δικαιωμάτων του πρὸς τό σκοπό τῆς ἀναπτύξεως τῶν ἰκανοτήτων του (ἄρθ. 18 παρ. 2 ΔΣΔΠ). Οἱ διατάξεις ὁμως αὐτές δέν παρέχουν στοὺς γονεῖς δικαίωμα νά ἀξιῶνουν ἀπό τό Κράτος τήν ὀργάνωση διδασκαλίας συγκεκριμένου περιεχομένου (ΕΔΔΑ 10.1.2017, Osmanoglu, σκ. 92-95), σέ περίπτωση δέ συγκρούσεως τῶν δικαιωμάτων τοῦ παιδιοῦ καί τῶν γονέων ὑπερτερεῖ τό δικαίωμα τοῦ παιδιοῦ (ibidem, σκ. 95, 97, 105, 18.12.1996, Βαλσάμης σκ. 37, 18.12.1986, Johnston, σκ. 63). Ἀπό αὐτά παρέπεται ὅτι τό Κράτος κατά τήν παροχή τῆς ἐκπαίδευσης, περιλαμβανομένου τοῦ μαθήματος τῶν θρησκευτικῶν, πού ἀπευθύνεται σέ ὅλους τούς μαθητές καί ὄχι μόνο “σέ βαπτισμένους ὀρθόδοξους χριστιανούς”, δέν ἐπιτρέπεται νά ἐπιβάλλει συγκεκριμένη κοσμοθεωρία ὡς τήν μόνη ἀποδεκτή ἢ ἀληθινή, ἀλλά ὀφείλει, τηρώντας τήν ἀρχή τῆς οὐδετερότητας, νά δημιουργεῖ τίς προϋποθέσεις ὥστε οἱ μαθητές νά διαμορφώσουν ἐλεύθερα τήν

προσωπικότητά τους καί νά ἐπιλέξουν κριτικά τήν κοσμοαντίληψη τῆς ἀρεσκείας τους. Εἰδικότερα, τό πρόγραμμα θρησκευτικῆς ἐκπαίδευσης μπορεῖ μέν νά περιλαμβάνει “πληροφορίες ἢ γνώσεις θρησκευτικοῦ χαρακτήρα”, πλὴν ἢ μετάδοσή τους πρέπει νά εἶναι “ἀντικειμενική, κριτική καί πλουραλιστική” καί “νά μὴν ἐπιδιώκει κατηχητικό σκοπό” (ΕΔΔΑ 7.12.1976, Kjeldsen σκ. 53, 29.6.2007, Folgero σκ. 84). Ἐν ὄψει τούτων, κατά τή γνώμη αὐτή, τό Σύνταγμα καί οἱ διεθνεῖς συμβάσεις πού προαναφέρθηκαν οὐδόλως ὑποχρεώνουν τόν νομοθέτη νά προσδώσει στό μάθημα τῶν θρησκευτικῶν ὁμολογιακό ἢ κατηχητικό χαρακτήρα, διότι τοῦτο θά ἰσοδυναμοῦσε ὄχι μέ “ἀνάπτυξη” θρησκευτικῆς συνειδήσεως μέ τήν προεκτεθεῖσα ἔννοια, ἀλλά μέ “ἐπιβολή” θρησκευτικῆς συνειδήσεως συγκεκριμένου περιεχομένου, ὅπερ ἀντίκειται στίς ἀρχές τῆς θρησκευτικῆς οὐδετερότητας καί τῆς πολυφωνίας πού διέπουν τήν παροχή τῆς ἐκπαίδευσης ἀπό τό Κράτος καί θέτει σέ κίνδυνο τό δικαίωμα τοῦ μαθητῆ νά ἐπιλέξει καί νά διαμορφώσει κριτικά οὐσιώδες στοιχεῖο τῆς προσωπικότητάς του καί τῆς ἀντίληψής του γιά τόν κόσμο καί τόν ἄνθρωπο. Καί ναί μέν οἱ κείμενες διατάξεις παρέχουν τή δυνατότητα ἐξαιρέσεως τοῦ μαθητῆ ἀπό μάθημα πού ἀντίκειται στίς θρησκευτικές πεποιθήσεις αὐτοῦ ἢ τῶν γονέων του, πλὴν ἢ ἀσκηση τῆς δυνατότητας αὐτῆς ἀποτελεῖ ἔσχατο μέσο διότι δημιουργεῖ στεγανά μεταξύ τῶν μαθητῶν καί ἐνισχύει τό αἶσθημα τοῦ ἀποκλεισμοῦ εἰς βάρος τοῦ ὁμαδικοῦ πνεύματος πού πρέπει νά καλλιεργεῖ τό σχολεῖο, τῆς ἐνσωμάτωσής στό σχολικό περιβάλλον καί τῆς κοινωνικοποίησης τοῦ παιδιοῦ (ΕΔΔΑ προαναφερθεῖσα ἀπόφαση Osmanoglu, σκ. 103). Ἀκριβῶς δέ αὐτόν τό σκοπό ὑπηρετεῖ ἕνα μάθημα θρησκευτικῶν πολυφωνικό καί ἀξιολογικά οὐδέτερο κατά τά ἐκτεθέντα. Οἴκοθεν ἐξ ἄλλου νοεῖται ὅτι οἱ ἐνδιαφερόμενοι μποροῦν νά συμπληρώσουν τίς γνώσεις τους καί τήν θρησκευτική ἀγωγή τους ἐκτός σχολείου, ὅπως στήν οἰκογενειακή ἐστία, ἢ στό κατηχητικό κ.λπ. (βλ. προαναφερθεῖσες ἀποφάσεις ΕΔΔΑ Folgero, σκ. 88-89, Kjeldsen, σκ. 50-53 κ.ἄ.). Συνεπῶς, κατά τήν αὐτή γνώμη, δύναται ὁ νομοθέτης, κατά τή σχετική διακριτική εὐχέρεια πού τοῦ παρέχει τό Σύνταγμα, νά προσδώσει στό μάθημα τῶν θρησκευτικῶν θρη-

σκειολογικό περιεχόμενο, με την κατάλληλη εμφάνιση στην ιστορία, τον ρόλο και τις αρχές της επικρατούσας θρησκείας, η και να το εμπλουτίσει με στοιχεία λογοτεχνικά, κοινωνιολογικά, λαογραφικά, φιλοσοφικά καθώς και ιστορίας της τέχνης, για την οποία η θρησκευτικότητα αποτέλεσε ανέκαθεν σημαντική πηγή εμπνευσης. Το περιεχόμενο μάλιστα αυτό ανταποκρίνεται πληρέστερα προς τις επιταγές που απορρέουν από τα άρθρα 5 παρ. 1, 13 παρ. 1 και 16 παρ. 2 του Συντάγματος και τις διατάξεις των διεθνών συμβάσεων που προαναφέρθηκαν (ΠΕ 347/2002).

13. Έπειδή, μετά τη θέση σε ισχύ του Συντάγματος του 1975, ο πρώτος βασικός νόμος που ρύθμισε τα θέματα οργάνωσης και διοικήσεως της γενικής εκπαίδευσης ήταν ο νόμος 309/1976 (Α' 100), στη διάταξη της παρ. 2 του άρθρου 29 του οποίου, μεταξύ των σκοπών του Λυκείου αναφέρεται: "ή τόνωσις του θρησκευτικού και εθνικού φρονήματος" των μαθητών. Τα αναλυτικά προγράμματα που εκδόθηκαν με βάση τον νόμο αυτόν καθιερώνουν ως βασικό περιεχόμενο του μαθήματος των Θρησκευτικών τη διδασκαλία της Ορθόδοξης χριστιανικής πίστεως [βλ. ενδεικτικά: τους σκοπούς και τη διδακτέα ύλη του μαθήματος των Θρησκευτικών για το Λύκειο π.δ. 373/1978 (Α' 79) άρθρο 2 "αναλυτικό πρόγραμμα διδακτέας ύλης διά την Πρώτην (Α') Τάξιν του ημερησίου Λυκείου γενικής κατευθύνσεως ορίζεται τό ακόλουθον αναλυτικόν πρόγραμμα διδακτέας κατά μάθημα ύλης: I. Θρησκευτικά... πρώτη περίοδος. Η διάδοσις του χριστιανισμού. Διοίκησις της εκκλησίας. Λατρεία και ήθη των πρώτων χριστιανών. Πρώτον Κεφάλαιον. Η διάδοσις του χριστιανισμού. 1. Ευνοϊκοί ὄροι διά τήν ἐξάπλωσιν της χριστιανικής θρησκείας. 2. Τά ἐμπόδια εἰς τήν διάδοσιν του χριστιανισμού. 3. Οἱ διωγμοί. 4... 5... 6... 7... 8... Δεύτερον Κεφάλαιον. Η διοίκησις της εκκλησίας. Η λατρεία και ήθη των χριστιανών. 9. Η διοίκησις της εκκλησίας. 10. Η λατρεία. 11... 12... 13... Δεύτερα Περίοδος ἀπό τοῦ Μ. Κωνσταντίνου μέχρι τοῦ Σχίσματος ... Ὁ θρίαμβος τοῦ Χριστιανισμού. 14. Ὁ Μ. Κωνσταντίνος. 15. Ἰουλιανός ὁ παραβάτης. 16...17... Τέταρτον Κεφάλαιον. Οἰκουμενικές Σύνοδοι καί αἱρέσεις... Πέμπτον Κεφάλαιον. Οἱ Μεγάλοι Πατέρες καί Διδάσκαλοι

της Ἐκκλησίας... Τρίτη Περίοδος ἀπό τοῦ Σχίσματος μέχρι της Ἀλώσεως καί της Μεταρρυθμίσεως... Ἑβδομον Κεφάλαιον. Τό Σχίσμα της Ἐκκλησίας. 31. Τά αἷτια τοῦ Σχίσματος 32. Ἀφορμή καί Ἀρχή τοῦ Σχίσματος..., π.δ. 827/1979 (Α' 240) ἄρθρο 2 ἡ διδακτέα ὕλη τῶν μαθημάτων της Πρώτης (Α') Τάξεως τοῦ ημερησίου Λυκείου γενικής κατευθύνσεως ορίζεται ἀναλυτικά κατά μάθημα ὡς ἐξῆς: Θρησκευτικά ... I. Σκοπός τοῦ μαθήματος... ἡ παρακολούθησις της ἱστορικής πορείας τοῦ χριστιανισμού ὥστε ὁ μαθητής νά ἐρμηνεύσει καί νά κατανοήσει πληρέστερα τίς κύριες φάσεις της ζωῆς της Ἐκκλησίας μέσα στό εὐρύτερο πλαίσιο τῶν θρησκευτικῶν, κοινωνικῶν, πολιτικῶν, πνευματικῶν καί γενικά τῶν πολιτιστικῶν σχέσεων καί ἰδιαιτέρα στή συνύπαρξιν της Ὁρθοδοξίας μέ τό Γένος τῶν Ἑλλήνων. II. Ὑλη τοῦ μαθήματος Χριστιανισμός καί Ἱστορία ... Ἐκκλησιολογία ... Ἱεραποστολή... Διωγμός... Αἱρέσεις καί Σχίσματα π.δ. 826/1979 (Α' 240) ἄρθρο 2 "ἡ διδακτέα ὕλη τῶν διδασκόμενων μαθημάτων στή Γ' Τάξιν τοῦ ημερησίου Λυκείου γενικής κατευθύνσεως ορίζεται ἀναλυτικά κατά μάθημα ὡς ἐξῆς: I. Θρησκευτικά... I. Σκοπός τοῦ μαθήματος εἶναι: Α. Ἡ παρουσίασις της "ἐν Χριστῷ καινῆς ζωῆς" ὡς μοναδικοῦ μέσου γιά τή μόρφωσιν ἄρτιας χριστιανικής προσωπικότητος... Β. Ἡ καθοδήγησις τοῦ νέου ἀνθρώπου γιά νά ἀποδεχθῆ ἐλεύθερα τήν κλήσιν τοῦ Θεοῦ, νά βιώσει μέ ἐπίγνωσιν τήν "ἐν Χριστῷ" ζωῆ μέσα στόν χῶρον της Ὁρθόδοξης Ἐκκλησίας καί Παραδόσεως ... II. Ὑλη τοῦ βιβλίου... Α. Ἠθική καί ἦθος 1. Οἱ ἀρχές της ἠθικῆς... 2. ... Ἡ χριστιανική ἠθική ὡς ἐπιστήμη... Β. Οἱ ἀντιλήψεις ἐκτός τοῦ Χριστιανισμού γιά τόν ἄνθρωπον... Οἱ ἀνθρωπολογικές βάσεις της χριστιανικής ἠθικῆς (ὀρθόδοξιν χριστιανική θεώρησις) ... Α. Ὁ ἄνθρωπος Β. ... Γ. Ἡ κλήσις τοῦ ἀνθρώπου ἀπό τόν Θεόν Δ. ... Ε. ... ΣΤ. Ἡ ἀναγέννησις τοῦ ἀνθρώπου στήν Ἐκκλησία 1. ... 2. ... 3. Ἡ ὀρθόδοξιν πνευματικότητα καί τά γνωρίσματά της", π.δ. 413/1984 (Α' 146) ἄρθρο 1 παρ. 7 "ὁ σκοπός καί ἡ διδακτέα ὕλη τοῦ μαθήματος τῶν Θρησκευτικῶν της Γ' Τάξεως Λυκείου γενικής κατεύθυνσεως, ὅπως ορίζεται ἀπό τό ἄρθρο 2 τοῦ π.δ. 826/1979 ... ἀντικαθίσταται ὡς ἐξῆς: 1. Σκοπός: τό μάθημα ἀποβλέπει στό νά προετοιμάσει τούς μαθητές μέ ἐφόδια τήν ποιότητα

και τή δυναμική πού διαθέτει τό Ὁρθόδοξο χριστιανικό ἦθος, γιά νά γίνουν ἀληθινοί ἄνθρωποι, μέ ἐλεύθερο φρόνημα, δημοκρατικότητα, δημιουργικοί, κοινωνικοί καί ἀκέραιοι, ριζωμένοι γιά ὅλα αὐτά στή ζωή τοῦ Χριστοῦ... Π. Διδακτέα ὕλη... θέματα χριστιανικῆς ἠθικῆς...”]. Ἐπακολούθησε ὁ ν. 1566/1985 (Α' 167), μέ τόν ὁποῖο καταργήθηκε ὁ ὡς ἄνω νόμος 309/1976 καί θεσπίσθηκαν οἱ κύριες διατάξεις γιά τή δομή καί λειτουργία τῆς πρωτοβάθμιας καί δευτεροβάθμιας ἐκπαίδευσης. Ὁ νόμος αὐτός περιέχει σαφεῖς ἀναφορές στήν ὀρθόδοξη χριστιανική παράδοση. [Βλ. τήν εἰσηγητική του ἐκθεση, στήν ὁποία γίνεται ἀναφορά στήν ὀρθόδοξη χριστιανική παράδοση ... «... Ἡ ἐκπαίδευση ἔχει ὡς κύριο σκοπό τή διαμόρφωση ἑνός ὀλοκληρωμένου καί καθολικοῦ ἀνθρώπου, σέ σχέση μέ τόν ἑαυτό του ... σέ σχέση μέ τό Ἔθνος (ἐλληνικός πολιτισμός καί παράδοση, ὀρθόδοξη χριστιανική παράδοση ...»)]. Συγκεκριμένα, στό ἄρθρο 1 τοῦ νόμου αὐτοῦ ὀρίζεται ὅτι: «1. Σκοπός τῆς πρωτοβάθμιας καί δευτεροβάθμιας ἐκπαίδευσης εἶναι νά συμβάλει στήν ὀλόπλευρη, ἁρμονική καί ἰσόρροπη ἀνάπτυξη τῶν διανοητικῶν καί ψυχωσωματικῶν δυνάμεων τῶν μαθητῶν, ὥστε, ἀνεξάρτητα ἀπό φύλο καί καταγωγή, νά ἔχουν τή δυνατότητα νά ἐξελιχθοῦν σέ ὀλοκληρωμένες προσωπικότητες καί νά ζήσουν δημιουργικά. Εἰδικότερα ὑποβοηθεῖ τούς μαθητές: α) Νά γίνονται ἐλεύθεροι, ὑπεύθυνοι, δημοκρατικοί πολῖτες, νά ὑπερασπίζονται τήν ἐθνική ἀνεξαρτησία, τήν ἐδαφική ἀκεραιότητα τῆς χώρας καί τή δημοκρατία, νά ἐμπνέονται ἀπό ἀγάπη πρὸς τόν ἄνθρωπο, τή ζωή καί τή φύση καί νά διακατέχονται ἀπό πίστη πρὸς τήν πατρίδα καί τά γνήσια στοιχεῖα τῆς ὀρθόδοξης χριστιανικῆς παράδοσης. Ἡ ἐλευθερία τῆς θρησκευτικῆς τους πεποιθήσεως εἶναι ἀπαραβίαστη, α) ... β) ... ε) ... 2. Βασικοί συντελεστές γιά τήν ἐπίτευξη τῶν παραπάνω σκοπῶν εἶναι: α) ... β) τά ἀναλυτικά προγράμματα, τά σχολικά βιβλία καί τά λοιπά διδακτικά μέσα, καθώς καί ἡ σωστή χρήση τους, γ) ... 3. α) Τά ἀναλυτικά προγράμματα ἀποτελοῦν ἄρτιους ὁδηγούς τοῦ ἐκπαιδευτικοῦ ἔργου καί περιλαμβάνουν κυρίως: (αα) σαφῶς διατυπωμένους, κατά μάθημα, σκοπούς μέσα στά πλαίσια τῶν γενικῶν καί εἰδικῶν, κατά βαθμίδα σκοπῶν τῆς ἐκπαίδευσης, (ββ) διδακτέα ὕλη ἐπι-

λεγμένη σύμφωνα μέ τό σκοπό τοῦ μαθήματος, σέ κάθε επίπεδο, ἀνάλογη καί σύμμετρη πρὸς τό ὠρολόγιο πρόγραμμα καί πρὸς τίς ἀφομοιωτικές δυνατότητες τῶν μαθητῶν, διαρθρωμένη ἄρτια σέ ἐπιμέρους ἐνότητες καί θέματα, (γγ) ἐνδεικτικές κατευθύνσεις γιά τή μέθοδο καί τά μέσα διδασκαλίας κάθε ἐνότητας ἢ θέματος. β) Τά ἀναλυτικά προγράμματα καταρτίζονται, δοκιμάζονται πειραματικά, ἀξιολογοῦνται καί ἀναθεωροῦνται συνεχῶς σύμφωνα μέ τίς ἐξελίξεις στόν τομέα τῶν γνώσεων, τίς κοινωνικές ἀνάγκες καί τήν πρόοδο τῶν ἐπιστημῶν τῆς ἀγωγῆς. γ) Τά ἀναλυτικά προγράμματα τῆς ἐννιάχρονης ὑποχρεωτικῆς ἐκπαίδευσης εἰδικότερα ἔχουν ἐσωτερική συνοχή καί ἐνιαία ἀνάπτυξη τῶν περιεχομένων τους. δ) Τά διδακτικά βιβλία γιά τούς μαθητές καί τούς ἐκπαιδευτικούς συγγράφονται σύμφωνα μέ τά ἀναλυτικά προγράμματα. 4. ...». Περαιτέρω, ὁ ὡς ἄνω νόμος ὀρίζει, μεταξύ ἄλλων, στό μέν ἄρθρο 6 παρ. 2 ὅτι: “τό Λύκειο ἐπιδιώκει τήν ὀλοκλήρωση τῶν σκοπῶν τῆς ἐκπαιδύσεως ἰδιαίτερα βοηθεῖ τούς μαθητές: α... β. νά συνειδητοποιοῦν τή βαθύτερη σημασία τοῦ ὀρθόδοξου χριστιανικοῦ ἠθους καί τῆς σταθερῆς προσήλωσης στίς πανανθρώπινες ἀξίες καί νά κατανοοῦν τή σπουδαιότητα τοῦ δημοκρατικοῦ διαλόγου καί τῆς συμμετοχῆς σέ συλλογικές δραστηριότητες γ... δ... ε... στ...”, στό δέ ἄρθρο 8 παρ. 9 ὁ ὡς ἄνω νόμος ὀρίζει, μεταξύ ἄλλων, τά ἐξῆς: “Μέ π.δ. πού ἐκδίδεται μέ πρόταση τοῦ Ὑπουργοῦ Ἐθνικῆς Παιδείας καί Θρησκευμάτων ρυθμίζονται θέματα σχετικά μέ: α... β... γ. τά διδασκόμενα μαθήματα καί τίς δέσμες τῶν προπαρασκευαστικῶν μαθημάτων καί τῶν μαθημάτων γενικῆς ὠφελιμότητος. δ. Τά ὠρολόγια καί ἀναλυτικά προγράμματα ε... στ... ζ... η... καί κάθε ἄλλη λεπτομέρεια σχετικά μέ τή λειτουργία τοῦ Λυκείου”. Ἐν συνεχείᾳ, ἐξεδόθη ὁ νόμος 2525/1997 (Α' 188), στήν διάταξη τοῦ ἄρθρου 7 τοῦ ὁποῖου ὀρίζονται τά ἐξῆς: “1. Στούς βασικούς συντελεστές τῆς ἐκπαίδευσης τοῦ ἄρθρου 1 παρ. 2 τοῦ ν. 1566/1985 προστίθεται ἡ κατάρτιση Ἐνιαίου Πλαισίου Προγράμματος Σπουδῶν (Ε.Π.Π.Σ.), τό ὁποῖο προσδιορίζει τούς στόχους τῆς διδασκαλίας ἀπό τό δημοτικό σχολεῖο μέχρι καί τό λύκειο καί προδιαγράφει τά πλαίσια, μέσα στά ὁποῖα ἀναπτύσσεται τό περιεχόμενο τῶν ἀνα-

λυτικῶν προγραμμάτων. Τό Ε.Π.Π.Σ. καταρτίζεται ὕστερα ἀπό γνώμη τοῦ Π.Ι., μέ ἀπόφαση τοῦ Ὑπουργοῦ Ἐθνικῆς Παιδείας καί Θρησκευμάτων”. Περαιτέρω μέ τήν παράγραφο 2 τοῦ ἴδιου ὡς ἄνω ἄρθρου τοῦ ν. 2525/1997 προβλέπεται ὅτι τά θέματα, μεταξύ ἄλλων, τῶν ἄρθρων 4 παρ. 11 (περιπτώσεις ἐ΄, στ΄ καί ζ΄), 5 παρ. 11 (περιπτώσεις β΄, γ΄, ζ΄ καί η΄) καί 8 παρ. 9 (περιπτώσεις β΄, γ΄, δ΄, η΄ καί θ΄) τοῦ ν. 1566/1985 ρυθμίζονται ἐφεξῆς μέ ἀποφάσεις τοῦ Ὑπουργοῦ Ἐθνικῆς Παιδείας καί Θρησκευμάτων, ὕστερα ἀπό εἰσήγηση τοῦ Παιδαγωγικοῦ Ἰνστιτούτου, ἐνῶ μέ τήν παράγραφο 3 τοῦ ὡς ἄνω ἄρθρου 7 ἀντικαταστάθηκε ἡ παρ. 2 τοῦ ἄρθρου 60 τοῦ ν. 1566/1985 καί ὁρίστηκε, μεταξύ ἄλλων, ὅτι τά διδακτικά βιβλία γράφονται μέ βάση τά ἀναλυτικά προγράμματα καί τά προγράμματα σπουδῶν. Μέ ἐπακολούθησαν τόν ν. 3966/2011 (Α΄ 118) ἰδρύθηκε τό Ἰνστιτούτο Ἐκπαιδευτικῆς Πολιτικῆς (Ι.Ε.Π.) (ἄρθρο 1) καί καταργήθηκε τό Παιδαγωγικό Ἰνστιτούτο (ἄρθρο 21). Σύμφωνα μέ τό ἄρθρο 2 τοῦ νόμου αὐτοῦ: “Τό Ι.Ε.Π. εἶναι ἐπιτελικός ἐπιστημονικός φορέας πού ὑποστηρίζει τό Ὑπουργεῖο Παιδείας, Διά Βίου Μάθησης καί Θρησκευμάτων στά θέματα πού ἀφοροῦν τήν πρωτοβάθμια καί δευτεροβάθμια ἐκπαίδευση, καθώς καί τή μετάβαση ἀπό τή δευτεροβάθμια στήν τριτοβάθμια ἐκπαίδευση. 2. Σκοπός τοῦ Ι.Ε.Π. εἶναι ἡ ἐπιστημονική ἔρευνα καί μελέτη τῶν θεμάτων πού ἀναφέρονται στήν προηγούμενη παράγραφο καί ἡ διαρκῆς ἐπιστημονική καί τεχνική ὑποστήριξη τοῦ σχεδιασμοῦ καί τῆς ἐφαρμογῆς τῆς ἐκπαιδευτικῆς πολιτικῆς στά θέματα αὐτά. 3. Γιά τήν ἐκπλήρωση τοῦ σκοποῦ του, τό Ι.Ε.Π. ἀσκεῖ, ἰδίως, τίς ἀκόλουθες ἀρμοδιότητες: α) Γνωμοδοτεῖ ἢ εἰσηγεῖται, ὕστερα ἀπό σχετικό ἐρώτημα τοῦ Ὑπουργοῦ Παιδείας, Διά Βίου Μάθησης καί Θρησκευμάτων ἢ αὐτεπαγγέλτως, ἀντίστοιχα, γιά: αα) θέματα σχετικά μέ τή διαμόρφωση, τό διαρκῆ ἐκσυγχρονισμό καί τή βέλτιστη ἐφαρμογή τῆς ἐκπαιδευτικῆς πολιτικῆς σέ ὅλους τοὺς τύπους τῶν σχολικῶν μονάδων, ββ) θέματα πού ἀφοροῦν τά προγράμματα σπουδῶν τῆς πρωτοβάθμιας καί δευτεροβάθμιας ἐκπαίδευσης, τά σχολικά βιβλία καί τά λοιπά διδακτικά μέσα. γγ) ...” Μέ τό δέ ἄρθρο 1 παρ. 2 τοῦ ν. 4186/2013 (Α΄ 193) προσδιορίστηκαν ἐκ νέου, ἐνδεικτικῶς ἀπα-

ριθμούμενοι, οἱ σκοποὶ τοῦ γενικοῦ λυκείου: “Σκοποὶ τοῦ Γενικοῦ Λυκείου εἶναι ἰδίως: α) Ἡ παροχή γενικῆς παιδείας ὑψηλοῦ ἐπιπέδου, πού θά συμβάλλει στήν ἰσόρροπη γνωστική, συναισθηματική, πνευματική καί σωματική ἀνάπτυξη ὄλων τῶν μαθητῶν. β) ... γ) Ἡ καλλιέργεια τῆς ἐθνικῆς, θρησκευτικῆς καί πολιτισμικῆς μας κληρονομιάς ἀλλά καί ἡ προετοιμασία τῶν νέων γιά τήν κοινωνία τῶν εὐρωπαϊῶν πολιτῶν. δ) ...” (βλ. καί ἀντίστοιχο ἄρθρο 6 γιά τοὺς σκοπούς τοῦ ἐπαγγελματικοῦ λυκείου). Ἐξάλλου, στήν παράγραφο 2 τοῦ ἄρθρου 42 τοῦ ν. 4186/2013, ὅπως αὐτή τροποποιήθηκε μέ τήν παράγραφο 7 τοῦ ἄρθρου 45 τοῦ ν. 4264/2014 (Α΄ 118), μέ τό ἄρθρο 43 τοῦ ν. 4351/2015 (Α΄ 164) καί μέ τό ἄρθρο 55 παρ. 6 τοῦ ν. 4386/2016 (Α΄ 83/11.5.2016), ὁρίζεται ὅτι: “Μέ ἀπόφαση τοῦ Ὑπουργοῦ Παιδείας καί Θρησκευμάτων, ὕστερα ἀπό εἰσήγηση τοῦ Ἰνστιτούτου Ἐκπαιδευτικῆς Πολιτικῆς καί γνώμη τῶν ἀρμόδιων καλλιτεχνικῶν ἐπιτροπῶν γιά τά Μουσικά καί Καλλιτεχνικά Σχολεῖα καί τοῦ Ἐποπτικοῦ Συμβουλίου Δευτεροβάθμιας Ἐκκλησιαστικῆς Ἐκπαίδευσης (Ε.Σ.Δ.Ε.Ε.) γιά τίς σχολικῆς μονάδες τῆς Δευτεροβάθμιας Ἐκκλησιαστικῆς Ἐκπαίδευσης καί τοῦ Ἐποπτικοῦ Συμβουλίου Μουσουλμανικῶν Ἱεροσπουδαστηρίων Θράκης γιά τά Μουσουλμανικά Ἱεροσπουδαστήρια Θράκης, πού δημοσιεύεται στήν Ἐφημερίδα τῆς Κυβερνήσεως: α) Ἐγκρίνονται τά ἀναλυτικά προγράμματα τῶν μαθημάτων ὄλων τῶν τάξεων τοῦ ἡμερήσιου καί ἑσπερινοῦ ΓΕ.Λ. ... β) ... δ) Ἐξειδικεύονται καί ἐναρμονίζονται μέ τόν εἰδικότερο σκοπό τους τά ἐκπαιδευτικά προγράμματα, καθώς καί τά οἰκεία ἀναλυτικά καί ὠρολόγια προγράμματα, τῶν μαθημάτων πού περιλαμβάνονται σέ αὐτά τῶν μειονοτικῶν, εἰδικῶν, ἐκκλησιαστικῶν, Μουσουλμανικῶν Ἱεροσπουδαστηρίων Θράκης, μουσικῶν καί καλλιτεχνικῶν λυκείων. ε) ...”.

14. Ἐπειδή, μέ τήν ἤδη προσβαλλομένη ἀπόφαση, ἡ ὁποία ἐκδόθηκε κατ’ ἐφαρμογή τῶν διατάξεων τοῦ ἄρθρου 42 παρ. 2 περ. α. τοῦ νόμου 4186/2013 (Α΄ 192) καί τοῦ ἄρθρου 2 παρ. 3 περιπτ. α. ὑπόπερ. ἢ β. τοῦ νόμου 3966/2011 (Α΄ 118) καθορίστηκε τό πρόγραμμα σπουδῶν (Π.Σ.) τοῦ μαθήματος τῶν Θρησκευτικῶν στό Γενικό Λύκειο καί ὁρίστηκαν, μεταξύ ἄλλων, τά ἐξῆς: “1. Γενικοί

σκοποί της Θρησκευτικής Έκπαίδευσης στο Λύκειο. Ο σχεδιασμός του νέου Προγράμματος Σπουδών (ΠΣ) στα Θρησκευτικά Λυκείου λαμβάνει υπόψη: Τή γενική και την ειδική σκοποθεσία της Έκπαίδευσης, σύμφωνα με το ύφιστάμενο νομικό πλαίσιο, τό οποίο άπορρέει από τό Σύνταγμα της Ελλάδας και τούς βασικούς νόμους για τήν Έκπαίδευση και ειδικότερα τό Λύκειο. Τίς έπισημονικές προτάσεις της σύγχρονης θρησκευτοπαιδαγωγικής, σέ συνδυασμό μέ τίς νέες θεωρίες μάθησης και διδακτικής μεθοδολογίας. Τά παιδαγωγικά χαρακτηριστικά τών (μετ)έφηβων μαθητών, τήν προγενέστερη γνώση και τά μαθησιακά έπιτεύγματά τους, τίς έμπειρίες πού κομίζουν από τό περιβάλλον στό όποιο ζοϋν και έπιπλέον τίς προσδοκίες και τίς ιδιαίτερες ανάγκες τους στό μαθησιακό πεδίο του Μαθήματος τών Θρησκευτικών (ΜτΘ). Τό πλαίσιο όργάνωσης, τίς παιδαγωγικές άρχές, τούς έκπαιδευτικούς προσανατολισμούς καθώς και τό σύστημα άξιολόγησης του Λυκείου. Τόν έκπαιδευτικό προσανατολισμό και τήν ανάπτυξη τών περιεχομένων του νέου ΠΣ στα Θρησκευτικά Δημοτικού και Γυμνασίου. Τήν έπικρατούσα τοπική θρησκευτική παράδοση, ως θεμελιώδη πυλώνα του θρησκευτικού γραμματισμού τών μαθητών και τό ευρύτερο θρησκευτικό και πολιτισμικό πλαίσιο τό όποιο τήν περιβάλλει. Τή συνθετότητα του σύγχρονου κοινωνικού και πολιτισμικού ίστού, όπως διαμορφώνεται σέ τοπικό, ευρωπαϊκό και οικουμενικό επίπεδο και τίς ειδικές μορφωτικές και εκπαιδευτικές ανάγκες πού προκύπτουν από αυτή. Έπομένως, οί σκοποί της θρησκευτικής εκπαίδευσης στό Λύκειο είναι: α) Η ανάπτυξη της προσωπικής ταυτότητας, στήν όποία συντελοϋν ή θρησκευτικότητα και ή κριτική κατανόσή της είτε κάποιος άκολουθεί μία θρησκεία είτε όχι. Η αντίληψη της αυτο-εικόνας και τών ρόλων του έαυτού σέ σχέση μέ τούς άλλους είναι σημαντική στήν έφηβεία και καθορίζει τήν ενήλικη ζωή. Η προσωπική ταυτότητα και ή άφύπνιση της προσωπικότητας έξαρτάται από τή «θρησκευτική συνείδησή» του, τήν όποια καλλιεργεί έλεύθερα στό σχολείο κυρίως μέ τή θρησκευτική εκπαίδευση. Στο πλαίσιο αυτό έντάσσεται και ή ήθική ανάπτυξη και ή συμπεριφορά του έφήβου, έφόσον ή θρησκευτική εκπαίδευση συνιστά γνωρι-

μία μέ τό θρησκευτικό φαινόμενο στήν πολυμορφία και πολυπλοκότητά του και συζητᾶ κατά βάση ήθικά και ύπαρξιακά έρωτήματα τών έφήβων μαθητών. Στή σύγχρονη θεώρηση της ταυτότητας του προσώπου, φυσικά, ή θρησκευτική ταυτότητα σχετίζεται και μέ τήν ήθική, άξιακή και τήν πολιτ(εια)κή άγωγή, στίς όποιες και ή θρησκευτική εκπαίδευση στοχεύει. β) Η καλλιέργεια άνθρωπιστικής και Έλληνικής παιδείας. Η άνθρωπιστική παιδεία στήν εκπαίδευση μας είναι άνάγκη νά θεμελιώνεται σέ μίαν έρμηνευτική άναζήτηση νοήματος του βίου, νά δίνει ιδιαίτερη έμφαση στήν άνάλυση της φύσης του νοήματος αυτού, στα μορφωτικά άγαθά πού χρειάζεται νά διερευνήσουν και νά ανακαλύψουν οί μαθητές/μαθήτριες ως άπαραίτητη ύποδομή για τήν ίδια τους τή ζωή. Στο σημείο αυτό τέμνεται ή σχέση της ελληνικής κοινωνίας μέ τή διαχρονική παράδοση και τόν πολιτισμό της Όρθοδοξίας. γ) Ο θρησκευτικός γραμματισμός. Ο έφηβος και στή συνέχεια ό ενήλικας δέν άρκει νά γνωρίζει κυριολεκτικά μόνον όρους, λέξεις και σύμβολα. Η γνώση του πλαισίου, τό όποιο γεννά τίς έννοιες και τίς διαμορφώνει, αλλά και του πολιτισμικού φορτίου τους είναι ή οϋσία του θρησκευτικού γραμματισμού, ό όποιος στήν εκπαίδευση άποτελεί μέρος του πολυγραμματισμού, δηλαδή της ικανότητας κατασκευής νοήματος σέ διαφορετικά πολιτισμικά, κοινωνικά ή ειδικά συγκείμενα, καθώς και τήν ικανότητα χρήσης όχι μόνο άλφαβητικών αλλά και πολυτροπικών αναπαραστάσεων. Η γλώσσα και τά κείμενα δέν είναι οϋδέτερα. Ο γραμματισμός έπεκτείνεται σέ όλα τά γνωστικά άντικείμενα, γιατί ύπάρχουν πολλοί τρόποι παραγωγής νοήματος, αλλά και συσχέτισης αυτών τών νοημάτων. Μέ τόν θρησκευτικό γραμματισμό ως ιδιαίτερο μέρος τών πολυγραμματισμών, ό μαθητής άποκτᾶ τή δεξιότητα της λειτουργικής χρήσης αναπαραστάσεων, έννοιων, κρίσεων, γενικεύσεων, σχημάτων, εικόνων, συμβόλων, επικοινωνιακών μέσων, άφηγήσεων, νοημάτων και σημασιών, πού άφορᾶ στήν κατανόηση τών πάσης φύσεως κειμένων και μνημείων, στήν κριτική άνάλυση και τέλος στον μετασηματισμό της γνώσης, για νά όδηγηθεί σέ προσωπικές έπιλογές και εφαρμογές τών γνώσεων και τών δεξιοτήτων. δ) Η κριτική θρησκευτικότητα μέ τήν έν-

νοια της όλιστικής νοημοσύνης στην εκπαιδευτική διαδικασία στην οποία συμμετέχουν νους και καρδιά και η οποία διαμορφώνει ανθρώπους με «ζωηρή επιθυμία» για δικαιοσύνη και δημοκρατία. Στο πλαίσιο αυτό καλλιεργείται η κριτική προσέγγιση του θρησκευτικού φονταμενταλισμού. Οί μαθητές/μαθήτριες χρειάζεται να έχουν βασική πληροφόρηση και να ασκήσουν την κριτική σκέψη, ώστε να μπορούν να αποκωδικοποιούν τα στοιχεία άρχικα της σύγχρονης ιστορίας, αλλά και γενικά της ιστορίας που σχετίζονται με θρησκευτικά ζητήματα, καθώς και να έρμηνεύουν τό παρελθόν και τό παρόν του κόσμου στόν όποιο ζοϋν. Η κριτική θρησκευτικότητα βασίζεται στόν σεβασμό τών άλλων και στόν πλουραλισμό, χωρίς να παραιτείται κανένας από τό ερώτημα για την αλήθεια της πίστης, ή όποια είναι πάντοτε έτοιμη να λογοδοτήσει για την έλπίδα που έμπεριέχει (Α΄ Πέτρο. 3, 15). ε) Η γνωριμία και έπικοινωνία με τόν «άλλον». Οί μαθητές/μαθήτριες έξοικειώνονται με τόν πλουραλιστικό χαρακτήρα της κοινωνίας στην όποια ζοϋν, συνειδητοποιοϋν τά θρησκευτικά της στοιχεία, αλλά και την πολλαπλότητα της προσωπικής τους ταυτότητας και την έξελικτική δυναμική της στίς συλλογικές και κοινωνικές της έκφρασεις. στ) Η κοινωνικοποίηση όχι ως παθητική υίοθέτηση του κοινωνικού συστήματος, αλλά ως μία διαδικασία έξατομίκευσης (individuation), ή όποια αναφέρεται οϋσιαστικά, άφενός στή σχέση μεταξύ ανάπτυξης της προσωπικότητας, και, άφετέρου, της κοινωνικής ένταξης. Τό σχολείο είναι κοινότητα όλόπλευρης ζωής και γνώσης, κατεξοχήν έστία κοινωνικοποίησης. Τό πρόσωπο δρᾶ ένεργητικά στο περιβάλλον. Η θρησκευτική επίδραση άφορᾶ όχι μόνο έναν καθοριστικό όρο του οικο-περιβάλλοντος του προσωπικού υποκειμένου (Έκκλησία, παράδοση, πολιτισμός, θρησκευτικές κοινότητες, τοπικές κοινωνίες, έθνος, προσωπική πίστη, πεποιθήσεις), αλλά δημιουργεί με άποτελεσματικό τρόπο τίς κατάλληλες παιδαγωγικές προϋποθέσεις ανάπτυξης της προσωπικής και κοινωνικής ταυτότητας συγχρόνως, λόγω περιεχομένου και σημασίας της θρησκευτικής γνώσης. ζ) Η λειτουργία της τάξης ως κοινότητας μάθησης. Η θρησκευτική εκπαίδευση με την παιδαγωγική και διδακτική μέθοδο αλλά και με τό θε-

ολογικό περιεχόμενο της έχει πολλές δυνατότητες να έμπλαισιώσει ριζικά τή δημιουργία και καλλιέργεια κοινότητας, ή όποια και ως έννοια σχετίζεται με την πίστη και την παράδοση του τόπου. 2. Η δομή του νέου Προγράμματος Σπουδών Η ανάπτυξη του νέου ΠΣ στά θρησκευτικά του Λυκείου, ακολουθεί ιεραρχικά την παρακάτω δομή: 1. Θεματικός προσανατολισμός της τάξης: Γενικός τίτλος. 2. Ειδικοί στόχοι της τάξης: Προσδιορίζουν άδρομερῶς τίς μαθησιακές επιδιώξεις σε κάθε τάξη. Βασίζονται στούς γενικούς σκοπούς και στούς παιδαγωγικούς και εκπαιδευτικούς άξονες του Λυκείου, τούς όποιους ύπηρετοϋν και έξειδικεύουν. 3. Θεματικές ένότητες της τάξης: Έπιλεγμένες θεμελιώδεις θρησκευτικές έννοιες γύρω από τίς όποιες συγκροτείται και αναπτύσσεται ή μαθησιακή διαδικασία με βάση τούς ειδικούς στόχους της τάξης. Κάθε βασική έννοια άποτελεί μία Θεματική Ένότητα (ΘΕ) και περιλαμβάνει πέντε (05) διδακτικά δίωρα. Στην Α΄ και τή Β΄ τάξη άντιστοιχοϋν από πέντε (05) βασικές έννοιες με πέντε διδακτικά δίωρα καθεμία (5X5 = 25), ενώ στή Γ΄ τάξη άντιστοιχοϋν τρεις (03) βασικές έννοιες με τέσσερα (04) διδακτικά δίωρα καθεμία (3X4 = 12). 4. Διδακτικές Ένότητες της τάξης: Σε κάθε διδακτικό δίωρο αναπτύσσεται μία έπιμέρους έννοια που παράγεται άπαγωγικά από τή βασική έννοια της ΘΕ, με βάση τίς παιδαγωγικές έρευνες και γνώσεις για τή μέση έφηβεία, τή σχέση τών νέων με τή θρησκεία και τό έπίπεδο του θρησκευτικού τους γραμματισμού. Τά διδακτικά άποτελέσματα και τό περιεχόμενο κάθε διδακτικής ένότητας σχεδιάζονται για να νοηματοδοτήσουν θρησκευτικά την έπιμέρους έννοια της διδακτικής ένότητας υπό τό πρῶσμα όμως της βασικής έννοιας. 5. Στο Πρόγραμμα Σπουδών για κάθε Διδακτική Ένότητα περιλαμβάνονται στίς άνάλογες στήλες: • Τά βασικά προσδοκώμενα μαθησιακά άποτελέσματα, που άποσαφηνίζουν όσα οί μαθητές/μαθήτριες πρέπει να γνωρίζουν ή να κάνουν (γνώσεις, δεξιότητες, στάσεις) έπαρκῶς μετά τό τέλος του μαθήματος. • Τά βασικά κριτήρια άξιολόγησης της μαθησιακής διαδικασίας. • Η μέθοδος διδασκαλίας (βιωματική ή διερευνητική) και ή άντίστοιχη θεματολογία τών δραστηριοτήτων για κάθε στάδιό της. Η μέθοδος διδασκαλίας, οί δρα-

στηριότητες και τό εκπαιδευτικό ύλικό προσδιορίζονται αναλυτικότερα στον Όδηγό Έκπαιδευτικού...” Ακολουθούν πίνακες στους οποίους περιγράφεται τό πρόγραμμα σπουδών (Π.Σ.) για κάθε τάξη. Ειδικότερα, στους πίνακες αυτούς ως ειδικοί στόχοι τής Α΄ Τάξεως Λυκείου αναφέρονται οί εξής: “Οί μαθητές/μαθήτριες: 1. Νά διερευνήσουν τή θρησκευτικότητα και ειδικότερα τή λατρεία ως συστατικό στοιχείο τής όρθόδοξης χριστιανικής εκκλησίας. 2. Νά μελετήσουν τήν έπιρροή του θρησκευτικού γεγονότος στή διαμόρφωση τής σύγχρονης πολιτισμικής πραγματικότητας των νέων. 3. Νά έρευνήσουν τή θρησκευτική διάσταση των ανθρώπινων δικαιωμάτων, αλλά και τής ατομικής και συλλογικής ευθύνης στή ζωή του σύγχρονου ανθρώπου. 4. Νά προσεγγίσουν ήθικά διλήμματα και προκλήσεις μέ θρησκευτικό περιεχόμενο και νά τοποθετηθούν προσωπικά σέ σχέση μέ αυτά. 5. Νά αντιληφθούν τή θρησκευτική και ιδιαίτερα τήν όρθόδοξη χριστιανική όπτική για τήν ύπαρξη του κακού και τίς έπιπτώσεις του στή ζωή τους. 6. Νά καλλιεργήσουν κοινωνικές δεξιότητες στό πλαίσιο τής μαθησιακής κοινότητας και νά συνειδητοποιήσουν τή σημασία πού έχει ό διάλογος, ή συνεργασία και ή άλληλεγγύη. 7. Νά καλλιεργήσουν δεξιότητες και στάσεις έπικοινωνίας, σεβασμού και αποδοχής μέ άπώτερο στόχο τή δημιουργία αυθεντικών σχέσεων, ενώ τό πρόγραμμα για τήν Α΄ Τάξη Λυκείου διαρθρώνεται στίς εξής πέντε θεματικές ένότητες (5 δίωρα ή καθεμιά): 1. άνθρωπος/πρόσωπο (μέ τίς εξής διδακτικές ένότητες: αναζήτηση του Θεού, αυτογνωσία, έπικοινωνία, ήθος, αγιότητα), 2. θρησκευτικότητα (μέ τίς εξής διδακτικές ένότητες: πίστη, λατρεία, προσευχή, γιορτή, σωτηρία), 3. κοινότητα (μέ τίς εξής διδακτικές ένότητες: εκκλησία, ευχαριστία, ένότητα, ταυτότητα, όρια/νόμος), 4. αξίες (μέ τίς εξής διδακτικές ένότητες: έλευθερία, αγάπη, δικαιώματα, ισότητα, ευθύνη), 5. (μέ τίς εξής διδακτικές ένότητες: άμαρτία, θάνατος, άδικία, φανατισμός, ύποδούλωση/έξάρτηση). Ός ειδικοί στόχοι τής Β΄ Τάξεως Λυκείου αναφέρονται οί εξής: Οί μαθητές/μαθήτριες: 1. Νά ανακαλύψουν άπαντήσεις του χριστιανισμού σέ κρίσιμα έρωτήματα πού άφορούν στή σχέση του ανθρώπου μέ τον Θεό, τον κόσμο και τον συνάνθρωπο. 2. Νά διερευνήσουν

αντιλήψεις και στάσεις, οί όποιες έχουν άφετηρία θρησκευτικές πεποιθήσεις για τον Θεό, τον κόσμο και τον άνθρωπο, στο περιβάλλον τους και στον έναντό τους. 3. Νά προσεγγίσουν κριτικά τον ρόλο των θρησκειών στή διαμόρφωση πεποιθήσεων, ιδεολογιών, αξιών και στερεοτύπων σέ ομάδες και πρόσωπα. 4. Νά εξετάσουν τά χριστιανικά κριτήρια σέ ήθικά ζητήματα πού άφορούν στή ζωή και στή συνύπαρξη. 5. Νά διαπιστώσουν τήν ανάγκη για συνύπαρξη, άλληλογνωριμία, καταλλαγή και συνεργασία μεταξύ ανθρώπων μέ διαφορετικές ή χωρίς θρησκευτικές πεποιθήσεις. 6. Νά αναπτύξουν έπικοινωνιακές και κοινωνικές δεξιότητες στό πλαίσιο τής μαθησιακής κοινότητας σέ επίπεδο θρησκευτικό, ύπαρξιακό, αξιακό και ήθικό”, ενώ τό πρόγραμμα για τή Β΄ Τάξη Λυκείου διαρθρώνεται στίς εξής πέντε θεματικές ένότητες (5 δίωρα ή καθεμιά): “1. Θεός (μέ τίς εξής διδακτικές ένότητες: αποκάλυψη, δημιουργία, βίωμα, λύτρωση, άθειά) 2. Θρησκεία (μέ τίς εξής διδακτικές ένότητες: ιερότητα, ανταμοιβή, παράδοση, μύηση, ιεροσύνη/ιερατείο) 3. Κοινωνία (μέ τίς εξής διδακτικές ένότητες: πολίτης, στερεότυπα, πολυπολιτισμικότητα, διάλογος, έκκοσμίκευση) 4. Πολιτισμός (μέ τίς εξής διδακτικές ένότητες: γλώσσα, μύθος, έκφραση, ιστορία, οίκουμενικότητα) 5. Ήθική (μέ τίς εξής διδακτικές ένότητες: βιοηθική, έρωτας, ζωή, συγχώρηση, έτερότητα”. Τέλος, ως “ειδικούς στόχους τής Γ΄ Τάξεως Λυκείου” αναφέρει ή προσβαλλόμενη άπόφαση τους εξής: “Οί μαθητές/μαθήτριες: 1. Νά άνιχνεύσουν θρησκευτικές και ήθικές παραμέτρους σύγχρονων κοινωνικών, έπιστημονικών και ήθικών ζητημάτων. 2. Νά ανακαλύψουν τή θέση και τον ρόλο του χριστιανισμού και των θρησκειών άπέναντι σέ προβλήματα και προκλήσεις τής σύγχρονης κοινωνίας σέ παγκόσμια και τοπική διάσταση. 3. Νά διερευνήσουν τή σύνδεση του χριστιανικού όράματος για τή μεταμόρφωση τής ζωής και του κόσμου μέ τή σύγχρονη διάνοηση και τον πολιτισμό. 4. Νά προσεγγίσουν κριτικά τίς συλλογικές άψεις και νά έκφράσουν τίς προσωπικές θέσεις μέ έπιχειρήματα.»), ενώ τό πρόγραμμα για τή Γ΄ Τάξη Λυκείου διαρθρώνεται στίς εξής τρεις θεματικές ένότητες: “1. Διλήμματα (μέ τίς εξής διδακτικές ένότητες: έπιστήμη, τεχνολογία, γενετική,

οικολογία) 2. Προκλήσεις (μέ τις έξις διδακτικές ένότητες: πλοῦτος, εργασία, συμβίωση, επανάσταση) 3. Όραμα (μέ τις έξις διδακτικές ένότητες: ειρήνη, δικαιοσύνη, ευτυχία, μεταμόρφωση)”. Όπως αναφέρεται στην προσβαλλόμενη απόφαση, ή μέθοδος διδασκαλίας, οι δραστηριότητες και τό εκπαιδευτικό ύλικό προσδιορίζονται αναλυτικότερα στον Όδηγό Έκπαιδευτικού. Στόν έν λόγω Όδηγό γίνεται επίσης μία κριτική περιγραφή τών προηγουμένων Π.Σ. για τά Θρησκευτικά στό Λύκειο και εκτίθενται ή φιλοσοφία και οι βασικές αρχές του Π.Σ. Ειδικότερα, στόν Όδηγό Έκπαιδευτικού επικρίνεται ή επίδραση στά έγχειρίδια της περιόδου 1977-1981 (τά όποια φέρονται νά “διαπνέονται από ένα πνεύμα κατηχητισμού και ένδοστρέφειας”), “μίας συντηρητικής θεολογίας” και ή “δυσκολία άπεργλωτισμού από στερεότυπα και τρόπους σκέψης” (σελ. 11), έπισημαίνεται δέ ή ανάγκη άλλαγής σε σχέση μέ τά ισχύοντα αναλυτικά προγράμματα για τά Θρησκευτικά στό Λύκειο (σελ. 13) και ή “ανάγκη για ένα νέο σχεδιασμό του μαθήματος, μέ βάση τά σύγχρονα πρότυπα αλλά και συνθήκες της κοινωνίας του 21ου αιώνα, ό όποιος νά ξεπερνά τή μέχρι τώρα πρόσδεση του μαθήματος στή τυπική διαίρεση της ακαδημαϊκής θεολογίας σε έπιμέρους κλάδους” (σελ. 14). Περαιτέρω, αναφέρεται ότι “τό νέο Π.Σ. στά «Θρησκευτικά Λυκείου συγκροτεί μία νέα παιδαγωγική πρόταση..., δίνει προτεραιότητα, ώστε κάθε μαθητής ή μαθήτρια, άνεξάρτητα από τή θρησκευτική του/της δέσμευση νά μαθαίνει τή θρησκευτική γλώσσα και τή γραμματική της..., δίνει έμφαση στην όρθόδοξη θεολογική παράδοση... και παράλληλα είναι έμπλουτισμένο μέ αναφορές σε άλλες χριστιανικές παραδόσεις και θρησκείματα” (σελ. 16). αναφέρεται επίσης ότι τό νέο Π.Σ. στά Θρησκευτικά Λυκείου έχει, στή φιλοσοφία του, πραγματιστική βάση μέ κάποιες έπιρροές από τόν ύπαρξισμό πού άφορούν κυρίως στή φύση της γνώσης, στό ρόλο του/της εκπαιδευτικού και στην έμφαση στή μάθηση... αξιοποιεί σύγχρονες προσεγγίσεις του έποικοδομητισμού, ... σύμφωνα δέ μέ τις αρχές του ύπαρξισμού ό/ή εκπαιδευτικός στοχεύει στό νά βοηθήσει τόν μαθητή/μαθήτρια νά καλλιεργήσει προσωπική έπιλογή και νά αναπτύξει ταυτότητα... νά γίνει αυθεντικό και υπεύθυνο

άτομο...» (σελ. 17). Τέλος, στόν Όδηγό του Έκπαιδευτικού αναφέρεται ότι “τό νέο Π.Σ. στά Θρησκευτικά Λυκείου... άπευθύνεται όχι στους όρθόδοξους μαθητές/στές όρθόδοξες μαθήτριες αλλά σε όλους/όλες, άνεξάρτητα από έθνική καταγωγή ή θρησκευτική και όμολογιακή ταυτότητα” (σελ. 22). Όπως, όμως, προκύπτει από τήν ίδια προσβαλλόμενη απόφαση (άρθρο μόνο παρ. 1: “... οι σκοποί της θρησκευτικής εκπαίδευσης είναι α) ή ανάπτυξη της προσωπικής ταυτότητας... είτε κάποιος ακολουθεί μία θρησκεία είτε όχι...”) και, όπως ρητώς αναφέρεται στόν Όδηγό του Έκπαιδευτικού (σελ. 22) πού τή συνοδεύει τό νέο Π.Σ. άπευθύνεται όχι μόνο στους όρθόδοξους μαθητές αλλά σε όλους “άνεξάρτητα από... θρησκευτική ή όμολογιακή ταυτότητα”. Έξάλλου, στην προσβαλλόμενη απόφαση αναφέρεται μέν ότι “για τόν σχεδιασμό του έπίμαχου προγράμματος έλήφθη ύπ’ όψιν ή γενική και ειδική σκοποθεσία της εκπαίδευσης σύμφωνα μέ τό ύφιστάμενο νομικό πλαίσιο, τό όποιο άπορρέει από τό Σύνταγμα της Ελλάδος και τους βασικούς νόμους για τήν εκπαίδευση και ειδικότερα τό Λύκειο”, από τό περιεχόμενο, όμως, της άποφάσεως αυτής, τις προπαρασκευαστικές της εργασίες, (έκθεση πεπραγμένων και πόρισμα, από 15.6.2016, της συσταθείσης προς τούτο ειδικής έπιτροπής του ΙΕΠ) και από τόν Όδηγό του Έκπαιδευτικού πού τήν συνοδεύει, προκύπτει ότι κατά τήν κατάρτιση του έπίμαχου Π.Σ. ούδόλως έλήφθησαν ύπ’ όψιν οι σχετικές μέ τό άντικείμενο νομικές δεσμεύσεις πού άπορρέουν από νομοθετικές και ύπερνομοθετικές, ιδίως συνταγματικές, ρυθμίσεις, αλλά, άποκλειστικώς οι, κατά τους συντάκτες του προγράμματος, σύγχρονες θεολογικές, παιδαγωγικές, φιλοσοφικές, ψυχολογικές και κοινωνιολογικές άπόψεις. Συναφώς παρατηρείται ότι μεταξύ τών έπτά σκοπών της θρησκευτικής εκπαίδευσης στό Λύκειο οι όποιοι περιγράφονται στην παρ. 1 του άρθρου μόνου της προσβαλλομένης, δέν περιλαμβάνεται ό προεκτειθείς, κατά τό άρθρο 16 παρ. 2 του Συντάγματος, άποκλειστικός σκοπός της θρησκευτικής εκπαίδευσης, ή ανάπτυξη, δηλαδή, ή έμπέδωση και ή ένίσχυση, της όρθόδοξης χριστιανικής συνειδήσεως τών όρθόδοξων χριστιανών μαθητών, στόν σκοπό δέ αυτό δέν γίνεται καμμία αναφορά στά

κεφάλαια του Ὁδηγοῦ τοῦ Ἐκπαιδευτικοῦ τὰ ὁποῖα περιγράφουν τή φιλοσοφία καί τίς βασικές ἀρχές (σελίδες 16-18) καί τὰ κριτήρια (σελίδες 20-36) γιά τή σύνταξη τοῦ νέου Π.Σ. Περαιτέρω, ὡς πρὸς τό περιεχόμενο τοῦ ἐπίμαχου Π.Σ., ἀπό τό σύνολο τῆς ὕλης τοῦ ΜτΘ, ὅπως αὐτή περιγράφεται στά προγράμματα σπουδῶν κάθε τάξης, προκύπτει ὅτι τό ἀντικείμενο τοῦ μαθήματος αὐτοῦ στό Λύκειο δέν συνίσταται στή διδασκαλία, κατά τρόπο πλήρη καί σαφή (μέ ὀριοθέτησή της ἔναντι ἄλλων θρησκευτικῶν διδασκαλιῶν) τῶν δογμάτων, τῶν ἠθικῶν ἀξιῶν, τῶν παραδόσεων καί τοῦ πνεύματος ἐν γένει τῆς Ὁρθόδοξης Ἐκκλησίας τοῦ Χριστοῦ, ὅπως ἐπιβάλλεται ἀπό τό ἄρθρο 16 παρ. 2 τοῦ Συντάγματος, ὥστε νά ἀναπτύσσεται περαιτέρω, σέ σχέση μέ τήν ἀντίστοιχη διδασκαλία στό Δημοτικό καί στό Γυμνάσιο, ἡ ὀρθόδοξη χριστιανική συνείδηση τῶν μαθητῶν πού ἀσπάζονται τό ὀρθόδοξο χριστιανικό δόγμα, μέ τή μετάδοση σέ αὐτούς τοῦ φρονήματος, τοῦ ἠθους καί τῆς πνευματικότητας τῆς Ὁρθοδοξίας. Πιο συγκεκριμένα, σέ καμμία διδακτική ἐνότητα τῶν τριῶν Τάξεων τοῦ Λυκείου, ἡ διδακτέα ὕλη δέν ἀναφέρεται ἀποκλειστικῶς στή διδασκαλία τῆς Ὁρθοδοξίας καί μάλιστα κατά τρόπο σαφή καί διακριτό σέ σχέση μέ ἄλλες θρησκευτικές διδασκαλίες ὥστε νά μή προκαλεῖται σύγχυση σέ σχέση μέ αὐτές. Εἰδικότερα, στή Γ΄ Τάξη τοῦ Λυκείου -σὴν ὁποῖα τό μάθημα τῶν Θρησκευτικῶν διδάσκειται μόνο ἐπὶ 25 ὥρες διδασκαλίας- ρητὴ ἀναφορά στήν Ὁρθόδοξη Ἐκκλησία, ὄχι ἀποκλειστικῶς ἀλλὰ ἐκ παραλλήλου πρὸς ἄλλες χριστιανικές ὁμολογίες καί ἄλλες θρησκείες, γίνεται μόνο σέ 3 ἀπό τίς 12 διδακτικές ἐνότητες [2.1 (πλοῦτος), 2.3 (συμβίωση) καί 3.1 (ειρήνη)]. Στίς λοιπές τάξεις ἀναφορά στήν Ὁρθοδοξία γίνεται μόνο -ἐκ παραλλήλου καί ἰσοτίμως πρὸς ἄλλες χριστιανικές ὁμολογίες καί ἄλλες θρησκείες- σέ 6 ἀπό τίς 25 διδακτικές ἐνότητες τῆς Α΄ Τάξης τοῦ Λυκείου [1.3 (ἐπικοινωνία), 2.2 (λατρεία), 2.4 (γιορτή), 2.5 (σωτηρία), 3.4 (ταυτότητα) καί 5.2 (θάνατος)] καί σέ 4 ἀπό τίς 25 διδακτικές ἐνότητες τῆς Β΄ Τάξης τοῦ Λυκείου [2.5 (ἱεροσύνη - ἱερατεῖο), 4.1 (γλῶσσα), 4.2 (μῦθος) καί 5.2 (ἔρωτας)]. Πρόκειται γιά ἓνα Π.Σ., τοῦ ὁποῖου ἡ ἀναφορά στήν Ὁρθοδοξία εἶναι, ἐν ὄψει τῶν ἀνωτέρω, ἀνεπαρκῆς ὄχι μόνο

ποσοτικά ἀλλὰ καί ποιοτικά, καθὼς μέ τό πρόγραμμα αὐτό δέν ὀριοθετεῖται, ὡς πρὸς τὰ δόγματα, τίς ἠθικές ἀξίες, τίς παραδόσεις καί τό ἐν γένει πνεῦμα τῆς, ἡ διδασκαλία τῆς Ὁρθόδοξης Ἐκκλησίας τοῦ Χριστοῦ, μέ ἐπισήμανση τῶν χαρακτηριστικῶν τῆς στοιχείων πού τή διακρίνουν ἀπό ἄλλες χριστιανικές ὁμολογίες καί ἄλλες θρησκείες. Ἄλλωστε, στό ἐπίμαχο Π.Σ. δέν ὀριοθετοῦνται μεταξύ τους οὔτε οἱ διδασκαλίες τῶν ἄλλων χριστιανικῶν ὁμολογιῶν καί τῶν ἄλλων θρησκειῶν μέ ἐπισήμανση τῶν μεταξύ τους διαφορῶν, ἀντιθέσεων καί συγκρούσεων (ἐπὶ θεμάτων θεολογικῶν ἀλλὰ καί σέ ἐπίπεδο ἠθικῶν ἀντιλήψεων καί τρόπου ζωῆς)· τοῦτο δέ, στό πλαίσιο συγκεκριμένης παιδαγωγικῆς ἀντιλήψεως καί πρὸς ἐπιδίωξη εὐρύτερων κοινωνικῶν σκοπῶν (ἀποδοχή τῆς ἑτερότητας, ὑπέρβαση τῶν στερεοτύπων, ἀποφυγὴ τοῦ φανατισμοῦ καί τῆς μισαλλοδοξίας). Μέ τὴν ὡς ἄνω ὅμως ποιοτική καί ποσοτική ἀνεπάρκεια ὡς πρὸς τή διδασκαλία τῆς Ὁρθόδοξης Ἐκκλησίας -ἐνῶ παρέχεται ἐλλιπὴς πληροφόρηση καί ὡς πρὸς τίς διδασκαλίες τῶν ἄλλων, πέραν τῆς Ὁρθοδοξίας, χριστιανικῶν ὁμολογιῶν καί θρησκειῶν- προκαλεῖται σύγχυση στή θρησκευτικὴ συνείδηση τῶν ὀρθόδοξων χριστιανῶν μαθητῶν, στοὺς ὁποίους ἀποκλειστικῶς, ὅπως ἔχει ἐκτεθεῖ, μπορεῖ νά ἀπευθύνεται κατά τὰ ἄρθρα 16 παρ. 2 καί 13 παρ. 1 τοῦ Συντάγματος τό μάθημα τῶν Θρησκευτικῶν, μέσῳ τοῦ ὁποῖου ἐπιτυγχάνεται, κατά τὴν πρώτη ἀπό τίς συνταγματικές αὐτές διατάξεις, ἡ ἀνάπτυξη τῆς ὀρθόδοξης χριστιανικῆς θρησκευτικῆς συνειδήσεως. Ἐξάλλου, μέ τὴν προσβαλλομένη ἀπόφαση, ὅπως προκύπτει ἀπό τό σῶμα τῆς (παρ. 1 στοιχείο δ΄ τοῦ ἄρθρου μόνου αὐτῆς) καί ἀπό τὸν Ὁδηγὸ τοῦ Ἐκπαιδευτικοῦ, στόν ὁποῖο αὐτὴ παραπέμπει, προωθεῖται ἡ ἀντίληψη ὅτι ἡ θρησκευτικὴ πίστη μπορεῖ καί πρέπει νά εἶναι “κριτική” (βλ. π.χ. στή σελίδα 31 τοῦ ἐν λόγῳ Ὁδηγοῦ: “ἡ πίστη εἶναι ἀντικείμενο διαπραγμάτευσης στό πλαίσιο τοῦ ΜτΘ”, στή σελίδα 69: “κριτικός ἀναστοχασμός” γιά τὴ πίστη στόν Τριαδικὸ Θεὸ καί στή σελίδα 124 αὐτοῦ: “ἀναστοχασμός” τῆς ἀφήγησης τῆς Γενέσεως γιά τὴ πώση τῶν πρωτοπλάστων) τό στοιχείο δέ αὐτὸ κλονίζει τὴν ὀρθόδοξη χριστιανικὴ συνείδηση, τὴν ὁποῖα διαμορφώνουν, ἤδη πρὶν ἀπὸ τὴν ἔναρξη τοῦ σχολικοῦ τους βίου, οἱ μαθη-

τές στο πλαίσιο της οικογενείας τους, και είναι ικανό, δεδομένου ότι οι έφηβοι μαθητές δέν διαθέτουν ακόμη την ώριμότητα και την κριτική αντίληψη των ενηλίκων, να τους εκπρέψει από την ὀρθόδοξη χριστιανική συνείδησή τους. Πέραν δέ τούτων, μέ τό Π.Σ. τοῦ ΜτΘ γιά τό Λύκειο πού εισάγει ἡ προσβαλλομένη ἀπόφαση δέν ἐπιχειρεῖται οὔτε κἀν ἡ θρησκευολογικοῦ τύπου μετάδοση γνώσεων καί πληροφοριῶν γιά τά δόγματα, τίς ἠθικές ἀξίες καί τίς παραδόσεις τῆς Ὀρθοδοξίας ἢ ἄλλων χριστιανικῶν ὁμολογιῶν ἢ ἄλλων θρησκευτικῶν, ἀλλά ἡ ἐπεξεργασία ἐννοιῶν (ὅπως ἡ ἐπικοινωνία, ἡ ταυτότητα, ἡ ἐλευθερία, τά ἀνθρώπινα δικαιώματα, ἡ πολυπολιτισμικότητα, ὁ διάλογος, ἡ ἔκφραση ἡ ἑτερότητα, ἡ οἰκολογία), ἐννοιῶν οἱ ὁποῖες ἀνάγονται σέ διάφορες ἐπιστῆμες ἢ διδακτικά ἀντικείμενα (ὅπως ἡ κοινωνιολογία, ἡ ψυχολογία, ἡ νομική καί πολιτική ἐπιστήμη, ἡ φιλοσοφία, οἱ τέχνες) καί οἱ ὁποῖες (ἐννοιες) ἐξετάζονται ἀπλῶς καί ἀπό θρησκευτική -ἄχι ἀποκλειστικῶς ὀρθόδοξη χριστιανική- ὀπτική γωνία. Τέλος, ὅπως προκύπτει ἀπό τόν Ὁδηγό τοῦ Ἐκπαιδευτικοῦ πού συνοδεύει τήν προσβαλλομένη ἀπόφαση στίς μεθόδους διδασκαλίας τοῦ ΜτΘ περιλαμβάνονται ὡς “ἐνδεικτικές δραστηριότητες” ἢ ὡς “προτεινόμενο ἐκπαιδευτικό ὕλικό”, ἐκτός ἄλλων (π.χ. κινηματογραφικές ταινίες, βίντεο, λογοτεχνικά κείμενα, ζωγραφικοί πίνακες), καί τραγούδια ξένα (σελίδες 95, 222 κ.ἄ.) καί ἑλληνικά τά ὅποια, ὅπως προκύπτει ἀπό τό περιεχόμενο ἢ ἀπό τούς τίτλους τους [π.χ. τραγούδια “μέ θέμα τόν ἔρωτα καί τή φιλία” (σελίδα 60), “ὁ Μεγάλος Ἐρωτικός” (σελίδα 60), “ὁ Μπαγάσας” (σελίδα 59, 60), “Ἐλσα, σέ Φοβᾶμαι” (σελίδα 137), “Ἀνόητες Ἀγάπες” (σελίδα 222)] παρίστανται ὅπως ἀπόσφορα γιά τή μετάδοση στούς μαθητές τῆς ἐννοίας τοῦ ἱεροῦ ἐν γένει καί ἰδίως τοῦ βιώματος τῆς ἱερότητας ὅπως αὐτό ἔχει ἀποτυπωθεῖ στή λειτουργική ζωή τῆς Ὀρθόδοξης Ἐκκλησίας καί στήν παράδοση τῆς Ὀρθοδοξίας. Ἀπό τό σύνολο τῶν προεκτεθέντων, κυρίως δέ ἀπό τό προπαρατεθέν περιεχόμενο τῶν δύο παραγράφων τοῦ ἄρθρου μόνου τῆς προσβαλλομένης καθίσταται σαφές ὅτι μέ τό Π.Σ. πού εισάγεται μέ τήν ἐν λόγω ὑπουργική ἀπόφαση καθοδηγοῦνται οἱ μαθητές πρὸς ἕναν συγκεκριμένο τρόπο σκέψης καί ζωῆς ἀποσυνδεδεμένο ἀπό τή

διδασκαλία τῆς Ὀρθόδοξης Ἐκκλησίας καί πρὸς ἕνα σύστημα ἀξιῶν πού νοθεύει τή διδασκαλία αὐτή.

15. Ἐπειδή, ἀπό ὅλα τά ἀνωτέρω συνάγεται ὅτι ἡ προσβαλλομένη ἀπόφαση ἔρχεται σέ ἀντίθεση α) πρὸς τήν διάταξη τοῦ ἄρθρου 16 παρ. 2 τοῦ Συντάγματος (ἡ ὁποία ἀποτελεῖ τό βασικό νομικό θεμέλιο γιά τή ρύθμιση τοῦ ἐπίμαχου ζητήματος), διότι, μέ τό ἐπίμαχο πρόγραμμα σπουδῶν πού εισάγει γιά τό Λύκειο, φαλκιδεύεται ὁ σκοπός τόν ὁποῖο ἐπιβάλλεται νά διασφαλίζει κατὰ τήν ἐν λόγω συνταγματική διάταξη ἡ διδασκαλία τοῦ μαθήματος τῶν Θρησκευτικῶν, ἡ ἀνάπτυξη δηλαδή τῆς ὀρθόδοξης χριστιανικῆς συνειδήσεως τῶν μαθητῶν πού ἀνήκουν στήν ἐπικρατοῦσα θρησκεία τῆς Ἀνατολικῆς Ὀρθόδοξης Ἐκκλησίας τοῦ Χριστοῦ, β) πρὸς τήν διάταξη τοῦ ἄρθρου 13 παρ. 1 τοῦ Συντάγματος πού κατοχυρώνει ὡς ἀπαραβίαστη τήν ἐλευθερία τῆς θρησκευτικῆς συνειδήσεως, διότι –ἐνῶ, κατὰ τά προεκτεθέντα, ἡ προσβαλλομένη ἀπόφαση θά ἔπρεπε νά ἀπευθύνεται ἀποκλειστικά στούς ὀρθόδοξους χριστιανούς μαθητές καί νά κατατείνει στήν ἐμπέδωση καί ἐνίσχυση τῆς ὀρθόδοξης χριστιανικῆς συνειδήσεώς τους– μέ τή σύγκυση πού προκαλεῖται, ὅπως ἔχει ἐκτεθεῖ, ἀπό τό προπεριγραφέν πρόγραμμα σπουδῶν καί μέ τόν ἐπιδιωκόμενο δι’ αὐτοῦ “ἀναστοχασμό” τῶν ἐφήβων μαθητῶν, ἡ ἐν λόγω ἀπόφαση κλονίζει τήν ὀρθόδοξη χριστιανική συνείδηση, τήν ὁποία, ἤδη πρὶν ἀπό τήν ἔναρξη τοῦ σχολικοῦ βίου διαμορφώνουν οἱ μαθητές αὐτοί στό πλαίσιο τοῦ οικογενειακοῦ τους περιβάλλοντος, εἶναι δέ ἰκάνη ἡ εἰσαγόμενη μέ τήν προσβαλλομένη ἀπόφαση διδασκαλία ὡς ἐπέμβαση στόν εὐαίσθητο ψυχικό κόσμο τῶν μαθητῶν αὐτῶν πού δέν διαθέτουν ἀκόμη τήν ὀριμότητα καί τήν κριτική ἀντίληψη τῶν ἐνηλίκων, νά τους εκπρέψει ἀπό τήν ὀρθόδοξη χριστιανική συνείδησή τους, γ) πρὸς τήν διάταξη τοῦ ἄρθρου 2 τοῦ ΠΠΠ τῆς ΕΣΔΑ, διότι προσβάλλει τό εὐθέως καθιερούμενο ἀπό τήν διάταξη αὐτή δικαίωμα τῶν ἀνηκόντων στήν ἐπικρατοῦσα θρησκεία ὀρθόδοξων χριστιανῶν γονέων νά διασφαλίσουν τή μόρφωση καί ἐκπαίδευση τῶν παιδιῶν τους σύμφωνα μέ τίς δικές τους θρησκευτικές πεποιθήσεις καί δ) πρὸς τήν συνταγματικῶς κατοχυρωμένη ἀρχή τῆς ἰσότητος (ἄρθρο 4 παρ. 1 τοῦ Σ)

και προς τό άρθρο 14 (σέ συνδυασμό μέ τό άρθρο 9) τής ΕΣΔΑ, διότι στερεΐ από τούς μαθητές του ὀρθοδόξου χριστιανικοῦ δόγματος τό δικαίωμα νά διδάσκονται ἀποκλειστικῶς τά δόγματα, τίς ἠθικές ἀξίες καί τίς παραδόσεις τής Ἀνατολικῆς Ὀρθόδοξης Ἐκκλησίας του Χριστοῦ, ἐνῶ ἡ νομοθεσία, ὅπως ἔχει ἐκτεθεῖ, προβλέπει γιά μαθητές ρωμαιοκαθολικούς, ἐβραίους καί μουσουλμάνους τή δυνατότητα νά διδάσκονται ἀποκλειστικῶς τά δόγματα τής πίστεώς τους (ὄχι δέ καί τά δόγματα ἄλλων θρησκειῶν), μάλιστα δέ ἀπό δασκάλους προτεινόμενους ἀπό τήν οἰκεία θρησκευτική κοινότητα. Κατά δέ τήν ειδικότερη καί συγκλίνουσα ὡς πρὸς τό ἀποτέλεσμα γνώμη του Ἀντιπροέδρου Ἰ. Γράβαρη καί τῶν Συμβούλων Μ. Γκορτζολίδου καί Μ. Σωτηροπούλου, οἱ ρυθμίσεις τής προσβαλλόμενης κανονιστικῆς ἀπόφασης εἶναι ἀνίσχυρες, διότι ἀπό τό περιεχόμενό τους, ὅπως ἔχει περιγραφεῖ, προκύπτει ὅτι ἡ σχετική διδακτέα ὕλη, ἀπευθυνόμενη σέ ὅλους ἐν γένει τούς μαθητές, εἶναι τέτοια κατά τό εἶδος καί τήν ἔκτασή της, ὥστε νά κυριαρχεῖ ἡ παροχή καί ἐπεξεργασία πληροφοριῶν καί γνώσεων ἀναφορικά μέ τό περιεχόμενο τής θρησκείας ἐν γένει, τῶν ἐπὶ μέρους ἐκφάνσεων του στα διάφορα θρησκευόμενα καί τῶν σχετικῶν συγκριτικῶν καί γενικότερων προβληματισμῶν, σέ τρόπο πού νά παραβιάζεται ἡ, σύμφωνα μέ τήν γνώμη αὐτή, συνταγματική ὑποχρέωση τής διαμόρφωσης τής θρησκευτικῆς ἐκπαίδευσης τῶν Ἑλλήνων ἔτσι, ὥστε νά ἀποβλέπει προεχόντως στήν μετάδοση του βιώματος του ἱεροῦ, ἀντλούμενου, κατά πρόσφορο τρόπο, ἀπό τήν χριστιανική ὀρθοδοξία. Ἀντιθέτως, κατά τήν μειοψηφήσασα γνώμη, τήν ὅποια ὑποστηρίζουν οἱ Σύμβουλοι Ἰ. Μαντζουράνης, Σ. Χρυσικοπούλου, Θ. Ἀραβάνης, Μ. Πικραμένος καί Α.Μ. Παπαδημητρίου, ἡ προσβαλλόμενη πράξη, ἡ ὅποια ἐκδόθηκε κατόπιν γνωμοδοτήσεως τῶν ἀρμόδιων ἐπιστημονικῶν ὀργάνων καί φορέων τής ἐκπαιδευτικῆς κοινότητας, καί ἀφοῦ ἀκούσθηκαν οἱ ἀπόψεις τής Ἐκκλησίας, ὑπηρετεῖ τούς σκοπούς τής παροχῆς ἀπό τό Κράτος θρησκευτικῆς ἐκπαίδευσης πολυφωνικῆς

καί ἀξιολογικά οὐδέτερης, παρουσιάζει ἐπαρκῶς τή διδασκαλία τής Ὀρθοδοξίας, ὅπως προβλέπει τό Σύνταγμα καί οἱ διατάξεις τῶν διεθνῶν συμβάσεων πού παρατέθηκαν σέ προηγούμενη σκέψη, κινεῖται δέ ἐντός τῶν ὁρίων τῶν ἐξουσιοδοτικῶν διατάξεων, πού εἶναι ἐρμηνευτές σύμφωνα μέ τίς ἀνωτέρω αὐξημένης τυπικῆς ἰσχύος διατάξεις. Ἐπομένως οἱ ἀντίθετοι λόγοι ἀκυρώσεως, οἱ ὅποιοι ἐρείδονται σέ ἐσφαλμένη ἐρμηνεία τῶν κρίσιμων διατάξεων, πρέπει νά ἀπορριφθοῦν ὡς ἀβάσιμοι, ἐνῶ ἡ περαιτέρω ἀμφισβήτηση τής οὐσιαστικῆς κρίσεως καί τῶν παιδαγωγικῶν ἐπιλογῶν τής Διοικήσεως εἶναι ἀπαράδεκτη καί ἐκφεύγει του δικαστικοῦ ἐλέγχου, ὁ ὅποιος ἐν προκειμένῳ εἶναι ὀριακός.

16. Ἐπειδή, μέ τά δεδομένα αὐτά καί σύμφωνα μέ τά προαναφερθέντα, ἡ κρινόμενη αἴτηση πρέπει νά γίνει, στό σύνολό της, δεκτὴ καί νά ἀκυρωθεῖ ἡ προσβαλλόμενη ἀπόφαση, κατά τά βασίμως προβαλλόμενα.

Διά ταῦτα

Ἀπορρίπτει τήν κρινόμενη αἴτηση καθ' ὃ μέρος ἀσχεῖται ἀπό τόν πέμπτο τῶν αἰτούντων, κατά τά εἰς τό αἰτιολογικό.

Δέχεται τήν κρινόμενη αἴτηση ὡς πρὸς τούς λοιπούς αἰτούντες.

Ἀκυρώνει τήν ὑπ' ἀρ. 143579/Δ2/7.9.2016 ἀπόφαση του Ὑπουργοῦ Παιδείας, Ἐρευνας καί Θρησκευμάτων, μέ τίτλο: «Πρόγραμμα Σπουδῶν του μαθήματος Θρησκευτικά Γενικοῦ Λυκείου» (Β' 2906/13.9.2016).....

Ἡ διάσκεψη ἔγινε στήν Ἀθήνα στίς 6 Ἰουνίου 2017.

Ὁ Πρόεδρος Νικ. Σακελλαρίου

Ἡ Γραμματέας

καί μετά τήν ἀποχώρησή της Ἐλ. Γκίκα

καί ἡ ἀπόφαση δημοσιεύθηκε σέ δημόσια συνεδρίαση τῆς 25ης Ἀπριλίου 2018.

Ὁ Πρόεδρος Νικ. Σακελλαρίου

Ἡ Γραμματέας Ἐλ. Γκίκα

ΚΑΝΟΝΙΣΜΟΙ - ΑΠΟΦΑΣΕΙΣ

Άριθμ. 546/1198/1.6.2018

Ἐσωτερικός Κανονισμός
Ὄργανώσεως, Διοικήσεως καὶ Λειτουργίας
Ἱερᾶς Γυναικείας Κοινοβιακῆς Μονῆς
Ραφαήλ, Νικολάου καὶ Εἰρήνης Θεομῆς

Ἡ ΙΕΡΑ ΣΥΝΟΔΟΣ
ΤΗΣ ΕΚΚΛΗΣΙΑΣ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ

Ἐχουσα ὑπ' ὄψιν:

1) τὰς διατάξεις τοῦ ἀρθροῦ 39 παρ. 4 τοῦ Ν. 590/1977 «Περί Καταστατικοῦ Χάρτου τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος», ὅπως ἔχει συμπληρωθεῖ διὰ τοῦ ἀρθροῦ 51 παρ. 3 τοῦ Ν. 4301/2014,

2) τὰς διατάξεις τοῦ Κανονισμοῦ 39/1972 «Περί τῶν ἐν Ἑλλάδι Ἱερῶν Μονῶν καὶ Ἑσυχαστηρίων» (ΦΕΚ 103/τ.Α'/30.6.1972),

3) τὴν ὑπ' ἀριθμ. 50/15.2.2018 Πρότασιν τοῦ Σεβασμιωτάτου Μητροπολίτου Μυτιλήνης κ. Ἰακώβου,

4) τὴν ἀπὸ 9.5.2018 Ἀπόφασιν τῆς Διαρκοῦς Ἱερᾶς Συνόδου

Ἀποφασίζει

ἐγκρίνει τὸν Ἐσωτερικὸν Κανονισμὸν τῆς Γυναικείας Κοινοβιακῆς Ἱερᾶς Μονῆς Ραφαήλ, Νικολάου καὶ Εἰρήνης Θεομῆς, τῆς Ἱερᾶς Μητροπόλεως Μυτιλήνης μετὰ τῶν ἐπενεχθεισῶν ὑπὸ τῆς Νομικοῦ Συμβούλιου τῆς Ἱερᾶς Συνόδου καὶ τῆς ἀρμοδίας Συνοδικῆς Ἐπιτροπῆς ἐπὶ τοῦ Μοναχικοῦ Βίου, φραστικῶν διορθώσεων, ἔχοντα οὕτω:

Ἐσωτερικός Κανονισμός
Ὄργανώσεως, Διοικήσεως καὶ Λειτουργίας
Ἱερᾶς Γυναικείας Κοινοβιακῆς Μονῆς
Ραφαήλ, Νικολάου καὶ Εἰρήνης Θεομῆς

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Α' I
ΙΔΡΥΣΙΣ, ΕΠΩΝΥΜΙΑ, ΦΥΣΙΣ, ΣΚΟΠΟΣ, ΕΠΟΠΤΕΙΑ

Ἄρθρον 1

Ἰδρυσις - Ἐπωνυμία - Σφραγίς

1. Ἡ Ἱερά Γυναικεία Μονή «Ἁγίου Ραφαήλ» Θεομῆς Λέσβου ἰδρύθη ἐν ἔτει 1962 μ.Χ. ἐπὶ ἀρχιερατείας Μητροπολίτου Μυτιλήνης κυροῦ Ἰακώβου καὶ Ἡγουμένης τῆς Εὐγενίας Κληιδαρᾶ. Ἡ ἔδρα αὐτῆς εἶναι εἰς τὴν Λουτρόπολιν Θεομῆς Λέσβου.

2. Ἡ Ἱερά Μονή «Ἁγίου Ραφαήλ» κατὰ τὴν πρώτην ἱστορικὴν περίοδον αὐτῆς ὑπῆρξε γυναικεία, ἔχουσα

Ἡγουμένην ἐν ἔτει 1235 τὴν Ἁγίαν Ὀλυμπίαν. Κατὰ τὴν δευτέραν περίοδον αὐτῆς ὑπῆρξεν ἀνδρῶν ἔχουσα Ἡγούμενον ἐν ἔτει 1463 τὸν Ἅγιον Ραφαήλ. Ἐπανιδρύθη ὡς γυναικεία δυνάμει τῆς ὑπ' ἀριθμ. 100450 ἀποφάσεως τοῦ Ὑπουργοῦ Ἑθν. Παιδείας καὶ Θρησκευμάτων, δημοσιευθείσης εἰς τὴν Ἐφημερίδα τῆς Κυβερνήσεως (τεύχος Β' 346/29.9.1962). Τυχάνει Κοινοβιακῆ Μονῆ. Οὐδαμῶς ἐπιτρέπεται ἡ ἐκπτώσις ἀπὸ τοῦ κοινοβιακοῦ πολιτεύματος αὐτῆς εἰς ἰδιορρυθμίαν, πάντα δέ ρυθμίζονται τῇ εὐλογίᾳ καὶ ἐντολῇ τῆς Καθηγουμένης, συμφώνως ταῖς χρείαις καὶ ταῖς ἀσθενείαις τῶν ἀδελφῶν. Ἐάν ἀδελφὴ τις ἠθέληεν ἐναντιωθῆ εἰς τὴν κοινοβιακὴν τάξιν τῆς Μονῆς ὑπόκειται εἰς πειθαρχικὴν ἀντιμετώπισιν.

3. Ἡ Ἱερά Μονή κέκτηται στρογγύλην σφραγίδα, ἥτις φέρει ἐν τῷ κέντρῳ αὐτῆς τὴν εἰκόνα τῶν Ἁγίων Ραφαήλ, Νικολάου καὶ Εἰρήνης καὶ κυκλοτερῶς τὸν πλήρη τίτλον αὐτῆς «ΙΕΡΑ ΜΟΝΗ ΑΓΙΟΥ ΡΑΦΑΗΛ».

Ἄρθρον 2

Σκοπός - Φύσις

1. Ὡς σκοπὸς τῆς Ἱερᾶς Μονῆς ὀρίζεται ἡ ἀνάπτυξις, καλλιέργεια καὶ προβολὴ τοῦ Μοναστικοῦ ἰδεώδους, ἐπιτυχανομένου πρωτίστως διὰ τῆς ἐν Χριστῷ τελειώσεως τῶν μελῶν τῆς Ἀδελφότητος τῆς Μονῆς. Ἡ ἀδιάλειπτος προσευχὴ καὶ λατρεία τοῦ ἐν Τριάδι προσκυνουμένου Θεοῦ, συμφώνως πρὸς τὸ Ἱερόν Εὐαγγέλιον καὶ τὰς Ἀποστολικὰς Παραδόσεις, ὡς καὶ ἡ ἀπαρέγκλιτος τήρησις τῶν ὑπὸ τῶν Ἁγίων Πατέρων καὶ Οἰκουμενικῶν Συνόδων περὶ Μοναχικῶν καθεστώτων καταλειφθέντων Θείων καὶ Ἱερῶν Κανόνων, ἀποτελοῦν διὰ τὴν Ἀδελφότητα τὸν ἀκριβῆ ἐν Ἁγίῳ Πνεύματι ὁδηγὸν πρὸς ἐπίτευξιν τῶν ἀνωτέρω σκοπῶν.

2. Ἡ Ἱερά Μονή «Ἁγίου Ραφαήλ» ἐπέχει, κατὰ τὰς νομικὰς αὐτῆς σχέσεις, θέσιν Νομικοῦ Προσώπου Δημοσίου Δικαίου (ἄρθρον 1 παράγραφος 4 Ν. 590/1977). Ἡ ὀργάνωσις καὶ λειτουργία αὐτῆς διέπεται ἀπὸ τοὺς περὶ Μοναχικῶν καθεστώτων Θείου καὶ Ἱεροῦ Κανόνας τῆς Ἀνατολικῆς Ὁρθοδόξου τοῦ Χριστοῦ Ἐκκλησίας, ὡς καὶ τὰς διατάξεις τοῦ παρόντος Ἐσωτερικοῦ Κανονισμοῦ.

ἄρθρον 3
Ἐπισκοπικά δικαιοδοσία

Ἡ Ἱερά Μονή τελεῖ ὑπό τήν πνευματικήν ἐποπτεῖαν τοῦ Σεβασμιωτάτου Μητροπολίτου Μυτιλήνης, ὅστις:

- 1) Μνημονεύεται ἐν πάσαις ταῖς Ἱεραῖς Ἀκολουθίαις, συμφώνως τῇ λειτουργικῇ τάξει τῆς Ἐκκλησίας.
- 2) Εὐλογεῖ δι' Ἀρχιερατικοῦ γράμματος τὰς ἐκλογάς τῆς Καθηγουμένης καί τῶν Ἱγουμενοσυμβούλων.
- 3) Ἐγκαθιστᾷ διά χειροθεσίας τήν ἐκλεγείσαν ὑπό τῆς Ἀδελφότητος Καθηγουμένην.
- 4) Παρέχει τήν ἔγκρισίν του διά τὰς κουράς τῶν Μοναχῶν καί τὰς τελεῖ ὁ ἴδιος ἢ κωλυομένου αὐτοῦ ἀντιπρόσωπος ὀριζόμενος ὑπ' αὐτοῦ.
- 5) Ἀνακρίνει τὰ κανονικά παραπτώματα τῶν ἐν τῇ Μονῇ Μοναζουσῶν καί ἀσκεῖ πειθαρχικόν ἔλεγχον κατά πάσας παρεκτρεπομένης καί μὴ πειθαρχούσης μοναχῆς.
- 6) Μεριμνᾷ διά τὰς λατρευτικὰς ἀνάγκας τῆς Ἀδελφότητος καί
- 7) Ἐλέγχει τήν νομιμότητα τῆς οἰκονομικῆς διαχειρίσεως τῆς Ἱερᾶς Μονῆς καί ἐγκρίνει τόν προϋπολογισμόν καί ἀπολογισμόν ἐκάστου διαχειριστικοῦ ἔτους (ἄρθρον 39 παράγραφος 6 Ν. 590/1977).

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Β'
ΠΕΡΙ ΤΗΣ ΑΔΕΛΦΟΤΗΤΟΣ

ἄρθρον 4
Σύνθεσις - Πνευματικά καθήκοντα ἀδελφῶν

1. Ἡ Ἀδελφότης τῆς Ἱερᾶς Μονῆς ἀπαρτίζεται ὑπό πάντων τῶν ἐγγεγραμμένων εἰς τό Μοναχολόγιον καί μὴ λαβόντων ἀπολυτήριον Μοναζουσῶν.
2. Μέλος τῆς Ἀδελφότητος καθίσταται ἡ ὑποστᾷσα ἐν τῇ Ἱ. Μονῇ τήν Μοναχικήν κουράν δόκιμος αὐτῆς, κατόπιν τῆς διαδικασίας τοῦ ἄρθρου 14 τοῦ παρόντος.
3. Ἡ τάξις τῶν πρεσβειῶν ἐν τῇ Ἱ. Μονῇ καθορίζεται ὡς ἑξῆς:
 - α) Καθηγουμένη
 - β) Ἀναπληρώτρια τῆς Καθηγουμένης
 - γ) Προηγούμενη (-αι)
 - δ) Ἱγουμενοσύμβουλοι
 - ε) Μοναχαί, κατά τήν ἀρχαιότητα τῆς κουράς αὐτῶν
4. Εἰς τὰς μεταξύ αὐτῶν σχέσεις αἱ ἀδελφαί τηροῦν μετ' ἀκριβείας τήν ἱεραρχίαν ἐν τῷ συνδέσμῳ τῆς ἀγάπης «τῇ φιλαδελφίᾳ εἰς ἀλλήλους φιλόστοργοι». Αἱ νεώτεροι ἀπονέμουν τόν προσήκοντα σεβασμόν καί ὑπακούουσι εἰς τὰς πρεσβυτέρας, αἱ δέ πρεσβύτεροι θεραπεύουν διά συμβουλευτικῶν παρακλητικῶν λόγων τὰ ἀσθενήματα τῶν ἀδυνάτων καί συμπαρίστανται εἰς τήν πρόοδον καί πνευματικήν προκοπήν τῶν νεωτέρων. Δέν ἐπιτρέπεται ἐν τῇ Ἀδελφότητι νά ἐπιτιμᾷ τις ἑτέραν ἀδελφήν μέ ἔντονον καί ἐπιτακτικόν ὕφος, ἀλλ' ἐν πνεύματι ἀγάπης καί

διαθέσει εὐσπλάγχχνῳ ὥς γίνεται πᾶσα διόρθωσις, ἵνα συναρμολογεῖται ἐν Πνεύματι Ἁγίῳ ἢ Ἀδελφότης εἰς Σῶμα Χριστοῦ.

5. Ἄπασαι αἱ ἀδελφαί ὑποχρεοῦνται νά ζοῦν ἐντός τῶν πλαιοσίων τῶν ὑπό τῶν Ἁγίων Πατέρων καί τῆς μακράωνος Μοναστικῆς παραδόσεως τεθεσπισμένων Κανόνων καί Διατάξεων περὶ τῆς Ἀγγελικῆς Πολιτείας.

6. Θεμελιώδη πνευματικήν ἀρχήν τοῦ Ὁρθοδόξου Μοναχισμοῦ ἀποτελεῖ ἡ τελεία ὑπακοή, τήν ὁποίαν ἐκάστη Μοναχή ὀφείλει πρὸς τήν Καθηγουμένην. Πάντα τὰ ἐπιμέρους θελήματα εἰς τήν κοινοβιακήν ζωὴν καθίστανται ἐν θέλημα, προσαρμοζόμενον ἐλευθέρως καί κατ' ἐπίγνωσιν πρὸς τήν «εὐλογίαν» τῆς Ἱγουμενῆς. Ἡ «εὐλογία» αὕτη ἀπαλλήλασει τήν Μοναχήν ἀπό τύφου καί ἐπάρσεως, διερμνεύει τόν λόγον τοῦ Θεοῦ, διασφαλίζει τήν ἐνότητα τῆς Ἀδελφότητος καί ὄλον συγκροτεῖ τόν θεσμόν τοῦ Κοινοβίου.

Ὡς ἐκ τούτου, αἱ ἀδελφαί τῆς Μονῆς ὑποχρεοῦνται ὅπως:

α) Τηροῦν πιστῶς τόν παρόντα Κανονισμόν καί ἐπιδιώκουν διαρκῶς τήν ἐκπλήρωσιν τῶν ἀναφερομένων ἐν αὐτῷ σκοπῶν τῆς Ἱερᾶς Μονῆς.

β) Ἐπιτελοῦν ἀπροφασίστως καί ἐν παντί τὰ ἐκάστοτε ἀνατιθέμενα εἰς αὐτάς καθήκοντα καί διακονήματα, ἐν τοῖς πλαιοσίοις τῆς ἡν ὑπέχουν κανονικῆς ὑποχρέσεως τῆς ὑπακοῆς. Αἱ ἀδελφαί περὶ οὐδενός ἀποφασίζουσι, οὐδέν ὑπόσχονται, πράττουσι, λαμβάνουσι, προσφέρουσι, ἄνευ γνώμης καί εὐλογίας τῆς Καθηγουμένης.

7. Ἡ λεπτομερῆς ἐξαγόρευσις πρὸς τήν Καθηγουμένην πάντων τῶν κρυφίων τοῦ νοός καί τῆς καρδίας ἐκάστης ἀδελφῆς συνιστᾷ ἀρραγῆς θεμέλιον τῆς ἐν Χριστῷ τελειώσεως.

8. Ἐκάστη Μοναχή ἀπαλλήλασει ἑαυτήν «κρημάτων, κτημάτων, γονέων, ἀδελφῶν, πάσης σχέσεως καί φροντίδος ἐπιγείου, ἀκολουθοῦσα ἀόκνως τόν Χριστόν καί τήν ἐκεῖθεν βοήθειαν ἐκδεχομένη».

9. Ἐν τῇ ἀναστροφῇ τῶν ἀδελφῶν ὁμιλία κοσμικαί, γέλιωτες καί ἀπρεπεῖς ἐκφράσεις, ἡ κρίσις καί ἡ κατάκρισις, ἡ αὐθάδεια καί ἡ παρηγορία καί πᾶν ὅ,τι διαταράσσει τήν Κοινοβιακήν ἡσυχίαν καί τάξιν «πάντα ταῦτα ἀπόβλητα ἔστω».

10. Αἱ ἀδελφαί ὀφείλουσι πρωτίστως νά προσέρχωνται –ἐξαιρέσει ἀσθενείας– ἀνελλιπῶς καί ἐγκαίρως εἰς πάσας τὰς Ἱ. Ἀκολουθίας ἐν εὐσχήμῳ περιβολῇ (ράσον, κουκούλιον, Μέγα Ἀγγελικόν Σχῆμα, ὅταν προβλήπη τοῦτο ἡ Μοναχική παράδοσις) ὅπως παρακολουθοῦν «ἐν σπουδῇ πάσῃ καὶ διαπύρῳ θερμῇ» τὰ ψαλλόμενα, ἀτενίζουσαι διπνεκῶς εἰς τό Θεῖον Πρόσωπον, προορῶσαι τόν Κύριον διά παντός, ἐνοῦμεναι μετ' Αὐτοῦ ἠθικῶς, μυστικῶς καί μυστηριακῶς.

11. Εἰς τό Κοινόβιον αἱ ἀδελφαί ὀφείλουσι νά ἔχουν «τὴν μὲν συμπαθῆ διάθεσιν καὶ ἀγαπητικὴν σχέσιν ἴσπν

ἐπὶ πάντων τῶν ἐν τῇ συνοδείᾳ ζώντων». Ἡ κατά μέρος προτίμησις, ἡ μερική φιλία καὶ πᾶσα καινοτομία καὶ δημιουργία ἑταιρείας παραχαράττει τοὺς κοινοβιακοὺς θεσμούς καὶ διασαθεύει τὴν εὐστάθειαν καὶ τὴν τάξιν τοῦ πληρώματος. Εἰς τὰς συζητήσεις ἀποφεύγεται ἡ κατάκρισις, ἡ κρίσις καὶ ὁ ἀπλοῦς ἀκόμη σχολιασμός ἢ ἔπαινος.

12. Εἰς περίπτωσιν εἰς τὴν ὁποίαν μοναχὴ ἀποχωρήσῃ ἄνευ ἀδείας (αὐθαιρέτως) καὶ ἐπιστρέψῃ μετ' εἰλικρινοῦς μετανοίας, μέ τὴν ἐπιφύλαξιν τοῦ ἄρθρου 29 τοῦ παρόντος ἐπισύρονται περαιτέρω κανονικαὶ κυρώσεις ἐπιλαμβανεται δέ τοῦ θέματος ὁ οἰκεῖος Μητροπολίτης, ὁ ὁποῖος ἀσκέει πειθαρχικὸν ἔλεγχον εἰς τὴν τυχόν παρεκτρεπομένη μοναχὴ. Ἡ ὀριστικῶς ἀποχωρήσασα ἀδελφὴ λαμβάνει μετ' αὐτῆς μόνον τὰ προσωπικῆς χρήσεως αὐτῆς εἶδη, κατόπιν εὐλογίας τῆς Καθηγουμένης.

13. Ἀδελφὴ προερχομένη ἐξ ἐτέρας Ἱερᾶς Μονῆς («ξενοκουρίτισσα») δέν γίνεται δεκτὴ, εἰ μὴ μόνον εἰς ὄλως ἐξαιρετικὰς περιπτώσεις, κατόπιν ἐπισταμένης δοκιμασίας, ἀποφάσεως τοῦ Ἡγουμενοσυμβουλίου ἐγκρίσει τοῦ οἰκεῖου Μητροπολίτου καὶ ἐφ' ὅσον κέκτηται νομίμως ἀπολυτηρίου παρὰ τῆς Μονῆς προελευσέως τῆς.

14. Οἰονδήποτε σφάλμα ἀδελφῆς πρέπει νά γίνεται ἀφορμὴ περισσοτέρας προσεγγίσεως καὶ συμπαραστάσεως, παρὰ ἡ ἀρετὴ αὐτῆς, ὅπως διδάσκουν οἱ Ἅγιοι Πατέρες: «*Ἀπλῶσον τὸν χιτῶνά σου ἐπὶ τὸν παῖοντα καὶ σκέπασον αὐτόν. Καὶ ἐάν μὴ δύνη ἐφ' ἑαυτὸν ἐπιθεῖναι τὰ πταίσματα καὶ δέξασθαι τὴν παιδείαν καὶ τὴν αἰσχύνην ἀντ' αὐτοῦ, καὶ ὑπόμεινον, καὶ αὐτὸν μὴ κατασχύνῃς*» (Ἰσαάκ ὁ Σύρος).

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Γ' ΟΡΓΑΝΑ ΔΙΟΙΚΗΣΕΩΣ ΤΗΣ ΜΟΝΗΣ

Ἄρθρον 5

Ἄργανα τῆς διοικήσεως τῆς Ἱερᾶς Μονῆς τυγχάνουν:

- α) Ἡ Καθηγουμένη (ἄρθρα 6-9 παρόντος).
- β) Τὸ Ἡγουμενοσυμβούλιον (ἄρθρα 10-12 παρόντος).
- γ) Ἡ Σύναξις τῆς Ἀδελφότητος (ἄρθρον 13 παρόντος).

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Δ' Ἡ ΚΑΘΗΓΟΥΜΕΝΗ

Ἄρθρον 6

Καθήκοντα καὶ δικαιοδοσίαι

1. Ἡ Καθηγουμένη, ἐπέχουσα «*τό τοῦ Χριστοῦ πρόσωπον*» ἐν τῇ Ἀδελφότητι καὶ «*ἱερουργοῦσα τῷ Θεῷ τὴν τῶν πειθομένων αὐτῆ σωτηρίαν*», εἶναι μόνη αὐτὴ ἡ κοινὴ πνευματικὴ μήτηρ τῆς Ἀδελφότητος. Πᾶν σφάλμα ἢ ἀμάρτημα ἀναφέρεται ἀβιάστως, ἀπαθῶς καὶ εὐτάκτως εἰς αὐτήν, ἥτις ἐπιβλέπει ἀγρύπνως τὴν ζωὴν τῶν ἀδελφῶν καὶ διακονεῖ ἐν ταπεινοφροσύνῃ τὴν σωτηρίαν τῶν

ψυχῶν αὐτῶν, ὡς καὶ τὴν εὐδόωσιν τοῦ ὄλου ἔργου τῆς Ἀδελφότητος.

2. Ἐπιμελεῖται τῆς ἀκριβοῦς τηρήσεως τοῦ παρόντος Κανονισμοῦ, τοῦ Τυπικοῦ τῆς Μονῆς, ὡς καὶ τῶν Ἱερῶν Κανόνων τῆς Ἐκκλησίας.

3. Στηρίζει, νουθετεῖ καὶ καθοδηγεῖ διὰ λόγου καὶ ἔργου, προλαμβάνει πᾶσαν ἐκτροπὴν ἡσυχως καὶ μετὰ πραότητος, ἀνέχεται «*μακροθύμως τῶν ἐξ ἀπειρίας ἐληλιμπαπόντων τι τῶν καθηκόντων*», ἐλέγχει μετὰ διακρίσεως, ἐπιτιμᾷ μετὰ συμμετρίας, «*συναθλεῖ τοῖς ἰσχυροῖς, τῶν ἀδυνάτων βαστάζει τὰ ἀσθενήματα καὶ πάντα ποιεῖ καὶ λέγει πρὸς καταρτισμὸν τῶν συνόντων*».

4. Κατανέμει τὰ διακονήματα εἰς τὰς ἀδελφὰς «*καθ' ὃ ἐκάστη ἐπιτηδείως ἔχει*», ἀποσκοποῦσα εἰς τὸ πνευματικὸν συμφέρον τῶν ἀδελφῶν, ὡς καὶ τὴν εὐταξίαν καὶ ἰσορροπίαν τοῦ Κοινοβίου. Ὅριζει τὴν ταμίαν καὶ γραμματεὰ τῆς Ἱερᾶς Μονῆς.

5. Προΐσταται τοῦ Ἡγουμενοσυμβουλίου καὶ τῆς Συνάξεως τῶν Ἀδελφῶν, συγκαλοῦσα αὐτάς, τῶν Ἱερῶν Ἀκολουθιῶν καὶ τῆς Τραπέζης. Πρωτοστατεῖ εἰς τὰς ἀγρυπνίας καὶ τὴν νηστείαν μετὰ ταπεινοφροσύνης καὶ κύρους, μηδενὶ μηδέν ἐπιτρέπουσα τὸ ἀλλοιοῦν τοὺς Ἱεροὺς Ἐκκλησιαστικοὺς Κανόνες, τοὺς κοινοβιακοὺς θεσμούς, τὰς ἐπιταγὰς τοῦ Κανονισμοῦ καὶ τοῦ Τυπικοῦ τῆς Ἱερᾶς Μονῆς.

6. Ἐκλέγεται ὑπὸ τῆς Συνάξεως τῆς Ἀδελφότητος καὶ ἀσκέει τὰ καθήκοντά τῆς ἰσβίως, μνημονεύεται δέ εἰς πάσας τὰς Ἱερὰς Ἀκολουθίας κανονικῶς.

7. Ὅριζει κατὰ τὴν κρίσιν τῆς μίαν ἐκ τῶν Ἡγουμενοσυμβούλων ὡς ἀναπληρώτριαν αὐτῆς, δύναται δέ νά ὀρίξῃ ὡς ἀναπληρώτριαν αὐτῆς τὴν κατὰ τὴν κρίσιν αὐτῆς ἰκανωτέραν ἐκ τῶν ἀδελφῶν καὶ ἐκτὸς Ἡγουμενοσυμβουλίου, ἐπὶ πνευματικῶν ἢ διοικητικῶν ζητημάτων, ὡσάκις διὰ σώματος ἢ ἀποδημίας ἀνάγκη ἢ τινὰ ἄλλην περίστασιν ἀπουσιάζει ἐκ τῆς Μονῆς. Ἡ ἀναπληρώτρια τῆς Καθηγουμένης δεσμεύει ἐγκύρως τὴν Ἱεράν Μονὴν μόνον ὡσάκις κινεῖται αὐστηρῶς ἐντὸς τῶν ὁρίων καὶ πρὸς ἐκτέλεσιν τῆς ὑπὸ τῆς Καθηγουμένης δοθείσης αὐτῇ ἐντολῆς.

8. Συγκαλεῖ εἰς συνεδρίαν τὸ Ἡγουμενοσυμβούλιον καὶ τὴν Σύναξιν τῆς Ἀδελφότητος καὶ προεδρεύει αὐτῶν. Κατὰ τὰς συνεδριάσεις εἰσηγεῖται ὡς Πρόεδρος τὰ πρὸς συζητήσιν θέματα, δίδει τὸν λόγον εἰς τὰς αἰτούσας καὶ ἀφαιρεῖ αὐτὸν ἀπὸ τῶν παρεκτρεπομένων, ἐποπτεῖ δέ καθόλου ἐπὶ τῆς εὐηρηποῦς διεξαγωγῆς τῶν συζητήσεων καὶ ἐν γένει διευθύνει αὐτάς.

9. Χορηγεῖ εἰς τὰς ἀδελφὰς τῆς Ἱερᾶς Μονῆς ἄδειαν κινήσεως τῶν καὶ παραμονῆς ἐκτὸς τῆς Ἱ. Μονῆς, λόγῳ διακονίας, ἢ ἔνεκα ἀσθενείας ἢ ὡσάκις κρίνεται τοῦτο ἐπιβεβλημένον διὰ τινὰ ἀνάγκη, τηρουμένων τῶν ὄρων τοῦ ἄρθρου 56 παρ. 3 ν. 590/1977.

10. Εισηγείται εις τό Ἐγουμενοσυμβούλιον τήν πρόσληψιν ἢ τήν ἀποβολήν τῶν δοκίμων, ὡς καί τήν κουράν αὐτῶν εις Μοναχάς.

11. Ἀποφασίζει περί τῆς φιλοξενίας συγγενῶν τῶν ἀδελφῶν ἢ οἰουδήποτε ἐπισκέπτου.

12. Συγκαλεῖ τό Ἐγουμενοσυμβούλιον εις τὰς τακτικάς αὐτοῦ συνεδρίας ἅπαξ τοῦ μηνός, κατά τήν πρώτην ἐβδομάδα αὐτοῦ, ἐκτάκτως δέ ὡςάκις κρίνη ἢ ἰδία ἢ αἰτήσται τήν σύγκλησίν του ἢ πλειοψηφία τοῦ Ἐγουμενοσυμβουλίου.

13. Ἀσκεῖ μετά τοῦ Ἐγουμενοσυμβουλίου τήν διοίκεισιν καί διαχειρίσιν τῆς Ἱερᾶς Μονῆς, ὑπογράφουσα μετά τῆς ταμίου τὰ γραμμάτια εἰσπράξεων, ὡς καί τὰ ἐντάλματα πληρωμῶν. Δύναται μέ ἐγγραφον ἀπόφασίν της, νά ἀναθέτῃ ἀπ' εὐθείας ἔργα, προμήθειες ἢ ὑπηρεσίες ἢ νά δεσμεύῃ τίς προβλεπόμενες διά τοῦ προϋπολογισμοῦ πιστώσεις γιά δαπάνες, συνολικά μέχρι τοῦ ποσοῦ τῶν 20.000 εὐρώ κατ' ἔτος, οἱ δαπάνες τῶν ὁποίων ἐξοφλοῦνται τῇ ἐγκρίσει τοῦ Ἐγουμενοσυμβουλίου.

14. Ὑπογράφει πάντα τὰ ἔγγραφα τῆς Ἱ. Μονῆς, δεσμεύουσα αὐτήν ἐνώπιον παντός τρίτου διά τῆς σφραγίδος αὐτῆς, τῇ βοήθειᾳ δέ τῆς γραμματέως διεκπεραίωνει τήν ἀλληλογραφίαν.

15. Ἐκπροσωπεῖ δικαστικῶς καί ἐξωδίκως τήν Ἱερᾶν Μονήν ἐνώπιον πάσης ἐκκλησιαστικῆς, διοικητικῆς, δημοτικῆς, κοινοτικῆς, φορολογικῆς, ὡς καί πάσης ἐτέρας Ἀρχῆς καί παντός Ὄργανισμοῦ καί ἐν γένει φυσικοῦ καί νομικοῦ προσώπου δημοσίου ἢ ἰδιωτικοῦ δικαίου. Κωλυομένη δι' οἰονδήποτε λόγον ἀναπηροῦται ὑπό τῆς ὀρισθείσης ὑπό τῆς ἰδίας ὡς ἀναπηρωτρίας αὐτῆς.

16. Ἡ Καθηγουμένη καλεῖται παρά τῶν ἀδελφῶν διά τῆς ὁσιακῆς προσωνομίας «Γερόντισσα», αἱ δέ ἀδελφαί μεταξύ των «ἀδελφή» μετά τοῦ ὀνόματος αὐτῶν.

ἄρθρον 7

Προσόντα ὑποψηφίας πρὸς Ἐγουμενίαν

1. Ἡ Καθηγουμένη, ἥτις εἶναι ἰσόβιος, ἐκλέγεται ὑπό τῆς Ἀδελφότητος τῆς Ἱερᾶς Μονῆς, ἐφ' ὅσον αὐτὴ ἀριθμεῖ εις τήν δύναμίν της πέντε (5) τουλάχιστον ἐγκαταβιούσας ἐν αὐτῇ ἀδελφάς. Ὡς ἐγκαταβιούσαι θεωροῦνται καί αἱ ἀδελφαί τῆς Μονῆς, αἱ ὁποῖαι εἶναι ἀπλῶς γεγραμμένοι εις τήν δύναμιν τῆς Μονῆς, ἔστω καί ἂν διαβιοῦν ἐκτός αὐτῆς προσωρινῶς, πλὴν οὐκ αὐθαιρέτως, ἀλλὰ νομίμως.

2. Ἵνα ἐκλεγῇ τις Καθηγουμένη, δεόν ὅπως:

α) Εἶναι ἐκ τῶν ἐχουσῶν τό Μέγα Ἀγγελικόν Σχῆμα καί τῶν μικροσχήμων ἀδελφῶν τῆς Μονῆς. Εἰς περίπτωσιν ἐκλογῆς μικροσχήμου ἀδελφῆς, αὕτη ὑποχρεωτικῶς κείρεται εις μεγαλόσχημον μετά τήν ἐκλογὴν της.

β) Διακρίνεται ἐπὶ ἤθει χρηστῶ, σταθερᾷ εὐσεβείᾳ, διαγωγῇ ἀνεπιλήπτῳ, μορφώσει ἐκκλησιαστικῇ καί διοικητικῇ ἰκανότητι.

γ) Ἐγκαταβιοῖ πραγματικῶς καί μονίμως τουλάχιστον ἀπὸ πενταετίας (5 ἔτη) ἐν τῇ Ἱερᾷ Μονῇ Ἀγίου Ραφαήλ. Εἰς περίπτωσιν καθ' ἣν ὁ ὄρος περί πενταετοῦς συνεχοῦς διαβιώσεως ἐν τῇ Μονῇ δέν πληροῦται, ἡ Καθηγουμένη ἐκλέγεται ἐκ τῶν μονίμως διαβιούντων ἐν τῇ Ἱερᾷ Μονῇ ἀδελφῶν ἀνεξαρτήτως χρόνου διαβιώσεως.

ἄρθρον 8

Διαδικασία ἐκλογῆς

1. Μετά τήν καθ' οἰονδήποτε τρόπον κένωσιν τῆς θέσεως τῆς Καθηγουμένης, ἀναλαμβάνει ἀμέσως καί αὐτοδικαίως καθήκοντα Τοποτηρητρίας ἢ ἀναπληρώτρια αὐτῆς, ἐλλείψει δέ τοιαύτης ἡ ἀρχαιότερα τῶν Ἐγουμενοσυμβουλίων. Ἐάν ἡ Τοποτηρῆτρια τυγχάνει ταυτοχρόνως καί μέλος τοῦ Ἐγουμενοσυμβουλίου, προστίθεται εις αὐτό ἡ ἔχουσα τὰ πρεσβεῖα ἐκ τῶν ἀδελφῶν, μέ θητεῖαν μέχρι τήν ἡμέραν τῆς ἐκλογῆς τῆς Καθηγουμένης. Ἡ Ἐφορευτικὴ Ἐπιτροπὴ, ἡ ὁποία εἶναι τριμελὲς ὄργανον προετοιμασίας καί διενεργείας τῆς ἐκλογῆς τῆς νέας Καθηγουμένης καί ἀναλαμβάνει μέ τήν ἐκλογήν, ἀποτελεῖται ἐκ τῆς Τοποτηρητρίας καί δύο μοναχῶν, τῆς ἀρχαιότερας καί νεωτέρας τῇ τάξει τῶν πρεσβείων. Χρέη Γραμματέως ἐκτελεῖ ἡ ὑπάρχουσα ἰδίᾳ πείρας.

2. Ἡ Τοποτηρῆτρια συγκαλεῖ τήν Ἐφορευτικὴν Ἐπιτροπὴν ὅπως ἀποφασίσῃ περί τῆς ἡμέρας καί ὥρας ἐκλογῆς, ὡς καί πᾶν ἕτερον διαδικαστικόν ζήτημα, ὥστε, τό βραδύτερον ἐντὸς τριάκοντα (30) ἡμερῶν ἀπὸ τῆς ἀναλήψεως τῶν καθηκόντων αὐτῆς ὡς τοποτηρητρίας, πληρωθῇ ἡ κενωθείσα θέσις τῆς Καθηγουμένης. Ἡ ὡς ἄνω ἀπόφασις γνωστοποιεῖται ἐγγράφως δέκα πέντε (15) ἡμέρας τό ἐνωρίτερον πρὸ τῆς ἐκλογῆς:

α) Δι' ἀναρτήσεως αὐτῆς παρά τήν εἴσοδον τοῦ Καθολικοῦ τῆς Ἱερᾶς Μονῆς

β) Δι' ἀποστολῆς αὐτῆς, ἐπὶ συστάσει, ἀποδείξει ἢ τηλεγραφικῶς, πρὸς τὰς ἐκτὸς τῆς Ἱερᾶς Μονῆς διαμενοῦσας καί ὑπηρετούσας ἀδελφάς ἂν διαμένουν ἔξω

Περί τῆς ἡμέρας ἐκλογῆς ἐνημερώνεται ἐγγράφως ὑπὸ τοῦ Ἐγουμενοσυμβουλίου καί ὁ οἰκεῖος Μητροπολίτης.

3. Δικαίωμα τοῦ ἐκλέγειν κέκτνται πᾶσαι αἱ ἀδελφαί τῆς Ἱερᾶς Μονῆς αἱ ἐγκαταβιούσαι ἐν αὐτῇ κατὰ τήν ἐννοιαν τοῦ ἄρθρου 7 παρ. 1 τοῦ παρόντος. Δέν κέκτνται τό δικαίωμα τοῦ ἐκλέγειν ὅσοι ἀνεχώρησαν ἐκ τῆς Μονῆς αὐτοβούλως καί αὐθαιρέτως ἐπὶ προθέσει εἴτε ἐγκαταλείψεως τοῦ Μοναχικοῦ βίου εἴτε μετακινήσεως εις ἐτέραν Μονήν, ἔστω καί ἂν μέχρι τῶν ἐκλογῶν ἐξακολουθοῦν νά εἶναι τυπικῶς ἐγγεγραμμένοι εις τό Μοναχολόγιον.

4. Τῶν ἀρχαιρεσιῶν προηγεῖται τριήμερος νηστεία καί ἐκτενής προσευχή ὑπό τῶν ἀδελφῶν. Κατά τήν ἡμέραν ἐκλογῆς κληθόνται αἱ κεντρικά εἰσοδοί τῆς Μονῆς, παραμένουν δέ ἐντός αὐτῆς ἀποκλειστικῶς αἱ ἐκλογεῖς ἀδελφαί.

5. Ἡ ἐκλογή διενεργεῖται μετὰ τό πέρας τῆς Θείας Λειτουργίας, ἐν τῷ Καθολικῷ Ναῷ, ὡς ἐξῆς:

α) Ἐνεργεῖται νομίμως καί ἐφ' ὅσον παρίστανται τουλάχιστον τὰ 3/4 ἢ τό 1/2 πλεόν μία συμμετοχή τῶν ἀδελφῶν τῆς Ἱερᾶς Μονῆς, αἵτινες ἔχουν τό δικαίωμα τοῦ ἐκλέγειν καί ὑπό τήν προϋπόθεσιν ὅτι ἅπανσαι αἱ ἔχουσαι τό δικαίωμα τοῦ ἐκλέγειν ἀδελφαί εἰδοποιήθησαν νομίμως. Ἐν ἀποφατικῇ περιπτώσει, ἡ ἐκλογή ἐπαναλαμβάνεται τήν ἐπομένην Κυριακῆν, χωρίς τήν τήρησιν τῶν προβλεπομένων προκαταρκτικῶν διατυπώσεων, ἀνεξαρτήτως ἄλλων προϋποθέσεων καί λαμβάνει ἀπόφασιν μέ πλειοψηφίαν ἀπό τὰς ὑπαρχούσας Μοναχάς.

β) Ἡ ἐκλογή διεξάγεται μυστικῶς καί ἐνώπιον τῆς Ἐφορευτικῆς Ἐπιτροπῆς, ἥτις πρό τῆς ἐνάρξεως τῆς ψηφοφορίας τοποθετεῖ τήν κλήπην ἀνοικτήν εἰς τό κέντρον τοῦ Καθολικοῦ, διαπιστώνει τό κενόν αὐτῆς, κλείει τήν κλήπην διά κλειθρῶν καί σταυροειδῶς διά ὑφασματίνης ταινίας, τήν ὁποίαν σφραγίζει καί θέτει ἐπ' αὐτῆς τήν σφραγίδα τῆς Μονῆς.

γ) Ἀκολουθῶν, ἐκάστη ἐκλογεῦς ἀδελφή, προσερχομένη ἱεραρχικῶς, ἀρχῆς γενομένης ἀπό τῶν νεωτέρων, λαμβάνει ἀπό τήν Ἐφορευτικῆν Ἐπιτροπήν ἐσφραγισμένον φάκελλον καί ψηφοδέλτιον, ἀναγράφον τὰ ὀνόματα ὄλων τῶν ἔχουσῶν τό δικαίωμα τοῦ ἐκλέγεσθαι ἀδελφῶν διά τήν θέσιν τῆς Καθηγουμένης, κατά τήν τάξιν τῶν πρεσβειῶν αὐτῶν. Ἐν συνεχείᾳ, ἐνθα διά γραφίδος μέλανος ἢ κυανοῦ χρώματος σημειοῖ ἐπί τοῦ ψηφοδέλτιου ἕναν σταυρόν πρό τοῦ ὀνόματος τῆς ὑπ' αὐτῆς προτιμωμένης ὡς Καθηγουμένης. Κατόπιν θέτει τό ψηφοδέλτιον ἐντός τοῦ δοθέντος αὐτῇ φακέλου, κλείει αὐτόν, ρίπτει τόν φάκελλον ἐντός τῆς ἐνώπιον τῆς Ἐφορευτικῆς Ἐπιτροπῆς τοποθετηθείσης κλήπης καί, τέλος, ὑπογράφει εἰς τόν καταρτισθέντα κατάλογον τῶν ἐκλογέων.

δ) Μετὰ τό πέρας τῆς ψηφοφορίας καί παρισταμένων τῶν προσελθόντων μελῶν τῆς Ἀδελφότητος, ἡ Ἐφορευτική Ἐπιτροπή ἀποσφραγίζει τήν κλήπην, ἀνοίγει τοὺς φακέλους, τοὺς ὁποίους μονογράφουν ἅπαντα τὰ μέλη αὐτῆς, καί καταμετρεῖ τὰς ψήφους. Ψηφοδέλτιον εἰς ὃ σημειοῦνται πλείονα τοῦ ἐνός ὀνόματα ἢ φέρει ἕτερα σοβαρά ἑλαττώματα παραβίασεως τῆς μυστικότητος, θεωρεῖται ἄκυρον.

ε) Ἐκλέγεται καί ἀνακηρύσσεται ὡς Καθηγουμένη ἡ συγκεντρώσασα τό ἥμισυ σὺν μία (+1) τῶν ψήφων

τῶν ψηφισασῶν ἀδελφῶν. Μὴ ἐπιτευχθείσης τῆς ὡς ἄνω πλειοψηφίας, ἐπαναλαμβάνεται αὐθημερόν ἡ ψηφοφορία μεταξὺ τῶν δύο πλειοψηφισασῶν, ἐν περιπτώσει δέ ἰσοψηφίας διενεργεῖται κλήρωσις μεταξὺ τῶν δύο ἰσοψηφισασῶν.

6. Ἀκολουθεῖ ἡ σύνταξις λεπτομεροῦς Πρακτικοῦ ἐκλογῆς, εἰς ὃ ἀναφέρονται ἀριθμητικῶς αἱ προτιμήσεις, τὰς ὁποίας ἔτυχεν μία ἐκάστη τῶν ὑποψηφίων. Τό Πρακτικόν ὑπογράφεται ὑφ' ὄλων τῶν Μοναχῶν καί βεβαιοῦται ὑπό τῆς Ἐφορευτικῆς Ἐπιτροπῆς. Ἐάν τις ἀρνηθῆναι ὑπογράψῃ, τοῦτο βεβαιώνεται ἀπό τήν ἐφορευτικὴν ἐπιτροπήν καί οὕτω ἀναπληροῦται ἡ ὑπογραφή αὐτῆς. Ἐάν τῇ παραλαβῇ τῶν, ὁ Μητροπολίτης ἀποφαίνεται ἐντός τριῶν (3) ἡμερῶν περὶ τοῦ νομίμου καί βασίμου τῆς ἐνδεχομένης ἐνστάσεως καί, ἂν γίνῃ δεκτὴ, ἐπαναλαμβάνεται ἡ σχετικὴ ἐκλογή τήν ἐπομένην Κυριακῆν, κατὰ τὰ σχετικῶς ἰσχύοντα. Ἐλλήως, ἐπιβεβαιοῦται ἡ ἐκλογή ὑπό τοῦ Μητροπολίτου. Εἰς πᾶσαν περίπτωσιν, ἡ ἐκλογή ἠογιζέται ἐπιβεβαιωμένη, ἰσχυρὰ καί μὴ ἀνατρέψιμος, ἐφ' ὅσον παρέλθῃ ἄπρακτον τό τριήμερον ἀπὸ τῆς ἡμέρας παραλαβῆς ὑπὸ τοῦ Μητροπολίτου τῶν ἀποσταλείσων σχετικῶν περὶ τῆς ἐκλογῆς. Διὰ τῆς ὑποβολῆς τοῦ κεκυρωμένου ἀντιγράφου τοῦ Πρακτικοῦ τῆς διενεργηθείσης ἐκλογῆς διὰ τήν ἐπικύρωσίν της, παρακαλεῖται ἐπὶ πλεόν ὁ Μητροπολίτης ὅπως προέλθῃ εἰς τήν χειροθεσίαν καί ἐνθρόνισιν τῆς νεωστὶ ἀναδειχθείσης ὡς Καθηγουμένης τῆς Μονῆς.

ἄρθρον 9

Χρῆεια τῆς θέσεως τῆς Καθηγουμένης

Ἡ θέσις τῆς Καθηγουμένης χρεῖται:

1. Διὰ τοῦ θανάτου αὐτῆς.

2. Δι' ὑποβολῆς παραιτήσεως ἐκ μέρους αὐτῆς. Περὶ τῆς ἀποδοχῆς τῆς παραιτήσεως ἀποφασίζει ἡ Σύναξις τῆς Ἀδελφότητος. Παρητημένη Καθηγουμένη δύναται νά ἐπανεκλεγῆ, ἐφ' ὅσον ἐξέλιπον οἱ λόγοι τῆς παραιτήσεως, πλὴν αὐτῶν τῆς ἐκπτώσεως, καί ἐφ' ὅσον βεβαίως χρεῖται ἡ θέσις.

3. Διὰ τῆς ἐκπτώσεως ἐκ τοῦ ἀξιώματος αὐτῆς. Ὡς λόγοι ἐκπτώσεως ὀρίζονται οἱ:

α) Βαρεῖα ἢ ἀνίατος ἀσθένεια, ἥτις καθιστᾷ ἀδύνατον τήν ἐνάσκησιν τῶν καθηκόντων ὑπ' αὐτῆς, πιστοποιουμένη ὑπὸ δύο ἰατρῶν (ἀντιστοίχου πρὸς τήν πάθησιν ἐιδικότητος) Δημοσίου Νοσοκομείου.

β) Σοβαρὰ ἢ συνεχῆς ἀθέτησις τινός τῶν παραγγελμάτων τοῦ παρόντος Κανονισμοῦ.

γ) Παραχάραξις τῆς ἀκριβείας τοῦ κοινοβιακοῦ πολιτεύματος τῆς Μονῆς ἢ προφανῆς ἀνεπάρκεια περὶ τήν ἐκπλήρωσιν τῶν πνευματικῶν ἢ διοικητικῶν καθηκόντων αὐτῆς. Ἡ συνδρομὴ τῶν ὑπὸ στοιχεῖα (β) καί (γ) περιπτώσεων διαπιστώνεται μόνον δι' ὁμοφώνου ἀποφάσεως τῆς Ἀδελφότητος.

δ) Τελεσίδικος καταδίκη εις οίανδήποτε ποινήν υπό άρμοδίου Έκκλησιαστικού Δικαστηρίου διά πτώσιν εις αίρεσιν ή διάπραξιν κανονικών ή ήθικών παραπτωμάτων.

4. Η σύγκλησις τής Συνάξεως τής Άδελφότητος καί ή άμφισβήτησις τής Καθηγουμένης διά τούς άνωτέρω λόγους, μέ αίτημα τήν έκπτωσίν της, δύναται νά προκληθῆ καί έκ τών 2/3 τής δυνάμεως τής Άδελφότητος.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Ε΄ ΠΕΡΙ ΤΟΥ ΗΓΟΥΜΕΝΟΣΥΜΒΟΥΛΙΟΥ

Άρθρον 10 Σύνθεσις καί συγκρότησις

1. Τό Ηγουμενοσυμβούλιον άποτελεεί αίρετόν καί διαρκές συλλογικόν διοικητικόν σώμα, έχον τήν άνωτάτην έποπτείαν επί του Κοινοβίου καί τών Έξαρτημάτων τής Μονής, ευθυνόμενο διά τήν κανονικήν λειτουργίαν αυτών. Τά μέλη του Ηγουμενοσυμβουλίου άποκαλιούνται «Ηγουμενοσύμβουλοι».

2. Τό Ηγουμενοσυμβούλιον, συμπεριλαμβανομένης τής Καθηγουμένης, άποτελείται άπό τρία (3) μέλη έφ' όσον ή Άδελφότης άριθμεί μέχρι καί δέκα πέντε (15) μέλη, άπό πέντε (5) μέλη έφ' όσον ή Άδελφότης άριθμεί μέχρι καί τριάντα (30) μέλη, καί άπό έπτά (7) μέλη, έφ' όσον ή Άδελφότης ύπερβαίνει συνολικώς τά τριάντα μέλη.

3. Τό Ηγουμενοσυμβούλιον συνεδριάζει τακτικώς άπαξ του μηνός, κατά τήν πρώτην έβδομάδα αυτού, έκτάκτως δέ όσάκις ήθελε κληθῆ υπό τής Καθηγουμένης ή αίτήσεται τήν σύγκλησίν του ή πλειοψηφία του Ηγουμενοσυμβουλίου.

4. Τό Ηγουμενοσυμβούλιον εύρίσκεται έν άπαρτίά όταν κατά τήν συνεδρίασιν παρίστανται, επί τριμελοϋς συγκροτήσεως τά δύο (2) τουλάχιστον μέλη αυτού, επί πενταμελοϋς συγκροτήσεως τά τρία (3) καί επί έπταμελοϋς τά τέσσαρα (4) μέλη αυτού, μετεχούσης εις τήν σύνθεσιν πάντοτε τής Καθηγουμένης τής Έρας Μονής, παρ' έκτός εάν ή συνεδρίασις άφορᾷ εις άκρως προσωπικήν της ύπόθεσιν.

5. Αί συζητήσεις διεξάγονται έν πλήρει έλευθερίά γνώμης, έν κοσμιότητι καί εύπρεπεία, διατυποϋντος ιεραρχικώς άπό του νεωτέρου μέλους τήν έαυτου γνώμην, τηρουμένης πάσης μυστικότητος καί έχεμυθείας περι τών έν τῆ συνεδρίασει συζητουμένων θεμάτων. Η προτείνουσα ή λέγουσα τι όφείλει πάντοτε νά γνωρίζη ότι τό Ηγουμενοσυμβούλιον είναι έλεύθερον όπως άποδεχθῆ ή άπορρίψη τās προτάσεις της καί ότι αί άποφάσεις αυτού, δέον νά ώσι σεβασταί τοίς πάσιν.

6. Αί άποφάσεις του Ηγουμενοσυμβουλίου λαμβάνονται κατά πλειοψηφίαν, ύπερισχυούσης έν ίσοψηφία τής ψήφου τής Προέδρου.

7. Αί ληφθεΐσαι άποφάσεις καταχωροϋνται έν τοίς Πρακτικοίς υπό τής Γραμματέως, ύπογραφομεναι παρά πάντων τών μελών, ουδεμιās δικαιουμένης νά άρνηθῆ τήν έαυτης ύπογραφήν. Αί μειοψηφοϋσαι δέν δύναται νά άρνηθούν τήν ύπογραφήν, δικαιούνται όμως όπως αίτήσωνται τήν καταχώρησιν εις τά Πρακτικά τών τυχόν άντιρρήσεων αυτών, δεόντως ήτιολογημένων. Πάσα πράξις φέρουσα μόνον τήν ύπογραφήν τής Καθηγουμένης ή μόνον τήν ύπογραφήν τών Ηγουμενοσυμβούλων θεωρείται άκυρος, ως μονομερής. Η περαιτέρω άρνησις ύπογραφῆς τών Πρακτικών υπό οίασδήποτε Ηγουμενοσυμβούλου βεβαιούται παρά τών λοιπών μελών του Συμβουλίου καί οϋτω άναπληροϋται ή ύπογραφή τής άρνούμενης. Η άδικαιολόγητος άρνησις άποτελεεί λόγον επικρίσεως κατ' αυτής, ως παρακωλυούσης τήν λειτουργίαν τής Ι. Μονής.

Άρθρον 11 Κτήσις καί άπώλεια τής ιδιότητος τής Ηγουμενοσυμβουλίου

1. Η ιδιότης τής Ηγουμενοσυμβουλίου προσκτάται ανά τριετίαν υπό άδελφών τής Έρας Μονής, δι' έκλογῆς γενομένης δι' άπολύτου πλειοψηφίας τών μελών αυτής, έφ' όσον ή δύναμις τής Άδελφότητος είναι τουλάχιστον πέντε (5) Μοναχάι, συμφώνως προς τήν διαδικασίαν τών έπομένων διατάξεων. Προσόντα διά τό έκλέξιμον θεωροϋνται ή έμπειρία καί ικανότης περι τόν χειρισμόν διοικητικής φύσεως θεμάτων, άλλήλα καί ό επί χρηστώ ήθει διακρινόμενος βίος.

2. Η έκλογή εκάστης Ηγουμενοσυμβουλίου διενεργείται έντός τής τελευταίας έβδομάδος πρό τής λήξεως τής θητείας αυτής. Τά τής διεξαγωγῆς τής έκλογῆς ρυθμίζει Έφορευτική Έπιτροπή άποτελουμένη έκ τής Καθηγουμένης καί τών δύο άρχαιοτέρων κατά τήν τάξιν τών πρεσβείων άδελφών.

3. Δικαίωμα του εκλέγεσθαι κέκτνται αί πράγματι καί μονίμως έγκαταβιοϋσαι έν τῆ Μονῆ άδελφαί. Επί του υπό τής Έφορευτικής Έπιτροπῆς συνταχθέντος μέ τά ονόματα τών ύποψηφίων ψηφοδεητίου, σημειούνται δύο (2) σταυροί επί τριμελοϋς Ηγουμενοσυμβουλίου, τέσσαρες (4) σταυροί επί πενταμελοϋς, καί έξ (6) σταυροί επί έπταμελοϋς Ηγουμενοσυμβουλίου. Εάν τεθοϋν περισσότεροι σταυροί, τό ψηφοδέητιον καθίσταται άκυρον. Κατά τά λοιπά, αί προϋποθέσεις καί ή διαδικασία ακολουθοϋν τήν αυτην επί έκλογῆς τής Καθηγουμένης τάξιν, αί δέ πρώται δύο επιλαχοϋσαι όρίζονται ως άναπληρωματικά μέλη του Ηγουμενοσυμβουλίου μέ τήν αυτην διάρκειαν θητείας.

4. Τά μέλη του νέου Ηγουμενοσυμβουλίου άναλαμβάνουν καθήκοντα άμέσως μετά τήν λήξιν τής θητείας του άπερχομένου.

5. Ἡ ἀπώλεια τῆς ιδιότητος τῆς Ἡγουμενοσυμβουλίου ἐπέρχεται διὰ τοὺς αὐτοὺς, ὡς καὶ ἐπὶ τῆς Καθηγουμένης λόγους (ἄρθρον 9ον παρόντος).

6. Ἐάν ἡ λήξις τῆς θτείας τῆς Ἡγουμενοσυμβουλίου συμπέσῃ μέ τὴν χρεϊαν τῆς θέσεως τῆς Καθηγουμένης, ἡ θτεία τῆς παρατείνεται μέχρι τῆς ἐκλογῆς νέας Καθηγουμένης.

Ἄρθρον 12

Καθήκοντα καὶ δικαιοδοσίαι

Τὰ μέλη τοῦ Ἡγουμενοσυμβουλίου συνεργάζονται στενῶς μετὰ τῆς Καθηγουμένης κατὰ τὴν ἄσκησιν τῶν διοικητικῶν καὶ διαχειριστικῶν αὐτῶν ἀρμοδιοτήτων, ὑπὸ τὴν Προεδρίαν αὐτῆς. Ἡ Καθηγουμένη ὀρίζει τὴν γραμματέα καὶ ταμίαν.

Εἰδικώτερον, εἰς τὰ καθήκοντα τοῦ Ἡγουμενοσυμβουλίου ἀνήκουν τὰ ἑξῆς ἐνδεικτικῶς καθήκοντα:

α) Ἡ διεξαγωγή τῆς ἐν γένει οικονομικῆς, διαχειριστικῆς καὶ ταμειακῆς ὑπηρεσίας τῆς Ἱερᾶς Μονῆς, διὰ τὴν ὁποίαν αἱ Ἡγουμενοσύμβουλοι ὑπέχουν συνολικῶς τὴν πρὸς λογοδοσίαν εὐθύνην,

β) Ἡ διαχειρίσις πάσης τῆς κινήτης καὶ ἀκινήτου περιουσίας τῆς Ἱερᾶς Μονῆς καὶ ἡ οἰκοδομικὴ ἐπέκτασις τῶν κτιρίων αὐτῆς. Τὸ Ἡγουμενοσυμβούλιον δέον ὅπως προβῆ εἰς ἀρτίαν καταγραφὴν τῆς περιουσίας τῆς Ἱερᾶς Μονῆς μετὰ τῶν μετοχιῶν αὐτῆς.

γ) Ἡ ἀποδοχὴ, ἡ ἀποποίησις δωρεᾶς ἢ κληρονομίας, ἡ ἀγορά, ἡ πώλησις ἀκινήτων, ἡ σύναψις δανείων καὶ ἄλλων συμβάσεων.

δ) Ἡ μέριμνα διὰ τὴν προμήθειαν πάντων τῶν ἀναγκαίων ἐφοδίων, ὡς καὶ ἡ ἀπόφασις περὶ πάσης δαπάνης, πλὴν ἐκείνων διὰ τὰς ὁποίας ἀποφασίζει μόνη ἡ Καθηγουμένη κατ' ἄρθρον 6 παρ. 13 τοῦ παρόντος.

ε) Ἡ σύνταξις τοῦ ἐτησίου προϋπολογισμοῦ καὶ ἀπολογισμοῦ ἐσόδων καὶ ἐξόδων τῆς Μονῆς, τοὺς ὁποίους ὑποβάλλει πρὸς τὸν Μητροπολίτην διὰ τὸν προβλεπόμενον ἔλεγχον νομιμότητος.

στ) Προτάσει τῆς Καθηγουμένης, ἡ ἀπόφασις περὶ τῆς προσλήψεως ἢ τῆς ἀποβολῆς τῶν δοκίμων, ὡς καὶ τῆς κουρᾶς τῶν κατηρτισμένων περὶ τὴν Μοναχικὴν Πολιτείαν ἀδελφῶν.

ζ) Ἡ πρόσληψις νομικοῦ ἢ οικονομικοῦ ἢ ἑτέρου συμβούλου ἢ συνεργάτου καὶ ἡ ἐξουσιοδότησις αὐτῶν πρὸς ἐκπροσώπησιν τῆς Ἱ. Μονῆς.

η) Ἡ πρόσληψις ὑπαλλήλων καὶ ἐργατῶν.

θ) Ἡ σύγκλησις τῆς Συνάξεως τῆς Ἀδελφότητος καὶ ἡ ἐτοιμασία τῆς ἡμερησίας διατάξεως τῶν συζητηθησομένων θεμάτων.

ι) Ἡ ἀνακήρυξις, ἀναλόγως τῶν προσφορῶν αὐτῶν, Δωρητῶν, Εὐεργετῶν καὶ Μεγάλων Εὐεργετῶν τῆς Ἱερᾶς Μονῆς.

ια) Ἡ δι' ὁμοφώνου ἀποφάσεως διαγραφὴ ἀπὸ τοῦ Μοναχολόγιον μέλους τῆς Ἀδελφότητος, τὸ ὁποῖον ἀπέδρασεν ἐκ τῆς Μονῆς αὐθαιρέτως, ἀπεκόπη αὐτῆς ὀριστικῶς καὶ βεβαιωμένως ἐγκατέλειπεν τὸν Μοναχικὸν βίον διάγουσα κοσμικῶς. Ἡ τοιαύτη θεωρεῖται ὡς αὐτοδιαγραφείσα, ἡ δὲ κατὰ τὰ ἀνωτέρω ἀπόφασις τοῦ Ἡγουμενοσυμβουλίου ἔχει διαπιστωτικὸν τῆς αὐτοδιαγραφῆς τῆς χαρακτῆρα.

ιβ) Ἐν γένει, ἡ ἀπόφασις ἐπὶ παντός ἑτέρου θέματος, ρητῶς ἢ μὴ ρητῶς ἀναφερομένου ἐν τῷ παρόντι Κανονισμῷ, συντελοῦν κατὰ τὴν κρίσιν αὐτῆς εἰς τὴν εὐρυθμὸν λειτουργίαν τοῦ Κοινοβίου.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΣΤ'

Ἡ ΣΥΝΑΞΙΣ ΤΗΣ ΑΔΕΛΦΟΤΗΤΟΣ

Ἄρθρον 13

Ἡ Σύναξις τῆς Ἀδελφότητος, συγκειμένη ὑπὸ πασῶν τῶν ἀδελφῶν, ἀποτελεῖ τὸ ἀνώτατον διοικητικὸν ὄργανον τῆς Ἱερᾶς Μονῆς.

2. Συγκαλεῖται ὑπὸ τοῦ Ἡγουμενοσυμβουλίου, ἵνα ἀποφασίσῃ ἐπὶ τῶν ἑξῆς ζητημάτων:

α) Περὶ ἐκλογῆς τῆς Καθηγουμένης καὶ τῶν Ἡγουμενοσυμβούλων τῆς Μονῆς,

β) Διὰ τὴν τροποποίησιν διατάξεων τοῦ παρόντος Ἑσωτερικοῦ Κανονισμοῦ τῆς Μονῆς,

γ) Εἰς πᾶσαν ἑτέραν περίπτωσιν προβλεπομένην εἰδικῶς ὑπὸ τοῦ παρόντος Κανονισμοῦ, καθὼς καὶ εἰς πᾶσαν περίπτωσιν ἀνακύψεως ζητήματος μείζονος σημασίας, καθ' ἣν κατὰ τὴν κρίσιν τοῦ Ἡγουμενοσυμβουλίου ἀπαιτεῖται ἡ λήψις ἀποφάσεως ἐκ μέρους τῆς Συνάξεως τῆς Ἀδελφότητος.

3. Εὐρίσκειται ἐν ἀπαρτίᾳ παρισταμένων τουλάχιστον πέντε (5) ἀδελφῶν τῆς Μονῆς καὶ ὑπὸ τὴν προϋπόθεσιν ὅτι ἔχουν εἰδοποιηθῆ νομίμως ἅπασαι αἱ ἀδελφαὶ τῆς Μονῆς. Ἐν ἀποφατικῇ περιπτώσει, ἡ συνεδρίασις ἐπαναλαμβάνεται τὴν ἐπομένην ἐβδομάδα, ἄνευ τῆς τηρήσεως τῶν προβλεπομένων προκαταρκτικῶν διατυπώσεων καὶ ἀνεξαρτήτως ἀριθμοῦ παρόντων.

4. Αἱ ἀποφάσεις τῆς Συνάξεως τῆς Ἀδελφότητος λαμβάνονται κατὰ πλειονοψηφίαν τῶν παρόντων μελῶν αὐτῆς.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Ζ'

ΠΕΡΙ ΤΩΝ ΔΟΚΙΜΩΝ ΑΔΕΛΦΩΝ

Ἄρθρον 14

1. Ἡ συγκαταρίθμησις λαϊκῶν ἀδελφῶν εἰς τὴν τάξιν τῶν δοκίμων ἀδελφῶν ἐνεργεῖται μετὰ πολλῆς προσοχῆς καὶ διακρίσεως. Πρὸ δὲ τῆς εἰσόδου τῶν ἀπαιτεῖται ἡ ἐπὶ χρονικὸν τι διάστημα πνευματικὴ ἐπικοινωνία αὐτῶν μετὰ τῆς Καθηγουμένης, ἥτις ἐξετάζει τὴν ἀληθῆ κλίσιν αὐτῶν πρὸς τὸν Μοναχισμόν.

2. Διά τήν εἴσοδον εἰς τό στάδιον τῆς δοκιμασίας ἀπαιτεῖται ἀπόφασις τοῦ Ἑγουμενοσυμβουλίου, συνεκτιμῶντος πάσας τὰς κατωτέρω ἀπαραίτους προϋποθέσεις:

- α) Συμπλήρωσιν τοῦ 18ου ἔτους τῆς ἡλικίας τῆς ὑποψηφίας.
- β) Πρότασιν προφορικὴν ἢ γραπτὴν τῆς Καθηγουμένης, ἐχούσης διαμορφώσει θετικὴν γνώμην περὶ τῆς πνευματικῆς, διανοητικῆς καὶ ψυχολογικῆς καταστάσεως τῆς ὑποψηφίας.
- γ) Ὑποβολὴν ἐγγράφου αἰτήσεως τῆς ὑποψηφίας πρὸς τὸ Ἑγουμενοσυμβούλιον, εἰς ἣν δέον νά ἀναφέρεται ρητῶς ὅτι ἐλευθέρως καὶ ἀβιάστως αὕτη προσέρχεται ἵνα μονάσῃ, ἀποδεχομένη τὸν παρόντα Κανονισμόν.

3. Ἐπί θετικῆς ἀποφάσεως τοῦ Ἑγουμενοσυμβουλίου, ἡ δόκιμος ἐγγράφεται εἰς τὸ Βιβλίον ἐγγραφῆς Δοκίμων (Δοκιμολόγιον), παραδίδει δέ πρὸς φύλαξιν εἰς τὴν Μονὴν πάντα τὰ προσκομισθέντα ὑπ' αὐτῆς κιντὰ, εἰς τρόπον ὥστε νά παραλάβῃ ταῦτα ἄνευ οὐδεμίαν ἄλλης ἀπαιτήσεως, ἐάν πρὸ τῆς κουρᾶς αὐτῆς ἤθελεν ἀποχωρήσῃ ἢ ἀποβληθῇ τῆς Μονῆς.

4. Αἱ δόκιμοι πρὸ τῆς κουρᾶς τῶν δύνανται νά διαθέσων ἐλευθέρως τὴν ἀτομικὴν τῶν περιουσίαν. Μετὰ δέ τὴν κουράν αὐτῶν ἡ περιουσιακὴ τῶν κατάστασις διέπεται ἀπὸ τοὺς ἱεροὺς κανόνας καὶ τοὺς σχετικούς νόμους τοῦ Κράτους. Πᾶσα περιουσία κτηθεῖσα ὑπ' αὐτῶν μετὰ τὴν κουράν τῶν περιέρχεται αὐτοδικαίως εἰς τὴν Μονήν. Οὕτω ἐκ τῶν περιελθόντων εἰς αὐτάς μετὰ τὴν κουράν τῶν, τὰ μὲν κιντὰ (χρήματα, κ.ἄ.) ὀφείλουσαν νά καταθέτουν εἰς τὸ Ταμεῖον τῆς Μονῆς ἐπὶ ἀποδείξει, διὰ δέ τὰ ἀκίνητα ὀφείλουσαν νά συμπράττουν νομικῶς διὰ τὴν εἰς τὴν Μονήν μεταβίβασίν τῶν.

5. Ἡ διάρκεια τῆς δοκιμασίας εἶναι, ὡς ὀρίζεται ὑπὸ τῶν Ἱερῶν Κανόνων, τριετής, δυναμένη νά συντηθῇ ἢ νά παραταθῇ κατὰ τὴν κρίσιν τῆς Καθηγουμένης καὶ τοῦ Ἑγουμενοσυμβουλίου, ἀναλόγως τῆς ἐπιδόσεως τῆς δοκίμου εἰς τὰς πνευματικὰς ἀπαιτήσεις τῆς Κοινοβιακῆς πολιτείας.

6. Κατὰ τὴν διάρκειαν τῆς δοκιμασίας, ἡ δόκιμος διαμένει εἰς ἰδιαιτέρον κελλῖον, φέρει τὴν ὑπὸ τοῦ Ἑγουμενοσυμβουλίου κεκανονισμένην ἐνδυμασίαν τῆς δοκίμου, ἐργάζεται εἰς καθωρισμένην διακονίαν, παρακολουθεῖ τὰς ἀκολουθίας ἐν τῷ Ναῷ, ἀσκεῖται εἰς τὴν τελείαν ὑπακοήν, ἀγάπην καὶ ἀφοσίωσιν πρὸς τὴν Ἀδελφότητα.

7. Βασικὴ προϋπόθεσις ἐπιτυχοῦς δοκιμασίας θεωρεῖται ἡ «συμφωνία πνεύματος» τῆς δοκίμου μετὰ τῆς Ἀδελφότητος καὶ τῶν μελῶν αὐτῆς.

8. Ἐάν κατὰ τὴν δοκιμασίαν διαπιστωθῇ τυχόν ἀσθένεια σωματικὴ ἢ διανοητικὴ τοιαύτη ἢ ψυχοπάθεια παρακωλύουσα τὴν ὁμαλὴν λειτουργίαν τῆς Ἀδελφότητος

ἢ παρεμποδίζουσα τὴν πνευματικὴν ἐξέλιξιν τῆς ὑποψηφίας, τὸ Ἑγουμενοσυμβούλιον δύναται νά ἀποφασίσῃ τὴν ἀπομάκρυνσίν τῆς.

9. Ἐάν δόκιμος ἀδυνατῇ νά προσαρμοσθῇ εἰς τὰς συνθήκας, τὰς ἐργασίας, τὸ πρόγραμμα, τὴν τάξιν, τὴν ζωὴν, τὸ πνεῦμα τοῦ Κοινοβίου, ἢ ἐκ διαφόρων ἀφορμῶν σκανδαλίζεται, στενοχωρῆται ἢ ῥαθυμῇ, δέν εἶναι πρὸς συμφέρον τῆς νά παραμείνῃ ἐν τῇ Μονῇ ἀλλὰ δέον ὅπως ἐν ἀγάπῃ καὶ διακρίσει ἀποχωρήσῃ αὐτῆς.

10. Αἱ δόκιμοι ἀδελφαὶ ἔχουν ἴδιαν ἱεραρχίαν, καθοριζομένην ἐκ τοῦ χρονικοῦ σημείου προσελήσεως αὐτῶν εἰς τὴν δοκιμασίαν.

11. Μετὰ τὴν ἐπιτυχῆ διέλευσιν τῆς κανονικῆς δοκιμασίας, ἡ δόκιμος, προτάσει τῆς Καθηγουμένης, ἀποφάσει τοῦ Ἑγουμενοσυμβουλίου καὶ τῆ εὐλογίᾳ τοῦ Μητροπολίτου, κείρεται Μοναχὴ ὑπὸ τοῦ Πνευματικοῦ τῆς Μονῆς καὶ ἐγγράφεται εἰς τὸ Μοναχολόγιον. Ἡ ἐγκρισὶς τοῦ Μητροπολίτου δέν ἀφορᾷ εἰς τὴν καταλληλότητα τῆς ὑποψηφίου Μοναχῆς, περιοριζομένη εἰς τὸν ἔλεγχον τῶν τυπικῶν καὶ λοιπῶν νομίμων προσόντων αὐτῆς.

12. Ἐάν ἡ Καθηγουμένη, τῇ συμφώνῳ γνώμῃ τοῦ Ἑγουμενοσυμβουλίου, κρίνῃ δόκιμον τινὰ ὡς ἀνεπίτοιμον ἵνα λάβῃ τὸ Μοναχικὸν σχῆμα, δύναται ὅπως προβῇ εἰς τὴν κουράν τῆς ἀμέσως ἐπομένης κατὰ τὴν τάξιν τῶν δοκίμων. Ἡ Μοναχικὴ κουρά συνιστᾷ κλήσεις τοῦ Κυρίου καὶ χαρίσματα τοῦ Ἁγίου Πνεύματος, οὐδέποτε δέ δι-
καιώματα.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Η΄

ΠΕΡΙ ΤΗΣ ΤΑΞΕΩΣ ΚΑΙ ΤΩΝ ΔΙΑΚΟΝΗΜΑΤΩΝ

ἄρθρον 15

Λατρεία

1. Κέντρον τῆς ζωῆς τῆς Ἀδελφότητος ἀποτελεῖ ἡ λατρευτικὴ προσκύνησις τοῦ ἐν Τριάδι Θεοῦ, λατρευομένου μετὰ πάσης κατανύξεως καὶ μεγαλοπρεπείας ἐν τῷ Καθολικῷ Ναῷ καὶ ἐν τοῖς Παρεκκλησίοις τῆς Μονῆς. Αἱ ἀκολουθίαι ἀναγινώσκονται καὶ ψάλλονται εὐκρινῶς, τελιοῦνται δέ συμφώνως τῇ νενομισμένῃ τάξει.

2. Ἡ προσευχὴ καὶ ἡ λατρεία τοῦ Θεοῦ συνεχίζονται καὶ ἐκτὸς τῶν Ἱερῶν Ναῶν, πρὸς τοῦτο δέ, ἐν παντὶ καιρῷ καὶ τόπῳ, ἐν ἐργασίᾳ καὶ ἡσυχίᾳ, ἐν ψαλμῳδίᾳ ἢ σιωπῇ, αἱ Μοναχαὶ ἀγωνίζονται ὅπως «ἀδιαλείπτως προσεύχονται», διὰ τῆς μονολογίστου εὐχῆς: «*Κύριε, Ἰησοῦ Χριστέ, ἐλέησόν με*».

3. Ἐν ταῖς Θεαῖς Λειτουργίαις καὶ πάσαις ταῖς Ἀκολουθίαις μνημονεύεται τὸ ὄνομα τοῦ Σεβασμιωτάτου Μητροπολίτου Μυτιλήνης, ὡς Κυριάρχου Ἐπισκόπου, μετὰ τοῦ ὀνόματος τῆς Καθηγουμένης τῆς Μονῆς.

4. Αἱ Μοναχαὶ μετέχουν τῶν Ἀχράντων Μυστηρίων τακτικῶς καὶ κατόπιν τῆς δεούσης προετοιμασίας, ἐν μετανοίᾳ καὶ ἐξομολογήσει.

5. Τό μυστήριον τῆς Ἐξομολογήσεως τελεῖται ὑπό τοῦ Πνευματικοῦ Πατρός τῆς Ἀδελφότητος, ἅπασαι δέ αἱ ἀδελφαί προσέρχονται τακτικῶς εἰς αὐτήν, μή ἐπιτρεπομένης τῆς ἐξομολογήσεως αὐτῶν ὑπό ἄλλου Πνευματικοῦ.

6. Τό ὕφος καί ἦθος τῆς βυζαντινῆς παραδόσεως ἀποτελοῦν τό μόνιμον πρότυπον διά τήν ἀρχιτεκτονικήν, τās ἱεράς εἰκόνας, τὰ ἀντικείμενα ἱατρείας, τὰ ἱερά ἄμφια, τό μουσικόν ὕφος, ὡς καί πᾶν το ἀνήκον εἰς τήν Θεῖαν Λατρείαν ἢ τήν καλλιτεχνικήν ἔκφρασιν τῆς Ἱερᾶς Μονῆς.

Ἄρθρον 16 Τράπεζα

1. Ἡ Τράπεζα τῶν Μοναχῶν ἀποτελεῖ συνέχειαν τῆς εὐχαριστιακῆς Τραπεζῆς τῆς Θεῖας Λειτουργίας. Διά τοῦτο αἱ ἀδελφαί λαμβάνουν τήν τροφήν ἐν πάσῃ εὐχαριστίᾳ καί σιωπῇ.

2. Τά παρατιθέμενα εἰς τήν Τράπεζαν εἶναι λιτά καί πάντα κοινά καί τὰ αὐτά δι' ὅλης τῆς ἀδελφᾶς, ἐκτός περιπτώσεως ἀσθενείας ἢ γήρατος, ὅποτε ἡ Καθηγουμένη οἰκονομεῖ μετὰ διακρίσεως τήν ἀδυναμίαν.

3. Ἄπασαι αἱ ὑπό τῆς Ἐκκλησίας θεσπιζόμεναι νηστεῖαι τηροῦνται μετ' αὐστηρότητος.

Ἄρθρον 17 Περί τῶν διακονημάτων γενικῶς

1. Ἡ ἄσκησις τῶν Μοναχῶν εἰς τὰ διακονήματα τῆς Ἱερᾶς Μονῆς εἶναι ἀναποσπάτως συνδεδεμένη μέ τήν Μοναχικήν τελειώσιν αὐτῶν, ἀποτελεῖ δέ ἀπαραίτητον προϋπόθεσιν τοῦ ἐν Χριστῷ καταρτισμοῦ καί τῆς πνευματικῆς τελειώσεως αὐτῶν, διότι, κατά τόν οὐρανοφάντορα Μ. Ἀθανάσιον, αἱ ἀδελφαί πρέπει «*ἐξ ἔργου καί ἰδρώτος ἰδίου προσφέρειν πορισμὸν τῷ Μοναστηρίῳ*».

2. Τά διακονήματα ἐν τῇ Μονῇ ἀνατίθενται εἰς τās ἀδελφᾶς ὑπό τῆς Καθηγουμένης. Ἐκάστη ἀδελφή ἀναλαμβάνει τό ἀνατεθέν αὐτῇ διακόνημα ὡς ἀπό Θεοῦ, μετὰ ὑπακοῆς καί εὐχαριστίας. Ἄρνησις ἀδελφῆς εἰς ἐκτέλεσιν ἀνατιθεμένου διακονήματος, ἀδικαιολόγητος καί αὐθαίρετος, θεωρεῖται ἰλύσις ὑπακοῆς, διάσπασις τῆς ἐν Χριστῷ ἐνότητος καί ἀπόκλισις ἀπό τῆς Μοναστικῆς ὁδοῦ. Ἡ ἐπιμονή εἰς τήν ἄρνησιν συνεπάγεται ἐπιτίμησιν.

3. Βασικότερα τῶν διακονημάτων εἶναι τὰ τῶν Οἰκονόμου, Γραμματέως, Ἐκκλησιαστικοῦ, Βηματάρισσας, Τυπικάρισσας, Βεστιαρίου, Ἀρχοντάρισσας, Ταμίου, Πορτάρισσας, Βιβλιοφύλακος, Ἀρχειοφύλακος, Σκευοφύλακος, Μαγειρίσσας, Τραπεζάρισσας, Μετοχιαρίου, Κηπουροῦ, Δοχειαρίου, Κόλληβα, Προσφοράρισσας, Νοσοκόμου, Ἀφυπνίστριας, Δενδροκόμου, κ.ἄ.

4. Εἶναι δυνατή ἡ ἀνάθεσις εἰς μίαν ἀδελφήν πλειόνων διακονημάτων γενικά, ὡς καί ἡ ἄσκησις ἔργων Ἀγιογραφίας ἢ ξυλογηλυπτικῆς.

5. Οὐδεὶς ἐπιτιμᾷ ἀδελφὴν, παρατηρεῖ ἢ διορθῶναι, πλὴν τῆς Καθηγουμένης ἢ τῆς ὑπ' αὐτῆς ὀρισθείσης. Ἐάν τις δι' ὀργῆς ἢ θυμοῦ ἢ ἐπιτιμήσεως, ἀστεϊσμοῦ ἢ ῥιιδορίας ἢ ἀντιλογίας ἐν τῇ ἐργασίᾳ πλήξῃ ἀδελφῆς καρδίαν, κατήργησεν ἤδη τόν δεσμόν τῆς ἀγάπης. Ἄνευ συχωρήσεως καί εὐλογίας τῆς Καθηγουμένης, οὐδεμία δύναται νά ἀλλιάσῃ διακονίαν ἰδίῳ δυσκολίας ἢ ἀμελείας, νά καταλείπῃ τό ἔργον αὐτῆς εἰς ἕτεραν ἀδελφὴν ἢ νά παραιτῆται τῶν βαρυτέρων.

6. Οὐδέν διακόνημα τυγχάνει μόνιμον, ἰσόβιον ἢ ἀναπόσπαστον, καί οὐδεμία ἀδελφή ἀσκεῖ τοῦτο δικαιοματικῶς, ἀλλῆ ἐν τελείᾳ ὑπακοῇ. Ἐάν παραστῇ ἀνάγκη νά διακόψῃ ἢ νά ἀλλιάξῃ τήν διακονίαν, αὐτό γίνεται μέ ἀγαθὴν διάθεσιν.

7. Εἰς περίπτωσιν ἀσθενείας ἢ ὄντως ἀδυναμίας τῆς ἀδελφῆς ὅπως ἐπιτελέσῃ τό ἀνατεθέν αὐτῇ διακόνημα, ἀναφέρει τοῦτο εἰς τήν Καθηγουμένην, ἥτις οἰκονομεῖ τήν δυσκολίαν κατά τό συμφέρον τό πνευματικόν τῆς ἀδελφῆς καί τῆς Ἀδελφότητος.

8. Παρέκκλισις ἀπό τῆς ἀνωτέρω ἀρχῆς τῆς ἀναλήψεως πασῶν τῶν διακονιῶν ὑπό τῶν ἀδελφῶν τῆς Μονῆς δύναται νά γίνῃ διά τῆς ἀναθέσεως τινῶν δευτερευουσῶν ἐξ αὐτῶν εἰς ἕξω τῆς Μονῆς πρόσωπα, μόνον ἐν ἡ περιπτώσει αἱ ἀδελφαί δέν ἐξαρκοῦν πρὸς τοῦτο, ἢ δέν διαθέτουν τήν ἀπαραίτητον κατάρτισιν δι' εἰδικὴν τινά θέσιν, ἀδυνατοῦσαι οὕτω νά φέρουν εἰς πέρας τό τῆς διακονίας ἔργον.

9. Εἶναι δυνατή ἡ ἀνάθεσις πλειόνων διακονημάτων εἰς τήν αὐτὴν ἀδελφὴν, ὡς καί ἡ ἀνάθεσις εἰς ἀδελφὴν καθικόντων βοηθοῦ διακοντοῦ.

10. Ἡ ἀνάληψις καί ἐκτέλεσις ὑπό τῆς Μοναχῆς τοῦ ἐκάστοτε διακονήματος αὐτῆς γίνεται ἐκουσίως διά τόν ἁγιασμόν τῆς, οὐχί εἰς ἐκπλήρωσιν ἐντολῆς ἢ σχέσεως ἐξηρητημένῃς ἐργασίας, ἀλλῆ εἰς ἐκπλήρωσιν ἠθικῆς ὑποχρέωσως πηγαζούσης ἐκ τῆς Μοναχικῆς ὑποσχέσεως τῆς ἰσοβίου ὑπακοῆς. Ὅθεν, ἡ διακονήτρια Μοναχή, ἐκπληροῦσα κανονικὴν ὑποχρέωσιν τῆς, οὐδέν διατηρεῖ δικαίωμα νά ἀξιώσῃ παρά τῆς Μονῆς ἀμοιβὴν ἢ ἄλλην ἀποζημίωσιν διά τās παρασχεθείσας ὑπηρεσίας τῆς καί εἰς ἦν περίπτωσιν ἠθέλην ἀποχωρήσῃ ἐκ τῆς Μονῆς.

Ἄρθρον 18 Περί τῆς Οἰκονόμου (Ταμίου)

Ἡ Οἰκονόμος (Ταμίας):

1) Ἀναλαμβάνει τήν ἀγοράν καί διαφύλαξιν τῶν ἀναγκαιούτων τῇ Μονῇ ὑλικῶν.

2) Τυγχάνει ὑπεύθυνη διά τήν ὁμαλὴν λειτουργίαν τῆς ἀποθήκης, τῶν τροφίμων καί τῆς ἐργαλειοθήκης.

3) Προϊσταται τῶν ὑπαλλήλων καί ἐργατῶν, τοὺς ὁποίους ἀπασχολεῖ ἡ Μονή.

4) Παραλαμβάνει και διαθέτει κατά τας ἐκάστοτε ἀνάγκας τὸ ἔλαιον, τὸν οἶνον καὶ κηρόν τῆς Μονῆς.

5) Παραλαμβάνει καὶ διαθέτει καταλλήλως πάντα τὰ ἀπαραίτητα ὑλικά διὰ τὰ κόλληυβα, τὴν ἀρτοκλασίαν καὶ τὴν Ἱ. Προσκομιδὴν.

6) Τυχάνει ὑπεύθυνη διὰ τὴν ὁμαλὴν λειτουργίαν τῆς ἱματιοθήκης, ἔχουσα ὑπὸ τὴν ἰδίαν αὐτῆς εὐθύνην πάντα τὰ ἐνδύματα, ὑφάσματα, κλινοσκεπάσματα, ἅτινα διαθέτει τῇ ἐντολῇ τῆς Καθηγουμένης.

7) Τηρεῖ τὰ ἐξῆς βιβλία:

α) Βιβλίον Ταμείου

β) Καθολικόν

γ) Κτηματολόγιον, ἐν ᾧ ἐμφαίνεται ἅπασα ἡ κινητὴ καὶ ἀκίνητος, ἀγροτική καὶ ἀστική περιουσία τῆς Μονῆς, μετὰ τῶν κατὰ καιροῦ μεταβολῶν αὐτῆς

δ) Κατάλογος Ἁγίων Λειψάνων, Ἱερῶν Σκευῶν, Κειμηλίων καὶ πολυτίμων ἀντικειμένων

ε) Βιβλίον Βιβλιοθήκης, χειρογράφων, παλαιτύπων καὶ νεωτέρων ἐντύπων

ζ) Βιβλίον Τιμαλῶν

η) Βιβλίον Κινητῶν Πραγμάτων

Τὰ βιβλία μποροῦν νὰ τηροῦνται καὶ ἠλεκτρονικά.

ἄρθρον 19

Περὶ τῆς γραμματέως

Ἡ Γραμματεὺς:

1. Φυλάττει ὑπὸ ἰδίαν αὐτῆς εὐθύνην τὰ βιβλία καὶ ἔγγραφα τῆς Μονῆς, τὰ σχετικὰ πρὸς τὴν ὑπηρεσίαν τῆς Γραμματείας. Τηροῦνται δὲ ὑπ' εὐθύνην αὐτῆς τὰ κάτωθι ἐπίσημα βιβλία:

α) Βιβλίον Πρακτικῶν τῆς Συνάξεως τῆς Ἀδελφότητος

β) Βιβλίον Πρακτικῶν τοῦ Ἱγουμενοσυμβουλίου

γ) Πρωτόκολλον εἰσερχομένων καὶ ἐξερχομένων ἐγγράφων

δ) Μοναχολόγιον, ἧτοι βιβλίον ἐν τῷ ὁποίῳ ἐμφαίνονται ἐκάστης Μοναχῆς πάντα τὰ ἀτομικὰ στοιχεῖα τῆς κοσμικῆς καὶ Μοναχικῆς αὐτῆς ταυτότητος (κατὰ κόσμον καὶ μοναχικόν ὄνομα, ἐπώνυμον, ἡλικία, τόπος καταγωγῆς, χρόνος προσελύσεως εἰς τὴν Ἀδελφότητα, κατατάξεως ὡς δοκίμου, ἀποκάρσεως, ὁ βαθμὸς παιδείας, κ.λπ.)

ε) Δοκιμολόγιον, ἧτοι βιβλίον ἐν τῷ ὁποίῳ ἐμφαίνονται ἐκάστης Δοκίμου πάντα τὰ ἀτομικὰ στοιχεῖα τῆς κοσμικῆς ταυτότητος.

2. Συντάσσει τὰ πρακτικά, παρισταμένη κατὰ τὰς συνεδριάσεις τῆς τε Ἀδελφότητος καὶ τοῦ Ἱγουμενοσυμβουλίου, ὡς καὶ πάντα τὰ ὑπὸ τῆς Μονῆς ἐκδιδόμενα ἔγγραφα.

3. Διεξάγει ἅπασαν τὴν ἀλληλογραφίαν τῆς Μονῆς, συνεργαζομένη μετὰ τῆς Καθηγουμένης. Οὐδὲν ἔγγραφο ἢ ἀντίγραφον δύναται νὰ ἐκδώσῃ, ἐὰν δὲν ἦθελε λάβῃ πρὸς τοῦτο παρ' αὐτῆς ἐντολήν.

ἄρθρον 20

Περὶ τῆς Ἐκκλησιαστικοῦ

Ἡ Ἐκκλησιαστικός:

Φροντίζει περὶ τῆς εὐπρεπείας καὶ τῆς φωταγωγήσεως τοῦ τε Καθολικοῦ καὶ πάντων τῶν ἁλλῶν Ἱ. Ναῶν τῆς Μονῆς. Μεριμνᾷ διὰ τὸ ἀνοίγειν καὶ κλείειν τὰς θύρας τοῦ Καθολικοῦ, τὸ σημαίνειν, τὸ εὐτρεπίζειν καὶ εἴ τι ἄλλο ἀναγκαῖον εἰς πάσας τὰς Ἀκολουθίας καὶ τελετάς.

ἄρθρον 21

Περὶ τῆς Τυπικάρισσας

Ἡ Τυπικάρισσα:

1. Ἐπιστατεῖ εἰς τὴν τήρησιν τῆς ὠρισμένης τυπικῆς διατάξεως τῶν Ἱ. Ἀκολουθιῶν. Εἰς οὐδεμίαν ἁλλήλην ἐπιτρέπεται τὸ διατάττειν τὰ τῆς Ἀκολουθίας καὶ γίνεσθαι πρόξενον χασμωδίας.

2. Ὀφείλει νὰ ἐπιτηρῇ ὅπως παρειαρισκῶνται τακτικῶς εἰς πάσας τὰς Ἱ. Ἀκολουθίας αἱ Ψάλτριάς τοῦ Καθολικοῦ, ὡς καὶ αἱ λοιπαὶ ἀδελφαί. Ἐὰν δὲ τις ἐξ αὐτῶν τύχῃ ἀπουσιάζουσα, ἄνευ ἀδείας τῆς Καθηγουμένης ἢ ἀποχρῶντος λόγου, τὸ μὲν πρῶτον, πνευματικῶ τῷ τρόπῳ, νοθετεῖ καὶ ἐπιτιμᾷ αὐτήν, ἐν ὑποτροπῇ δὲ ἀναφέρει ταύτην εἰς τὴν Καθηγουμένην.

3. Διὰ πᾶσαν ἔκτακτον περίπτωσιν, ἀναγομένην εἰς τὴν κατ' ἀδέρητον ἀνάγκην καὶ ὄλως προσωρινὴν μετατροπὴν τῶν τυπικῶν ἢ ὑπηρεσιακῶν ἐν τῷ Καθολικῷ τῆς Μονῆς διατάξεων ἐπὶ τὸ «οἰκονομικώτερον πῶς ἦτοι συγκαταβατικώτερον», δεόν ὅπως συσκέπτηται μετὰ τῆς Καθηγουμένης.

ἄρθρον 22

Περὶ τῆς Βηματάρισσας

Ἡ Βηματάρισσα:

1. Εὐθύνεται διὰ τὴν διαφύλαξιν, καλὴν συντήρησιν καὶ ἐμφάνισιν τῶν ἐν τοῖς σκευοφυλακίοις τοῦ Καθολικοῦ τῆς Μονῆς ἀποκειμένων Ἱερῶν Λειψάνων, Ἱερῶν εἰκόνων, ἀμφίων καὶ ἁλλῶν Ἱερῶν κειμηλίων καὶ σκευῶν, ἅτινα παραδίδονται εἰς αὐτὴν βάσει ἰδιαίτερου καταλόγου ὑπὸ τοῦ Ἱγουμενοσυμβουλίου, μετὰ τὸν διορισμὸν αὐτῆς, συντασσομένης τῆς προσηκούσης πράξεως.

2. Τυχάνει ὑπεύθυνος διὰ τὴν ἐπισκευὴν τῶν Ἱερῶν ἀμφίων καὶ σκευῶν, ὑποχρεουμένη ὅπως, πρὸ πάσης σχετικῆς ἐνεργείας, συνεργάζεται μετὰ τῶν Καθηγουμένης καὶ Οἰκονόμου.

ἄρθρον 23

Περὶ τῆς Ἀρχοντάρισσας καὶ τῆς φιλοξενίας

Ἡ Ἀρχοντάρισσα:

α) Διακονεῖ εἰς τὸν ξενῶνα, φροντίζουσα περὶ τῆς καθαριότητος καὶ τῆς ἐν γένει εὐπρεπείας αὐτοῦ.

β) Περιποιείται πάντας τούς ἐν τῷ ἀρχονταρίῳ προσερχομένους ξένους καί τούς φιλοξενομένους ὑπό τῆς Μονῆς, φερομένη πρὸς αὐτοὺς σεμνοπρεπῶς καί κοσμίως.

γ) Ἡ ξενάγησις τῶν προσκυνητῶν καί ἐπισκεπτῶν εἰς τοὺς διαφόρους χώρους τῆς Μονῆς, ὅπως τὸ Καθολικόν, τὸ Σκευοφυλάκιον κ.λπ., ἐνεργεῖται ὑπό τῆς ἐκάστης ὑπευθύνου μετὰ προθυμίας καί σεμνότητος, ἀποσκοπούσης εἰς τὸ νὰ ἐμπνεύσῃ τὴν ἀγάπην καί τὸν σεβασμὸν τῶν ἐπισκεπτῶν πρὸς τὴν Ἱερὰν Μονὴν καί τοὺς Ἁγίους αὐτῆς.

δ) Λαμβάνει εἰδικὴν ἄδειαν ὑπό τῆς Καθηγουμένης, προκειμένης διανυκτερεύσεως ξένου τινὸς ἐν τῷ ξενῶνι. Ἀπαγορεύεται ἡ διανυκτέρευσις ἀνδρῶν ἐν τῇ Μονῇ, πλὴν τῶν ἀμέσων συγγενῶν τῶν ἀδελφῶν τῆς Μονῆς.

2. Ἡ Ἱερά Μονή, ἀκολουθοῦσα τὴν μακραίωνα Μοναχικὴν παράδοσιν, παρέχει φιλοξενίαν εἰς πνευματικὰ πρόσωπα, ἐν τῷ μέτρῳ τῶν δυνατοτήτων αὐτῆς καί ὑπὸ τοὺς κάτωθι ὅρους:

α) Ἡ δυνατότητα διανυκτερεύσεως ὁποιοῦδήποτε στὸν ξενῶνα τῆς Ἱερᾶς Μονῆς ἐναπόκειται ἀποκλειστικὰ στὴν ἀνέλεγκτη διάκριση τῆς Καθηγουμένης.

β) Πρόσωπα ἄγνωστα δὲν διανυκτερεύουν ἐν τῇ Μονῇ. Εἰδικῶς διὰ τὴν διανυκτέρευσιν παντὸς ἀλλοδαποῦ ἀπαιτεῖται ὁ ἔλεγχος τῶν διαπιστευτηρίων καί λοιπῶν συστατικῶν γραμμάτων αὐτοῦ ὑπὸ τῆς Ἀρχοντάρισσας, ἡ σχετικὴ ἐνημέρωσις τῆς Καθηγουμένης καί ἡ παρ' αὐτῆς παροχὴ εἰδικῆς ἀδείας. Ἡ φιλοξενία τῶν ψυχοπαθῶν ἀποφεύγεται διὰ λόγους ἀσφαλείας.

γ) Οἱ φιλοξενούμενοι ὀφείλουν νὰ παρακολουθοῦν τὰς Ἱ. Ἀκολουθίας καί νὰ συμμετέχουν εἰς ἐργασίας τινὰς τῆς Ἀδελφότητος, ἐάν τὸ δεύτερον τοῦτο θεωρηθῇ σκόπιμον. Παραμένουν εἰς τὸν ξενῶνα τῆς Μονῆς καί δὲν εἰσέρχονται εἰς ἑτέρους χώρους (κελλία - ἐργαστήρια - κουζίνα - τράπεζα κ.λπ.), παρά μόνον εἰς ὅπως ἐξαιρετικὰς περιπτώσεις, τῇ εὐλογίᾳ τῆς Καθηγουμένης.

δ) Ἡ φιλοξενία παρέχεται κατόπιν συνεννοήσεως καί διαρκεῖ ἐν τριήμερον, ἀλλὰ πλὴν μόνον τῇ εὐλογίᾳ τῆς Καθηγουμένης.

3. Οἱ προσκυνηταὶ καί οἱ φιλοξενούμενοι ὀφείλουν νὰ γνωρίζουν ὅτι ἡ Ἱερά Μονή οὐδαμῶς τυγχάνει τόπος παρθερισμοῦ ἢ διασκεδάσεως, ἀλλὰ κατ' ἐξοχὴν τόπος προσκυνήματος, προσευχῆς καί ἁγιασμοῦ. Διὰ τοῦτο ὀφείλουν νὰ εἰσέρχονται εἰς τὴν Μονὴν ἐν κατανύξει καί σεμνότητι ἥθους καί ἀμφιέσεως, νὰ μὴ θορυβοῦν καί γελοῦν ἀπρεπῶς, νὰ μὴ χρησιμοποιοῦν μουσικὰ ὄργανα καί ἄσματα καθὼς καί ἐντυπα ξένα πρὸς τὸ ἥθος καί τὸν σκοπὸν τῆς πνευματικῆς ζωῆς. Ἀπαγορεύεται αὐστηρῶς τὸ κάπνισμα εἰς τοὺς χώρους τῆς Ἱ. Μονῆς. Εἰς περίπτω-

σιν παρεκτροπῆς ἢ οἰασδήποτε ἀταξίας ἀνακαλοῦνται εἰς τὴν τάξιν ὑπὸ τῆς Ἀρχοντάρισσας ἢ τῆς Καθηγουμένης καί εἰς περίπτωσιν μὴ συμμορφώσεως ἀπομακρύνονται τῆς Ἱ. Μονῆς.

4. Πάντα τὰ ἀνωτέρω τυγχάνουν δεσμευτικὰ καί διὰ τοὺς ξεναγούς ὀργανωμένων ὁμάδων - ἐπισκεπτῶν, οἱ ὁποῖοι εἰσερχόμενοι ἐν τῇ Ἱερᾷ Μονῇ ὀφείλουν νὰ γνωρίζουν ὅτι ὑπάγονται ἐν παντὶ εἰς τὰς διατάξεις τοῦ παρόντος Κανονισμοῦ καί τὰς ὑποδείξεις τῆς Καθηγουμένης ἢ τῆς Ἀρχοντάρισσας. Διὰ λόγους ἀσφαλείας, ὑποχρεοῦνται ἐφ' ὅσον τοὺς ζητηθῇ, νὰ δηλώνουν τὰ στοιχεῖα τῆς ταυτότητος αὐτῶν. Πᾶς μὴ συμμορφούμενος πρὸς τὰ ἀνωτέρω ἢ προκαλῶν προβλήματα ἀπομακρύνεται τοῦ Μοναστηριακοῦ συγκροτήματος τῇ ἐντολῇ τῆς Καθηγουμένης ἢ τῆς ὑπευθύνου.

5. Οἱ ἐπισκέπται τῆς Ἱ. Μονῆς ὑποχρεοῦνται ὅπως εἶναι εὐπρεπῶς ἐνδεδυμένοι. Δέν ἐπιτρέπεται ἡ εἴσοδος γυναικῶν ἐνδεδυμένων μὲ παντελῶνια ἢ ἄσμενα φορέματα, ἀνδρῶν μὲ κοντὰ παντελῶνια ἢ μὲ ἄλλην ἔνδυσιν ἢ συμπεριφορὰν προσβάλλουσαν τὸν ἱερόν χώρον. Εἰς τὴν κρίσιν τῆς Καθηγουμένης ἢ τῆς ὑπευθύνου ἀδελφῆς ἐπαφίεται ἡ ἐκτίμησις περὶ τοῦ προκλητικοῦ τῆς ἀμφιέσεως ὡς καί ἡ ἐπιλογή τῶν περαιτέρω ἐνεργειῶν.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Θ' ΠΕΡΙ ΤΩΝ ΜΕΤΟΧΙΩΝ

ἄρθρον 24

1. Ἡ Ἱερά Μονή δύναται νὰ διατηρῇ Μετόχια ἐν τε τῇ οἰκίᾳ Ἱ. Μητροπόλεως ὡς καί ἐκτὸς αὐτῆς, ἐν τῇ ἡμεδαπῇ ἢ ἀλλοδαπῇ, τηρουμένων τῶν κειμένων διατάξεων.

2. Ὡς Μετόχια τῆς Ἱερᾶς Μονῆς «Ἁγίων Ραφαήλ, Νικολάου καί Εἰρήνης» λογίζονται οἰασδήποτε ἐκκλησιαστικῆς προελεύσεως (διαλελυμένοι Μοναί, Ναοί, Ναϊδρια), ἀστικῆς ἢ ἀγροτικῆς φύσεως ἀκίνητα περιέρχονται εἰς τὴν ἰδιοκτησίαν ἢ διαχείρισιν τῆς Μονῆς, καθ' οἰονδήποτε νόμιμον τρόπον.

3. Τὰ Μετόχια, μὴ κεκτημένα ἰδίαν νομικὴν προσωπικότητα, ἀποτελοῦν κανονικὸν καί λειτουργικὸν ἔδαφος τῆς κυριάρχου Μονῆς.

4. Ἡ οικονομικὴ διαχείρισις τοῦ Μετοχίου καθορίζεται δι' ἀποφάσεων τοῦ Ἡγουμενοσυμβουλίου τῆς Μονῆς, ἀμέσως ὑποχρεωτικῶν διὰ τὴν Μετοχιάριον.

5. Ἡ Μετοχιάριος ὀρίζεται δι' ἀποφάσεως τοῦ Ἡγουμενοσυμβουλίου, ἐλευθέρως ἀνακλητῆς ὑπὸ τοῦ ἰδίου, ἐκ τῶν ἀδελφῶν τῆς Μονῆς, τηρεῖ πιστῶς καί ἀπαρεγκλίτως πᾶσαν ἐντολήν τοῦ Ἡγουμενοσυμβουλίου, ὡς καί τὰς διατάξεις τοῦ παρόντος Κανονισμοῦ, εὐθυνομένη ἀμέσως διὰ πᾶσαν ἀθέτησιν αὐτῶν. Οἰασδήποτε πράξις διοικήσεως ἢ διαχειρίσεως τῆς περιουσίας τοῦ Μετοχίου διεξάγεται κατόπιν συνεννοήσεως μετὰ τοῦ Ἡγουμε-

νοσυμβουλίου καί ἐγγράφου ἐγκρίσεως αὐτοῦ, εἰδ' ἄλλως τυγχάνει ἄκυρος ἐναντί τῆς Μονῆς.

6. Ἡ παράδοσις καί παραλαβή τῆς διαχειρίσεως τοῦ Μετοχίου εἰς (ἀπό) τήν Μετοχιάριον ἀδελφὴν, διενεργεῖται διὰ συντάξεως σχετικοῦ «Πρωτοκόλλου Παραδόσεως καί Παραλαβῆς», περιέχοντος πλήρην περιγραφὴν πάντων τῶν παραδιδομένων αὐτῇ ἐπίπλων, σκευῶν, ἐργαλείων, ἀμφίων, κτηνῶν, καί λοιπῶν κινητῶν πραγμάτων τοῦ Μετοχίου. Τό πρωτότυπον τοῦ Πρωτοκόλλου φυλάσσεται εἰς τὸ Ἀρχεῖον τῆς Μονῆς, ἐν τῷ σχετικῷ περὶ τοῦ συγκεκριμένου Μετοχίου φακέλῳ.

7. Ἐκάστη Μετοχιάριος ὑποχρεοῦται εἰς τήρησιν τῶν Βιβλίων τῆς ἐνιαυσίου αὐτῆς διαχειρίσεως Ἐσόδων καί Ἐξόδων, ὑποβάλλουσα ἀπολογισμὸν τῶν πεπραγμένων περὶ τὸ τέλος ἐκάστου ἔτους εἰς τὴν Μονήν, πρὸς ἔγκρισιν αὐτῶν. Ἡ διαχείρισις ἐκάστου Μετοχίου ἀποτελεῖ τμῆμα τῆς καθ' ὅλου διαχειρίσεως τῆς Ἱ. Μονῆς, ἀπεικονίζεται δὲ τόσον εἰς τὸν προϋπολογισμὸν αὐτῆς, ὅσον καί εἰς τὸν ἀπολογισμὸν τῆς καὶ ἐλέγχεται ἀντιστοίχως.

8. Ἡ Ἱ. Μονὴ δέον ὅπως προβῇ εἰς ἀρτίαν κτηματολογικὴν καταγραφὴν καὶ ὀλοκληρωμένην νομικὴν κατοχύρωσιν καί ὑπεράσπισιν τῆς περιουσίας ἐκάστου μετοχίου.

9. Ἐν ταῖς Θεαῖς Λειτουργίαις καί πάσαις ταῖς Ἀκολουθείαις μνημονεύεται τὸ ὄνομα τοῦ Οἰκείου Μητροπολίτου μετὰ τοῦ ὀνόματος τῆς Καθηγουμένης τῆς Κυριάρχου Μονῆς.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Ι΄ ΠΕΡΙ ΔΙΟΙΚΗΣΕΩΣ ΚΑΙ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΕΩΣ ΤΗΣ ΠΕΡΙΟΥΣΙΑΣ ΤΗΣ ΜΟΝΗΣ

ἄρθρον 25 Οἰκονομικοὶ πόροι τῆς Ἱ. Μονῆς

Ὡς οἰκονομικοὶ πόροι τῆς Ἱ. Μονῆς, ὀρίζονται:

1. Αἱ πάσης φύσεως πρόσοδοι ἐκ τῆς ἀγροτικῆς ἢ ἀστικῆς, κινητῆς ἢ ἀκινήτου περιουσίας αὐτῆς (καλλιέργειαι - ἐκμισθώσεις - ἐκποιήσεις) τῶν ἐν τῇ Ἱερᾷ Μονῇ παραγομένων προϊόντων κ.λπ.

2. Τὰ ἔσοδα ἐκ τοῦ παγκαρίου, ἐκ τῶν ἐργοχειρῶν τῶν ἀδελφῶν (ὑφαντικὴ, ἀγιογραφία, ξυλογλυπτικὴ, μοσχοθυμίαμα, κ.λπ.) καὶ ἐκ τῆς πωλήσεως ἀναμνηστικῶν ἐκκλησιαστικῶν εἰδῶν ἢ ἀντιγράφων.

3. Αἱ εἰς χρῆμα, εἶδος ἢ κτήματα εἰσφοραὶ τῶν μελῶν τῆς Ἀδελφότητος, ὡς καὶ αἱ ἐκ τούτων πρόσοδοι.

4. Τὰ ὑπὸ νομικῶν ἢ φυσικῶν προσώπων δωρούμενα αὐτῇ χρηματικὰ ποσά, εἶδη, ἀκίνητα ἢ κινητὰ, αἱ οἰασδήποτε φύσεως ἢ μορφῆς παροχαὶ ἢ ἐπιχορηγήσεις, καὶ αἱ ἐξ αὐτῶν πρόσοδοι.

5. Τὰ ἐκ κληρονομίας, κληροδοσίας ἢ καὶ λόγῳ καθολικοῦ καταπιστεύματος φυσικῶν ἢ νομικῶν προσώπων προερχόμενα χρηματικὰ ποσά καὶ ἐν γένει κινητὰ ἢ ἀκί-

νητα καὶ αἱ πρόσοδοι αὐτῶν, ἀποδοκῆς κεφαλαίου ἀπὸ κληρονομία.

6. Πᾶσα πρόσοδος ἀπορρέουσα ἐκ δικαιωμάτων πνευματικῆς ἰδιοκτησίας.

7. Πᾶσα ἔτερα ἐκ νομίμου καὶ χρηστῆς πηγῆς πρόσοδος, ὡς ἐξ ἐκδόσεως βιβλίων, τῆς Μονῆς κ.λπ.

ἄρθρον 26 Διάθεσις πόρων

Αἱ ἐκ τῶν ἀνωτέρω πηγῶν πρόσοδοι διατίθενται ἀποκλειστικῶς μετὰ ἀπὸ ἀπόφασιν τοῦ Ἱγουμενοσυμβουλίου ὡς ἀκολουθῶς:

1. Διὰ τὰς ἀνάγκας τῶν ἀδελφῶν τοῦ Κοινοβίου (διατροφή, ἔνδυσις, ὑπόδησις, ἰατροφαρμακευτικὴ περίθαλψις, ἀσφαλιστικὴ κάλυψις, Ο.Γ.Α. κ.λπ.).

2. Διὰ τὴν ἀνοικοδόμησιν, συντήρησιν, ἐπισκευὴν ἢ ἐπέκτασιν τῶν κτιριακῶν ἐγκαταστάσεων τῆς Ἱ. Μονῆς.

3. Διὰ δαπάνας μετακινήσεως προσώπων γενικὰ καὶ προμήθειαν διαφόρων μέσων, ὀργάνων, μηχανημάτων διὰ τὴν ὁμαλὴν λειτουργίαν τῆς Ἱ. Μονῆς καὶ τῶν ἐργαστηρίων αὐτῆς.

4. Διὰ φιλοξενίαν τῶν προσκυνητῶν

5. Διὰ φιλανθρωπικοὺς σκοποὺς (ἐλεημοσύνας, δωρεὰς εἰς εὐαγῆ Ἱδρύματα κ.λπ.), ὡς καὶ διὰ πᾶν ἔργον φιλανθρωπίας ἢ κοινωνικῆς εὐποιίας, συμφώνως πάντοτε πρὸς τὰς οἰκονομικὰς δυνατοτάτας τῆς Ἱερᾶς Μονῆς.

6. Διὰ μισθοδοσίαν τῶν ὑπαλλήλων καὶ ἐργατῶν τῆς Μονῆς.

7. Διὰ πᾶσαν δαπάνην μὴ ἀναφερομένην ἀνωτέρω, ἀποφασίζει εἰδικῶς τὸ Ἱγουμενοσυμβούλιον, πλὴν ἐπὶ ποσοῦ μέχρι τοῦ ὕψους τῶν εἴκοσι χιλιάδων (20.000) εὐρῶ, ἀναπροσαρμοζομένου κατ' ἔτος κατὰ τὰ ἐκάστοτε ἰσχύοντα διὰ τὰ λοιπὰ νομικὰ πρόσωπα δημοσίου δικαίου καὶ Ὄργανισμοὺς Τοπικῆς Αὐτοδιοικήσεως, ἧτις δαπάνην, ἐφ' ὅσον προβλέπεται ἐν τῷ προϋπολογισμῷ, ἀποφασίζεται καὶ ἐνεργεῖται ὑπὸ μόνης τῆς Καθηγουμένης.

8. Δι' ἕκαστον οἰκονομικὸν ἔτος καταρτίζεται ὁ προϋπολογισμὸς καὶ ἀπολογισμὸς ἐσόδων καὶ ἐξόδων τῆς Ἱ. Μονῆς, οἵτινες ὑποβάλλονται τῇ οικείᾳ ἐκκλησιαστικῇ ἀρχῇ πρὸς ἄσκησιν τοῦ προβλεπομένου ὑπὸ τοῦ νόμου ἐλέγχου νομιμότητος καὶ μόνον.

9. Τὰ λογιστικὰ βιβλία, ὡς καὶ ἅπαντα τὰ διαχειριστικὰ στοιχεῖα περὶ τῆς Ἱερᾶς Μονῆς καὶ τῶν Μετοχιῶν αὐτῆς φυλάσσονται ἐν τῇ Ἱερᾷ Μονῇ καὶ ἀποτελοῦν παραστατικά τῆς καθόλου διαχειρίσεως αὐτῆς.

ἄρθρον 27 Ἐκμισθώσεις - Ἐκποιήσεις

1. Ἡ Ἱερὰ Μονὴ προβαίνει διὰ πλειοδοτικῆς δημοπρασίας εἰς τὴν ἐκμίσθωσιν, ἐκποίησιν ἢ ἀνταλλαγὴν κινητῶν ἢ ἀκινήτων πραγμάτων ἀνγκόντων αὐτῇ κατὰ κυ-

ριότητα, νομὴν ἢ ἕτερον ἐμπράγματον δικαίωμα, ἀπαιτουμένης προηγουμένης ἀποφάσεως τοῦ Ἱγουμενοσυμβουλίου καὶ τηρουμένων τῶν ἐν τῇ πολιτειακῇ νομοθεσίᾳ προβλεπομένων διατυπώσεων.

2. Πᾶσα ἐκποινικὴ πρᾶξις πραγμάτων τῆς ἀκινήτου περιουσίας τῆς Ἱ. Μονῆς ἐπιτρέπεται διὰ λόγους προφανοῦς ὠφελείας τῆς Μονῆς, ὡς ἐπὶ ἀκινήτων ἄνευ προσόδου, ἢ ὅταν διὰ τοῦ τιμήματος τῆς πωλήσεως σκοπεῖται ἡ θεραπεία σοβαρᾶς ἀνάγκης τῆς Ἱ. Μονῆς.

ἄρθρον 28

Χρέη ἀναληφθέντα ὑπὸ τῶν ἀδελφῶν

Ἡ Ἱ. Μονὴ οὐδεμίαν εὐθύνην ἢ ὑποχρέωσιν ὑπέχει δι' ἀτομικὰ χρέη τῶν ἀδελφῶν, ἀναληφθέντα ὑπ' αὐτῶν ἄνευ εἰδικῆς ἀδείας ὑπὸ τοῦ Ἱγουμενοσυμβουλίου.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΙΑ'

ΠΕΡΙ ΤΗΣ ΜΟΝΑΣΤΙΚΗΣ ΠΕΙΘΑΡΧΙΑΣ

ἄρθρον 29

1. Ὁ ἔλεγχος τῶν παραπτώματων τῶν ἀδελφῶν ἀσκεῖται κατὰ πρῶτον λόγον ὑπὸ τῆς Καθηγουμένης, ἥτις μετὰ διακρίσεως καὶ ἀγάπης ἐπιβάλλει τὰ ὑπὸ τῶν Ἱερῶν Κανόνων προβλεπόμενα ἐπιτίμια, ἀποβλέπουσα εἰς τὴν διόρθωσιν τῆς σφαλλούσης ἀδελφῆς.

2. Ἐνδεικτικῶς, ὡς πειθαρχικὰ παραπτώματα τῶν ἀδελφῶν ὀρίζονται:

- α) Ἡ ἀνυπακοὴ εἰς τὰς ἐντολὰς τῶν Μοναστηριακῶν ἀρχῶν, πρὸ παντός δέ τῆς Καθηγουμένης.
- β) Ἡ ἰδιοποιήσις οἰουδήποτε πράγματος τῆς Μονῆς, ἔστω καὶ ἀσημάντου.
- γ) Ἡ ἀνακοίνωσις ἐσωτερικῶν ζητημάτων τῆς Μονῆς εἰς ξένους.
- δ) Ἡ ἄρνησις ἀναλήψεως διακονήματος καὶ ἡ πλημμελὴς ἐκτέλεσις αὐτοῦ.
- ε) Ἡ ἄνευ ἀδείας τῆς Καθηγουμένης ἢ τοῦ Ἱγουμενοσυμβουλίου τῆς Μονῆς διανυκτέρευσις ἀδελφῆς ἐκτός τῆς Μονῆς.
- στ) Ἡ ἄνευ ἀδείας τῆς Μονῆς ἀπουσία ἀδελφῆς ἐκ τῆς Μονῆς ἢ παραβίασις τῆς χορηγηθείσης ἀδείας.
- ζ) Τὸ ὑποκινεῖν ἄλλης ἀδελφῆς εἰς ἀπειθειαν κατὰ τῶν ἀποφάσεων τῆς Μονῆς.
- η) Τὸ ἀπαιτεῖν τὸν διορισμὸν αὐτῆς εἰς ὀρισμένον διακόνημα.
- θ) Ἡ ἀπόκτησις οἰουδήποτε χρηματικοῦ ποσοῦ καὶ μὴ ἄμεσος κατάθεσις αὐτοῦ εἰς τὸ ταμεῖον τῆς Μονῆς.

Γενικῶς ὁποιαδήποτε ἐνέργεια ἢ συμπεριφορὰ ἀπάδουσα πρὸς τὸ Μοναχικὸν σχῆμα κατὰ τὴν κρίσιν τῆς Καθηγουμένης.

3. Ἐνδεικτικῶς, ὡς ἐπιτίμια (ποιναί) δύνανται νὰ ἐπιβληθοῦν τὰ ἀκόλουθα:

- α) Νουθεσία καὶ Παρατήρησις

β) Κατ' ἰδίαν ἐπίπληξις

γ) Δημοσία ἐπίπληξις

δ) Ξηροφαγία

ε) Κανὼν διὰ κομβοσχοινίου

στ) Μετάνοιαι ἢ γονυκλισίαι

ζ) Ἀκοινωνησία

η) Ἐκπτώσις ἀπὸ τοῦ ἀξιώματος ἢ ἄλλης τινός θέσεως ἐν τῇ Μονῇ

θ) Περιορισμὸς μέχρι τριῶν μηνῶν ἐν τῇ Μονῇ ἢ ἐν ἐξαρτήματι τῆς Μονῆς

ι) Προσωρινὴ ἀποβολὴ ἀπὸ τῆς Μονῆς καὶ περιορισμὸς ἐν ἐξαρτήματι τῆς Μονῆς ἢ ἀλλοδαπῆς.

4. Εἰς περίπτωσιν ὑποτροπῆς ἢ διαπραξέως βαρυτέρου παραπτώματος, τὸν πειθαρχικὸν ἔλεγχον ἀσκεῖ ὁ οἰκεῖος Μητροπολίτης.

5. Οὐδέν τῶν ἐπιτιμίων ἐπιβάλλεται ἄνευ προηγουμένης κλήσεως πρὸς ἀπολογία τῆς πρὸς τιμωρίαν ἀδελφῆς.

ἄρθρον 30

Ὁ Πνευματικὸς

1) Ὁ Πνευματικὸς τῆς Ἀδελφότητος, Ἱερομόναχος ἢ ἔγγαμος Ἱερεὺς τοῦ κλίματος τῆς Ἀνατολικῆς Ὀρθόδοξου Ἐκκλησίας, διορίζεται κατόπιν προτάσεως τῆς Ἱγουμενῆς, ἥτις ἔτυχεν προηγουμένως ἐγκρίσεως παρὰ τοῦ Ἱγουμενοσυμβουλίου, ὑπὸ τοῦ ἐπιχωρίου Μητροπολίτου.

2) Ὁ Πνευματικὸς πρέπει νὰ εἶναι πρόσωπον ὄριμον, σοβαρὸν, ἀνεπίληπτον κατὰ τὸν βίον καὶ νὰ πρεσβεύῃ ὀρθῶς περὶ τὴν Πίστιν. Ὁ Πνευματικὸς πρέπει νὰ διαθέτῃ τὸ χάρισμα τῆς διακρίσεως καὶ νὰ ἔχῃ ἐμπειρίαν τῆς θεωρίας καὶ τῆς πράξεως τῆς Μοναχικῆς καὶ Κοινοβιακῆς ζωῆς.

3) Ὁ Πνευματικὸς προσαρμόζει τὸ ἔργον του βάσει τῶν Ἱερῶν Κανόνων ποὺ διέπουν τὸν Ἀνατολικὸν Ὀρθόδοξον Μοναχισμόν καὶ τοῦ παρόντος Κανονισμοῦ καὶ δέν ἔχει τὸ δικαίωμα νὰ διδάξῃ ἢ νὰ παροτρύνῃ τὰς ἀδελφὰς εἰς οἰανδήποτε παρέκκλισιν ἐκ τοῦ Κανονισμοῦ.

4) Ὁ Πνευματικὸς ἐξομολογεῖ ἅπασαν ἀνεξαιρέτως τὴν Ἀδελφότητα.

5) Ὁ Πνευματικὸς ὀφείλει νὰ συνεργάζεται ἀγαστῶς μετὰ τῆς Ἱγουμενῆς εἰς θέματα πνευματικῆς καθοδηγήσεως καὶ ἐπιβολῆς ἐπιτιμίων. Ὁ Πνευματικὸς δύναται εἰς τὰς συνάξεις τῆς Ἀδελφότητος νὰ ἀπευθύνῃ λόγους οἰκοδομῆς. Ὁ Πνευματικὸς εἰς ὅ,τι ἀφορᾷ εἰς τὰ ἐπιτίμια ὀφείλει νὰ λαμβάνῃ ὑπ' ὄψιν τοῦ τῆς ἐντολῆς καὶ κατευθύνσεως τῆς Ἱγουμενῆς.

6) Ὁ Πνευματικὸς τελεῖ ὅταν δύναται ἐφημεριακὰ καθήκοντα, κωλυομένου δέ αὐτοῦ ὁ Μητροπολίτης ἀποστέλλῃ ἕτερον εὐλαβῆ κληρικόν ἐκ συνενοήσεως μετὰ τοῦ Ἱγουμενοσυμβουλίου διὰ τὴν κάλυψιν τῶν λατρευτικῶν ἀναγκῶν τῆς Ἀδελφότητος.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΙΒ΄
ΤΕΛΙΚΑΙ ΔΙΑΤΑΞΕΙΣ

Ἄρθρον 31

Περί τῶν ἐπίσημων ἑορτῶν

1. Ἡ Ἱ. Μονή πανηγυρίζει ἐπίσημως: Τὴν Τρίτην ἡμέραν τῆς Διακαινησίμου, ὁπότε τιμᾶται τὸ μαρτύριον τῶν Νεοφανῶν Ἀγίων Ραφαήλ, Νικολαίου καὶ Εἰρήνης καὶ τῶν σὺν αὐτοῖς μαρτυρησάντων. Ἐπίσης, τελεῖ πανηγυρικὴν Θείαν Λειτουργίαν τὴν 3ην Ἰουλίου κατὰ τὴν ἑορτὴν τῆς ἀνακομιδῆς τῶν Ἱερῶν Λειψάνων τοῦ Ἀγίου Ραφαήλ, τὴν 13ην Ἰουνίου τοῦ Ἀγίου Νικολαίου, τὴν 12ην Μαΐου τῆς Ἀγίας Εἰρήνης, τὴν 11ην Μαΐου τῆς Ἀγίας Ὀλυμπίας καθὼς καὶ κατὰ τὴν ἑορτὴν τῶν ἐντὸς τῆς Μονῆς παρεκκλησιῶν (Παναγίας Σκέπης, Ἀγίας Εὐγενίας, Ταξιάρχου Μιχαήλ, Ἀγίου Νεκταρίου) καὶ τῶν ἐκτὸς αὐτῆς ἐξωκκλησιῶν (Ἀγίας Μαγδαληνῆς τὴν 22αν Ἰουλίου).

2. Ὡς ἐπιτάσσει ἡ Ὁρθόδοξος κανονικὴ Μοναχικὴ παράδοσις, ἐν τῇ Ἱερᾷ Μονῇ δέν τελεῖται τὸ Ἱερὸν Μυστήριον τοῦ Γάμου.

Ἄρθρον 32

Ἡ Ἱερὰ Μονὴ θεωρεῖται ὑφισταμένη ἐν ἐνεργείᾳ καὶ λειτουργεῖ, ἐάν καὶ ἐν μόνον τῶν μελῶν αὐτῆς ἐπιζῆ, συγκεντρωμένου εἰς αὐτὸ πασῶν τῶν ἐν τῷ παρόντι Κανονισμῷ ἐξουσιῶν καὶ καθηκόντων ἄχρι διορισμοῦ μελῶν Ἠγουμενοσυμβουλίου κατ' ἄρθρον 39 παρ. 5 τοῦ ν. 590/1977. Τοῦτου ἐκλιπόντος δέν δύναται ὁπωσδήποτε νά θεωρηθῇ αὕτη διαλυθεῖσα, ἀλλὰ ἐρημωθεῖσα, ὑπὸ τὴν ἄμεσον ἐπίβλησιν τοῦ Σεβασμιωτάτου Μητροπολίτου, ὁ ὁποῖος ἐπιμελεῖται τῆς διαφυλάξεως τῆς περιουσίας τῆς Μονῆς, συλλέγει τὰς προσόδους καὶ λαμβάνει τὰ ἀναγκασιούντα μέτρα διὰ τὴν συντήρησιν τῶν κτισμάτων τῆς Μονῆς, μέχρις οὗ πληρωθῇ πάλιν ἡ Μονὴ ὑπὸ συνοδείας ἐγκαθιστωμένης ὑπὸ τοῦ Σεβασμιωτάτου Μητροπολίτου.

Ἄρθρον 33

Περί τοῦ παρόντος Κανονισμοῦ

1. Ὁ παρὼν Κανονισμὸς ρυθμίζει ἀπαρασαλεύτως τὴν ὀργάνωσιν, λειτουργίαν καὶ διοίκησιν τῆς Ἀδελφότητος τῆς Ἱερᾶς Μονῆς τοῦ Ἀγίου Ραφαήλ.

2. Ἐπὶ παντός ζητήματος μὴ ρητῶς προβλεπομένου ὑπὸ τοῦ παρόντος Κανονισμοῦ, ὡς καὶ προκειμένου περὶ αὐθεντικῆς ἐρμηνείας τῶν διατάξεων αὐτοῦ, ἀποφαίνονται σχετικῶς καὶ ἡτιολογημένως τὰ μέλη τοῦ Ἠγουμενοσυμβουλίου τῆς Μονῆς, «*μαρτυρίαν ἔχοντες ἐκ τῶν Γραφῶν ἢ ἐκ πατρικῆς συνηθείας, ἄνευ παραβάσεως ἐντολῆς Θεοῦ*», συμφώνως πρὸς τοὺς Ἱεροῦς Κανόνας τῆς Ἐκκλησίας καὶ τοὺς Νόμους τῆς Πολιτείας.

3. Κατόπιν ἡτιολογημένης εἰσηγήσεως τῆς Ἠγουμένης εἶναι δυνατὴ ἡ κατάργησις, τροποποίησις ἢ συμπλήρωσις διατάξεων τοῦ παρόντος Κανονισμοῦ, διὰ νεωτέρας ἀποφάσεως τοῦ Ἠγουμενοσυμβουλίου, ἐγκρινομένης ὑπὸ τῆς Συνάξεως τῆς Ἀδελφότητος κατόπιν ἀποφάσεως λαμβανομένης ὑπὸ τῶν τριῶν πέμπτων (3/5) τουλάχιστον τῶν μελῶν τῆς, τῇ ἐγκρίσει τοῦ Μητροπολίτου καὶ τῆς Διαρκοῦς Ἱερᾶς Συνόδου καὶ δημοσιεύσεως αὐτῆς εἰς τὸ ἐπίσημον περιοδικὸν «ΕΚΚΛΗΣΙΑ».

4. Ὁ παρὼν Ἐσωτερικὸς Κανονισμὸς τῆς Ἱερᾶς Μονῆς Ἀγίου Ραφαήλ, Νικολαίου καὶ Εἰρήνης συνετάγη ἐπὶ Ἀρχιερατείας τοῦ Σεβασμιωτάτου Μητροπολίτου Μυτιλήνης κυρίου κυρίου ΙΑΚΩΒΟΥ Γ', ὅστις ἐνέκρινεν αὐτὸν ὡς καλῶς ἔχοντα καὶ σύμφωνον πρὸς τοὺς Ἱεροῦς Κανόνας καὶ τὴν νομοθεσίαν τῆς Πολιτείας, καὶ ἐπὶ Ἠγουμένης τῆς Γερωντίσσης Μοναχῆς Ταβιθᾶς (κατὰ κόσμον Νερούπου Μαρίας), ἔτυχεν δέ τῆς ἀπολύτου ἀποδοχῆς καὶ ἐγκρίσεως τοῦ Ἠγουμενοσυμβουλίου τῆς Μονῆς.

5. Ἡ Σύναξις τῆς Ἀδελφότητος τιμᾷ καὶ εὐγνωμονεῖ τὴν Ἀείμνηστον Γερωντίσσαν Εὐγενίαν Κλειδαρᾶ ἡ ὁποία ὑπῆρξεν ἐπανιδρύτρια τῆς Ἱερᾶς Μονῆς Ἀγίου Ραφαήλ, ἐμπνεύστρια καὶ δημιουργὸς τοῦ ὅλου ἔργου αὐτῆς ἀρχῆθεν.

6. Ἡ ἰσχὺς αὐτοῦ ἄρχει ἀπὸ τῆς δημοσιεύσεώς του εἰς τὸ ἐπίσημον περιοδικὸν «ΕΚΚΛΗΣΙΑ».

Ἡ Ἀπόφασις αὕτη νά δημοσιευθῇ εἰς τὸ περιοδικὸν «ΕΚΚΛΗΣΙΑ»

Ἀθῆναι, 9 Μαΐου 2018

Ὁ Ἀθηνῶν ΙΕΡΩΝΥΜΟΣ, Πρόεδρος

Ὁ Ἀρχιγραμματεὺς

Ὁ Μεθώνης Κλήμης

Άριθμ. 720/1199/11.5.2018

Ἐσωτερικός Κανονισμός
Ὁργανώσεως, Διοικήσεως καί Λειτουργίας
Ἱερᾶς Γυναικείας Κοινοβιακῆς Μονῆς
Κοιμήσεως τῆς Θεοτόκου Βυτουμᾶ

Ἡ ἹΕΡΑ ΣΥΝΟΔΟΣ
ΤΗΣ ΕΚΚΛΗΣΙΑΣ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ

Ἐχουσα ὑπ' ὄψιν:

1) τὰς διατάξεις τοῦ ἄρθρου 39 παρ. 4 τοῦ Ν. 590/1977 «Περί Καταστατικοῦ Χάρτου τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος», ὅπως ἔχει συμπληρωθεῖ διά τοῦ ἄρθρου 51 παρ. 3 τοῦ Ν. 4301/2014,

2) τὰς διατάξεις τοῦ Κανονισμοῦ 39/1972 «Περί τῶν ἐν Ἑλλάδι Ἱερῶν Μονῶν καί Ἑσυχαστηρίων» (ΦΕΚ 103/τ.Α/30.6.1972),

3) τήν ὑπ' ἀριθμ. 50/15.2.2018 Πρότασιν τοῦ Σεβασμιωτάτου Μητροπολίτου Σταγῶν καί Μετεώρων κ. Θεοκλήτου,

4) τήν ἀπό 9.5.2018 Ἀπόφασιν τῆς Διαρκοῦς Ἱερᾶς Συνόδου

Ἀποφασίζει

ἐγκρίνει τόν Ἐσωτερικόν Κανονισμόν τῆς Γυναικείας Κοινοβιακῆς Ἱερᾶς Μονῆς Κοιμήσεως τῆς Θεοτόκου Βυτουμᾶ, τῆς Ἱερᾶς Μητροπόλεως Σταγῶν καί Μετεώρων μετά τῶν ἐπενεχθεισῶν ὑπό τῆς Νομικοῦ Συμβούλου τῆς Ἱερᾶς Συνόδου καί τῆς ἀρμοδίας Συνοδικῆς Ἐπιτροπῆς ἐπί τοῦ Μοναχικοῦ Βίου, διορθώσεων, ἔχοντα οὕτω:

Ἐσωτερικός Κανονισμός
Ὁργανώσεως, Διοικήσεως καί Λειτουργίας
Ἱερᾶς Γυναικείας Κοινοβιακῆς Μονῆς
Κοιμήσεως τῆς Θεοτόκου Βυτουμᾶ

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Α'
ΙΔΡΥΣΙΣ, ΕΠΩΝΥΜΙΑ, ΦΥΣΙΣ, ΣΚΟΠΟΣ, ΕΠΟΠΤΕΙΑ

Ἄρθρον 1

Ἰδρυσις - Ἐπωνυμία - Σφραγίς

1. Ἡ Ἱερά Γυναικεία Μονή «Κοιμήσεως τῆς Θεοτόκου» Βυτουμᾶ ἰδρύθη ἐν ἔτει 1161 μ.Χ. ἐπί βασιλείας τοῦ Μανουῆλ Κομνηνοῦ τοῦ Πορφυρογεννήτου.

2. Ἡ Ἱερά Μονή «Κοιμήσεως τῆς Θεοτόκου» Βυτουμᾶ, ἀρχῆθεν Ἀνδρῶα, ἀνασυσταθεῖσα δυνάμει τοῦ ἀπό 11.5.1955 βασιλικοῦ διατάγματος, δημοσιευθέντος εἰς τήν Ἐφημερίδα τῆς Κυβερνήσεως (ΦΕΚ Α' 191/19.07.-

1955), τυγχάνει Γυναικεία καί Κοινοβιακή. Οὐδαμῶς ἐπιτρέπεται ἡ ἐκπτώσις ἀπό τοῦ κοινοβιακοῦ πολιτεύματος αὐτῆς εἰς ἰδιορρυθμίαν, πάντα δέ ρυθμίζονται τῇ εὐλογίᾳ καί ἐντολῇ τῆς Καθηγουμένης, συμφώνως ταῖς χρείαις καί ταῖς ἀσθενείαις τῶν ἀδελφῶν. Ἐάν ἀδελφῆ τις ἤθελεν ἐναντιωθῆ εἰς τήν κοινοβιακὴν τάξιν τῆς Μονῆς, ὑπόκειται εἰς πειθαρχικὴν ἀντιμετώπισιν.

3. Ἡ Ἱερά Μονή κέκμηται στρογγύλην σφραγίδα, ἥτις φέρει ἐν τῷ κέντρῳ αὐτῆς τὴν εἰκόνα τῆς Κοιμήσεως τῆς Θεοτόκου καί κυκλοτερῶς τὸν πλήρη τίτλον αὐτῆς «ΙΕΡΑ ΓΥΝΑΙΚΕΙΑ ΜΟΝΗ ΒΥΤΟΥΜΑ 1955».

Ἄρθρον 2

Σκοπός - Φύσις

1. Ὡς σκοπὸς τῆς Ἱερᾶς Μονῆς ὀρίζεται ἡ ἀνάπτυξις, καλλιέργεια καί προβολὴ τοῦ μοναστικοῦ ιδεώδους, ἐπιτυχανομένου πρωτίστως διὰ τῆς ἐν Χριστῷ τελειώσεως τῶν μελῶν τῆς Ἀδελφότητος τῆς Μονῆς. Ἡ ἀδιάλειπτος προσευχὴ καί λατρεία τοῦ ἐν Τριάδι προσκυνουμένου Θεοῦ, συμφώνως πρὸς τὸ Ἱερόν Εὐαγγέλιον καί τὰς Ἀποστολικὰς Παραδόσεις, ὡς καί ἡ ἀπαρέγκλιτος τήρησις τῶν ὑπὸ τῶν Ἁγίων Πατέρων καί Οἰκουμενικῶν Συνόδων περὶ μοναχικῶν καθεστώτων καταλειφθέντων Θεῶν καί Ἱερῶν Κανόνων, ἀποτελοῦν διὰ τὴν Ἀδελφότητα τὸν ἀκριβῆ ἐν Ἁγίῳ Πνεύματι ὁδηγόν πρὸς ἐπίτευξιν τῶν ἀνωτέρω σκοπῶν.

2. Ἡ Ἱερά Μονή Κοιμήσεως τῆς Θεοτόκου Βυτουμᾶ ἐπέχει, κατὰ τὰς νομικὰς αὐτῆς σχέσεις, θέσιν Νομικοῦ Προσώπου Δημοσίου Δικαίου (ἄρθρον 1 παράγραφος 4 Ν. 590/1977). Ἡ ὀργάνωσις καί λειτουργία αὐτῆς διέπεται ἀπὸ τοὺς περὶ μοναχικῶν καθεστώτων Θείου καί Ἱεροῦς Κανόνας τῆς Ἀνατολικῆς Ὁρθοδόξου τοῦ Χριστοῦ Ἐκκλησίας, ὡς καί τὰς διατάξεις τοῦ παρόντος Ἐσωτερικοῦ Κανονισμοῦ.

Ἄρθρον 3

Ἐπισκοπικαὶ δικαιοδοσίαι

Ἡ Ἱερά Μονή τελεῖ ὑπὸ τὴν πνευματικὴν ἐποπτεῖαν τοῦ Σεβασμιωτάτου Μητροπολίτου Σταγῶν καὶ Μετεώρων, ὅστις:

α) Μνημονεύεται ἐν πάσαις ταῖς ἱεραῖς ἀκολουθίαις, συμφώνως τῇ λειτουργικῇ τάξει τῆς Ἐκκλησίας.

β) Ἐπικυρώνει δι' ἀρχιερατικοῦ γράμματος τὰς ἐκλογάς τῆς Καθηγουμένης καὶ τῶν Ἠγουμενοσυμβούλων.

γ) Ἐγκαθιστᾷ διὰ χειροθεσίας τὴν ἐκλεγείσαν ὑπὸ τῆς Ἀδελφότητος Καθηγουμένην.

δ) Παρέχει τὴν ἐγκρίσιν διὰ τὰς κουράς τῶν Μοναχῶν καὶ τὰς τελεῖ ὁ ἴδιος ἢ κωλυομένου αὐτοῦ ἀντιπροσώπου ὀριζόμενος ὑπ' αὐτοῦ.

ε) Ἀνακρίνει τὰ κανονικὰ παραπτώματα τῶν ἐν τῇ Μονῇ μοναζουσῶν .

στ) Ἐλέγχει τὴν νομιμότητα τῆς οικονομικῆς διαχειρίσεως τῆς Ἱερᾶς Μονῆς καὶ ἐγκρίνει τὸν προϋπολογισμό καὶ ἀπολογισμό ἐκάστου διαχειριστικοῦ ἔτους (ἄρθρον 39 παράγραφος 6 Ν. 590/1977).

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Β ΠΕΡΙ ΤΗΣ ΑΔΕΛΦΟΤΗΤΟΣ

Ἄρθρον 4

Σύνθεσις - Πνευματικὰ καθήκοντα ἀδελφῶν

1. Ἡ Ἀδελφότης τῆς Ἱερᾶς Μονῆς ἀπαρτίζεται ὑπὸ πασῶν τῶν ἐγγεγραμμένων εἰς τὸ Μοναχολόγιον καὶ μὴ λαβουσῶν ἀπολυτήριον μοναζουσῶν.

2. Μέλος τῆς Ἀδελφότητος καθίσταται ἡ ὑποστᾶσα ἐν τῇ Ἱ. Μονῇ τὴν μοναχικὴν κουράν δόκιμος αὐτῆς, κατόπιν τῆς διαδικασίας τοῦ ἁρθροῦ 14 τοῦ παρόντος.

3. Ἡ τάξις τῶν πρεσβείων ἐν τῇ Ἱ. Μονῇ καθορίζεται ὡς ἑξῆς:

α) Καθηγουμένη

β) Ἀναπληρώτρια τῆς Καθηγουμένης

γ) Προηγούμενη (-αι)

δ) Ἠγουμενοσύμβουλοι

ε) Μοναχαί, κατὰ τὴν ἀρχαιότητα τῆς κουράς αὐτῶν

4. Εἰς τὰς μεταξύ αὐτῶν σχέσεις αἱ ἀδελφαὶ τηροῦν μετ' ἀκριβείας τὴν ἱεραρχίαν ἐν τῷ συνδέσμῳ τῆς ἀγάπης «τῇ φιλαδελφίᾳ εἰς ἀλληλίας φιλόστοργοι». Αἱ νεώτεραι ἀπονέμουν τὸν προσήκοντα σεβασμὸν καὶ ὑπακούουσι εἰς τὰς πρεσβυτέρας, αἱ δὲ πρεσβύτεραι θεραπεύουν διὰ συμβουλευτικῶν παρακλητικῶν λόγων τὰ ἀσθενήματα τῶν ἀδυνάτων καὶ συμπαρίστανται εἰς τὴν πρόοδον καὶ πνευματικὴν προκοπὴν τῶν νεωτέρων. Δὲν ἐπιτρέπεται ἐν τῇ Ἀδελφότητι νὰ ἐπιτιμᾷ τις ἐτέραν ἀδελφὴν μὲ ἔντονον καὶ ἐπιτακτικὸν ὕφος, ἀλλ' ἐν πνεύματι ἀγάπης καὶ διαθέσει εὐσπλαγχνῶ ὡς γίνεται πᾶσα διόρθωσις, ἵνα συναρμολογῆται ἐν Πνεύματι Ἁγίῳ ἢ Ἀδελφότης εἰς Σῶμα Χριστοῦ.

5. Ἄπασαι αἱ ἀδελφαὶ ὑποχρεοῦνται νὰ ζοῦν ἐντὸς τῶν πλαισίων τῶν ὑπὸ τῶν Ἁγίων Πατέρων καὶ τῆς μακράϊωνος μοναστικῆς παραδόσεως τεθεσπισμένων Κανόνων καὶ Διατάξεων περὶ τῆς ἀγγελικῆς πολιτείας.

6. Θεμελιώδη πνευματικὴν ἀρχὴν τοῦ Ὁρθοδόξου Μοναχισμοῦ ἀποτελεῖ ἡ τελεία ὑπακοή, τὴν ὁποίαν ἐκάστη Μοναχὴ ὀφείλει πρὸς τὴν Καθηγουμένην. Πάντα τὰ ἐπιμέρους θελήματα εἰς τὴν Κοινοβιακὴν ζωὴν καθίστανται ἐν θέλημα, προσαρμοζόμενον ἐλευθέρως καὶ κατ' ἐπίγνωσιν πρὸς τὴν «εὐλογίαν» τῆς Ἠγουμένης. Ἡ «εὐλογία» αὕτη ἀπαλλήλασει τὴν Μοναχὴν ἀπὸ τύφου καὶ ἐπάρσεως, διερμνεύει τὸν λόγον τοῦ Θεοῦ, διασφαλίζει τὴν ἐνότητα τῆς Ἀδελφότητος καὶ ὄλον συγκροτεῖ τὸν θεσμόν τοῦ Κοινοβίου.

Ὡς ἐκ τούτου, αἱ ἀδελφαὶ τῆς Μονῆς ὑποχρεοῦνται ὅπως:

α) Τηροῦν πιστῶς τὸν παρόντα Κανονισμόν καὶ ἐπιδιώκουν διαρκῶς τὴν ἐκπλήρωσιν τῶν ἀναφερομένων ἐν αὐτῷ σκοπῶν τῆς Ἱερᾶς Μονῆς.

β) Ἐπιτελοῦν ἀπροφασίστως καὶ ἐν παντὶ τὰ ἐκάστοτε ἀνατιθέμενα εἰς αὐτὰς καθήκοντα καὶ διακονήματα, ἐν τοῖς πλαισίοις τῆς ἥν ὑπέχουν κανονικῆς ὑποχρέωσος τῆς ὑπακοῆς. Αἱ ἀδελφαὶ περὶ οὐδενὸς ἀποφασίζουσι, οὐδὲν ὑπόσχονται, πράττουσι, λαμβάνουσι, προσφέρουσι, ἄνευ γνώμης καὶ εὐλογίας τῆς Καθηγουμένης.

7. Ἡ λεπτομερὴς ἐξαγόρευσις πρὸς τὴν Καθηγουμένην πάντων τῶν κρυφίων τοῦ νοῦ καὶ τῆς καρδίας ἐκάστης ἀδελφῆς συνιστᾷ ἀρραγῆς θεμέλιον τῆς ἐν Χριστῷ τελειώσεως.

8. Ἐκάστη Μοναχὴ ἀπαλλήλασει ἑαυτὴν «κρημάτων, κτημάτων, γονέων, ἀδελφῶν, πάσης σχέσεως καὶ φροντίδος ἐπιγείου, ἀκολουθοῦσα ἀόκνως τὸν Χριστὸν καὶ τὴν ἐκεῖθεν βοήθειαν ἐκδεχομένη».

9. Ἐν τῇ ἀναστροφῇ τῶν ἀδελφῶν ὁμιλίαι κοσμικαί, γέλως καὶ ἀπρεπεῖς ἐκφράσεις, ἡ κρίσις καὶ ἡ κατάκρισις, ἡ αὐθάδεια καὶ ἡ παρηγορία καὶ πᾶν ὅ,τι διαταράσσει τὴν Κοινοβιακὴν ἡσυχίαν καὶ τάξιν «πάντα ταῦτα ἀπόβλητα ἔστω».

10. Αἱ ἀδελφαὶ ὀφείλουσι πρωτίστως νὰ προσέρχωνται –ἐξαιρέσει ἀσθενείας– ἀνελλιπῶς καὶ ἐγκαίρως εἰς πάσας τὰς Ἱ. Ἀκολουθίας ἐν εὐσχήμῳ περιβολῇ (ράσον, κουκούλιον, Μέγα Ἀγγελικὸν Σχήμα, ὅταν προβλέπει τοῦτο ἡ μοναχικὴ παράδοσις) ὅπως παρακολουθοῦν «ἐν σπουδῇ πάσῃ καὶ διαπύρῳ θερμῇ» τὰ ψαλλόμενα, ἀτενίζοντες διπνεκῶς εἰς τὸ θεῖον Πρόσωπον, προορῶσαι τὸν Κύριον διὰ παντός, ἐνοῦμεναι μετ' Αὐτοῦ ἠθικῶς, μυστικῶς καὶ μυστηριακῶς.

11. Εἰς τὸ Κοινόβιον αἱ ἀδελφαὶ ὀφείλουσι νὰ ἔχουν «τὴν μὲν συμπαθῆ διάθεσιν καὶ ἀγαπητικὴν σχέσιν ἴσῃ ἐπὶ πάντων τῶν ἐν τῇ συνοδίᾳ ζώντων». Ἡ κατὰ μέρος προτίμησις, ἡ μερικὴ φιλία καὶ πᾶσα καινοτομία καὶ δημιουργία ἐταιρείας παραχαράττει τοὺς κοινοβιακοὺς θεσμούς καὶ διασαλεύει τὴν εὐστάθειαν καὶ τὴν τάξιν τοῦ πληρώματος. Εἰς τὰς συζητήσεις ἀποφεύγεται ἡ κατάκρισις, ἡ κρίσις καὶ ὁ ἀπλοῦς ἀκόμη σχολιασμός ἢ ἔπαινος.

12. Μέλος τῆς Ἀδελφότητος δύναται, κατόπιν ἀδείας τοῦ Ἡγουμενοσυμβουλίου, ἐλευθέρως ἀνακλητῆς ὑπὸ αὐτοῦ, καί τῃ εὐλογίᾳ τοῦ Μητροπολίτου, ὅπως ὑπηρετήσῃ ἐκτὸς Μονῆς εἰς τινα ἐκκλησιαστικὴν θέσιν.

13. Εἰς περίπτωσιν καθ' ἣν μοναχὴ ἀποχωρήσῃ ἄνευ ἀδείας (αὐθαιρέτως) καὶ ἐπιστρέψῃ μετ' εἰλικρινοῦς μετανοίας, μέ τὴν ἐπιφύλαξιν τοῦ ἄρθρου 30 τοῦ παρόντος, ἐπισύρονται περαιτέρω κανονικαὶ κυρώσεις, ἐπιλαμβάνεται δὲ τοῦ θέματος ὁ οικεῖος Μητροπολίτης ὁ ὁποῖος ἀσκεῖ πειθαρχικὸν ἔλεγχον εἰς τυχόν παρεκτρεπομένην μοναχὴν. Ἡ ὀριστικῶς ἀποχωρήσασα ἀδελφὴ λαμβάνει μετ' αὐτῆς μόνον τὰ προσωπικῆς χρήσεως αὐτῆς εἶδη, κατόπιν εὐλογίας τῆς Καθηγουμένης.

14. Ἀδελφὴ προερχομένη ἐξ ἐτέρας Ἱερᾶς Μονῆς («ξενοκουρίτισσα») δέν γίνεται δεκτὴ, εἰ μὴ μόνον εἰς ὄλως ἐξαιρετικὰς περιπτώσεις, κατόπιν ἐπισταμένης δοκιμασίας, ἀποφάσεως τοῦ Ἡγουμενοσυμβουλίου ἐγκρίσει τοῦ οικείου Μητροπολίτου καὶ ἐφ' ὅσον κέκτηται νομίμως ἀπολυτηρίου παρὰ τῆς Μονῆς προελεύσεώς της.

15. Οἰονδήποτε σφάλμα ἀδελφῆς πρέπει νά γίνεται ἀφορμὴ περισσοτέρας προσεγγίσεως καὶ συμπαραστάσεως, παρὰ ἡ ἀρετὴ αὐτῆς, ὅπως διδάσκουν οἱ ἅγιοι Πατέρες: *«Ἀπλῶσον τὸν χιτῶνά σου ἐπὶ τὸν παιόντα καὶ σκεπάσον αὐτόν. Καὶ ἐὰν μὴ δύνη ἐφ' ἑαυτὸν ἐπιθεῖναι τὰ παιίσματα καὶ δέξασθαι τὴν παιδείαν καὶ τὴν αἰσχύνην ἀντ' αὐτοῦ, κἂν ὑπόμεινον, καὶ αὐτὸν μὴ κατασχύνῃς»* (Ἰσαάκ ὁ Σύρος).

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Γ' ΟΡΓΑΝΑ ΔΙΟΙΚΗΣΕΩΣ ΤΗΣ ΜΟΝΗΣ

ἄρθρον 5

Ἔργα τῆς διοικήσεως τῆς Ἱερᾶς Μονῆς τυγχάνουσι:

- α) Ἡ Καθηγουμένη (ἄρθρα 6 - 9 παρόντος)
- β) Τὸ Ἡγουμενοσυμβούλιον (ἄρθρα 10 - 12 παρόντος)
- γ) Ἡ Σύναξις τῆς Ἀδελφότητος (ἄρθρον 13 παρόντος)

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Δ' Ἡ ΚΑΘΗΓΟΥΜΕΝΗ

ἄρθρον 6 Καθήκοντα καὶ δικαιοδοσίαι

1. Ἡ Καθηγουμένη, ἐπέχουσα «τό τοῦ Χριστοῦ πρόσωπον» ἐν τῇ Ἀδελφότητι καὶ «ἱερουργοῦσα τῷ Θεῷ τὴν τῶν πειθομένων αὐτῇ σωτηρίαν», εἶναι μόνη αὐτὴ ἡ κοινὴ πνευματικὴ μήτηρ τῆς Ἀδελφότητος. Πᾶν σφάλμα ἢ ἀμάρτημα ἀναφέρεται ἀβιάστως, ἀπαθῶς καὶ εὐτάκτως εἰς αὐτήν, ἥτις ἐπιβλέπει ἀγρύπνως τὴν ζωὴν τῶν ἀδελφῶν καὶ διακονεῖ ἐν ταπεινοφροσύνῃ τὴν σωτηρίαν τῶν ψυχῶν αὐτῶν, ὡς καὶ τὴν εὐδόωσιν τοῦ ὅλου ἔργου τῆς Ἀδελφότητος.

2. Ἐπιμελεῖται τῆς ἀκριβοῦς τηρήσεως τοῦ παρόντος Κανονισμοῦ, τοῦ Τυπικοῦ τῆς Μονῆς, ὡς καὶ τῶν Ἱερῶν Κανόνων τῆς Ἐκκλησίας.

3. Στηρίζει, νοθετεῖ καὶ καθοδηγεῖ διὰ λόγου καὶ ἔργου, προλαμβάνει πᾶσαν ἐκτροπὴν ἡσυχῶς καὶ μετὰ πραότητος, ἀνέχεται «μακροθύμως τῶν ἐξ ἀπειρίας ἐλλοιμανόντων τι τῶν καθκόντων», ἐλέγχει μετὰ διακρίσεως, ἐπιτιμᾷ μετὰ συμμετρίας, «συναθλεῖ τοῖς ἰσχυροῖς, τῶν ἀδυνάτων βαστάζει τὰ ἀσθενήματα καὶ πάντα ποιεῖ καὶ λέγει πρὸς καταρτισμὸν τῶν συνόντων».

4. Κατανέμει τὰ διακονήματα εἰς τὰς ἀδελφὰς «καθ' ὅ ἐκάστη ἐπιτηδεῖως ἔχει», ἀποσκοποῦσα εἰς τὸ πνευματικὸν συμφέρον τῶν ἀδελφῶν, ὡς καὶ τὴν εὐταξίαν καὶ ἰσορροπίαν τοῦ Κοινοβίου. Ὅριζει τὴν ταμίαν καὶ τὴν γραμματέα τῆς Ἱερᾶς Μονῆς.

5. Προϊσταται τοῦ Ἡγουμενοσυμβουλίου καὶ τῆς Συνάξεως τῶν Ἀδελφῶν, συγκαλοῦσα αὐτάς, τῶν Ἱερῶν Ἀκολουθιῶν καὶ τῆς Τραπεζῆς. Πρωτοστατεῖ εἰς τὰς ἀγρυπνίας καὶ τὴν νηστείαν μετὰ ταπεινοφροσύνης καὶ κύρους, μηδενὶ μηδὲν ἐπιτρέπουσα τὸ ἀλλοιοῦν τοὺς Ἱεροὺς Ἐκκλησιαστικοὺς Κανόνας, τοὺς κοινοβιακοὺς θεσμούς, τὰς ἐπιταγὰς τοῦ Κανονισμοῦ καὶ τοῦ Τυπικοῦ τῆς Ἱερᾶς Μονῆς.

6. Ἐκλέγεται ὑπὸ τῆς Συνάξεως τῆς Ἀδελφότητος καὶ ἀσκεῖ τὰ καθήκοντά της ἰσοβίως, μνημονεύεται δὲ εἰς πάσας τὰς ἱερὰς ἀκολουθίας κανονικῶς.

7. Ὅριζει κατὰ τὴν κρίσιν της μίαν ἐκ τῶν Ἡγουμενοσυμβούλων ὡς ἀναπληρώτρια αὐτῆς, δύναται δὲ νά ὀρίξῃ ὡς ἀναπληρώτρια αὐτῆς τὴν κατὰ τὴν κρίσιν αὐτῆς ἰκανωτέραν ἐκ τῶν ἀδελφῶν καὶ ἐκτὸς Ἡγουμενοσυμβουλίου, ἐπὶ πνευματικῶν ἢ διοικητικῶν ζητημάτων, ὡσάκις δι' ἀσθένειαν σώματος ἢ ἀποδημίας ἀνάγκη ἢ τινα ἄλλην περίστασιν ἀπουσιάζει ἐκ τῆς Μονῆς. Ἡ ἀναπληρώτρια τῆς Καθηγουμένης δεσμεύει ἐγκύρως τὴν Ἱερὰν Μονὴν μόνον ὡσάκις κινεῖται αὐστηρῶς ἐντὸς τῶν ὁρίων καὶ πρὸς ἐκτέλεσιν τῆς ὑπὸ τῆς Καθηγουμένης δοθείσης αὐτῇ ἐντολῆς.

8. Συγκαλεῖ εἰς συνεδρίαν τὸ Ἡγουμενοσυμβούλιον καὶ τὴν Σύναξιν τῆς Ἀδελφότητος καὶ προεδρεύει αὐτῶν. Κατὰ τὰς συνεδριάσεις εἰσηγεῖται ὡς Πρόεδρος τὰ πρὸς συζητήσιν θέματα, δίδει τὸν λόγον εἰς τὰς αἰτούσας καὶ ἀφαιρεῖ αὐτὸν ἀπὸ τῶν παρεκτρεπομένων, ἐποπτεύει δὲ καθόλου ἐπὶ τῆς εὐηρεποῦς διεξαγωγῆς τῶν συζητήσεων καὶ ἐν γένει διευθύνει αὐτάς.

9. Χορηγεῖ εἰς τὰς ἀδελφὰς τῆς Ἱερᾶς Μονῆς ἄδειαν κινήσεως τῶν καὶ παραμονῆς ἐκτὸς τῆς Ἱ. Μονῆς, λόγῳ διακονίας, ἢ ἔνεκα ἀσθενείας ἢ ὡσάκις κρίνεται τοῦτο ἐπιβεβλημένον διὰ τινα ἀνάγκη, τηρουμένων τῶν ὄρων τοῦ ἄρθρου 56 παρ. 3 ν. 590/1977.

10. Προτείνει εἰς τὸ Ἡγουμενοσυμβούλιον τὴν πρόσληψιν ἢ τὴν ἀποβολὴν τῶν δοκίμων, ὡς καὶ τὴν κουράν αὐτῶν εἰς μοναχάς.

11. Ἀποφασίζει περί τῆς φιλοξενίας συγγενῶν τῶν ἀδελφῶν ἢ οἰουδήποτε ἐπισκέπτου.

12. Συγκαλεῖ τό Ἡγουμενοσυμβούλιον εἰς τὰς τακτικάς αὐτοῦ συνεδρίας δὲς τοῦ μηνός, κατὰ τὴν πρώτην καὶ τρίτην ἑβδομάδα αὐτοῦ, ἐκτάκτως δέ ὡσάκις κρίνη ἢ ἰδία ἢ αἰτήσται τὴν σύγκλησίν του ἢ πλειοψηφία τοῦ Ἡγουμενοσυμβουλίου.

13. Ἀσκεῖ μετὰ τοῦ Ἡγουμενοσυμβουλίου τὴν διοίκησιν καὶ διαχείρισιν τῆς Ἱερᾶς Μονῆς, ὑπογράφουσα μετὰ τῆς ταμίου τὰ γραμμάτια εἰσπράξεων, ὡς καὶ τὰ ἐντάλματα πληρωμῶν. Δύναται μὲ ἐγγραφον ἀπόφασίν της, νά ἀναθέτῃ ἀπ εὐθείας ἔργα, προμηθείας ἢ ὑπηρεσίας ἢ νά δεσμεύῃ τὰς προβλεπομένας διὰ τοῦ προϋπολογισμοῦ πιστώσεις γιὰ δαπάνας συνολικῶς μέχρι τοῦ ποσοῦ τῶν 10.000 εὐρώ κατ' ἔτος, αἱ ὁποῖαι ἐξοφλοῦνται τῇ ἐγκρίσει τοῦ Ἡγουμενοσυμβουλίου.

14. Ὑπογράφει πάντα τὰ ἐγγραφα τῆς Ἱ. Μονῆς, δεσμεύουσα αὐτὴν ἐνώπιον παντός τρίτου διὰ τῆς σφραγίδος αὐτῆς, τῇ βοήθειᾳ δέ τῆς γραμματέως διεκπεραιώνει τὴν ἀλληλογραφίαν.

15. Ἐκπροσωπεῖ δικαστικῶς καὶ ἐξωδίκως τὴν Ἱερὰν Μονὴν ἐνώπιον πάσης ἐκκλησιαστικῆς, διοικητικῆς, δημοτικῆς, κοινοτικῆς, φορολογικῆς ὡς καὶ πάσης ἑτέρας Ἀρχῆς καὶ παντός Ὄργανισμοῦ καὶ ἐν γένει φυσικοῦ καὶ νομικοῦ προσώπου δημοσίου ἢ ἰδιωτικοῦ δικαίου. Κωλυομένη δι' οἰονδήποτε λόγον ἀναπληροῦται ὑπὸ τῆς ὀρισθείσης ὑπὸ τῆς ἰδίας ὡς ἀναπληρωτῆς αὐτῆς.

16. Ἡ Καθηγουμένη καλεῖται παρὰ τῶν ἀδελφῶν διὰ τῆς ὀσιακῆς προσωνομίας «Γερόντισσα», αἱ δέ ἀδελφαὶ μεταξὺ τῶν «ἀδελφῆ» μετὰ τοῦ ὀνόματος αὐτῶν.

ἄρθρον 7

Προσόντα ὑποψηφίας πρὸς Ἡγουμένην

1. Ἡ Καθηγουμένη, ἥτις εἶναι ἰσόβιος, ἐκλέγεται ὑπὸ τῆς Ἀδελφότητος τῆς Ἱερᾶς Μονῆς, ἐφ' ὅσον αὕτη ἀριθμῆ εἰς τὴν δύναμίν της πέντε (5) τουλάχιστον ἐγκαταβιοῦσας ἐν αὐτῇ ἀδελφάς. Ὡς ἐγκαταβιοῦσαι θεωροῦνται καὶ αἱ ἀδελφαὶ τῆς Μονῆς, αἱ ὁποῖαι εἶναι ἀπλῶς ἐγγεγραμμέναι εἰς τὴν δύναμιν τῆς Μονῆς, ἔστω καὶ ἂν διαβιοῦν ἐκτὸς αὐτῆς προσωρινῶς ὑπηρετοῦσαι εἰς τινα ἐκκλησιαστικὴν θέσιν, πλὴν οὐχὶ αὐθαίρετως, ἀλλὰ νομίμως τηρουμένων τῶν προϋποθέσεων τοῦ ἄρθρου 4 παρ. 12 τοῦ Παρόντος Κανονισμοῦ.

2. Ἴνα ἐκλεγῇ τις Καθηγουμένη, δέον ὅπως:

- α) εἶναι ἐκ τῶν ἐχουσῶν τό Μέγα Ἀγγελικόν Σχῆμα καὶ τῶν μικροσχῆμων ἀδελφῶν τῆς Μονῆς. Εἰς περίπτωσιν ἐκλογῆς μικροσχῆμου ἀδελφῆς, αὕτη ὑποχρεωτικῶς κείρεται εἰς μεγαλόσχημον μετὰ τὴν ἐκλογὴν της.
- β) Διακρίνεται ἐπὶ ἤθει χρηστῶ, σταθερᾷ εὐσεβείᾳ, διαγωγῇ ἀνεπιλήπτῳ, μορφῶσει ἐκκλησιαστικῇ, ἐγκυκλίῳ παιδείᾳ καὶ διοικητικῇ ἰκανότητι.

γ) Ἐγκαταβιοῖ πραγματικῶς καὶ μονίμως τουλάχιστον ἀπὸ πενταετίας (5 ἔτη) ἐν τῇ Ἱερᾷ Μονῇ Βυτουμᾶ. Εἰς περίπτωσιν καθ' ἣν ὁ ὅρος περὶ πενταετοῦς συνεχοῦς διαβιώσεως ἐν τῇ Μονῇ δέν πληροῦται, ἡ Καθηγουμένη ἐκλέγεται καὶ πάλιν ἐκ τῶν μονίμως διαβιουσῶν ἐν τῇ Ἱερᾷ Μονῇ ἀδελφῶν ἀνεξαρτήτως χρόνου διαβιώσεως.

ἄρθρον 8

Διαδικασία ἐκλογῆς

1. Μετὰ τὴν καθ' οἰονδήποτε τρόπον κένωσιν τῆς θέσεως τῆς Καθηγουμένης, ἀναλαμβάνει ἀμέσως καὶ αὐτοδικαίως καθήκοντα Τοποτηρητῆς ἢ ἀναπληρωτῆς αὐτῆς, ἐλλείψει δέ τοιαύτης ἡ ἀρχαιότερα τῶν Ἡγουμενοσυμβούλων. Ἐάν ἡ Τοποτηρῆτρια τυγχάνει ταυτοχρόνως καὶ μέλος τοῦ Ἡγουμενοσυμβουλίου, προστίθεται εἰς αὐτό, προκειμένου νά καταστή τριμελές, ἢ ἔχουσα τὰ πρεσβεία ἐκ τῶν ἀδελφῶν, μὲ θητείαν μέχρι τὴν ἡμέραν τῆς ἐκλογῆς τῆς Καθηγουμένης. Αἱ τρεῖς αὐταὶ ἀδελφαὶ ἀποτελοῦν τὴν Ἐφορευτικὴν Ἐπιτροπὴν, ἥτις εἶναι ὄργανον προετοιμασίας καὶ διενεργείας τῆς ἐκλογῆς τῆς νέας Καθηγουμένης. Χρὴν γραμματέως ἐκτελεῖ τό νεώτερον αὐτῆς μέλος.

2. Ἡ Τοποτηρῆτρια συγκαλεῖ τὴν Ἐφορευτικὴν Ἐπιτροπὴν ὅπως ἀποφασίσῃ περὶ τῆς ἡμέρας καὶ ὥρας ἐκλογῆς, ὡς καὶ πᾶν ἕτερον διαδικαστικόν ζήτημα, ὥστε, τό βραδύτερον ἐντὸς τριάκοντα (30) ἡμερῶν ἀπὸ τῆς ἀναλήψεως τῶν καθηκόντων αὐτῆς, ὡς ἀναπληρωτῆς, πληρωθῇ ἡ κενωθεῖσα θέσις τῆς Καθηγουμένης. Ἡ ὡς ἄνω ἀπόφασις γνωστοποιεῖται ἐγγράφως δέκα πέντε (15) ἡμέρας τό ἐνωρίτερον πρὸ τῆς ἐκλογῆς:

- α) Δι' ἐπίδοσεως ἢ ἀποστολῆς αὐτῆς πρὸς τὸν οἰκεῖον Μητροπολίτην
- β) Δι' ἀναρτήσεως αὐτῆς παρὰ τὴν εἴσοδον τῆς τραπέζης τῆς Ἱερᾶς Μονῆς
- γ) Δι' ἀποστολῆς αὐτῆς, ἐπὶ συστάσει, ἀποδείξει ἢ τηλεγραφικῶς, πρὸς τὰς ἐκτὸς τῆς Ἱερᾶς Μονῆς διαμένουσας καὶ ὑπηρετούσας ἀδελφάς.

3. Δικαίωμα τοῦ ἐκλέγειν κέκτνται πᾶσαι αἱ ἀδελφαὶ τῆς Ἱερᾶς Μονῆς αἱ ἐγκαταβιοῦσαι ἐν αὐτῇ κατὰ τὴν ἐννοίαν τοῦ ἄρθρου 7 παρ. 1 τοῦ παρόντος. Δέν κέκτνται τό δικαίωμα τοῦ ἐκλέγειν ὅσαι ἀνεχώρησαν ἐκ τῆς Μονῆς αὐτοβούλως καὶ αὐθαίρετως ἐπὶ προθέσει εἴτε ἐγκαταλείψεως τοῦ μοναχικοῦ βίου εἴτε μετακινήσεως εἰς ἑτέραν Μονὴν, ἔστω καὶ ἂν μέχρι τῶν ἐκλογῶν ἐξακολουθοῦν νά εἶναι τυπικῶς ἐγγεγραμμέναι εἰς τό μοναχολόγιον.

4. Τῶν ἀρχαιρεσιῶν προηγείται τριήμερος νηστεία καὶ ἐκτενὴς προσευχή ὑπὸ τῶν ἀδελφῶν. Κατὰ τὴν ἡμέραν ἐκλογῆς κλείονται αἱ κεντρικαὶ εἴσοδοι τῆς Μονῆς, παραμένουν δέ ἐντὸς αὐτῆς ἀποκλειστικῶς αἱ ἐκλογεῖς ἀδελφαί.

5. Ἡ ἐκλογή διενεργεῖται μετὰ τὸ πέρας τῆς Θείας Λειτουργίας, ἐν τῷ Καθολικῷ Ναῷ, ὡς ἐξῆς:

- α) Ἐνεργεῖται νομίμως ἐφ' ὅσον παρίσταται τουλάχιστον τὸ ἡμισυ σὺν μιᾷ τῶν ἀδελφῶν τῆς Ἱερᾶς Μονῆς, αἵτινες ἔχουν τὸ δικαίωμα τοῦ ἐκλέγειν καὶ ὑπὸ τὴν προϋπόθεσιν ὅτι ἅπασαι αἱ ἔχουσαι τὸ δικαίωμα τοῦ ἐκλέγειν ἀδελφαὶ εἰδοποιήθησαν νομίμως. Ἐν ἀποφατικῇ περιπτώσει, ἡ ἐκλογή ἐπαναλαμβάνεται τὴν ἐπομένην Κυριακὴν, ἄνευ τηρήσεως τῶν προβλεπομένων προκαταρκτικῶν διατυπώσεων, ἀνεξαρτήτως ἄλλων προϋποθέσεων.
- β) Ἡ ἐκλογή διεξάγεται μυστικῶς καὶ ἐνώπιον τῆς Ἐφορευτικῆς Ἐπιτροπῆς, ἥτις πρό τῆς ἐνάρξεως τῆς ψηφοφορίας τοποθετεῖ τὴν κλήπην ἀνοικτὴν εἰς τὸ κέντρον τοῦ Καθολικοῦ, διαπιστώνει τὸ κενὸν αὐτῆς, κληθεὶ τὴν κλήπην διὰ κληθρῶν καὶ σταυροειδῶς διὰ ὑφασματίνης ταινίας, τὴν ὁποίαν σφραγίζει δι' ἰσπανικοῦ κηροῦ καὶ θέτει ἐπ' αὐτῆς τὴν σφραγίδα τῆς Μονῆς.
- γ) Ἀκολουθῶς, ἐκάστη ἐκλογεὺς ἀδελφὴ, προσερχομένη ἱεραρχικῶς, ἀρχῆς γενομένης ἀπὸ τῶν νεωτέρων, λαμβάνει ἀπὸ τὴν Ἐφορευτικὴν Ἐπιτροπὴν ἐσφραγισμένον φάκελλον καὶ ψηφοδέλτιον, ἀναγράφον τὰ ὀνόματα ὄλων τῶν ἔχουσῶν τὸ δικαίωμα τοῦ ἐκλέγεσθαι ἀδελφῶν διὰ τὴν θέσιν τῆς Καθηγουμένης, κατὰ τὴν τάξιν τῶν πρεσβειῶν αὐτῶν. Ἐν συνεχείᾳ ἡ ἐκλογεὺς εἰσέρχεται μόνη εἰς τὸ Ἱερόν τοῦ Καθολικοῦ, ἔνθα διὰ στυλογράφου μέλανος ἢ κυανοῦ χρώματος σημειοῖ ἐπὶ τοῦ ψηφοδέλτιου ἓνα σταυρὸν πρό τοῦ ὀνόματος τῆς ὑπ' αὐτῆς προτιμωμένης ὡς Καθηγουμένης. Κατόπιν θέτει τὸ ψηφοδέλτιον ἐντὸς τοῦ δοθέντος αὐτῇ φακέλου, κληθεὶ αὐτόν, ἐξέρχεται τοῦ Ἱεροῦ, ρίπτει τὸν φάκελλον ἐντὸς τῆς ἐνώπιον τῆς Ἐφορευτικῆς Ἐπιτροπῆς τοποθετηθείσης κλήπης καί, τέλος, ὑπογράφει εἰς τὸν ὑπὸ τῆς Ἐφορευτικῆς Ἐπιτροπῆς καταρτισθέντα κατάλογον τῶν ἐκλογέων.
- δ) Μετὰ τὸ πέρας τῆς ψηφοφορίας καὶ παρισταμένων τῶν προσεληθόντων μελῶν τῆς Ἀδελφότητος, ἡ Ἐφορευτικὴ Ἐπιτροπὴ ἀποσφραγίζει τὴν κλήπην, ἀνοίγει τοὺς φακέλους, τοὺς ὁποίους μονογράφουν ἅπαντα τὰ μέλη αὐτῆς, καὶ καταμετρεῖ τὰς ψήφους. Ψηφοδέλτιον εἰς ὃ σημειοῦνται πλείονα τοῦ ἐνὸς ὀνόματα ἢ φέρει ἕτερα σοβαρὰ ἐλαττώματα παραβίασεως τῆς μυστικότητος, θεωρεῖται ἄκυρον.
- ε) Ἐκλέγεται καὶ ἀνακηρύσσεται ὡς Καθηγουμένη ἡ συγκεντρώσασα τὸ ἡμισυ σὺν μιᾷ (+1) τῶν ψήφων τῶν ψηφισασῶν ἀδελφῶν. Μὴ ἐπιτευχθείσης τῆς ὡς ἄνω πλειοψηφίας, ἐπαναλαμβάνεται αὐθημερόν ἡ ψηφοφορία μετὰ τῶν δύο πλειοψηφισασῶν, ἐν περιπτώσει δὲ ἰσοψηφίας διενεργεῖται κλήρωσις μετὰ τῶν δύο ἰσοψηφουσῶν.

6. Ἀκολουθεῖ ἡ σύνταξις λεπτομεροῦς Πρακτικοῦ ἐκλογῆς, εἰς ὃ ἀναφέρονται ἀριθμητικῶς αἱ προτιμήσεις, τὰς ὁποίας ἔτυχεν μία ἐκάστη τῶν ὑποψηφίων. Τὸ Πρακτικὸν ὑπογράφεται ὑφ' ὄλων τῶν Μοναχῶν καὶ βεβαιοῦται ὑπὸ τῆς Ἐφορευτικῆς Ἐπιτροπῆς. Ἄν τις ἀρνηθῆ ἢ ὑπογράψῃ, τοῦτο βεβαιώνεται ἀπὸ τὴν ἐφορευτικὴν ἐπιτροπὴν καὶ οὕτω ἀναπληροῦται ἡ ὑπογραφή αὐτῆς. Τὴν ἐπομένην ὑποβάλλεται, ἐπὶ ἀποδείξει, εἰς τὸν οἰκεῖον Μητροπολίτην, μετὰ συναπτομένης ἐνδεχομένως ἐνστάσεως περὶ τοῦ κύρους τῆς ἐκλογῆς. Ἄμα τῇ παραλαβῇ τῶν, ὁ Μητροπολίτης ἀποφαίνεται ἐντὸς τριῶν (3) ἡμερῶν περὶ τοῦ νομίμου καὶ βασίμου τῆς ἐνδεχομένης ἐνστάσεως καί, ἂν γίνῃ δεκτὴ, ἐπαναλαμβάνεται ἡ σχετικὴ ἐκλογή τὴν ἐπομένην Κυριακὴν, κατὰ τὰ σχετικῶς ἰσχύοντα. Ἄλλως, ἐπιβεβαιοῦται ἡ ἐκλογή ὑπὸ τοῦ Μητροπολίτου. Εἰς πᾶσαν περίπτωσιν, ἡ ἐκλογή λογίζεται ἐπιβεβαιωμένη, ἰσχυρὰ καὶ μὴ ἀνατρέψιμος, ἐφ' ὅσον παρέλθῃ ἄπρακτον τὸ τριήμερον ἀπὸ τῆς ἡμέρας παραλαβῆς ὑπὸ τοῦ Μητροπολίτου τῶν ἀποσταλειῶν σχετικῶν περὶ τῆς ἐκλογῆς. Διὰ τῆς ὑποβολῆς τοῦ κεκυρωμένου ἀντιγράφου τοῦ Πρακτικοῦ τῆς διενεργηθείσης ἐκλογῆς διὰ τὴν ἐπικύρωσίν της, παρακαλεῖται ἐπὶ πλέον ὁ Μητροπολίτης ὅπως προσέλθῃ εἰς τὴν χειροθεσίαν καὶ ἐνθρόνισιν τῆς νεωστὶ ἀναδειχθείσης ὡς Καθηγουμένης τῆς Μονῆς.

Ἄρθρον 9

Χρεια τῆς θέσεως τῆς Καθηγουμένης

Ἡ θέσις τῆς Καθηγουμένης χρεύει:

1. Διὰ τοῦ θανάτου αὐτῆς
2. Δι' ὑποβολῆς παραιτήσεως ἐκ μέρους αὐτῆς. Περὶ τῆς ἀποδοχῆς τῆς παραιτήσεως ἀποφασίζει ἡ Σύναξις τῆς Ἀδελφότητος. Παρητημένη Καθηγουμένη δύναται νὰ ἐπανεκλεγῆ, ἐφ' ὅσον ἐξέλιπον οἱ λόγοι τῆς παραιτήσεως, πλὴν αὐτῶν τῆς ἐκπτώσεως, καὶ ἐφ' ὅσον βεβαίως χρεύει ἡ θέσις.
3. Διὰ τῆς ἐκπτώσεως ἐκ τοῦ ἀξιώματος αὐτῆς ὡς λόγοι ἐκπτώσεως ὀρίζονται ἡ:
 - α) Βαρεῖα ἢ ἀνίατος ἀσθένεια, ἥτις καθιστᾷ ἀδύνατον τὴν ἐνάσκησιν τῶν καθηκόντων ὑπ' αὐτῆς, πιστοποιουμένη ὑπὸ δύο ἰατρῶν (ἀντιστοίχου πρὸς τὴν πάθησιν εἰδικότητος) Δημοσίου Νοσοκομείου.
 - β) Σοβαρὰ ἢ συνεχῆς ἀθέτησις τινὸς τῶν παραγγελμάτων τοῦ παρόντος Κανονισμοῦ.
 - γ) Παραχάραξις τῆς ἀκριβείας τοῦ κοινοβιακοῦ πολιτεύματος τῆς Μονῆς ἢ προφανῆς ἀνεπάρκεια περὶ τὴν ἐκπλήρωσιν τῶν πνευματικῶν ἢ διοικητικῶν καθηκόντων αὐτῆς. Ἡ συνδρομὴ τῶν ὑπὸ στοιχεῖα (β) καὶ (γ) περιπτώσεων διαπιστώνεται μόνον δι' ὁμοφώνου ἀποφάσεως τῆς Ἀδελφότητος.
 - δ) Τελεσίδικος καταδίκη εἰς οἰανδήποτε ποινὴν ὑπὸ ἀρμοδίου Ἐκκλησιαστικοῦ Δικαστηρίου διὰ πῶσιν εἰς

αίρεσιν ἢ διάπραξιν κανονικῶν ἢ ἠθικῶν παραπτωμάτων.

4. Ἡ σύγκλησις τῆς Συνάξεως τῆς Ἀδελφότητος καί ἡ ἀμφισβήτησις τῆς Καθηγουμένης διά τούς ἀνωτέρω λόγους, μέ αίτημα τήν ἔκπτωσίν της, δύναται νά προκληθῆ καί ἐκ τῶν 2/3 τῆς δυνάμεως τῆς Ἀδελφότητος.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Ε΄ ΠΕΡΙ ΤΟΥ ἩΓΟΥΜΕΝΟΣΥΜΒΟΥΛΙΟΥ

ἄρθρον 10 Σύνθεσις καί συγκρότησις

1. Τό Ἡγουμενοσυμβούλιον ἀποτελεῖ αἰρετόν καί διαρκές συλλογικόν διοικητικόν σῶμα, ἔχον τήν ἀνωτάτην ἐποπτείαν ἐπί τοῦ Κοινοβίου καί τῶν Ἐξαρτημάτων τῆς Μονῆς, εὐθυνομένη διά τήν κανονικήν λειτουργίαν αὐτῶν. Τά μέλη τοῦ Ἡγουμενοσυμβουλίου ἀποκαλοῦνται «Ἡγουμενοσύμβουλοι».

2. Τό Ἡγουμενοσυμβούλιον, συμπεριλαμβανομένης τῆς Καθηγουμένης, ἀποτελεῖται ἀπό τρία (3) μέλη ἐφ' ὅσον ἡ Ἀδελφότης ἀριθμεῖ μέχρι καί δέκα πέντε (15) μέλη, ἀπό πέντε (5) μέλη ἐφ' ὅσον ἡ Ἀδελφότης ἀριθμεῖ μέχρι καί τριάντα (30) μέλη, καί ἀπό ἑπτὰ (7) μέλη, ἐφ' ὅσον ἡ Ἀδελφότης ὑπερβαίνει συνοδικῶς τά τριάντα μέλη.

3. Τό Ἡγουμενοσυμβούλιον συνεδριάζει τακτικῶς δισ τοῦ μηνός, κατά τήν πρώτην καί τρίτην ἑβδομάδα αὐτοῦ, ἐκτάκτως δέ ὡσάκις ἤθελε κληθῆ ὑπό τῆς Καθηγουμένης ἢ αἰτήσεται τήν σύγκλησίν του ἡ πλειοψηφία τοῦ Ἡγουμενοσυμβουλίου.

4. Τό Ἡγουμενοσυμβούλιον εὐρίσκεται ἐν ἀπαρτίᾳ ὅταν κατά τήν συνεδρίασιν παρίστανται, ἐπί τριμελοῦς συγκροτήσεως τά δύο (2) τουλάχιστον μέλη αὐτοῦ, ἐπί πενταμελοῦς συγκροτήσεως τά τρία (3) καί ἐπί ἑπταμελοῦς τά τέσσαρα (4) μέλη αὐτοῦ, μετεχούσης εἰς τήν σύνθεσιν πάντοτε τῆς Καθηγουμένης τῆς Ἱερᾶς Μονῆς, παρ' ἐκτός ἐάν ἡ συνεδρίασις ἀφορᾷ εἰς ἄκρως προσωπικήν αὐτῆς ὑπόθεσιν.

5. Αἱ συζητήσεις διεξάγονται ἐν πλήρει ἐλευθερίᾳ γνώμης, ἐν κοσμιότητι καί εὐπρεπέᾳ, διατυποῦντος ἱεραρικῶς ἀπό τοῦ νεωτέρου μέλους τήν ἑαυτοῦ γνώμην, τηρουμένης πάσης μυστικότητος καί ἐχεμυθείας περὶ τῶν ἐν τῇ συνεδρίᾳ συζητουμένων θεμάτων. Ἡ προτείνουσα ἢ λέγουσα τι ὀφείλει πάντοτε νά γνωρίζῃ ὅτι τό Ἡγουμενοσυμβούλιον εἶναι ἐλεύθερον ὅπως ἀποδεχθῆ ἢ νά ἀπορρίψῃ τὰς προτάσεις αὐτῆς καί ὅτι αἱ ἀποφάσεις αὐτοῦ δεόν νά ὦσι σεβασταί τοῖς πᾶσιν.

6. Αἱ ἀποφάσεις τοῦ Ἡγουμενοσυμβουλίου λαμβάνονται κατά πλειοψηφίαν, ὑπερισχυούσης ἐν ἰσοψηφίᾳ τῆς ψήφου τῆς Προέδρου.

7. Αἱ ληφθεῖσαι ἀποφάσεις καταχωρίζονται ἐν τοῖς Πρακτικοῖς ὑπό τῆς γραμματέως, ὑπογραφόμεναι παρὰ

πάντων τῶν μελῶν, οὐδεμιᾶς δικαιουμένης νά ἀρνηθῆ τήν ἑαυτῆς ὑπογραφὴν. Αἱ μειοψηφοῦσαι δέν δύναται νά ἀρνηθοῦν τήν ὑπογραφὴν, δικαιοῦνται ὅμως ὅπως αἰτήσωνται τήν καταχώρησιν εἰς τά Πρακτικά τῶν τυχόν ἀντιρρήσεων αὐτῶν, δεόντως ἠτιολογημένων. Πᾶσα πράξις φέρουσα μόνον τήν ὑπογραφὴν τῆς Καθηγουμένης ἢ μόνον τήν ὑπογραφὴν τῶν Ἡγουμενοσυμβούλων θεωρεῖται ἄκυρος, ὡς μονομερῆς. Ἡ περαιτέρω ἄρνησις ὑπογραφῆς τῶν Πρακτικῶν ὑπό οἰασδήποτε Ἡγουμενοσυμβούλου βεβαιοῦται παρὰ τῶν λοιπῶν μελῶν τοῦ Συμβουλίου καί οὕτω ἀναπληροῦται ἡ ὑπογραφή τῆς ἀρνούμενης. Ἡ ἀδικαιολόγητος ἄρνησις ἀποτελεῖ λόγον ἐπικρίσεως κατ' αὐτῆς, ὡς παρακωλυούσης τήν λειτουργίαν τῆς Ἱ. Μονῆς.

ἄρθρον 11 Κτήσις καί ἀπώλεια τῆς ιδιότητος τῆς Ἡγουμενοσυμβουλίου

1. Ἡ ιδιότης τῆς Ἡγουμενοσυμβουλίου προσκτᾶται ἀνά τριετίαν ὑπό ἀδελφῶν τῆς Ἱερᾶς Μονῆς, δι' ἐκλογῆς γενομένης δι' ἀπολύτου πλειοψηφίας τῶν μελῶν αὐτῆς, ἐφ' ὅσον ἡ δύναμις τῆς Ἀδελφότητος εἶναι τουλάχιστον πέντε (5) μοναχαί, συμφῶνως πρὸς τήν διαδικασίαν τῶν ἐπομένων διατάξεων. Προσόντα διά τό ἐκλέξιμον θεωροῦνται ἡ ἐμπειρία καί ἰκανότης περὶ τὸν χειρισμὸν διοικητικῆς φύσεως θεμάτων, ἀλλὰ καί ὁ ἐπί χρηστῶ ἦθει διακρινόμενος βίος.

2. Ἡ ἐκλογή ἐκάστης Ἡγουμενοσυμβουλίου διενεργεῖται ἐντός τῆς τελευταίας ἑβδομάδος πρὸ τῆς λήξεως τῆς θητείας αὐτῆς. Τά τῆς διεξαγωγῆς τῆς ἐκλογῆς ρυθμίζει Ἐφορευτικὴ Ἐπιτροπὴ ἀποτελούμενη ἐκ τῆς Καθηγουμένης καί τῶν δύο ἀρχαιοτέρων κατὰ τήν τάξιν τῶν πρεσβείων ἀδελφῶν.

3. Δικαίωμα τοῦ ἐκλέγεσθαι κέκτνται αἱ πράγματι καί μονίμως ἐγκαταβιοῦσαι ἐν τῇ Μονῇ ἀδελφαί. Ἐπί τοῦ ὑπό τῆς Ἐφορευτικῆς Ἐπιτροπῆς συνταχθέντος μετὰ τῶν ὀνομάτων τῶν ὑποψηφίων ψηφοδελτίου, σημειοῦνται δύο (2) σταυροί ἐπί τριμελοῦς Ἡγουμενοσυμβουλίου, τέσσαρες (4) σταυροί ἐπί πενταμελοῦς καί ἕξ (6) σταυροί ἐπί ἑπταμελοῦς Ἡγουμενοσυμβουλίου. Ἐάν τεθοῦν περισσότεροι σταυροί, τό ψηφοδέλτιον καθίσταται ἄκυρον. Κατὰ τά λοιπά, αἱ προϋποθέσεις καί ἡ διαδικασία ἀκολουθοῦν τήν αὐτὴν ἐπί ἐκλογῆς τῆς Καθηγουμένης τάξιν, αἱ δέ πρῶται δύο ἐπιλαχοῦσαι ὀρίζονται ὡς ἀναπληρωματικά μέλη τοῦ Ἡγουμενοσυμβουλίου μέ τήν αὐτὴν διάρκειαν θητείας.

4. Τά μέλη τοῦ νέου Ἡγουμενοσυμβουλίου ἀναλαμβάνουν καθήκοντα ἀμέσως μετὰ τήν λήξιν τῆς θητείας τοῦ ἀπερχομένου.

5. Ἡ ἀπώλεια τῆς ιδιότητος τῆς Ἡγουμενοσυμβουλίου ἐπέρχεται διά τούς αὐτοῦς, ὡς καί ἐπί τῆς Καθηγουμένου λόγους (ἄρθρον 9ον παρόντος).

6. Εάν η λήξις της θτείας του Ήγουμενοσυμβουλίου συμπέση μετά της χρείας της θέσεως της Καθηγουμένης, η θτεία του παρατείνεται μέχρι της έκλογής νέας Καθηγουμένης.

Άρθρον 12

Καθήκοντα καί δικαιοδοσίαι

Τά μέλη του Ήγουμενοσυμβουλίου συνεργάζονται στενώς μετά της Καθηγουμένης κατά την άσκασιν των διοικητικῶν καί διαχειριστικῶν αὐτῶν ἀρμοδιοτήτων, ὑπό τήν Προεδρίαν αὐτῆς. Ἡ Καθηγουμένη ὀρίζει τήν γραμματέα καί τήν ταμίαν.

Εἰδικώτερον, εἰς τά καθήκοντα τοῦ Ήγουμενοσυμβουλίου ἀνήκουν τά ἑξῆς ἐνδεικτικῶς καθήκοντα:

α) Ἡ διεξαγωγή τῆς ἐν γένει οἰκονομικῆς, διαχειριστικῆς καί ταμειακῆς ὑπηρεσίας τῆς Ἱερᾶς Μονῆς, διά τήν ὁποίαν αἱ Ἁγουμενοσύμβουλοι ὑπέχουν συνολικῶς τήν πρὸς λογοδοσίαν εὐθύνην.

β) Ἡ διαχείρισις πάσης τῆς κινήτου καί ἀκινήτου περιουσίας τῆς Ἱερᾶς Μονῆς καί ἡ οἰκοδομική ἐπέκτασις τῶν κτιρίων αὐτῆς.

γ) Ἡ ἀποδοχή, ἡ ἀποποίησις δωρεᾶς ἢ κληρονομίας, ἡ ἀγορά, ἡ πώλησις ἀκινήτων, ἡ σύναψις δανείων καί ἄλλων συμβάσεων.

δ) Ἡ μέριμνα διά τήν προμήθειαν πάντων τῶν ἀναγκαίων ἐφοδίων, ὡς καί ἡ ἀπόφασις περὶ πάσης δαπάνης, πλήν ἐκείνων διά τὰς ὁποίας ἀποφασίζει μόνη ἡ Καθηγουμένη κατ' ἄρθρον 6 παρ. 13 τοῦ παρόντος.

ε) Ἡ σύσταξις τοῦ ἐτησίου προϋπολογισμοῦ καί ἀπολογισμοῦ ἐσόδων καί ἐξόδων τῆς Μονῆς, τούς ὁποίους ὑποβάλλει πρὸς τόν Μητροπολίτην διά τόν προβλεπόμενον ἔλεγχον νομιμότητος.

στ) Προτάσει τῆς Καθηγουμένης, ἡ ἀπόφασις περὶ τῆς προσλήψεως ἢ τῆς ἀποβολῆς τῶν δοκίμων, ὡς καί τῆς κούρας τῶν κατηρητισμένων περὶ τήν μοναχικὴν πολιτείαν ἀδελφῶν.

ζ) Ἡ πρόσληψις νομικοῦ ἢ οἰκονομικοῦ ἢ ἐτέρου συμβούλου ἢ συνεργάτου καί ἡ ἐξουσιοδότησις αὐτῶν πρὸς ἐκπροσώπησιν τῆς Ἱ. Μονῆς.

η) Ἡ πρόσληψις ὑπαλλήλων καί ἐργατῶν

θ) Ἡ σύγκλησις τῆς Συνάξεως τῆς Ἀδελφότητος καί ἡ ἐτοιμασία τῆς ἡμερησίας διατάξεως τῶν συζητηθησομένων θεμάτων.

ι) Ἡ ἀνακήρυξις, ἀναλόγως τῶν προσφορῶν αὐτῶν, Δωρητῶν, Εὐεργετῶν καί Μεγάλων Εὐεργετῶν τῆς Ἱερᾶς Μονῆς.

ια) Ἐν γένει, ἡ ἀπόφασις ἐπὶ παντός ἐτέρου θέματος, ῥητῶς ἢ μὴ ῥητῶς ἀναφερομένου ἐν τῷ παρόντι Κανονισμῷ, συντελοῦν κατά τήν κρίσιν αὐτῆς εἰς τήν εὐρυθμον λειτουργίαν τοῦ Κοινοβίου.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΣΤ΄ Ἡ ΣΥΝΑΞΙΣ ΤΗΣ ΑΔΕΛΦΟΤΗΤΟΣ

Άρθρον 13

1. Ἡ Σύναξις τῆς Ἀδελφότητος, συγκειμένη ὑπὸ πασῶν τῶν ἀδελφῶν, ἀποτελεῖ τὸ ἀνώτατον διοικητικὸν ὄργανον τῆς Ἱερᾶς Μονῆς.

2. Συγκαλεῖται ὑπὸ τοῦ Ήγουμενοσυμβουλίου, ἵνα ἀποφασίσῃ ἐπὶ τῶν ἑξῆς ζητημάτων:

α) Περί ἐκλογῆς τῆς Καθηγουμένης καί τῶν Ἁγουμενοσυμβούλων τῆς Μονῆς

β) Διά τήν τροποποίησιν διατάξεων τοῦ παρόντος Ἑσωτερικοῦ Κανονισμοῦ τῆς Μονῆς

γ) Εἰς πᾶσαν ἐτέραν περίπτωσιν προβλεπομένην εἰδικῶς ὑπὸ τοῦ παρόντος Κανονισμοῦ, καθὼς καί εἰς πᾶσαν περίπτωσιν ἀνακύψεως ζητήματος μείζονος σημασίας, καθ' ἣν κατὰ τήν κρίσιν τοῦ Ήγουμενοσυμβουλίου ἀπαιτεῖται ἡ λήψις ἀποφάσεως ἐκ μέρους τῆς Συνάξεως τῆς Ἀδελφότητος.

3. Εὐρίσκεται ἐν ἀπαρτίᾳ παρισταμένων τουλάχιστον πέντε (5) ἀδελφῶν τῆς Μονῆς καί ὑπὸ τήν προϋπόθεσιν ὅτι ἔχουν εἰδοποιηθῆ νομίμως ἅπασαι αἱ ἀδελφαί τῆς Μονῆς. Ἐν ἀποφατικῇ περιπτώσει, ἡ συνεδρίασις ἐπαναλαμβάνεται τήν ἐπομένην ἐβδομάδα, ἄνευ τῆς τηρήσεως τῶν προβλεπομένων προκαταρκτικῶν διατυπώσεων καί ἀνεξαρτήτως ἀριθμοῦ παρόντων.

4. Αἱ ἀποφάσεις τῆς Συνάξεως τῆς Ἀδελφότητος λαμβάνονται κατὰ πλειοψηφίαν τῶν παρόντων μελῶν αὐτῆς.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Ζ΄

ΠΕΡΙ ΤΩΝ ΔΟΚΙΜΩΝ ΑΔΕΛΦΩΝ

Άρθρον 14

1. Ἡ συγκαταριθμησις λαϊκῶν ἀδελφῶν εἰς τήν τάξιν τῶν δοκίμων ἀδελφῶν ἐνεργεῖται μετὰ πολλῆς προσοχῆς καί διακρίσεως. Πρὸ δέ τῆς εἰσόδου τῶν ἀπαιτεῖται ἡ ἐπὶ χρονικόν τι διάστημα πνευματικὴ ἐπικοινωνία αὐτῶν μετὰ τῆς Καθηγουμένης, ἥτις ἐξετάζει τήν ἀληθῆ κλήσιν αὐτῶν πρὸς τόν μοναχισμόν.

2. Διά τήν εἴσοδον εἰς τὸ στάδιον τῆς δοκιμασίας ἀπαιτεῖται ἀπόφασις τοῦ Ήγουμενοσυμβουλίου, συνεκτιμῶντος πάσας τὰς κατωτέρω ἀπαραιτήτους προϋποθέσεις:

α) Συμπλήρωσιν τοῦ 18ου ἔτους τῆς ἡλικίας τῆς ὑποψηφίας

β) Πρότασιν προφορικὴν ἢ γραπτὴν τῆς Καθηγουμένης, ἐχούσης διαμορφώσει θετικὴν γνώμην περὶ τῆς πνευματικῆς, διανοητικῆς καί ψυχολογικῆς καταστάσεως τῆς ὑποψηφίας

γ) Ὑποβολὴν ἐγγράφου αἰτήσεως τῆς ὑποψηφίας πρὸς τὸ Ἁγουμενοσυμβούλιον, εἰς ἣν δέον νά ἀναφέρηται ῥητῶς ὅτι ἐλευθέρως καί ἀβιάστως αὐτὴ προσέρ-

χεται ἵνα μονάσῃ, ἀποδεχομένη τὸν παρόντα Κανονισμόν.

3. Ἐπί θετικής ἀποφάσεως τοῦ Ἱγουμενοσυμβουλίου, ἡ δόκιμος ἐγγράφεται εἰς τὸ Βιβλίον ἐγγραφῆς Δοκίμων (Δοκιμολόγιον), παραδίδει δὲ πρὸς φύλαξιν εἰς τὴν Μονὴν πάντα τὰ προσκομισθέντα ὑπ' αὐτῆς κινητὰ, εἰς τρόπον ὥστε νὰ παραλάβῃ ταῦτα ἄνευ οὐδεμιᾶς ἄλλης ἀπαιτήσεως, ἐὰν πρὸ τῆς κουρᾶς αὐτῆς ἤθελεν ἀποχωρῆσθαι ἢ ἀποβῆθαι τῆς Μονῆς.

4. Αἱ δόκιμοι πρὸ τῆς κουρᾶς των δύνανται νὰ διαθέσων ἐλευθέρως τὴν ἀτομικὴν των περιουσίαν. Μετὰ δὲ τὴν κουράν αὐτῶν ἡ περιουσιακὴ των κατάστασις διέπεται ἀπὸ τοὺς ἱεροὺς κανόνας καὶ τοὺς σχετικούς νόμους τοῦ Κράτους. Πᾶσα περιουσία κτηθεῖσα ὑπ' αὐτῶν μετὰ τὴν κουράν των περιέρχεται αὐτοδικαίως εἰς τὴν Μονήν. Οὕτω ἐκ τῶν περιελθόντων εἰς αὐτάς μετὰ τὴν κουράν των, τὰ μὲν κινητὰ (χρήματα, κ.ἄ.) ὀφείλουσι νὰ καταθέτουν εἰς τὸ Ταμεῖον τῆς Μονῆς ἐπὶ ἀποδείξει, διὰ δὲ τὰ ἀκίνητα ὀφείλουσι νὰ συμπράττουν νομικῶς διὰ τὴν εἰς τὴν Μονήν μεταβίβασίν των.

5. Ἡ διάρκεια τῆς δοκιμασίας εἶναι, ὡς ὀρίζεται ὑπὸ τῶν Ἱερῶν Κανόνων, τριετής, δυναμένη νὰ συντμηθῇ ἢ νὰ παρατεθῇ κατὰ τὴν κρίσιν τῆς Καθηγουμένης καὶ τοῦ Ἱγουμενοσυμβουλίου, ἀναλόγως τῆς ἐπιδόσεως τῆς δοκίμου εἰς τὰς πνευματικὰς ἀπαιτήσεις τῆς Κοινοβιακῆς πολιτείας.

6. Κατὰ τὴν διάρκειαν τῆς δοκιμασίας, ἡ δόκιμος διαμένει εἰς ἰδιαιτερον κελλῖον, φέρει τὴν ὑπὸ τοῦ Ἱγουμενοσυμβουλίου κεκανονισμένην ἐνδυμασίαν τῆς δοκίμου, ἐργάζεται εἰς καθωρισμένην διακονίαν, παρακολουθεῖ τὰς ἀκολουθίας ἐν τῷ Ναῷ, ἀσκεῖται εἰς τὴν τελείαν ὑπακοήν, ἀγάπην καὶ ἀφοσίωσιν πρὸς τὴν Ἀδελφότητα.

7. Βασικὴ προϋπόθεσις ἐπιτυχοῦς δοκιμασίας θεωρεῖται ἡ «συμφωνία πνεύματος» τῆς δοκίμου μετὰ τῆς Ἀδελφότητος καὶ τῶν μελῶν αὐτῆς.

8. Ἐάν κατὰ τὴν δοκιμασίαν διαπιστωθῇ τυχόν ἀσθένεια σωματικὴ ἢ διανοητικὴ τοιαύτη ἢ ψυχοπάθεια παρακωλύουσα τὴν ὁμαλὴν λειτουργίαν τῆς Ἀδελφότητος ἢ παρεμποδίζουσα τὴν πνευματικὴν ἐξέλιξιν τῆς ὑποψηφίας, τὸ Ἱγουμενοσυμβούλιον δύνανται νὰ ἀποφασίσῃ τὴν ἀπομάκρυσίν της.

9. Ἐάν δόκιμος ἀδυνατῇ νὰ προσαρμοσθῇ εἰς τὰς συνθήκας, τὰς ἐργασίας, τὸ πρόγραμμα, τὴν τάξιν, τὴν ζωὴν, τὸ πνεῦμα τοῦ Κοινοβίου, ἢ ἐκ διαφόρων ἀφορμῶν σκανδαλίζεται, στενοχωρεῖται ἢ ῥαθυμῇ, δέν εἶναι πρὸς συμφέρον της νὰ παραμείνῃ ἐν τῇ Μονῇ ἀλλὰ δέον ὅπως ἐν ἀγάπῃ καὶ διακρίσει ἀποχωρῆσθαι αὐτῆς.

10. Αἱ δόκιμοι ἀδελφαὶ ἔχουν ἰδίαν ἱεραρχίαν, καθοριζομένην ἐκ τοῦ χρονικοῦ σημείου προσελεύσεως αὐτῶν εἰς τὴν δοκιμασίαν.

11. Μετὰ τὴν ἐπιτυχὴ διέλευσιν τῆς κανονικῆς δοκιμασίας, ἡ δόκιμος, προτάσει τῆς Καθηγουμένης, ἀποφάσει τοῦ Ἱγουμενοσυμβουλίου καὶ ἐγκρίσει τοῦ Μητροπολίτου, κείρεται μοναχὴ καὶ ἐγγράφεται εἰς τὸ Μοναχολόγιον. Ἡ ἐγκρισις τοῦ Μητροπολίτου δέν ἀφορᾷ εἰς τὴν καταλληλότητα τῆς ὑποψηφίας μοναχῆς, περιοριζομένη εἰς τὸν ἔλεγχον τῶν τυπικῶν καὶ λοιπῶν νομίμων προσόντων αὐτῆς.

12. Ἐάν ἡ Καθηγουμένη, τῇ συμφώνῳ γνώμῃ τοῦ Ἱγουμενοσυμβουλίου, κρίνῃ δόκιμὸν τινα ὡς ἀνεπίτοιμον ἵνα λάβῃ τὸ μοναχικὸν σχῆμα, δύνανται ὅπως προβῇ εἰς τὴν κουράν τῆς ἀμέσως ἐπομένης κατὰ τὴν τάξιν τῶν δοκίμων. Ἡ μοναχικὴ κουρά συνιστᾷ κλήσεις τοῦ Κυρίου καὶ χαρίσματα τοῦ Ἁγίου Πνεύματος, οὐδέποτε δὲ δικαιώματα.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Η΄ ΠΕΡΙ ΤΗΣ ΤΑΞΕΩΣ ΚΑΙ ΤΩΝ ΔΙΑΚΟΝΗΜΑΤΩΝ

Ἄρθρον 15 Λατρεία

1. Κέντρον τῆς ζωῆς τῆς Ἀδελφότητος ἀποτελεῖ ἡ λατρευτικὴ προσκύνησις τοῦ ἐν Τριάδι Θεοῦ, λατρευομένου μετὰ πάσης κατανύξεως καὶ μεγαλοπρεπείας ἐν τῷ Καθολικῷ Ναῷ καὶ ἐν τοῖς Παρεκκλησίοις τῆς Μονῆς. Αἱ ἀκολουθίαι ἀναγινώσκονται καὶ ψάλλονται εὐκρινῶς, τελιοῦνται δὲ συμφώνως τῇ νενομισμένῃ τάξει.

2. Ἡ προσευχὴ καὶ ἡ λατρεία τοῦ Θεοῦ συνεχίζονται καὶ ἐκτὸς τῶν Ἱερῶν Ναῶν, πρὸς τοῦτο δὲ, ἐν παντὶ καιρῷ καὶ τόπῳ, ἐν ἐργασίᾳ καὶ ἡσυχίᾳ, ἐν ψαλμῳδίᾳ ἢ σιωπῇ, αἱ Μοναχαὶ ἀγωνίζονται ὅπως «*ἀδιαλείπτως προσεύχωνται*», διὰ τῆς μονολογίστου εὐχῆς: «*Κύριε, Ἰησοῦ Χριστέ, ἐλέησόν με*».

3. Ἐν ταῖς Θείαις Λειτουργίαις καὶ πάσαις ταῖς Ἀκολουθίαις μνημονεύεται τὸ ὄνομα τοῦ Σεβασμιωτάτου Μητροπολίτου Σταγῶν καὶ Μετεώρων, ὡς Κυριάρχου Ἐπισκόπου, μετὰ τοῦ ὀνόματος τῆς Καθηγουμένης τῆς Μονῆς.

4. Αἱ Μοναχαὶ μετέχουν τῶν Ἀχράντων Μυστηρίων τακτικῶς καὶ κατόπιν τῆς δεούσης προετοιμασίας, ἐν μετανοίᾳ καὶ ἐξομολογήσει.

5. Τὸ μυστήριον τῆς Ἐξομολογήσεως τελεῖται ὑπὸ τοῦ Πνευματικοῦ Πατρὸς τῆς ἀδελφότητος, ἅσασαι δὲ αἱ ἀδελφαὶ προσέρχονται τακτικῶς εἰς αὐτήν, μὴ ἐπιτρεπομένης τῆς Ἐξομολογήσεως αὐτῶν ὑπὸ ἄλλου Πνευματικοῦ.

6. Τὸ ὕφος καὶ ἥθος τῆς βυζαντινῆς παραδόσεως ἀποτελοῦν τὸ μόνιμον πρότυπον διὰ τὴν ἀρχιτεκτονικὴν, τὰς ἱερὰς εἰκόνας, τὰ ἀντικείμενα λατρείας, τὰ ἱερὰ ἄμφια, τὸ μουσικὸν ὕφος, ὡς καὶ πᾶν τὸ ἀνήκον εἰς τὴν θείαν λατρείαν ἢ τὴν καλλιτεχνικὴν ἔκφρασιν τῆς Ἱερᾶς Μονῆς.

Ἄρθρον 16 Τράπεζα

1. Ἡ Τράπεζα τῶν μοναχῶν ἀποτελεῖ συνέχειαν τῆς εὐχαριστιακῆς Τραπεζῆς τῆς Θείας Λειτουργίας. Διά τοῦτο αἱ ἀδελφαί λαμβάνουν τήν τροφήν ἐν πάσῃ εὐχαριστίᾳ καί σιωπῇ, φοροῦσαι ῥάσον καί κουκούλιον.

2. Τά παρατιθέμενα εἰς τήν Τράπεζαν εἶναι λιτά καί πάντα κοινά καί τά αὐτά δι' ὄλης τᾶς ἀδελφᾶς, ἐκτός περιπτώσεως ἀσθενείας ἢ γήρατος, ὁπότε ἡ Καθηγουμένη οἰκονομεῖ μετά διακρίσεως τήν ἀδυναμίαν.

3. Ἄπασαι αἱ ὑπό τῆς Ἐκκλησίας θεσπιζόμεναι νηστεῖαι τηροῦνται μετ' αὐστηρότητος.

Ἄρθρον 17 Περί τῶν διακονημάτων γενικῶς

1. Ἡ ἄσκησις τῶν μοναχῶν εἰς τὰ διακονήματα τῆς Ἱερᾶς Μονῆς εἶναι ἀναποσπάτως συνδεδεμένη μέ τήν μοναχικήν τελείωσιν αὐτῶν, ἀποτελεῖ δέ ἀπαραίτητον προϋπόθεσιν τοῦ ἐν Χριστῷ καταρτισμοῦ καί πνευματικῆς τελειώσεως αὐτῶν, διότι, κατά τόν οὐρανοφάντορα Μ. Ἀθανάσιον, αἱ ἀδελφαί πρέπει «*ἐξ ἔργου καί ἰδρώτος ἰδίου προσφέρειν πορισμὸν τῷ Μοναστηρίῳ*».

2. Τά διακονήματα ἐν τῇ Μονῇ ἀνατίθενται εἰς τᾶς ἀδελφᾶς ὑπό τῆς Καθηγουμένης. Ἐκάστη ἀδελφή ἀναλαμβάνει τό ἀνατεθέν αὐτῇ διακονήμα ὡς ἀπό Θεοῦ, μετὰ ὑπακοῆς καί εὐχαριστίας. Ἄρνησις ἀδελφῆς εἰς ἐκτέλεσιν ἀνατιθεμένου διακονήματος, ἀδικαιολόγητος καί αὐθαίρετος, θεωρεῖται ἰλύσις ὑπακοῆς, διάσπασις τῆς ἐν Χριστῷ ἐνότητος καί ἀπόκλισις ἀπό τῆς μοναστικῆς ὁδοῦ. Ἡ ἐπιμονή εἰς τήν ἄρνησιν συνεπάγεται ἐπιτίμησιν.

3. Βασικότερα τῶν διακονημάτων εἶναι τὰ τῶν Οἰκονόμου, Γραμματέως, Ἐκκλησιαστικοῦ, Βηματάρισσας, Τυπικάρισσας, Βεστιαρίου, Ἀρχοντάρισσας, Ταμίου, Πορτάρισσας, Βιβλιοφύλακος, Ἀρχιεοφύλακος, Σκευοφύλακος, Μαγείρισσας, Τραπεζάρισσας, Μετοχιαρίου, Κηπουροῦ, Δοχειαρίου, Κολληθῆ, Προσφοράρισσας, Νοσοκόμου, Ἀφυπνίστριας, Δενδροκόμου, κ.ἄ.

4. Εἶναι δυνατή ἡ ἀνάθεσις εἰς μίαν ἀδελφήν πλειόνων διακονημάτων, ὡς καί ἡ ἄσκησις ἔργων ἀγιογραφίας ἢ ξυλογητικῆς.

5. Οὐδεὶς ἐπιτιμᾷ ἀδελφήν, παρατηρεῖ ἢ διορθώνει, πλὴν τῆς Καθηγουμένης ἢ τῆς ὑπ' αὐτῆς ὀρισθείσης. Ἐάν τις δι' ὀργῆς ἢ θυμοῦ ἢ ἐπιτιμήσεως, ἀστεϊσμοῦ ἢ λοιδορίας ἢ ἀντιλογίας ἐν τῇ ἐργασίᾳ πλήξῃ ἀδελφῆς καρδίαν, κατήργησεν ἥδη τόν δεσμόν τῆς ἀγάπης. Ἄνευ συγχωρήσεως καί εὐλογίας τῆς Καθηγουμένης, οὐδεμία δύναται νά ἀλλιάσῃ διακονίαν λόγῳ δυσκολίας ἢ ἀμελείας, νά καταλείπῃ τό ἔργον αὐτῆς εἰς ἑτέραν ἀδελφήν ἢ νά παραιτῆται τῶν βαρυτέρων.

6. Οὐδέν διακονήμα τυγχάνει μόνιμον, ισόβιον ἢ ἀναπόσπαστον καί οὐδεμία ἀδελφή ἀσκεῖ τοῦτο δικαιομα-

τικῶς, ἀλλὰ ἐν τελείᾳ ὑπακοῇ. Ἐάν παραστῇ ἀνάγκη νά διακόψῃ ἢ νά ἀλλάξῃ τήν διακονίαν, αὐτό γίνεται μέ ἀγαθὴν διάθεσιν.

7. Εἰς περίπτωσιν ἀσθενείας ἢ ὄντως ἀδυναμίας τῆς ἀδελφῆς ὅπως ἐπιτελέσῃ τό ἀνατεθέν αὐτῇ διακονήμα, ἀναφέρει τοῦτο εἰς τήν Καθηγουμένην, ἥτις οἰκονομεῖ τήν δυσκολίαν κατά τό συμφέρον τό πνευματικόν τῆς ἀδελφῆς καί τῆς Ἀδελφότητος.

8. Παρέκκλισις ἀπό τῆς ἀνωτέρω ἀρχῆς τῆς ἀναλήψεως πασῶν τῶν διακονιῶν ὑπό τῶν ἀδελφῶν τῆς Μονῆς δύναται νά γίνῃ διὰ τῆς ἀναθέσεως τινῶν δευτερευουσῶν ἐξ αὐτῶν εἰς ἕξω τῆς Μονῆς πρόσωπα, μόνον ἐν ἢ περιπτώσει αἱ ἀδελφαί δέν ἐξαρκοῦν πρὸς τοῦτο, ἢ δέν διαθέτουν τήν ἀπαραίτητον κατάρτισιν δι' εἰδικήν τινα θέσιν, ἀδυνατοῦσαι οὕτω νά φέρουν εἰς πέρας τό τῆς διακονίας ἔργον.

9. Εἶναι δυνατή ἡ ἀνάθεσις πλειόνων διακονημάτων εἰς τήν αὐτὴν ἀδελφήν, ὡς καί ἡ ἀνάθεσις εἰς ἀδελφήν καθκόντων βοηθοῦ διακονητοῦ.

10. Ἡ ἀνάληψις καί ἐκτέλεσις ὑπό τῆς μοναχῆς τοῦ ἐκάστοτε διακονήματος αὐτῆς γίνεται ἐκουσίως διὰ τόν ἁγιασμόν αὐτῆς, οὐχί εἰς ἐκπλήρωσιν ἐντολῆς ἢ σχέσεως ἐξηρητημένης ἐργασίας, ἀλλὰ εἰς ἐκπλήρωσιν ἠθικῆς ὑποχρέσεως πηγαζούσης ἐκ τῆς μοναχικῆς ὑποσχέσεως τῆς ἰσοβίου ὑπακοῆς. Ὅθεν, ἡ διακονήτρια μοναχή, ἐκπληροῦσα κανονικὴν ὑποχρέωσιν αὐτῆς, οὐδέν διατηρεῖ δικαίωμα ἀξιώσεως παρά τῆς Μονῆς ἀμοιβῆς ἢ ἄλλης ἀποζημιώσεως διὰ τὰς παρασχεθείσας ὑπηρεσίας αὐτῆς καί εἰς ἣν περίπτωσιν ἤθελεν ἀποχωρήσῃ ἐκ τῆς Μονῆς.

Ἄρθρον 18 Περί τῆς οἰκονομίας (ταμίου)

Ἡ οἰκονόμος (ταμίς):

1) Ἀναλαμβάνει τήν ἀγοράν καί διαφύλαξιν τῶν ἀναγκαιούτων τῇ Μονῇ ὑλικῶν

2) Τυχάνει ὑπεύθυνος διὰ τήν ὁμαλὴν λειτουργίαν τῆς ἀποθήκης, τῶν τροφίμων καί τῆς ἐργαλειοθήκης

3) Προϊσταται τῶν ὑπαλλήλων καί ἐργατῶν, τοὺς ὁποίους ἀπασχολεῖ ἡ Μονή

4) Παραλαμβάνει καί διαθέτει κατά τὰς ἐκάστοτε ἀνάγκας τό ἔλαιον, τόν οἶνον καί κηρόν τῆς Μονῆς

5) Παραλαμβάνει καί διαθέτει καταλλήλως πάντα τὰ ἀπαραίτητα ὑλικά διὰ τὰ κόλυβα, τήν ἀρτοκλασίαν καί τήν Ἱ. Προσκομιδὴν

6) Τυχάνει ὑπεύθυνος διὰ τήν ὁμαλὴν λειτουργίαν τῆς ἱματιοθήκης, ἔχουσα ὑπό τήν ἰδίαν αὐτῆς εὐθύνην πάντα τὰ ἐνδύματα, ὑφάσματα, κλινοσκεπάσματα, ἅτινα διαθέτει τῇ ἐντολῇ τῆς Καθηγουμένης

7) Τηρεῖ τὰ ἑξῆς βιβλία:

α) «Βιβλίον Ταμίου»

- β) «Καθολικόν»
 γ) «Κτηματολόγιον», ἐν ᾧ ἐμφαίνεται ἅπασα ἡ κινητὴ καὶ ἀκίνητος, ἀγροτικὴ καὶ ἀστικὴ περιουσία τῆς Μονῆς, μετὰ τῶν κατὰ καιροῦ μεταβολῶν αὐτῆς,
 δ) «Κατάλογος Ἁγίων Λειψάνων, Ἱερῶν Σκευῶν, Κειμηλίων καὶ πολυτίμων ἀντικειμένων»
 ε) «Βιβλίον Βιβλιοθήκης, χειρογράφων, παιδιτύπων καὶ νεωτέρων ἐντύπων»
 στ) «Βιβλίον Τιμαλφῶν»
 ζ) «Βιβλίον Κινητῶν Πραγμάτων».

ἄρθρον 19
 Περί τῆς γραμματέως

Ἡ γραμματεὺς:

1. Φυλάττει ὑπὸ ἰδίας αὐτῆς εὐθύνην τὰ βιβλία καὶ ἔγγραφα τῆς Μονῆς, τὰ σχετικὰ πρὸς τὴν ὑπηρεσίαν τῆς Γραμματείας. Τηροῦνται δὲ ὑπ' εὐθύνη αὐτῆς τὰ κάτωθι ἐπίσημα βιβλία:

- α) «Βιβλίον Πρακτικῶν τῆς Συνάξεως τῆς Ἀδελφότητος»
 β) «Βιβλίον Πρακτικῶν τοῦ Ἱγουμενοσυμβουλίου»
 γ) «Πρωτόκολλον εἰσερχομένων καὶ ἐξερχομένων ἐγγράφων»
 δ) «Μοναχολόγιον», ἧτοι βιβλίον ἐν τῷ ὁποίῳ ἐμφαίνονται ἐκάστης Μοναχῆς πάντα τὰ ἀτομικὰ στοιχεῖα τῆς κοσμικῆς καὶ μοναχικῆς αὐτῆς ταυτότητος (κατὰ κόσμον καὶ μοναχικόν ὄνομα, ἐπώνυμον, ἡλικία, τόπος καταγωγῆς, χρόνος προσελύσεως εἰς τὴν Ἀδελφότητα, κατατάξεως ὡς δοκίμου, ἀποκάρσεως, ὁ βαθμὸς παιδείας, κ.λπ.).
 ε) «Δοκιμολόγιον», ἧτοι βιβλίον ἐν τῷ ὁποίῳ ἐμφαίνονται ἐκάστης Δοκίμου πάντα τὰ ἀτομικὰ στοιχεῖα τῆς κοσμικῆς ταυτότητος.

2. Συντάσσει τὰ πρακτικὰ, παρισταμένη κατὰ τὰς συνεδριάσεις τῆς τε Ἀδελφότητος καὶ τοῦ Ἱγουμενοσυμβουλίου, ὡς καὶ πάντα τὰ ὑπὸ τῆς Μονῆς ἐκδιδόμενα ἔγγραφα.

3. Διεξάγει ἅπασαν τὴν ἀλληλογραφίαν τῆς Μονῆς, συνεργαζομένη μετὰ τῆς Καθηγουμένης. Οὐδὲν δ' ἔγγραφον ἢ ἀντίγραφον δύναται νὰ ἐκδώσῃ, ἐὰν δὲν ἤθελε λάβει πρὸς τοῦτο παρ' αὐτῆς ἐντολήν.

ἄρθρον 20
 Περί τῆς ἐκκλησιαστικοῦ

Ἡ ἐκκλησιαστικός:

Φροντίζει περὶ τῆς εὐπρεπείας καὶ τῆς φωταγωγῆσεως τοῦ τε Καθολικοῦ καὶ πάντων τῶν ἀλλήλων Ἱ. Ναῶν τῆς Μονῆς. Μεριμνᾷ διὰ τὰ ἀνοίγειν καὶ κλείειν τὰς θύρας τοῦ Καθολικοῦ, τὸ σημαίνειν, τὸ εὐτρεπίζειν καὶ εἴ τι ἀλλῶν ἀναγκαῖον εἰς πάσας τὰς ἀκολουθίας καὶ τελετάς.

ἄρθρον 21
 Περί τῆς τυπικαρίσεως

Ἡ τυπικαρίσσα:

1. Ἐπιστατεῖ εἰς τὴν τήρησιν τῆς ὠρισμένης τυπικῆς διατάξεως τῶν Ἱ. Ἀκολουθιῶν. Εἰς οὐδεμίαν ἀλλήν ἐπιτρέπεται τὸ διατάττειν τὰ τῆς Ἀκολουθίας καὶ γίνεσθαι πρόξενον χασμωδίας.

2. Ὀφείλει νὰ ἐπιτηρῇ ὅπως παρευρίσκωνται τακτικῶς εἰς πάσας τὰς Ἱ. Ἀκολουθίας αἱ Ψάλτραι τοῦ Καθολικοῦ, ὡς καὶ αἱ ῥοιπαὶ ἀδελφαί. Ἐὰν δὲ τις ἐξ αὐτῶν τύχη ἀπουσιάζουσα, ἄνευ ἀδείας τῆς Καθηγουμένης ἢ ἀποχρῶντος λόγου, τὸ μὲν πρῶτον, πνευματικῶ τῷ τρόπῳ, νουθετεῖ καὶ ἐπιτιμᾷ αὐτήν, ἐν ὑποτροπῇ δὲ καταγγέλλει ταύτην εἰς τὴν Καθηγουμένην.

3. Διὰ πᾶσαν ἔκτακτον περίπτωσιν, ἀναγομένην εἰς τὴν κατ' ἀδύρητον ἀνάγκην καὶ ὄλως προσωρινὴν μετατροπὴν τῶν τυπικῶν ἢ υπηρεσιακῶν ἐν τῷ Καθολικῷ τῆς Μονῆς διατάξεων ἐπὶ τὸ «οἰκονομικώτερον πῶς ἦτοι συγκαταβατικώτερον», δεόν ὅπως συσκέπτεται μετὰ τῆς Καθηγουμένης.

ἄρθρον 22
 Περί τῆς βηματαρίσεως

Ἡ βηματαρίσσα:

1. Εὐθύνεται διὰ τὴν διαφύλαξιν, καλήν συντήρησιν καὶ ἐμφάνισιν τῶν ἐν τοῖς σκευοφυλακίοις τοῦ Καθολικοῦ τῆς Μονῆς ἀποκειμένων ἱερῶν λειψάνων, ἱερῶν εἰκόνων, ἀμφίων καὶ ἀλλήλων ἱερῶν κειμηλίων καὶ σκευῶν, ἅτινα παραδίδονται εἰς αὐτὴν βάσει ἰδιαίτερου καταλόγου ὑπὸ τοῦ Ἱγουμενοσυμβουλίου, μετὰ τὸν διορισμὸν αὐτῆς, συντασσομένης τῆς προσκοῦσης πράξεως.

2. Τυχάνει ὑπεύθυνος διὰ τὴν ἐπισκευὴν τῶν ἱερῶν ἀμφίων καὶ σκευῶν, ὑποχρεουμένη ὅπως, πρὸ πάσης σχετικῆς ἐνεργείας, συνεργάζεται μετὰ τῆς Καθηγουμένης καὶ τῆς οἰκονόμου.

ἄρθρον 23
 Περί τῆς κανονάρχου

Ἡ κανονάρχης:

Κανοναρχεῖ ἐν τῷ Καθολικῷ εἰς τὰς Ἱ. Ἀκολουθίας.

ἄρθρον 24
 Περί τῆς ἀρχονταρίσεως καὶ τῆς φιλοξενίας

1. Ἡ ἀρχοντάρισσα:

α) Διακονεῖ εἰς τὸν ξενῶνα, φροντίζουσα περὶ τῆς καθαριότητος καὶ τῆς ἐν γένει εὐπρεπείας αὐτοῦ.

β) Περιποιεῖται πάντας τοὺς ἐν τῷ ἀρχονταρίῳ προσερχομένους ξένους καὶ τοὺς φιλοξενουμένους ὑπὸ τῆς Μονῆς, φερομένη πρὸς αὐτοὺς σεμνοπρεπῶς καὶ κοσμίως.

γ) Ἡ ξενάγηση τῶν προσκυνητῶν καί ἐπισκεπτῶν εἰς τοὺς διαφόρους χώρους τῆς Μονῆς, ὅπως τὸ Καθολικόν, τὸ Σκευοφυλάκιον κ.λπ., ἐνεργεῖται ὑπὸ τῆς ἐκάστης ὑπευθύνου μετὰ προθυμίας καί σεμνότητος, ἀποσκοπούσης εἰς τὸ νά ἐμπνεύσῃ τὴν ἀγάπην καί τὸν σεβασμὸν τῶν ἐπισκεπτῶν πρὸς τὴν Ἱερὰν Μονὴν καί τοὺς Ἁγίους αὐτῆς.

δ) Λαμβάνει ἐιδικὴν ἄδειαν ὑπὸ τῆς Καθηγουμένης, προκειμένης διανυκτερεύσεως ξένου τινὸς ἐν τῷ ξενῶνι. Ἀπαγορεύεται ἡ διανυκτέρευσις ἀνδρῶν ἐν τῇ Μονῇ, πλὴν τῶν ἀμέσων συγγενῶν τῶν ἀδελφῶν τῆς Μονῆς.

2. Ἡ Ἱερὰ Μονή, ἀκολουθοῦσα τὴν μακραῖωνα μοναχικὴν παράδοσιν, παρέχει φιλοξενίαν εἰς πνευματικὰ πρόσωπα, ἐν τῷ μέτρῳ τῶν δυνατοτήτων αὐτῆς καί ὑπὸ τοὺς κάτωθι ὁρους:

α) Πρόσωπα ἄγνωστα δὲν διανυκτερεύουν ἐν τῇ Μονῇ. Εἰδικῶς διὰ τὴν διανυκτέρευσιν παντός ἀλλοδαποῦ ἀπαιτεῖται ὁ ἔλεγχος τῶν διαπιστευτηρίων καί λοιπῶν συστατικῶν γραμμάτων αὐτοῦ ὑπὸ τῆς ἀρχονταρίσεως, ἡ σχετικὴ ἐνημέρωσις τῆς Καθηγουμένης καί ἡ παρ' αὐτῆς παροχὴ ἐιδικῆς ἀδείας. Ἡ φιλοξενία τῶν ψυχοπαθῶν ἀποφεύγεται διὰ λόγους ἀσφαλείας.

β) Οἱ φιλοξενούμενοι ὀφείλουν νά παρακολουθοῦν τὰς Ἱ. Ἀκολουθίας καί νά συμμετέχουν εἰς ἐργασίας τινὰς τῆς Ἀδελφότητος, ἐάν τὸ δεύτερον τοῦτο θεωρηθῇ σκόπιμον. Παραμένουν εἰς τὸν ξενῶνα τῆς Μονῆς καί δὲν εἰσέρχονται εἰς ἕτερούς χώρους (κελλιά - ἐργαστήρια - κουζίνα - τράπεζα κ.λπ.), παρὰ μόνον εἰς ὄλως ἐξαιρετικὰς περιπτώσεις, τῇ εὐλογίᾳ τῆς Καθηγουμένης.

γ) Ἡ φιλοξενία παρέχεται κατόπιν συνεννοήσεως καί διαρκεῖ ἐν εἰκοσιτετράωρον, ἀλλὰ πλεον μόνον τῇ εὐλογίᾳ τῆς Καθηγουμένης.

3. Οἱ προσκυνηταὶ καί οἱ φιλοξενούμενοι ὀφείλουν νά γνωρίζουν ὅτι ἡ Ἱερὰ Μονή οὐδαμῶς τυγχάνει τόπος παραθερισμοῦ ἢ διασκεδάσεως, ἀλλὰ τόπος κατ' ἐξοχὴν προσκυνήματος, προσευχῆς καί ἁγιασμοῦ. Διὰ τοῦτο ὀφείλουν νά εἰσέρχονται εἰς τὴν Μονὴν ἐν κατανοίᾳ καί σεμνότητι ἥθους καί ἀμφιέσεως, νά μὴ θορυβοῦν καί γελοῦν ἀπρεπῶς, νά μὴ χρησιμοποιοῦν μουσικὰ ὄργανα καί ἄσματα καθὼς καί ἔντυπα ξένα πρὸς τὸ ἥθος καί τὸν σκοπὸν τῆς πνευματικῆς ζωῆς. Ἀπαγορεύεται αὐστηρῶς τὸ κάπνισμα εἰς τὸν χώρον τῆς Ἱ. Μονῆς. Εἰς περίπτωσιν παρεκτροπῆς ἢ οἰασθήποτε ἀταξίας ἀνακαλοῦνται εἰς τὴν τάξιν ὑπὸ τῆς ἀρχονταρίσεως ἢ τῆς Καθηγουμένης καί εἰς περίπτωσιν μὴ συμμορφώσεως ἀπομακρύνονται τῆς Ἱ. Μονῆς.

4. Πάντα τὰ ἀνωτέρω τυγχάνουν δεσμευτικὰ καί διὰ τοὺς ξεναγούς ὠργανωμένων ὁμάδων-ἐπισκεπτῶν, οἱ

ὁποῖοι εἰσερχόμενοι ἐν τῇ Ἱερᾷ Μονῇ ὀφείλουν νά γνωρίζουν ὅτι ὑπάγονται ἐν παντί εἰς τὰς διατάξεις τοῦ παρόντος Κανονισμοῦ καί τὰς ὑποδείξεις τῆς Καθηγουμένης ἢ τῆς ἀρχονταρίσεως. Διὰ λόγους ἀσφαλείας, ὑποχρεοῦνται ἐφ' ὅσον τοὺς ζητηθῇ, νά δηλώνουν τὰ στοιχεῖα τῆς ταυτότητος αὐτῶν. Πᾶς μὴ συμμορφούμενος πρὸς τὰ ἀνωτέρω ἢ προκαλῶν προβλήματα ἀπομακρύνεται τοῦ μοναστηριακοῦ συγκοτήματος τῇ ἐντολῇ τῆς Καθηγουμένης ἢ τῆς ὑπευθύνου.

5. Οἱ ἐπισκέπται τῆς Ἱ. Μονῆς ὑποχρεοῦνται ὅπως εἶναι εὐπρεπῶς ἐνδεδυμένοι. Δέν ἐπιτρέπεται ἡ εἴσοδος γυναικῶν ἐνδεδυμένων μὲ παντελῶνια ἢ ἄσμενα φορέματα, ἀνδρῶν μὲ κοντὰ παντελῶνια ἢ μὲ ἄλλην ἔνδυσιν ἢ συμπεριφορὰν προσβάλλουσαν τὸν ἱερόν χώρον. Εἰς τὴν κρίσιν τῆς Καθηγουμένης ἢ τῆς ὑπευθύνου ἀδελφῆς ἐπαφίεται ἡ ἐκτίμησις περὶ τοῦ προκλητικοῦ τῆς ἀμφιέσεως ὡς καί ἡ ἐπιλογή τῶν περαιτέρω ἐνεργειῶν.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Θ' ΠΕΡΙ ΤΩΝ ΜΕΤΟΧΙΩΝ

ἄρθρον 25

1. Ἡ Ἱερὰ Μονή δύναται νά διατηρῇ Μετόχια ἐν τῇ οἰκείᾳ Ἱ. Μητροπόλει, ὡς καί ἐκτός αὐτῆς, ἐν τῇ ἡμεδαπῇ ἢ ἀλλοδαπῇ, τηρουμένων τῶν κειμένων διατάξεων.

2. Ὡς Μετόχια τῆς Ἱερᾶς Μονῆς Βυτουμᾶ λογίζονται οἰαδήποτε ἐκκλησιαστικῆς προελεύσεως (διαληθιμένοι Μοναί, Ναοί, Ναῦδρια), ἀστικῆς ἢ ἀγροτικῆς φύσεως ἀκίνητα περιέρχονται εἰς τὴν ἰδιοκτησίαν ἢ διαχείρισιν τῆς Μονῆς, καθ' οἷονδήποτε νόμιμον τρόπον.

3. Τὰ Μετόχια, μὴ κεκτημένα ἰδίαν νομικὴν προσωπικότητα, ἀποτελοῦν κανονικὸν καί λειτουργικὸν ἔδαφος τῆς κυριάρχου Μονῆς.

4. Ἡ οικονομικὴ διαχείρισις τοῦ Μετοχίου καθορίζεται δι' ἀποφάσεων τοῦ Ἡγουμενοσυμβουλίου τῆς Μονῆς, ἀμέσως ὑποχρεωτικῶν διὰ τὴν μετοχιάριον.

5. Ἡ μετοχιάριος ὀρίζεται δι' ἀποφάσεως τοῦ Ἡγουμενοσυμβουλίου, ἐλευθέρως ἀνακλητῆς ὑπὸ τοῦ ἰδίου. Ἐφ' ὅσον αὕτη τυγχάνει ἀδελφῆ τῆς Μονῆς τηρεῖ πιστῶς καί ἀπαρεγκλίτως πᾶσαν ἐντολήν τοῦ Ἡγουμενοσυμβουλίου, ὡς καί τὰς διατάξεις τοῦ παρόντος Κανονισμοῦ, εὐθυνομένη ἀμέσως διὰ πᾶσαν ἀθέτησιν αὐτῶν. Οἰαδήποτε πράξις διοικήσεως ἢ διαχειρίσεως τῆς περιουσίας τοῦ Μετοχίου διεξάγεται κατόπιν συνεννοήσεως μετὰ τοῦ Ἡγουμενοσυμβουλίου καί ἐγγράφου ἐγκρίσεως αὐτῆς, εἰδ' ἄλλως τυγχάνει ἄκυρος ἐναντι τῆς Μονῆς.

6. Ἡ παράδοσις καί παραλαβὴ τῆς διαχειρίσεως τοῦ Μετοχίου εἰς (ἀπὸ) τὴν μετοχιάριον ἀδελφὴν, διενεργεῖται διὰ συντάξεως σχετικοῦ «Πρωτοκόλλου Παραδόσεως καί Παραλαβῆς», περιέχοντος πλῆρην περιγρα-

φὴν πάντων τῶν παραδιδόμενων αὐτῇ ἐπίπλων, σκευῶν, ἐργαλείων, ἀμφίων, κτηνῶν, καὶ λοιπῶν κινητῶν πραγμάτων τοῦ Μετοχίου. Τό πρωτότυπον τοῦ Πρωτοκόλλου φυλάσσεται εἰς τὸ Ἀρχεῖον τῆς Μονῆς, ἐν τῷ σχετικῷ περὶ τοῦ συγκεκριμένου Μετοχίου φακέλῳ.

7. Ἐκάστη μετοχιάριος ὑποχρεοῦται εἰς τήρησιν τῶν Βιβλίων τῆς ἐνιαυσίου αὐτῆς διαχειρίσεως Ἐσόδων καὶ Ἐξόδων, ὑποβάλλουσα ἀπολογισμὸν τῶν πεπραγμένων περὶ τὸ τέλος ἐκάστου ἔτους εἰς τὴν Μονήν, πρὸς ἔγκρισιν αὐτῶν. Ἡ διαχείρισις ἐκάστου Μετοχίου ἀποτελεῖ τμήμα τῆς καθ' ὅλου διαχειρίσεως τῆς Ἱ. Μονῆς, ἀπεικονίζεται δὲ τόσον εἰς τὸν προϋπολογισμὸν αὐτῆς, ὅσον καὶ εἰς τὸν ἀπολογισμὸν τῆς καὶ ἐλέγχεται ἀντιστοίχως.

8. Ἡ Ἱ. Μονὴ δεόν ὅπως προβῆ εἰς ἀρτίαν κτηματολογικὴν καταγραφὴν καὶ ὀλοκληρωμένην νομικὴν κατοχύρωσιν καὶ ὑπεράσπισιν τῆς περιουσίας ἐκάστου μετοχίου.

9. Ἐν ταῖς Θεαῖς Λειτουργίαις καὶ πάσαις ταῖς ἀκολουθιαῖς μνημονεύεται τὸ ὄνομα τοῦ ἐπιχωρίου Μητροπολίτου μετὰ τοῦ ὀνόματος τῆς Καθηγουμένης τῆς Κυρίαρχου Μονῆς.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Γ' ΠΕΡΙ ΔΙΟΙΚΗΣΕΩΣ ΚΑΙ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΕΩΣ ΤΗΣ ΠΕΡΙΟΥΣΙΑΣ ΤΗΣ ΜΟΝΗΣ

ἄρθρον 26 Οἰκονομικοὶ πόροι τῆς Ἱ. Μονῆς

Ὡς οἰκονομικοὶ πόροι τῆς Ἱ. Μονῆς, ὀρίζονται:

1. Αἱ πάσης φύσεως πρόσοδοι ἐκ τῆς ἀγροτικῆς ἢ ἀστικῆς, κινητῆς ἢ ἀκινήτου περιουσίας αὐτῆς (καλλιέργειαι - ἐκμισθώσεις - ἐκποιήσεις)

2. Τὰ ἔσοδα ἐκ τοῦ παγκαρίου, ἐκ τῶν ἐργοχειρῶν τῶν ἀδελφῶν (ὑφαντικὴ, ἀγιογραφία, ξυλογλυπτικὴ, μοσχοθυμίαμα, κ.λπ.) καὶ ἐκ τῆς πωλήσεως ἀναμνηστικῶν εἰδῶν ἢ ἀντιγράφων

3. Αἱ εἰς χρῆμα, εἶδος ἢ κτήματα εἰσφοραὶ τῶν μελῶν τῆς Ἀδελφότητος, ὡς καὶ αἱ ἐκ τούτων πρόσοδοι

4. Τὰ ὑπὸ νομικῶν ἢ φυσικῶν προσώπων δωρούμενα αὐτῇ χρηματικὰ ποσά, εἶδη, ἀκίνητα ἢ κινητὰ, αἱ οἷασδήποτε φύσεως ἢ μορφῆς παροχαὶ ἢ ἐπιχορηγήσεις, καὶ αἱ ἐξ αὐτῶν πρόσοδοι

5. Τὰ ἐκ κληρονομίας, κληροδοσίας ἢ καὶ λόγῳ καθολικοῦ καταπιστεύματος φυσικῶν ἢ νομικῶν προσώπων προερχόμενα χρηματικὰ ποσά καὶ ἐν γένει κινητὰ ἢ ἀκίνητα καὶ αἱ πρόσοδοι αὐτῶν

6. Πᾶσα πρόσοδος ἀπορρέουσα ἐκ δικαιωμάτων πνευματικῆς ιδιοκτησίας

7. Πᾶσα ἑτέρα ἐκ νομίμου καὶ χρηστῆς πηγῆς πρόσοδος, ὡς ἐξ ἐκδόσεως βιβλίων, ἐπενδύσεως τῶν κεφαλαίων τῆς Μονῆς κ.λπ.

ἄρθρον 27 Διάθεσις πόρων

Αἱ ἐκ τῶν ἀνωτέρω πηγῶν πρόσοδοι διατίθενται ὡς ἀκολουθῶς:

1. Διὰ τὰς ἀνάγκας τῶν ἀδελφῶν τοῦ Κοινοβίου (διατροφή, ἔνδυσις, ὑπόδησις, ἰατροφαρμακευτικὴ περίθαλψις, ἀσφαλιστικὴ κάλυψις, κ.λπ.)

2. Διὰ τὴν ἀνοικοδόμησιν, συντήρησιν, ἐπισκευὴν ἢ ἐπέκτασιν τῶν κτιριακῶν ἐγκαταστάσεων τῆς Ἱ. Μονῆς.

3. Διὰ δαπάνας μετακινήσεως καὶ προμήθειαν διαφόρων μέσων, ὀργάνων, μηχανημάτων διὰ τὴν ὀμαλὴν λειτουργίαν τῆς Ἱ. Μονῆς καὶ τῶν ἐργαστηρίων αὐτῆς.

4. Διὰ φιλοξενίαν τῶν προσκυνητῶν.

5. Διὰ φιλοanthρωπικούς σκοπούς (ἐλεημοσύνας, δωρεάς εἰς εὐαγῆ ἱδρύματα κ.λπ.), ὡς καὶ διὰ πᾶν ἔργον φιλοanthρωπίας ἢ κοινωνικῆς εὐποιίας, συμφώνως πάντοτε πρὸς τὰς οἰκονομικὰς δυνατότητας τῆς Ἱερᾶς Μονῆς.

6. Διὰ μισθοδοσίαν τῶν ὑπαλλήλων καὶ ἐργατῶν τῆς Μονῆς.

7. Διὰ πᾶσαν δαπάνην μὴ ἀναφερομένην ἀνωτέρω, ἀποφασίζει εἰδικῶς τὸ Ἑγουμενοσυμβούλιον, πλὴν ἐπὶ ποσοῦ μέχρι τοῦ ὕψους τῶν δεκα χιλιάδων (10.000) ΕΥΡΩ, ἥτις δαπάνη, ἐφ' ὅσον προβλέπεται ἐν τῷ προϋπολογισμῷ, ἀποφασίζεται καὶ ἐνεργεῖται ὑπὸ μόνης τῆς Καθηγουμένης.

8. Δι' ἕκαστον οἰκονομικὸν ἔτος καταρτίζεται ὁ προϋπολογισμὸς καὶ ἀπολογισμὸς ἐσόδων καὶ ἐξόδων τῆς Ἱ. Μονῆς, οἵτινες ὑποβάλλονται τῇ οἰκείᾳ ἐκκλησιαστικῇ ἀρχῇ πρὸς ἄσκησιν τοῦ προβλεπομένου ὑπὸ τοῦ νόμου ἐλέγχου νομιμότητος.

9. Τὰ λογιστικὰ βιβλία, ὡς καὶ ἅπαντα τὰ διαχειριστικὰ στοιχεῖα περὶ τῆς Ἱερᾶς Μονῆς καὶ τῶν Μετοχιῶν αὐτῆς φυλάσσονται ἐν τῇ Ἱερᾷ Μονῇ καὶ ἀποτελοῦν παραστατικά τῆς καθόλου διαχειρίσεως αὐτῆς.

ἄρθρον 28 Ἐκμισθώσεις - Ἐκποιήσεις

1. Ἡ Ἱερὰ Μονὴ προβαίνει διὰ πλειοδοτικῆς δημοπρασίας εἰς τὴν ἐκμίσθωσιν, ἐκποίησιν ἢ ἀνταλλαγὴν κινητῶν ἢ ἀκινήτων πραγμάτων ἀνηκόντων αὐτῇ κατὰ κυριότητα, νομὴν ἢ ἕτερον ἐμπράγματον δικαίωμα, ἀπαιτούμενης προηγουμένης ἀποφάσεως τοῦ Ἑγουμενοσυμβουλίου καὶ τηρουμένων τῶν ἐν τῇ πολιτικῇ νομοθεσίᾳ προβλεπομένων διατυπώσεων.

2. Πᾶσα ἐκποικτικὴ πράξις πραγμάτων τῆς ἀκινήτου περιουσίας τῆς Ἱ. Μονῆς ἐπιτρέπεται διὰ λόγους προφανοῦς ὠφελείας τῆς Μονῆς, ὡς ἐπὶ ἀκινήτων ἄνευ προσόδου, ἢ ὅταν διὰ τοῦ τιμήματος τῆς πωλήσεως σκοπεῖται ἡ θεραπεία σοβαρᾶς ἀνάγκης τῆς Ἱ. Μονῆς.

ἄρθρον 29

Χρέν ἀναληφθέντα ὑπό τῶν ἀδελφῶν

Ἡ Ἱ. Μονή οὐδεμίαν εὐθύνην ἢ ὑποχρέωσιν ὑπέχει δι' ἀτομικά χρέν τῶν ἀδελφῶν, ἀναληφθέντα ὑπ' αὐτῶν ἄνευ εἰδικῆς ἀδείας ὑπό τοῦ Ἱγουμενοσυμβουλίου.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΙΑ'

ΠΕΡΙ ΤΗΣ ΜΟΝΑΣΤΙΚΗΣ ΠΕΙΘΑΡΧΙΑΣ

ἄρθρον 30

1. Ὁ ἐλεγχος τῶν παραπτωμάτων τῶν ἀδελφῶν ἀσκεῖται κατὰ πρῶτον λόγον ὑπό τῆς Καθηγουμένης, ἥτις μετὰ διακρίσεως καί ἀγάπης ἐπιβάλλει τὰ ὑπό τῶν Ἱερῶν Κανόνων προβλεπόμενα ἐπιτίμια, ἀποβλήπουσα εἰς τὴν διόρθωσιν τῆς σφαλλιλοῦσης ἀδελφῆς.

2. Ἐνδεικτικῶς, ὡς πειθαρχικά παραπτώματα τῶν ἀδελφῶν ὀρίζονται:

α) Ἡ ἀνυπακοή εἰς τὰς ἐντολὰς τῶν μοναστηριακῶν ἀρχῶν, πρό παντός δέ τῆς Καθηγουμένης

β) Ἡ ἰδιοποιήσις οἰουδήποτε πράγματος τῆς Μονῆς, ἔστω καί ἀσημάντου

γ) Ἡ ἀνακοίνωσις ἐσωτερικῶν ζητημάτων τῆς Μονῆς εἰς ξένους

δ) Ἡ ἄρνησις ἀναλήψεως διακονήματος καί ἡ πλημμελῆς ἐκτέλεσις αὐτοῦ

ε) Ἡ ἄνευ ἀδείας τῆς Μονῆς διανυκτέρευσις ἀδελφῆς ἐκτός τῆς Μονῆς

στ) Ἡ ἄνευ ἀδείας τῆς Μονῆς ἀπουσία ἀδελφῆς ἐκ τῆς Μονῆς ἢ παραβίασις τῆς χορηγηθείσης ἀδείας

ζ) Τό ὑποκινεῖν ἄλλης ἀδελφῆς εἰς ἀπειθειαν κατὰ τῶν ἀποφάσεων τῆς Μονῆς

η) Τό ἀπαιτεῖν τὸν διορισμὸν αὐτῆς εἰς ὀρισμένον διακόνημα

θ) Ἡ ἀπόκτησις οἰουδήποτε χρηματικοῦ ποσοῦ καί μὴ ἄμεσος κατάθεσις αὐτοῦ εἰς τὸ ταμεῖον τῆς Μονῆς

3. Ἐνδεικτικῶς, ὡς ἐπιτίμια (ποιναί) δύνανται νά ἐπιβληθοῦν τὰ ἀκόλουθα:

α) Νουθεσία καί Παρατήρησις

β) Κατ' ἰδίαν ἐπίπληξις

γ) Δημοσία ἐπίπληξις

δ) Ξηροφαγία

ε) Κανῶν διά κομβοσχοινίου

στ) Μετάνοια ἢ γονυκλισία

ζ) Ἀκοινωνοσία

η) Ἐκπτώσις ἀπό τοῦ ἀξιώματος ἢ ἄλλης τινός θέσεως ἐν τῇ Μονῇ

θ) Περιορισμὸς μέχρι τριῶν μηνῶν ἐν τῇ Μονῇ ἢ ἐν ἐξαρτήματι τῆς Μονῆς

ι) Προσωρινή ἀποβολή ἀπό τῆς Μονῆς καί περιορισμὸς ἐν ἐξαρτήματι τῆς Μονῆς ἢ ἄλλοαχοῦ.

4. Εἰς περίπτωσιν ὑποτροπῆς ἢ διαπράξεως βαρυτέρου παραπτώματος, τὸν πειθαρχικὸν ἔλεγχον ἀσκεῖ ὁ οἰκεῖος Μητροπολίτης .

5. Οὐδέν τῶν ἐπιτιμῶν ἐπιβάλλεται ἄνευ προηγουμένης κλήσεως πρὸς ἀπολογία τῆς πρὸς τιμωρίαν Ἀδελφῆς.

ἄρθρον 31

Ὁ Πνευματικός

α) Ὁ Πνευματικός τῆς Ἀδελφότητος, ἱερομόναχος ἢ ἐγγαμος ἱερεὺς τοῦ κλίματος τῆς Ἀνατολικῆς Ὀρθόδοξου Ἐκκλησίας, διορίζεται κατόπιν προτάσεως τῆς Ἱγουμενῆς, ἥτις ἔτυχεν προηγουμένως ἐγκρίσεως παρὰ τοῦ Ἱγουμενοσυμβουλίου, ὑπό τοῦ ἐπιχωρίου Μητροπολίτου.

β) Ὁ Πνευματικός πρέπει νά εἶναι πρόσωπον ὄριμον, σοβαρόν, ἀνεπίληπτον κατὰ τὸν βίον καί νά πρεσβεύῃ ὀρθῶς περὶ τὴν Πίστιν. Ὁ Πνευματικός πρέπει νά διαθέτῃ τὸ χάρισμα τῆς διακρίσεως καί νά ἔχῃ ἐμπειρίαν τῆς θεωρίας καί τῆς πράξεως τῆς μοναχικῆς καί κοινοβιακῆς ζωῆς.

γ) Ὁ Πνευματικός προσαρμόζει τὸ ἔργον του μέ γνώμονα τὰς διατάξεις τοῦ παρόντος Κανονισμοῦ καί δέν ἔχει τὸ δικαίωμα νά διδάξῃ ἢ νά παροτρύνῃ τὰς ἀδελφὰς εἰς οἰανδήποτε παρέκκλισιν ἐκ τοῦ Κανονισμοῦ.

δ) Ὁ Πνευματικός ἐξομολογεῖ ἅπασαν ἀνεξαιρέτως τὴν Ἀδελφότητα.

ε) Ὁ Πνευματικός ὀφείλει νά συνεργάζεται ἀγαστῶς μετὰ τῆς Ἱγουμενῆς εἰς θέματα πνευματικῆς καθοδηγήσεως καί ἐπιβολῆς ἐπιτιμῶν. Ὁ Πνευματικός δύναται εἰς τὰς συνάξεις τῆς Ἀδελφότητος νά ἀπευθύνῃ λόγους οἰκοδομῆς. Ὁ Πνευματικός εἰς ὅ,τι ἀφορᾷ τὰ ἐπιτίμια ὀφείλει νά λαμβάνῃ ὑπ' ὄψιν τοῦ τῶν ἐντολῶν καί κατευθύνσεως τῆς Ἱγουμενῆς. Διὰ δέ τὰ σοβαρά θέματα ἐκκλησιαστικῆς εὐταξίας καί πειθαρχίας ὀφείλει νά ἐνημερώσῃ τὸν Ἐπίσκοπον.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΙΒ'

ΤΕΛΙΚΑΙ ΔΙΑΤΑΞΕΙΣ

ἄρθρον 32

Περί τῶν ἐπισήμων ἑορτῶν

1. Ἡ Ἱ. Μονή πανηγυρίζει ἐπισήμως: Τὴν 15ην Αὐγούστου, κατὰ τὴν ἑορτὴν τῆς Κοιμήσεως τῆς Θεοτόκου. Ἐπίσης, τελεῖ πανηγυρικὴν θεῖαν λειτουργίαν κατὰ τὴν ἑορτὴν τῶν ἐντὸς τῆς Μονῆς παρεκκλησιῶν (ἀγίων Γεωργίου καί Δημητρίου, Εὐφημίας καί Ἀλεξίου Ἀνθρώπου τοῦ Θεοῦ) καί τῶν ἐκτὸς αὐτῆς ἐξωκκλησιῶν (Ἁγίας Τριάδος καί Ἁγίου Κοσμᾶ τοῦ Αἰτωλοῦ), προσέτι δέ καί κατὰ τὴν ἑορτὴν τῆς Ζωοδόχου Πηγῆς παρὰ τῇ θέσει Ἁγιονέρι.

2. Ὡς ἐπιτάσσει ἡ Ὁρθόδοξος κανονική μοναχική παράδοσις, ἐν τῇ Ἱερᾷ Μονῇ δέν τελιοῦνται τὰ ἱερά Μυστήρια τοῦ Γάμου καί τῆς Βαπτίσεως.

Ἄρθρον 33

Ἡ Ἱερά Μονή θεωρεῖται ὑφισταμένη ἐν ἐνεργείᾳ καί λειτουργεῖ, ἐάν καί ἐν μόνον τῶν μελῶν αὐτῆς ἐπιζῆ, συγκεντρωμένου εἰς αὐτό πασῶν τῶν ἐν τῷ παρόντι Κανονισμῷ ἐξουσιῶν καί καθηκόντων ἄχρι διορισμοῦ μελῶν Ἱγουμενοσυμβουλίου κατ' ἄρθρον 39 παρ. 5 τοῦ ν.590/1977. Τούτου ἐκλιπόντος δέν δύναται ὁπωσδήποτε νά θεωρηθῇ αὕτη διαλυθεῖσα, ἀλλὰ ἐρημωθεῖσα ὑπό τήν ἄμεσον ἐπίβλησιν τοῦ Σεβασμιωτάτου Μητροπολίτου, ὁ ὁποῖος ἐπιμελεῖται τῆς διαφυλάξεως τῆς Μονῆς, συλλέγει τὰς προσόδους καί λαμβάνει τὰ ἀναγκαζοῦντα μέτρα διά τήν συντήρησιν τῶν κτισμάτων τῆς Μονῆς, μέχρις οὗ πληρωθῇ πάλιν ἡ Μονή ὑπό συνοδείας ἐγκαθιστομένης ὑπό τοῦ Σεβ. Μητροπολίτου.

Ἄρθρον 34

Περί τοῦ παρόντος Κανονισμοῦ.

1. Ὁ παρών Κανονισμός ρυθμίζει ἀπαρασαλεύτως τήν ὀργάνωσιν, λειτουργίαν καί διοίκησιν τῆς Ἀδελφότητος τῆς Ἱερᾶς Μονῆς Βυτουμά.

2. Ἐπί παντός ζητήματος μή ρητῶς προβλεπομένου ὑπό τοῦ παρόντος Κανονισμοῦ, ὡς καί προκειμένου περί αὐθεντικῆς ἐρμηνείας τῶν διατάξεων αὐτοῦ, ἀποφαίνονται σχετικῶς καί ἠτιολογημένως τὰ μέλη τοῦ Ἱγουμενοσυμβουλίου τῆς Μονῆς, «μαρτυρίαν ἔχοντες ἐκ τῶν Γραφῶν ἢ ἐκ πατρικῆς συνηθείας, ἄνευ παραβάσεως

ἐντολῆς Θεοῦ», συμφώνως πρὸς τοὺς Ἱεροῦς Κανόνας τῆς Ἐκκλησίας καί τοὺς Νόμους τῆς Πολιτείας.

3. Κατόπιν ἠτιολογημένης εἰσηγήσεως τῆς Ἱγουμενῆς εἶναι δυνατή ἡ κατάργησις, τροποποίησις ἢ συμπλήρωσις διατάξεων τοῦ παρόντος Κανονισμοῦ, διά νεωτέρας ἀποφάσεως τοῦ Ἱγουμενοσυμβουλίου, ἐγκρινομένης ὑπό τῆς Συνάξεως τῆς Ἀδελφότητος κατόπιν ἀποφάσεως λαμβανομένης ὑπό τῶν τεσσάρων πέμπτων (4/5) τοῦλάχιστον τῶν μελῶν τῆς, ἡ ὁποία κοινοποιεῖται εἰς τὸν ἐπιχώριον Μητροπολίτην πρὸς ἔγκρισιν καί ὑποβολὴν εἰσηγήσεως πρὸς τὴν Διαρκῆ Ἱεράν Σύνοδον.

4. Ὁ παρών Ἐσωτερικός Κανονισμός τῆς Ἱερᾶς Μονῆς Κοιμήσεως τῆς Θεοτόκου Βυτουμά συνετάγη ἐπὶ Ἀρχιερατείας τοῦ Σεβασμιωτάτου Μητροπολίτου Σταγῶν καὶ Μετεώρων κυρίου Θεοκλήτου, ὅστις ἐνέκρινεν αὐτόν ὡς καλῶς ἔχοντα καί σύμφωνον πρὸς τοὺς Ἱεροῦς κανόνας καί τὴν νομοθεσίαν τῆς Πολιτείας, καί ἐπὶ Ἱγουμενίας τῆς Γεροντίσσης Παρθενίας Παπαναστασίου, ἔτυχεν δέ τῆς ἀπολύτου ἀποδοχῆς καί ἐγκρίσεως τοῦ Ἱγουμενοσυμβουλίου τῆς Μονῆς.

5. Ἡ ἰσχὺς αὐτοῦ ἄρχεται ἀπὸ τῆς δημοσιεύσεώς του εἰς τὸ ἐπίσημον περιοδικόν «ΕΚΚΛΗΣΙΑ».

Ἡ Ἀπόφασις αὕτη νά δημοσιευθῇ εἰς τὸ περιοδικόν «ΕΚΚΛΗΣΙΑ»

Ἀθῆναι, 9 Μαΐου 2018

Ὁ Ἀθηνῶν ΙΕΡΩΝΥΜΟΣ, Πρόεδρος

Ὁ Ἀρχιγραμματεὺς

Ὁ Μεθώνης Κλήμης

ΠΡΟΚΗΡΥΞΕΙΣ - ΚΛΗΤΗΡΙΑ ΕΠΙΚΡΙΜΑΤΑ

Ἱερά Μητρόπολις Θεσσαλιώτιδος καὶ Φαναριοφερσάλων

Ἐχοντες ὑπ' ὄψιν τὰς διατάξεις· α) τῶν ἄρθρων 38 παρ. 2 καὶ 67 τοῦ Ν. 590/1977, β) τῶν ἄρθρων 4,5,7 καὶ 20 τοῦ Κανονισμοῦ 230/2012 τῆς Ἱερᾶς Συνόδου, καὶ προκειμένου ἵνα προβῶμεν εἰς ἀνακήρυξιν ὑποψηφίου πρὸς πλήρωσιν τῆς κενῆς θέσεως τακτικοῦ Διακόνου ἐν τῷ Ἱερῷ Ναῶ

Εὐαγγελισμοῦ Θεοτόκου Καρδίτσας, καλοῦμεν τοὺς βουλομένους ἵνα καταλάβωσι τὴν Διακονικὴν ταύτην θέσιν καὶ ἔχοντας τὰ ὑπὸ τοῦ ὑπ' ἀριθ. 230/2012 Κανονισμοῦ «Περὶ Ἐφημερίων καὶ Διακόνων» προβλεπόμενα κανονικὰ καὶ νόμιμα προσόντα, ὅπως ἐντὸς μηνὸς ἀπὸ τῆς δημοσιεύσεως τῆς παρούσης ὑποβάλλωσιν ἡμῖν τὰ νενομισμένα δικαιολογητικὰ διὰ τὰ περαιτέρω.

Ἐν Καρδίτῃ τῇ 4ῃ Ἰουνίου 2018

† Ὁ Θεσσαλιώτιδος καὶ Φαναριοφερσάλων
ΤΙΜΟΘΕΟΣ

Ἱερά Μητρόπολις Θεσσαλιώτιδος καὶ Φαναριοφερσάλων

Ἐχοντες ὑπ' ὄψιν τὰς διατάξεις τοῦ ἄρθρου 38 παρ. 2 τοῦ Ν. 590/1977 «Περὶ Καταστατικοῦ Χάρτου τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος» καὶ τῶν ἄρθρων 4-7 τοῦ ὑπ' ἀριθ. 230/2012 Κανονισμοῦ τῆς Ἱερᾶς Συνόδου «Περὶ Ἐφημερίων καὶ Διακόνων», προκειμένου νὰ πληρῶσωμεν τὴν κενὴν ὀργανικὴν θέσιν τακτικοῦ Ἐφημερίου τοῦ Ἱεροῦ Ναοῦ

Ἁγίων Κωνσταντίνου καὶ Ἐλένης Ρηγαίου, καλοῦμεν τοὺς βουλομένους καὶ ἔχοντας τὰ κανονικὰ καὶ νόμιμα προσόντα, ὅπως ἐντὸς μηνὸς ἀπὸ τῆς δημοσιεύσεως τῆς παρούσης ὑποβάλλωσιν ἡμῖν τὰ ἀπαιτούμενα δικαιολογητικὰ διὰ τὴν κατάληψιν τῆς ἀνωτέρω κενῆς θέσεως.

Ἐν Καρδίτῃ τῇ 4ῃ Ἰουνίου 2018

† Ὁ Θεσσαλιώτιδος καὶ Φαναριοφερσάλων
ΤΙΜΟΘΕΟΣ

Ἱερά Μητρόπολις Κηφισίας, Ἁμαρουσίου καὶ Ὠρωποῦ

Κλητήριον Ἐπίκριμα

Ἄριθ. Πρωτ. 273

Ἐν Κηφισίᾳ τῇ 10ῃ Μαΐου 2018

Πρὸς
τόν Πανοσ/τον Ἀρχιμανδρίτην
κ. Βαρθολομαῖον Τσιούμαν,
κατὰ κόσμον Χρῆστον, τοῦ Κωνσταντίνου,
Κληρικόν τῆς Ἱερᾶς Μητροπόλεως
Κηφισίας, Ἁμαρουσίου καὶ Ὠρωποῦ.
(*νῦν ἀγνώστου διαμονῆς*)

Καλεῖσαι, ὅπως ἐμφανισθῆς αὐτοπροσώπως ἐνώπιον τοῦ Ἐπισκοπικοῦ Δικαστηρίου τῆς Ἱερᾶς Μητροπόλεως Κηφισίας, Ἁμαρουσίου καὶ Ὠρωποῦ, δυνάμει: α) τῶν ἄρθρων 55,110,117 καὶ 118 τοῦ Ν.5383/1932 «Περὶ τῶν Ἐκκλησιαστικῶν Δικαστηρίων καὶ τῆς πρὸ αὐτῶν διαδικασίας», ὡς οὗτος ἰσχύει, καὶ β) τῶν σαφῶς ὀριζομένων ὑπὸ τοῦ ἄρθρου 44 παρ. 1 τοῦ 590/1977 «Περὶ τοῦ Καταστατικοῦ Χάρτου τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος», τῇ 10ῃ Ἰουλίου 2018, ἡμέραν Τρίτην καὶ ὥραν 12νν μεσημβρινὴν εἰς τὰ Γραφεῖα τῆς Ἱερᾶς Μητροπόλεως ἐπὶ τῆς ὁδοῦ Γρηγορίου Λαμπράκη 32 εἰς Κηφισίαν, ἵνα δικασθῆς ἐπὶ τῶν ἀποδιδωμένων σοι κατηγοριῶν.

Προσεπιδηλοῦμέν σοι, ὅτι ἐάν μὴ ἐμφανισθῆς τῇ ὡς ἄνω ἡμέρᾳ τε καὶ ὥρᾳ, θέλεις δικασθῆ ἐρήμην.

Ὁ Πρόεδρος τοῦ Ἐπισκοπικοῦ Δικαστηρίου
Ὁ Μητροπολίτης
Ὁ Κηφισίας, Ἁμαρουσίου καὶ Ὠρωποῦ Κύριλλος

Ὁ Γραμματεὺς
Ἀρχιμ. Τιμόθεος Κατάρης

Ἱερά Μητρόπολις Σερβίων καί Κοζάνης

Ἐχοντες ὑπ' ὄψιν τὰς διατάξεις τοῦ ἀρθροῦ 25 τοῦ Νόμου 817/1978 (ΦΕΚ 170, Α', 8.10.1978) προκειμένου νά προβώμεν εἰς τήν πλήρωσιν μιᾶς θέσεως ἱεροκήρυκος τῆς Ἱερᾶς ἡμῶν Μητροπόλεως καλοῦμεν τοὺς βουλομένους καί ἔχοντας τὰ νόμιμα προσόντα ὅπως

ἐντός εἴκοσι (20) ἡμερῶν ἀπό τῆς δημοσιεύσεως τῆς παρουσίης εἰς τό περιοδικόν «ΕΚΚΛΗΣΙΑ» ὑποβάλλουν τὰ προβλεπόμενα δικαιολογητικά διὰ τήν κάλυψιν τῆς ὡς ἄνω θέσεως.

Ἐν Κοζάνῃ τῇ 14ῃ Ἰουλίου 2018

† Ὁ Σερβίων καί Κοζάνης ΠΑΥΛΟΣ

Ἀναρτήθηκε στήν ἱστοσελίδα τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος τήν 20.6.2018

Ἱερά Μητρόπολις Ἰωαννίνων

Ἐχοντες ὑπ' ὄψιν τὰς διατάξεις τοῦ ἀρθροῦ 38 παρ. 2 τοῦ Ν. 590/1977 «Περί Καταστατικοῦ Χάρτου τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος» καί τῶν ἀρθρῶν 4-7 τοῦ ὑπ' ἀριθ. 230/2012 Κανονισμοῦ τῆς Ἱερᾶς Συνόδου «Περί Ἐφημερίων καί Διακόνων», προκειμένου νά πληρώσωμεν τὰς κενὰς ὀργανικάς θέσεις τακτικῶν Ἐφημερίων τῶν Ἱερῶν Ναῶν

Ἁγίου Δημητρίου, ἐνορίας Ἀβγοῦ Ἰωαννίνων,
Ἁγίας Παρασκευῆς, ἐνορίας Ἀετόπετρας Ἰωαννίνων,

Κοιμήσεως τῆς Θεοτόκου, ἐνορίας Ἀναργύρων Ἰωαννίνων,

Ἁγίου Νικολαίου, ἐνορίας Ποτιστικῶν Ἰωαννίνων, καλοῦμεν τοὺς βουλομένους καί ἔχοντας τὰ κανονικά καί νόμιμα προσόντα, ὅπως ἐντός μηνός ἀπό τῆς δημοσιεύσεως τῆς παρουσίης ὑποβάλλωσιν ἡμῖν τὰ ἀπαιτούμενα δικαιολογητικά διὰ τήν κατάληψιν τῶν ἀνωτέρω κενῶν θέσεων.

Ἐν Ἰωαννίνοις τῇ 26ῃ Ἰουλίου 2018

† Ὁ Ἰωαννίνων ΜΑΞΙΜΟΣ

Ἀναρτήθηκε στήν ἱστοσελίδα τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος τήν 4.7.2018

ΕΚΚΛΗΣΙΑΣΤΙΚΑ ΧΡΟΝΙΚΑ

Ἱερά Σύνοδος
τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος

*Οἱ ἐργασίες τῆς Δ.Ι.Σ.
γιά τόν μήνα Ἰούνιο*

Συνῆλθε ἀπό τήν Τετάρτη 6 ἕως καί τήν Παρασκευή 8 Ἰουνίου, ἡ Διαρκής Ἱερά Σύνοδος τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος τῆς 161ης Συνοδικῆς Περιόδου, γιά τόν μήνα Ἰούνιο, ὑπό τήν προεδρία τοῦ Μακαριωτάτου Ἀρχιεπισκόπου Ἀθηνῶν καί πάσης Ἑλλάδος κ. Ἱερωνύμου.

Ὁ Μακαριώτατος Ἀρχιεπίσκοπος Ἀθηνῶν καί πάσης Ἑλλάδος κ. Ἱερώνυμος καί τά Μέλη τῆς Διαρκoῦς Ἱεράς Συνόδου τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος εὐχονται στούς μαθητές καί στίς μαθήτριες πού διαγωνίζονται στίς Πανελλαδικές Ἐξετάσεις νά ἔχουν τήν εὐλογία τοῦ Θεοῦ καί καλή ἐπιτυχία σέ αὐτήν τήν ἱστορική στιγμή τῆς ζωῆς τους, ἡ ὁποία ἀνοίγει προοπτικές γιά τό μέλλον τους.

Ἡ Διαρκής Ἱερά Σύνοδος δέχθηκε χθές στήν αἴθουσα τοῦ Μεγάλου Συνοδικοῦ τά Μέλη τῆς Διακοινοβουλευτικῆς Συνέλευσης Ὁρθοδοξίας καί ἐνημερώθηκε περὶ τῶν δραστηριοτήτων αὐτῆς μέ τήν εὐκαιρία τῆς συμπληρώσεως εἰκοσιπέντε ἐτῶν ἀπό τήν ἴδρυσή της. Ὁ Μακαριώτατος Ἀρχιεπίσκοπος Ἀθηνῶν καί πάσης Ἑλλάδος κ. Ἱερώνυμος, καλωσορίζοντας τοὺς Ἕλληνες Βουλευτές - μέλη τῆς Συνέλευσης καί τόν Ρῶσο Βουλευτή κ. Σεργκέι Γαβρίλοφ, τοὺς προέτρεψε νά συνεχίσουν τό ἔργο τους σέ μία ἐποχή ὅπου ὄχι μόνο ὑπάρχει οἰκονομική κρίση ἀλλά καί πνευματική παρακμή, ἡ ὁποία εὐτελίζει τόν ἄνθρωπο. Ὁ Βουλευτής κ. Ἀνδρέας Μιχαλίδης ἐκ μέρους τῆς Συνέλευσης ἐνημέρωσε τήν Δ.Ι.Σ. γιά τήν ἱστορία, τίς δράσεις καί τοὺς σκοποὺς τῆς Συνέλευσης καί ἐπέδωσε στόν Μακαριώτατο ἀναμνηστικό τῆς συνάντησής τους. Ὁ Μακαριώτατος ἀνταποδίδοντας προσέφερε στά μέλη τῆς Διακοι-

νοβουλευτικῆς Συνέλευσης Ὁρθοδοξίας τήν εἰκόνα τοῦ Ἀποστόλου Παύλου.

Κατά τίς Συνεδρίες αὐτῆς ἡ Δ.Ι.Σ.:

Ἐνημερώθηκε ἀπό τόν Πρόεδρο τοῦ «Κέντρου Συμπαραστάσεως Παλιννοστούντων καί Μεταναστῶν - Οἰκουμενικό Πρόγραμμα Προσφύγων», Σεβασμιώτατο Μητροπολίτη Ἰλίου, Ἀχαρνῶν καί Πετρουπόλεως κ. Ἀθηνάγορα, περὶ τοῦ ἔργου, τῆς πορείας καί τῆς προοπτικῆς τοῦ Κέντρου.

Ἐνέκρινε τήν πρόταση τῆς Ἑλληνικῆς Ρευματολογικῆς Ἐταιρείας περὶ ἀνακηρύξεως τοῦ Ἁγίου Γρηγορίου τοῦ Θεολόγου, ὡς Προστάτου αὐτῆς καί τοῦ Πανελληνίου Συλλόγου Φυσικοθεραπευτῶν περὶ ἀνακηρύξεως τοῦ Ἁγίου Θεράποντος Ἐπισκόπου Κύπρου, ὡς Προστάτου τοῦ Συλλόγου, κατόπιν καί εἰσηγήσεως τῆς Συνοδικῆς Ἐπιτροπῆς ἐπὶ τῆς Θείας Λατρείας καί τοῦ Ποιμαντικοῦ Ἔργου.

Ἐνέκρινε τήν διοργάνωση τοῦ Στ' Πανελληνίου Συνεδρίου ἱερέων Ὑπευθύνων Νεότητος τῶν Ἱερῶν Μητροπόλεων τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος ἀπό 29 Αὐγούστου ἕως 1 Σεπτεμβρίου ἐ.ε., κατόπιν εἰσηγήσεως τῆς Συνοδικῆς Ἐπιτροπῆς τῆς Χριστιανικῆς Ἀγωγῆς καί τῆς Νεότητος. Τό θέμα τοῦ Συνεδρίου, τό ὁποῖο θά φιλοξενήσει ὁ Σεβασμιώτατος Μητροπολίτης Θηβῶν καί Λεβαδείας κ. Γεώργιος στό Συνεδριακό Κέντρο Ἀλιάρτου Βοιωτίας, εἶναι: «Κατήχηση καί διαπροσωπικές σχέσεις».

Ἐνέκρινε τήν εἰσηγήσιν τῆς Συνοδικῆς Ἐπιτροπῆς ἐπὶ τῶν Αἱρέσεων ὡς πρὸς τήν ἔκδοσιν Δελτίου Τύπου περὶ τῆς δραστηριότητος τῆς Νεοπροτεσταντικῆς ὀργανώσεως «Ἑλληνική Ἱεραποστολική Ἐνωσις».

Ἐνέκρινε τήν διοργάνωση Ἡμερίδος, κατά μῆνα Ὀκτώβριο, κατόπιν εἰσηγήσεως τῆς Εἰδικῆς Συνοδικῆς Ἐπιτροπῆς Χριστιανικῶν Μνημείων στό Διορθόδοξο Κέντρο τῆς Μονῆς Πεντέλης, μέ θέμα: «Κίνδυνοι τῶν Χριστιανικῶν Μνημείων στή σημερινή ἐποχή».

Ἐνέκρινε τίς ὑποβληθεῖσες προτάσεις ὑπό τῆς Εἰδικῆς Συνοδικῆς Ἐπιτροπῆς Πολιτιστικῆς Ταυτότητος γιά τήν διεξαγωγή καλλιτεχνικῶν καί πολιτιστικῶν ἐκδηλώσεων ἐπί τῇ 200ῃ ἐπετείῳ τῆς Ἑλληνικῆς Ἐπαναστάσεως τοῦ 1821 κατά τό ἔτος 2021.

Ἐνέκρινε τό αἶτημα τοῦ Θεοφιλεστάτου Ἐπισκόπου Φαναρίου κ. Ἀγαθαγγέλου, Γενικοῦ Διευθυντοῦ τῆς «Ἀποστολικῆς Διακονίας τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος» περὶ τοῦ «Προγράμματος ἐκμαθήσεως τῆς ἑλληνικῆς γλώσσης καί γνωριμίας μετὰ τοῦ ἑλληνορθοδόξου πολιτισμοῦ ὑπό ἀλλοδαπῶν σπουδαστῶν».

Τέλος, ἡ Δ.Ι.Σ. ἐνέκρινε νέες Ἱερές Ἀκολουθίες καί ἀποσπάσεις κληρικῶν καί ἔλαβε ἀποφάσεις σχετικές μέ τρέχοντα ὑπηρεσιακά θέματα.

Ἐκ τῆς Ἱερᾶς Συνόδου
τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος

Συνοδικόν Γραφεῖον Προσκυνηματικῶν Περιηγήσεων

*Ἐκδηλώσεις
γιά τό ἔτος Τουρισμοῦ Ρωσίας-Ἑλλάδος*

Μέ τίς εὐλογίες τοῦ Μακαριωτάτου Ἀρχιεπισκόπου Ἀθηνῶν καί πάσης Ἑλλάδος κ. Ἱερωνύμου καί τῆς Ἱ. Συνόδου τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος καί μέ συνεργασία τοῦ Συνοδικοῦ Γραφείου Προσκυνηματικῶν Περιηγήσεων Αὐτῆς, τοῦ Ὑπουργείου Τουρισμοῦ στήν Ἑλλάδα καί τοῦ Διευθυντοῦ τοῦ Γραφείου Ε.Ο.Τ. Ρωσίας κ. Πολυκάρπου Εὐσταθίου, ἄρχισε σειρά προγραμματισμένων ἐκδηλώσεων ἀφιερωμένων στό Ἔτος Τουρισμοῦ Ρωσία - Ἑλλάδα 2018.

Πρώτη ἐκδήλωση ἦταν ἡ παρουσίαση τῆς Βυζαντινῆς Μουσικῆς στή λατρευτική ζωή τῆς Ὁρθοδόξου Ἐκκλησίας μας ἀπό τήν Βυζαντινή Χορωδία Ἀθηνῶν στή Μόσχα, στίς 3 Ἰουνίου 2018 καί στήν Ἁγία Πετρούπολη στίς 5 Ἰουνίου 2018.

Ὁ Σεβασμιώτατος Μητροπολίτης Δωδώνης κ. Χρυσόστομος, συνοδευόμενος ὑπό τοῦ Πανοσιολογιώτατου Ἀρχιμανδρίτου κ. Σπυρίδωνος Κατραμάδου, Γραμματέως τοῦ Συνοδικοῦ Γραφείου Προσκυνηματικῶν Περιηγήσεων τῆς Ἱ. Συνόδου τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος, ὄρισθηκαν

Ἐκπρόσωποι Αὐτῆς καί ἐτέθησαν ἐπικεφαλῆς τῆς πολυμελοῦς Βυζαντινῆς Χορωδίας Ἀθηνῶν, ὑπό τήν διεύθυνση τοῦ Χοράρχου Ἀρχοντος Πρωτοψάλτου κ. Γεωργίου Χατζηκρόνογλου.

Σέ κεντρική αἴθουσα τοῦ Πατριαρχείου τῆς Μόσχας, ἡ ὁποία εὐγενῶς προσφέρθηκε ὑπό τοῦ Ἁγιωτάτου Πατριάρχου Μόσχας καί πασῶν τῶν Ρωσιῶν κ. Κυρίλλου, μέ τήν παρουσία τῶν Πρέσβων Ἑλλάδος καί Κύπρου στή Μόσχα, Ἐκπροσώπων τῶν ἄλλων Ὁρθοδόξων Ἐκκλησιῶν καί πλῆθος ῥώσων πολιτῶν, τήν Κυριακή 3 Ἰουνίου 2018 ἀπέδωσε Ἐκκλησιαστικούς Βυζαντινοὺς Ὕμνους τῆς Θείας Λατρείας μας καί στή συνέχεια τραγούδια δημοτικῆς καί νεώτερης ἑλληνικῆς παράδοσης.

Στήν ἔναρξη τῆς ἐκδηλώσεως ὁ Σεβασμιώτατος Μητροπολίτης Δωδώνης κ. Χρυσόστομος, εὐχαριστώντας τόν Πατριάρχη Μόσχας καί πασῶν τῶν Ρωσιῶν κ. Κύριλλο, μετέφερε τοὺς χαιρετισμούς τοῦ Μακαριωτάτου Ἀρχιεπισκόπου Ἀθηνῶν καί πάσης Ἑλλάδος κ. Ἱερωνύμου.

Ἀναφέρθηκε στή συστηματική ἐργασία τοῦ Συνοδικοῦ Γραφείου τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος περὶ τῆς προβολῆς καί ἀναδείξεως τῶν προσκυνηματικῶν περιηγήσεων, Ἱερῶν Προσκυνημάτων, Ἱερῶν Μνημείων καί Ἱερῶν Μονῶν τῆς Πατρίδας μας, μέ σκοπό τήν καλύτερη γνωριμία τῶν δύο ὁμοδόξων λαῶν. Κατά τή διάρκεια τῆς ἐκδηλώσεως προεβάλλοντο εἰκόνες ἀπό τοὺς προσκυνηματικούς τόπους τῆς Ἑλλάδος, μέ σκοπό τήν επίσκεψη σ' αὐτούς ἀπό τοὺς Ῥώσους πολίτες.

Ἡ ἐκδήλωση εἶχε ἀπόλυτη ἐπιτυχία ἀφοῦ ἀπέσπασε κατά τή λήξη τῆς παρατεταμένα χειροκροτήματα τῶν συμμετεχόντων σ' αὐτήν. Ἡ ἀποστολή τῆς Βυζαντινῆς Χορωδίας Ἀθηνῶν, μέ ἐπικεφαλῆς τόν Πανοσιολογιώτατο Ἀρχιμανδρίτη Σπυρίδωνα Κατραμάδο, συνεχίζει τήν περιοδεία τῆς στή Ρωσία, μέ ἀποκορύφωμα τήν ἐπανάληψη τῆς ἐκδηλώσεως, τήν Τρίτη 5 Ἰουνίου 2018, σέ κεντρικό Ναό στήν πόλη τῆς Ἁγίας Πετρούπολεως (δεύτερη μεγαλύτερη πόλη Ρωσίας).

Οἱ ἐκδηλώσεις γιά τό Ἔτος Τουρισμοῦ Ρωσίας - Ἑλλάδας 2018 θά συνεχιστοῦν τοὺς ἐπόμενους μῆνες μέ ἀνάλογες ἐκδηλώσεις πού θά προβάλλουν καί θά προαγάγουν τίς προσκυνηματικές ἐπισκέψεις στήν Ἑλλάδα.

Ἱερά Ἀρχιεπισκοπή Ἀθηνῶν

*Συνάντηση τοῦ Ἀρχιεπισκόπου
μέ τόν Οἰκουμενικό Πατριάρχη*

Συνάντηση μέ τόν Παναγιώτατο Οἰκουμενικό Πατριάρχη κ. Βαρθολομαῖο εἶχε στίς 4.6.2018 τό πρωί στήν Ἀρχιεπισκοπή ὁ Μακαριώτατος Ἀρχιεπίσκοπος Ἀθηνῶν καί πάσης Ἑλλάδος κ. Ἱερώνυμος.

Κατά τή συνάντηση συζητήθηκαν ζητήματα πού ἀφοροῦν στήν σχισματική Ἐκκλησία τῶν Σκοπίων, τό αἶτημα τῆς Ἐκκλησίας τῆς Οὐκρανίας γιά αὐτοκεφαλία, καθώς ἐπίσης, καί ἡ ὑπόθεση Προμπονά· Ἀναφέρθηκαν ἐπίσης καί στούς δύο Ἑλληνες στρατιωτικούς πού κρατοῦνται στήν Ἀδριανούπολη.

*Ὁ Ἀρχιεπίσκοπος στήν τελετή βράβευσης
Ἑλλήνων Ἡρώων γιά τή Διάσωση Ἑβραίων
στόν Β΄ Παγκόσμιο Πόλεμο*

Παρουσία τοῦ Ἀρχιεπισκόπου Ἀθηνῶν καί πάσης Ἑλλάδος κ. Ἱερωνύμου πραγματοποιήθηκε στίς 24.5.2018 τό πρωί ἐκδήλωση ἀπονομῆς τοῦ τίτλου «Δικαίου τῶν Ἑθνῶν» τοῦ Ἰνστιτούτου καί Μουσείου Ὀλοκαυτώματος «Γιάντ Βασέμ» στόν κ. Νταραρά γιά τήν διάσωση τοῦ κ. Σάμ Λεβή.

Ἡ ἐκδήλωση πραγματοποιήθηκε στό ἀμφιθέατρο τοῦ 2ου Γυμνασίου Ἐλευσίνας καί παρέστησαν, ἐπίσης, οἱ Μητροπολίτες Ἰλίου, Ἀχαρνῶν καί Πετροπόλεως κ. Ἀθηναγόρας, Μεγάρων καί Σαλαμίνος κ. Κωνσταντῖνος, ὁ Γενικός Γραμματεὺς Ἱεροσκευμάτων κ. Γεώργιος Καλαντζῆς, ἡ Σύμβουλος τῆς Πρέσβευς τοῦ Ἰσραήλ Κα. Σασουάν Χασσόν, ὁ Ἀρχιμανδρίτης Συμεὼν Βενετσιάνος, Διευθυντὴς τοῦ Ἰδρύματος Γάμου καί Οἰκογένειας τῆς Ἀρχιεπισκοπῆς, ὁ π. Ἀντώνιος Καλλιγέρης, Διευθυντὴς τῆς Ποιμαντικῆς Γάμου καί Οἰκογένειας καί καθηγητὴς στό 2ο Γυμνάσιο Ἐλευσίνας, ἐκπρόσωποι τοῦ Κεντρικοῦ Ἰσραηλιτικοῦ Συμβουλίου τῆς Ἑλλάδος, καί τοῦ Ἑβραϊκοῦ Μουσείου, μαθητὲς καί ἐκπαιδευτικοί.

Μετά τοὺς ἐπίσημους χαιρετισμούς, μαθητὲς ἀνέγνωσαν κείμενα πού περιέγραφαν τί εἶναι τό Yad Vasem, ἀλλὰ καί τήν ἱστορία διάσωσης τοῦ κ. Σάμ Λεβή. Μέσα ἀπὸ αὐτὴ τὴν ἀφήγηση ἔγινε

γνωστό πὺς ἡ οἰκογένεια Λεβὴ ἐνότισε τοὺς «σωτῆρες» τῆς ὕστερα ἀπὸ χρόνια ἀναζήτησης, τό 2011, καί ἀπὸ τότε διατηροῦν φιλικὲς σχέσεις.

Στὴν συνέχεια προβλήθηκε σχετικὸ βίντεο, ἐνῶ ἀμέσως μετὰ πραγματοποιήθηκε διάλογος μεταξὺ μαθητῶν καί τοῦ Μητροπολίτη Ἰλίου μέ θέμα «Μπορεῖ νά ἀλλάξει ὁ κόσμος;», ὅπου οἱ μαθητὲς ἐξέφρασαν ἀπορίες καί προβληματισμούς.

Ὁ Ἀρχιεπίσκοπος συνεχάρη μαθητὲς καί καθηγητὲς γιά τὴν ὁργάνωση τῆς ἐκδήλωσης τονίζοντας πὺς «σήμερα πού ἀσχολούμαστε μέ διάφορα προβλήματα καί δυσκολίες ἔρχεται μία ὁμάδα παιδιῶν νά μᾶς θυμίσει ὅτι καί ἄλλοτε ὑπῆρξαν δύσκολες ἐποχὲς καί αὐτό εἶναι ἓνα μάθημα» σημειώνοντας πὺς ἂν δέν ἀλλάξουμε οἱ ἴδιοι, δέν θά ἀλλάξει ἡ ζωὴ μας. «Δέν θά γίνει τίποτε, ἂν δέν ἀλλάξει ὁ κάθε ἄνθρωπος» ἐπισημάνε ὁ Ἀρχιεπίσκοπος καί ὑπογράμμισε πὺς «τὴν ἀλλαγὴ καλούμαστε νά τὴν περιμένουμε ἀπὸ τὸν ἑαυτὸ μας καί ὄχι ἀπὸ τοὺς ἄλλους». Ἀναφέρθηκε ἐπίσης στίς ἐρωτήσεις τῶν παιδιῶν καί στήν ἀγωνία τους γιά τό μέλλον καί κάλεσε τὸν καθένα ξεχωριστὰ νά ἀλλάξει ἐσωτερικά, γιά νά ἔρθε ἡ κοινωνικὴ ἀλλαγὴ.

Κατόπιν, ὁ Ἀρχιεπίσκοπος μιλώντας γιά τό προσφυγικὸ ζήτημα ἀνέφερε πὺς «ὄσοι σπουδάσαμε στὴ Γερμανία, ἐπισκεφτήκαμε τό Νταχάου καί τό Ἄουσβιτς καί νιώσαμε φρίκη. Ἔτσι καί τώρα μέ ὄλους αὐτοὺς τοὺς ἀνθρώπους πού ἔρχονται ἀπὸ τὴ Μέση Ἀνατολή. Μᾶς κάνει νά ἀναρωτηθοῦμε, ἄραγε ὄλοι αὐτοὶ φεύγουν ἀπὸ ἐκεῖ γιά νά ἔρθουν ἐκδρομὴ στήν Ἑλλάδα; Ἔτσι, ἀπὸ μόνοι τους ξεκίνησαν; Ὁχι. Βομβαρδίστηκαν καί ἡ ἀνάγκη τοὺς ἔκανε νά τρέξουν νά σωθοῦν. Καί ποιοὶ τοὺς βομβάρδισαν; Ὁλοι αὐτοὶ πού τώρα τοὺς βάζουν σύρματα».

Οἱ Δίκαιοι τῶν Ἑθνῶν εἶναι ἓνας τιμητικὸς τίτλος πού ἀπονέμεται ἀπὸ τό Γιάντ Βασέμ, τό Ἰδρυμα γιά τὴ Μνήμη τῶν Μαρτύρων καί τῶν Ἡρώων τοῦ Ὀλοκαυτώματος, ἐκ μέρους τοῦ Κράτους τοῦ Ἰσραήλ, σέ μὴ-Ἑβραίου, πού στὴ διάρκεια τοῦ Β΄ Παγκοσμίου Πολέμου, μέ κίνδυνο τῆς ζωῆς τους, ἔσωσαν τίς ζωὲς χιλιάδων Ἑβραίων. Τό Γιάντ Βασέμ ἰδρύθηκε τό 1953 στήν Ἱερουσαλήμ καί εἶναι κτισμένο στοὺς πρόποδες τοῦ ὄρους Herzl. Περιλαμβάνει τό Μουσεῖο

Ίστορίας τοῦ Ὀλοκαυτώματος, τό Μνημεῖο τῶν Παιδιῶν καί τήν αἵθουσα Μνήμης, τό Μουσεῖο τῆς Τέχνης τοῦ Ὀλοκαυτώματος, ὑπαίθρια μνημεῖα καί γλυπτά, συναγωγή, ἐρευνητικό κέντρο, βιβλιοθήκη, ἀρχεῖα, ἐκδοτικό οἶκο καί τή Διεθνή Σχολή Σπουδῶν γιά τό Ὀλοκαύτωμα.

Ὁ τίτλος τοῦ «Δικαίου τῶν Ἐθνῶν» ἀπονέμεται σέ ἄτομα πού μέ κίνδυνο τῆς ζωῆς τους ἔσωσαν διωκόμενους Ἑβραίους κατά τήν διάρκεια τοῦ Β΄ Παγκοσμίου Πολέμου. Γιά νά δοθεῖ ἡ διάκριση ἀπαιτεῖται διεξοδική ἐρευνα ἀπό τό Γιάντ Βασέμ καί ἔγκριση τοῦ Ἀνώτατου Δικαστηρίου τοῦ Ἰσραήλ. Ἀπονέμεται στόν διασώζοντα ἢ ἐφ' ὅσον αὐτό δέν εἶναι ἐφικτό, στούς ἄμεσους συγγενεῖς, ἕνα πιστοποιητικό καί ἕνα μετάλλιο, καί τό ὄνομά του προστίθεται στόν Τοῖχο τῶν Δικαίων, πού βρίσκεται στόν Κῆπο τῶν Δικαίων τῶν Ἐθνῶν στό Γιάντ Βασέμ.

*Μήνυμα τοῦ Μακαριωτάτου
γιά τίς Πανελλήνιες Ἐξετάσεις*

Ἀγαπημένα μου παιδιά!

Ἡ δωδεκαετής πορεία σας στό σχολεῖο τελειώσε καί καλεῖστε τώρα νά λάβετε μέρος στίς πανελλαδικές ἐξετάσεις προκειμένου νά εἰσαχθεῖτε στήν τριτοβάθμια ἐκπαίδευση. Ἡ πρόκληση μεγάλη, ὅπως καί ἡ ἐργασία, τό ἀγχος, ὁ κόπος σας.

Συμπαραστάτες στήν προσπάθειά σας ἔχετε τοὺς γονεῖς σας, τοὺς δασκάλους σας καί τὰ ἀγαπημένα σας πρόσωπα, καθὼς καί τήν δική μου προσευχή καί τίς ἐγκάρδιες εὐχές μου γιά κάθε ἐπιτυχία στόν δύσκολο δρόμο πού ἐπιλέξατε.

Εἶναι ὁμορφο πού ἔχετε στόχους καί ἀκόμα ὁμορφότερο πού δείχνετε τήν θέληση νά πετύχετε τοὺς στόχους αὐτούς. Ὁ καθένας καί ἡ καθεμιᾶ ἀπό σᾶς ἔχει γνώσεις, χαρίσματα καί ἱκανότητες καί σᾶς τιμᾶ ἡ πρόθεσή σας νά τίς ἐμπλουτίσετε μέ τό νά τίς διευρύνετε μέσφ τῶν πανεπιστημιακῶν σας σπουδῶν. Νά θυμᾶστε ὅμως ὅτι ἡ ζωή δέν περιορίζεται σέ αὐτές τίς ἐξετάσεις. Ἡ ζωή σᾶς καλεῖ μέ τίς χαρές, τίς ἐκπλήξεις, τίς ἀνατροπές της καί ἡ εὐτυχία ἔρχεται ὅταν κάθε εὐχάριστο ἢ δυσάρεστο γεγονός μπορεῖτε νά τό μετατρέψετε σέ καλοσύνη, ταπείνωση, προσφορὰ, ἐλπίδα.

Εἶστε πολύ σημαντικοί γιά ὅλους μας, καί αὐτό δέν κρίνεται ἀπό τήν ἐπιτυχία σας ἢ ὄχι στίς ἐξετά-

σεις. Γι' αὐτό νά ξέρετε ὅτι θά εἶστε πάντα νικητές ἂν εἶστε ἀληθινοί ἄνθρωποι, μέ ἀγάπη γιά τόν πλῆθυσόν σας, μέ σεβασμό, μέ εὐλικρίνεια καί πίστη γιά τήν ἀλήθεια.

Εὐχομαι ὀλόψυχα ὁ Χριστός νά χαριτώσει ὅλες τίς προσπάθειες καί τοὺς ἀγῶνες σας καί νά σᾶς δίνει τήν δύναμη ὅ,τι κι ἂν κάνετε νά εἶστε ἄνθρωποι εὐλογημένοι καί φωτισμένοι!

Μέ πατρική ἀγάπη,

Ὁ Ἀρχιεπίσκοπος
† Ὁ Ἀθηνῶν Ἱερώνυμος

*Συνάντηση τοῦ Μακαριωτάτου
Ἀρχιεπισκόπου μέ τόν Ὑπουργό Παιδείας
(11.6.2018)*

Ὁ Ὑπουργός Παιδείας, Ἐρευνας καί Θρησκευμάτων Κώστας Γαβρόγλου ἐπισκέφθηκε στίς 11.6.2018 τό ἀπόγευμα τόν Ἀρχιεπίσκοπο Ἀθηνῶν καί πάσης Ἑλλάδος κ. Ἱερώνυμο, στό πλαίσιο τῆς τακτικῆς μεταξύ τους ἐπικοινωνίας γιά ὅλα τὰ ζητήματα ἀμοιβαίου ἐνδιαφέροντος.

«Εἶχαμε μία ἀπό τίς τακτικές συναντήσεις μας στήν ὁποία συζητήσαμε ἕνα σύνολο ἐκκρεμοτήτων, ἕνα σύνολο θεμάτων» τόνισε ἀμέσως μετά τήν συνάντηση ὁ ὑπουργός Παιδείας καί σημείωσε πώς «περίπου σέ ἕνα μῆνα θά ἔχουμε τή συνεδρίαση τῆς Ἐπιτροπῆς Ἐκκλησίας - Πολιτείας καί κάνουμε μία προεργασία γιά τόν καθορισμό τῆς ἀτζέντας. Ὅπως πάντα, ἔχουμε συμφωνία σέ ἕνα τεράστιο φάσμα θεμάτων», δήλωσε καί εὐχαρίστησε τόν Ἀρχιεπίσκοπο γιά τό φιλόξενο κλίμα.

Ἐπεξηγώντας ὁ ὑπουργός εἶπε, ὅτι «συσσωρεύονται μία σειρά ζητημάτων διοικητικοῦ χαρακτήρα. Ἐχουμε ἐτοιμάσει τὰ σχέδια γιά τήν ἐκκλησιαστική ἐκπαίδευση καί γενικά τήν ἀτζέντα τῶν διοικητικῶν θεμάτων καί θέλουν πάντα μία ἀντιμετώπιση πιό σύγχρονη, ἐπί τῆς οὐσίας, μέ τήν ὁποία προφανῶς συμφωνεῖ καί ὁ Ἀρχιεπίσκοπος καί μάλιστα εἶχε ὑποδείξει καί διάφορες λύσεις».

Ὁ Ἀρχιεπίσκοπος ἀνέφερε πώς «ἔχει δημιουργηθεῖ μία Ἐπιτροπή Πολιτείας καί Ἐκκλησίας. Τά καθημερινά θέματα τὰ ἀντιμετωπίζουμε σέ κάθε συνάντηση, σέ κάθε συζήτηση καί προτιμοῦμε νά τά λύνουμε σιγά-σιγά μέ ὑπομονή, μέ

συνεργασία». Για την σημερινή ατζέντα, ο Ἀρχιεπίσκοπος σημείωσε ότι «συζητήθηκαν θέματα διοικητικά, λειτουργικά, οικονομικά, ύπηρεσιακά. Οί συνεργάτες μας θά τά σταχυολογήσουν, θά τά επιλέξουν, θά τά συζητήσουν καί θά ὀριστοῦν ὁμαδικά. Αὐτό πού ἔχει σημασία εἶναι ὅτι ὑπῆρξε καλή διάθεση, ὄρεξη γιά δουλειά, πνεῦμα συνεργασίας καί ἐλπίζουμε ὅτι ἔτσι θά συνεχίσουμε».

Παρόντες στήν συνάντηση ἦταν ἐπίσης ὁ Ἐπίσκοπος Θεσπιῶν κ. Συμεών, Πρωτοσύγκελλος τῆς Ἀρχιεπισκοπῆς, ὁ Γενικός Γραμματεὺς τοῦ Ὑπουργείου Παιδείας κ. Γεώργιος Καλαντζῆς καί ὁ Νομικός Σύμβουλος τῆς Ἱερᾶς Συνόδου τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος κ. Θεόδωρος Παπαγεωργίου.

Ἱερά Μητρόπολις Δημητριάδος καί Ἀλμυροῦ

Ἀπονομή Τιμητικῆς Διακρίσεως στόν Καθηγητή Λαογραφίας Μανώλη Βαρβούνη

Παρουσία τοῦ συνόλου τῶν συμμετεχόντων, πραγματοποιήθηκε τῆ Δευτέρα 18/6, στό Συνεδριακό Κέντρο Θεσσαλίας, ἡ τελετή λήξης τοῦ Α' Ἑξαμήνου τῶν μαθημάτων τῆς Ἀκαδημίας Λαϊκοῦ Πολιτισμοῦ καί Τοπικῆς Ἱστορίας τοῦ φορέως Πολιτισμοῦ τῆς Ἱερᾶς Μητροπόλεως Δημητριάδος *Μαγνήτων Κιβωτός*, ἐπιστημονικός ὑπεύθυνος τοῦ ὁποίου ἦταν ὁ κ. Ἐμμανουήλ Σέργης, Καθηγητῆς Λαογραφίας τοῦ Τμήματος Γλώσσας, Φιλολογίας καί Πολιτισμοῦ Παρευξείνιων Χωρῶν τοῦ Δημοκρίτειου Πανεπιστημίου Θράκης.

Στήν ἐκδήλωση, στήν ὁποία παρέστη ὁ Σεβ. Μητροπολίτης Σάμου καί Ἰκαρίας κ. Εὐσέβιος, ἀπονεμήθηκε ἡ Ἀνώτατη Τιμητική Διάκριση τῆς Ἱερᾶς Μητροπόλεως Δημητριάδος, ὁ Χρυσός Σταυρός μετά Διπλώματος, ἀπό τόν Σεβ. Μητροπολίτη Δημητριάδος κ. Ἰγνάτιο, στόν κ. Ἐμμανουήλ Βαρβούνη, διαπρεπῆ Καθηγητή Λαογραφίας, Πρόεδρο τοῦ Τμήματος Ἱστορίας καί Ἐθνολογίας τοῦ Δημοκρίτειου Πανεπιστημίου Θράκης καί μέλος τῆς Ἐπιστημονικῆς Ἐπιτροπῆς τῆς Ἀκαδημίας Λαϊκοῦ Πολιτισμοῦ καί

Τοπικῆς Ἱστορίας τοῦ πολιτιστικοῦ φορέα *Μαγνήτων Κιβωτός*.

Γιά τό ἐπιστημονικό ἔργο τοῦ Καθηγητῆ Ε. Βαρβούνη μίλησε ἡ κ. Μαρία Γκασούκα, Καθηγήτρια Λαογραφίας καί Φύλου τοῦ Τμήματος Ἐπιστημῶν Προσχολικῆς Ἀγωγῆς καί Ἐκπαιδευτικοῦ Σχεδιασμοῦ τοῦ Πανεπιστημίου Αἰγαίου.

Χαιρετίζοντας τήν ἐκδήλωση, ὁ Σεβασμιώτατος κ. Ἰγνάτιος ἀναφέρθηκε στό ὄραμα τῆς δημιουργίας τῆς Ἀκαδημίας Λαϊκοῦ Πολιτισμοῦ καί εὐχαρίστησε τόσο τοὺς διδάσκοντες, ὅσο καί τοὺς συμμετέχοντες στό πρόγραμμα. Ὁ κ. Ἰγνάτιος ἐξῆρε τήν διάθεση ὄλων γιά μάθηση καί τήν ἀνιδιοτέλεια καί τήν ὑψηλή ποιότητα τῶν διδασκόντων, οἱ ὁποῖοι διδάσκουν δωρεάν. Ἐξέφρασε ἐπίσης τήν πεποίθησή του ὅτι ἡ Ἐκκλησία τῆς Ἑλλάδος θά μπορούσε νά ἀξιοποιήσει τήν ἰδέα καί νά τήν ἀναπτύξει καί σέ ἄλλους τομεῖς. Μιλώντας γιά τόν τιμώμενο Καθηγητή, ὁ κ. Ἰγνάτιος ἐξέφρασε τήν μεγάλη ἐκτίμηση στό ἔργο καί τήν προσφορά του, ὅσο καί στήν ἐπικοινωνιακή του συμμετοχή στήν Εἰδική Συνοδική Ἐπιτροπή Πολιτιστικῆς Ταυτότητας, τῆς ὁποίας εἶναι ἐπίλεκτο μέλος.

Ἀπό τήν μεριά του, ὁ Σεβ. Μητροπολίτης Σάμου κ. Εὐσέβιος ἐξέφρασε τόν ἐνθουσιασμό του γιά τήν πορεία καί τό ἔργο τοῦ Προγράμματος Λαϊκοῦ Πολιτισμοῦ καί συνεχάρη τόν Ποιμενάρχη μας γιά τίς πρωτοποριακές του ἰδέες, πού λειτουργοῦν ὡς πρότυπο καί ἀνοίγουν εὐρύτερα δρόμους. Ἀκολούθως, ἀναφέρθηκε στό πρόσωπο τοῦ Σαμιώτη Καθηγητῆ κ. Βαρβούνη, στήν ἀγάπη του γιά τό νησί καί τή συμβολή του στήν ἀνάδειξη τῶν ἐκκλησιαστικῶν καί πολιτιστικῶν πραγμάτων τῆς Σάμου, ἡ ὁποία εἶναι καθοριστική, ἀλλά καί στόν ἐνθουσιασμό του γιά τήν ἐπιτέλεση τοῦ ἔργου του.

Ἀκολούθησε ἡ ἀπονομή τῆς Ἀνώτατης Τιμητικῆς Διακρίσεως τῆς Ἱερᾶς Μητροπόλεως Δημητριάδος στόν Καθηγητή κ. Μανώλη Βαρβούνη καί ἡ ἀντιφώνηση τοῦ τιμηθέντος, ὁ ὁποῖος, μεταξύ ἄλλων, ἀναφέρθηκε μέ συγκίνηση στήν ἀγάπη του γιά τήν Ἐκκλησία καί τήν ζωή της, ἐνῶ τόνισε ὅτι τό ἔργο του εἶναι καρπός, πέραν τοῦ κόπου καί τῶν ἐρευνῶν του, τῆς πίστεως του στόν Θεό καί τῆς προστασίας τῆς Ὑπεραγίας Θεοτόκου.

ΔΙΟΡΘΟΔΟΞΑ - ΔΙΑΧΡΙΣΤΙΑΝΙΚΑ

Οἰκουμενικόν Πατριαρχεῖον -
Ἱερά Ἐπαρχιακή Σύνοδος
τῆς Ἐκκλησίας τῆς Κρήτης

*Ἐκφραση συγκαρτηρίων
στόν Ἐψηφισμένο Μητροπολίτη
Νέας Ζηλανδίας Μύρωνα Κτιστάκη*

Ἡ Ἱερά Ἐπαρχιακή Σύνοδος τῆς Ἐκκλησίας Κρήτης, συνήλθε στίς 5 Ἰουνίου 2018 στό Ἡράκλειο σέ Συνεδρία, γιά τήν ἀντιμετώπιση ἐκκλησιαστικῶν θεμάτων τῆς ἀρμοδιότητός Της.

Ἡ Ἱερά Σύνοδος ἐκφράζει τή βαθειά Της ἀνυσυχία γιά τά συνεχῶς ἀυξανόμενα περιστατικά κλοπῶν καί βεβηλώσεων Μονῶν καί Ναῶν σέ ὅλη τήν Κρήτη, τόπων ἀφιερωμένων στή λατρεία τοῦ Θεοῦ καί καθαγιασμένων ἀπό τήν προσευχή καί τήν εὐλάβεια τῶν ἀνθρώπων, τά ὁποῖα σεβάσθηκαν ἐνίστε στήν πορεία τῆς Ἱστορίας μας ἀκόμα καί κατακτητές.

Γιά τά φαινόμενα αὐτά, γιά τά ὁποῖα ἡ Ἱερά Σύνοδος ἔχει ἀπευθυνθεῖ καί πρὸς τίς ἀρμόδιες Ὑπηρεσίες τοῦ Κράτους, θά ἀποστείλει προσεχῶς Συνοδική Ἐγκύκλιο μέ κατάλληλες ὁδηγίες πρὸς τίς Ἱερές Μονές καί τίς Ἐνορίες τῆς Κρήτης, ταυτόχρονα δέ παρακαλεῖ ὅλους τους ἀνθρώπους τῆς Μεγαλονήσου νά συμβάλουν στήν προστασία καί τή διαφύλαξη τῶν ἱερῶν σεβασμάτων Της.

Ἐπίσης, ἐν ὄψει τῆς ἀρχῆς τοῦ καλοκαιριοῦ, ἡ Ἱερά Σύνοδος καλεῖ ὅλους νά ἐντείνουμε τήν προσοχή μας γιά τήν προστασία τῆς φύσης καί τήν ἀποτροπή τῶν καταστροφικῶν πυρκαϊῶν, οἱ ὁποῖες κάθε χρόνο, κυρίως κατά τή θερινή περίοδο, καταστρέφουν τή δημιουργία τοῦ Θεοῦ καί ἀπειλοῦν ἀνθρώπινες ζωές καί περιουσίες.

Οἱ Σεβ. Ἀρχιερεῖς δέχθηκαν μέ μεγάλη χαρά τήν πρόσφατη ἐκλογή τοῦ Πανοσιολ. Ἀρχιμ. Μύρωνος Κτιστάκη, μέχρι πρότινος Ἱεροκέρυκος τῆς Ἱεραῦς Ἀρχιεπισκοπῆς Κρήτης, σέ Μητροπολίτη Νέας Ζηλανδίας, ἀπό τήν Α.Θ. Παναγιότητα

τόν Οἰκουμενικό Πατριάρχη κ. Βαρθολομαῖο καί τήν Ἁγία καί Ἱερά Σύνοδο τοῦ Οἰκουμενικοῦ Πατριαρχείου καί εὐχεται στόν Ἐψηφισμένο Μητροπολίτη Νέας Ζηλανδίας κ. Μύρωνα καλή καί καρποφόρα Ἀρχιερατεία.

Τέλος, μέ τήν εὐκαιρία τῆς λήξεως τοῦ σχολικοῦ καί ἀκαδημαϊκοῦ ἔτους, ἡ Ἱερά Σύνοδος χαιρετίζει τούς Διδασκάλους καί Καθηγητές, τή μαθητιῶσα καί σπουδάζουσα νεολαία τοῦ τόπου μας, εὐχεται δέ καλή ἐπιτυχία στούς διαγωνιζόμενους τῆς ἐξεταστικῆς αὐτῆς περιόδου καί καλή πρόοδο στούς σκοπούς καί τούς εὐγενεῖς στόχους τους.

*Ἀπό τήν Ἱερά Ἐπαρχιακή Σύνοδο
τῆς Ἐκκλησίας Κρήτης*

Πατριαρχεῖον Ἀλεξανδρείας

Μήνυμα

*τοῦ Μακαριωτάτου Ἀρχιεπισκόπου
Ἀθηνῶν καί πάσης Ἑλλάδος κ. Ἱερωνόμου
πρὸς τό Θεολογικό Διορθόδοξο Συνέδριο,
μέ θέμα: «Ἁγιος Ἱερομόρτυς, Πατριάρχης
Ἀλεξανδρείας καί κατόπιν Κων/λεως,
Κύριλλος ὁ Λούκαρις»,
Πατριαρχικό Κέντρο Ἀλεξανδρείας
24-27 Ἰουνίου 2018*

«Τόν ἀστέρα τῆς Κρήτης, τῆς Ἀγκαράθου τόν βλαστό, τῆς Ἀλεξανδρείας τόν ποιμένα, τοῦ Βυζαντίου τόν πρόεδρο, τόν ἁγιασμένο Κύριλλο», συναχθήκαμε σήμερα ἐδῶ, στήν Ἀλεξάνδρεια, στήν πόλη πού ἴδρυσε ὁ Μέγας Ἀλέξανδρος καί ἁγίασε μέ τό τίμιο αἷμα του ὁ Εὐαγγελιστής Μάρκος, τόν περιώνυμο καί κλειτό Πατριάρχη Της Κύριλλο Λούκαρι γιά νά τιμήσουμε, ἀλλά πολὺ περισσότερο γιά νά ἐμπνευσθοῦμε ἀπό τό παράδειγμά του, νά λάβουμε ἐνίσχυση ἀπό τό μαρτύριό του καί νά συνδέσουμε τήν διακονία μας μέ τό ἀπαράμιλλο παράδειγμα αὐταπαρηνήσεως καί ἀφοσιώσεως στήν ὑπηρεσία τῆς Ἐκκλησίας καί

τοῦ λαοῦ τοῦ Θεοῦ, σέ καιρούς δυσχειμέρους, ἀνάλογους μέ τούς σημερινούς.

Ἄνθρωπος μέ σπουδαία καί πολύπλευρη μόρφωση πού ἀπέκτησε κοντά σέ διαπρεπεῖς διδασκάλους στή Βενετία καί στήν Πάδοβα, ἀφιερώθηκε σέ ὅλη τήν ζωή καί τήν πολυτάραχη θητεία του στόν χώρο τῆς Ἐκκλησίας. Ὄταν ἀνῆλθε στόν θρόνο τοῦ Εὐαγγελιστοῦ Μάρκου ὁ Κύριλλος, ἀφοῦ εἶχε προηγηθεῖ ἐργώδης παρουσία του στήν Πολωνία, ὡς Ἐξάρχου τοῦ Πατριάρχου Κωνσταντινουπόλεως, ὅπου ἐργάσθηκε σκληρά γιά νά ἀνατάξει ἕνα ἀπό τά δύσκολα προβλήματα τῆς ἐποχῆς, τό ὁποῖο ἦταν καί μία ἀπό τίς αἰτίες τῆς παρακμῆς τῆς Ἀλεξανδρινῆς Ἐκκλησίας, τήν ἀμάθεια δηλαδή, τοῦ κλήρου τῆς ἐποχῆς. Ἐν τούτοις οἱ δραστηριότητές του ὡς Πατριάρχου Ἀλεξανδρείας τόν κατέστησαν προσωπικότητα διεθνούς κύρους. Διατηροῦσε ἐπαφές μέ βασιλεῖς καί αὐτοκράτορες, διπλωμάτες καί πολιτικούς, καθηγητές καί διανοουμένους ἀπό ὅλο τόν κόσμο χωρίς νά πάψει νά καταγίνεται συστηματικά καί μέ ζῆλο μέ τό κήρυγμα καί νά μοχθεῖ γιά τήν ἀνασυγκρότηση τοῦ Πατριαρχείου.

Ὄταν κλήθηκε κατόπιν στήν Κωνσταντινούπολη, ἡ πατριαρχία του κλυδωνίστηκε ἀπό σειρά πολυμέτρωπων ἀγώνων, τόσο κατά ἐσωτερικῶν ὅσο καί κατά ἐξωτερικῶν ἐχθρῶν, οἱ ὁποῖοι ἐπιβουλεύθηκαν τήν προικισμένη προσωπικότητα ἀλλά καί τό πολύπτυχο ἔργο του, ὅπως καί τήν ἀγωνιώδη προσπάθειά του γιά τήν ἀναγέννηση τῆς ἑλληνικῆς Παιδείας. Ὅπως ἔχει χαρακτηριστικά γραφεῖ: «Ὁ Κύριλλος Λούκαρις ἦτο ἀνήρ νουνεχῆς, δραστήριος καί πεπαιδευμένος. Φίλος ὢν τῶν γραμμάτων, εἰργάσθη ὑπέρ τῆς διαδόσεως αὐτῶν, πρῶτος αὐτός συστήσας τυπογραφεῖον ἐν Κωνσταντινουπόλει. Διά τῆς παιδείας τοῦ κλήρου καί τῆς ἠθικῆς αὐτοῦ ἀναμορφώσεως ἐνόμιζεν ὅτι ἡδύνατο νά δοξασθῆ πάλιν ἡ Ἀνατολική Ἐκκλησία καί ν' ἀποκρούσῃ τότε φοβερούς κινδύνους».

Ἀντιλαμβανόταν τήν ἄγνοια τῶν μεγάλων χριστιανικῶν ἀληθειῶν ἡ ὁποία διέκρινε τόν κλήρο καί τόν λαό τῆς ἐποχῆς του, κατά τήν ὁποία ἡ πατριαρχία του σημαδεύετο ἀπό τή συστηματοποίηση τοῦ δυτικοῦ προσπλυτισμοῦ, καί ζήτησε τή συνδρομή γνωστῶν Ἑλλήνων, πνευματικῶν μορφῶν τῆς ἐποχῆς του.

Ἐβλεπε ὅτι χρειαζόταν νά γίνουν τομές στήν προσέγγιση τοῦ ποιμνίου, σέ καιρούς κατά τούς ὁποίους ἡ φτώχεια καί οἱ δοκιμασίες του ἀπό τόν κατακτητή ἦσαν ἀδιάκοπες καί ἀπερίγραπτες καί ἡ ἀπαιδευσία ἀπελπιστική. Πῶς νά μορφωθοῦν, ἀφοῦ δέν εἶχαν δασκάλους καί δέν ὑπῆρχαν βιβλία! Πῶς νά ἔχουν κουράγιο νά σκεφθοῦν, ἀφοῦ δέν εἶχαν δύναμη νά ζήσουν!

Δέν ποιήθηκε ἀπό τίς μεθοδευμένες ἐναντίον του κινήσεις ἀπό ἀνατολικούς καί δυτικούς ἐχθρούς, τίς ἄκριτες συκοφαντίες, τή μοχθηρία, τήν ἀσέβεια, τά πάθη καί τίς συναλλαγές, τά συμφέροντα καί τίς σκοπιμότητες πολιτικῶν παραγόντων τῆς Εὐρώπης καί τῆς Τουρκίας, πού συναγωνίζονταν σέ ὠμότητα καί βία. Ὁ Πατριάρχης Ἱεροσολύμων Θεοφάνης πού ἀνασκεύασε τίς συκοφαντίες κατά τοῦ Κυρίλλου, διακήρυξε: «Ὁ οὖν σοφώτατος Πατριάρχης Κύριλλος, ὡς ἔπος εἰπεῖν, τοσοῦτον ἀπέχει αἰρέσεως, ὥστε καί θαρρούντως τολμᾷ λέγειν, ὡς αὐτός ἐστίν ὁ κατά τήν ἀλήθειαν ἀρχιερεὺς ἐν τοῖς νῦν, κατά Παῦλον, ὅστις ἄκακος, ἐλεήμων, εὐσεβὴς διδάσκαλος, καί τοῦ κατ' εὐσέβειαν πιστοῦ λόγου ἀντεχόμενος».

Δέν ποιήθηκε οὔτε ἀπό τίς ἐπανειλημμένες δόλιες ἀπομακρύνσεις του ἀπό τόν Πατριαρχικό Θρόνο. Ἀνασύστησε καί ἐπαναλειτούργησε τήν Πατριαρχική Σχολή καί τήν ἀναβάθμισε σέ πανεπιστημιακό ἐπίπεδο. Πέτυχε νά μεταφέρει στήν Κωνσταντινούπολη τυπογραφεῖο, ἀπό τό ὁποῖο ἐκδόθηκε ἐκπληκτικός ἀριθμὸς βιβλίων στό διάστημα τῶν ἑξὶ μηνῶν πού τό ἄφησαν οἱ παντοειδεῖς ἐσωτερικοὶ καί ἐξωτερικοὶ ἐχθροὶ του νά λειτουργήσῃ. Τή χρονιά πού μαρτύρησε ὁ Κύριλλος ἐμφανίσθηκε ἡ πρώτη ἔκδοσις τῆς Καινῆς Διαθήκης στή νεοελληνική, τήν μετάφραση τῆς ὁποίας εἶχε ἀναθέσει στόν Μάξιμο Καλλιουπολίτη.

Ἐπίδειγμα ἐσαεὶ ἀναδείχθηκε ὁ Πατριάρχης Κύριλλος Λούκαρις ὡς Ὁρθόδοξος Ποιμένας, ὁ ὁποῖος ἀφιέρωσε μέ ἀταπάρνηση τή βιοτή του στήν Ἐκκλησία καί τόν φωτισμό τοῦ λαοῦ του, ἐπισφραγίζοντας τήν πατριαρχία του μέ τόν μαρτυρικό του θάνατο.

Ἐπίδειγμα ἐσαεὶ ἀναδείχθηκε ὁ Πατριάρχης Κύριλλος γιά κάθε Χριστιανό Ὁρθόδοξο καί μάλιστα κληρικό κάθε βαθμοῦ, τονίζοντας τή ἀπαράγραπτη ἀξία καί σημασία τῆς Παιδείας, ὅχι μόνον στήν ἐποχή του ἀλλά σέ κάθε ἐποχή. Ἰδαι-

τέρως μεγάλη σημασία μάλιστα στους καιρούς τους οποίους διερχόμεθα, έχουν οί πολλές παγίδες, πού ἔλλοχεύουν ἀκριβῶς στους χώρους τῆς Παιδείας, θύραθεν καί ἐκκλησιαστικῆς, ἀνοικτῆς πρὸς ὅλους πλέον ἀλλὰ καί μέ τέχνη ναρκοθετημένης ἀπό κακοδοξίες καί αἰρετικές θεωρίες.

Συγχαίρουμε τόν ἀγαπτό ἐν Χριστῷ ἀδελφό Πάπα καί Πατριάρχη Ἀλεξανδρείας καί πάσης Ἀφρικῆς κ. Θεόδωρο γιά τήν πρωτοβουλία τῆς συγκλήσεως τοῦ Συνεδρίου τούτου, χαιρετίζουμε τούς συμμετέχοντες σέ αὐτό καί εὐχόμεθα ὁ Θεός νά εἶναι συνεργός στήν ἐπιτυχία του.